

Congresul democrației muncitorești
Congresul deplinei și purificatoarei sincerități revoluționare
Congresul propulsării valorii în realitatea de zi cu zi
Congresul adevărurilor muncii

Biblioteca J. H. H. H. H.
 SALA DE LECTURĂ

**„Nu de înnoire
 trebuie
 să ne temem,
 ci de stagnare
 în gândire,
 de păstrarea
 formelor
 învechite!”**

Atât cei 11 000 de reprezentanți ai clasei muncitoare și altor categorii de oameni ai muncii prezenți la „cel mai reprezentativ și mai larg forum democratic de participare a maselor la conducerea societății noastre socialiste” — Congresul al II-lea al Consiliilor oamenilor muncii din industrie, transporturi, finanțe și comerț, cit și întreaga țară, prin intermediul radioului și televiziunii, au urmărit cu un deosebit interes ampla expunere prezentată în deschiderea lucrărilor de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului.

Ideea fundamentală, care a străbătut de la un capăt la altul expunerea secretarului general al partidului, idee aflată la baza programului politic al partidului nostru, este grija responsabilă și lucidă față de destinele poporului nostru, preocuparea ca fiecare om al țării, indiferent de locul pe care îl ocupă în ierarhia socială, indiferent de naționalitate să trăiască din ce în ce mai bine, să se bucure de binefacerile civilizației socialiste, să-și innobileze spiritul, îmbogățindu-se sufletește prin asimilarea valorilor culturii noastre naționale, a tot ce este durabil și profund umanist în cultura universală.

A înfăptui un asemenea țel presupune însă muncă, muncă și iarăși muncă. Nimeni nu-și poate imagina această țară așa cum arată ea astăzi și a cărei dezvoltare a fost invocată cu atita cald patriotism de secretarul general al partidului, fără a pune la temelie tabloului, înainte de toate, munca avântată, conștientă și responsabilă. Nimic nu ne-a căzut din cer. Fiecare lucru înfăptuit a adunat în el trudă imensă, a fost spălat cu sudoare, drumul i-a fost netezit nu o dată cu numeroase și poate mari renunțări, uneori cu greșeli, deseori cu lipsuri. Țara însă, așa cum arată ea astăzi, toate realizările înfăptuite ne dau dreptul să fim mindri de munca uriașă, devotată, dăruită și inteligentă desfășurată de întregul nostru popor pentru progresul multilateral al patriei.

Spirit revoluționar deschis, realist și sincer față de popor, așa cum ne-a obișnuit de-a lungul întregii sale existențe, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în expunerea sa

(Continuare în pagina 2)

P. ISPAS

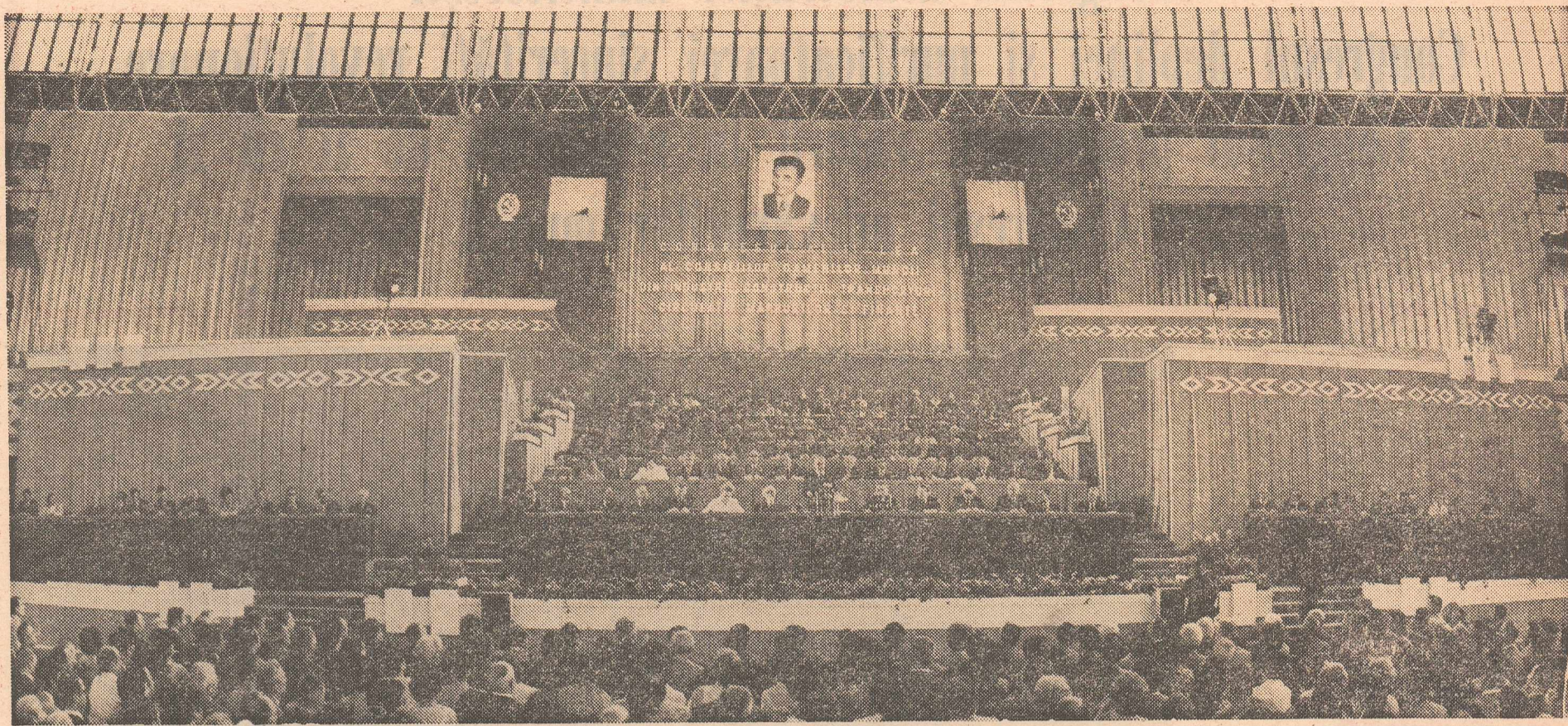

„Drumul spre comunism nu este ușor, dar față de greutățile înfruntate de strămoșii noștri, față de greutățile înfruntate de revoluționarii noștri pentru victoria socialismului, pentru a asigura poporului deplina libertate și suveranitate greutățile de astăzi sînt de necomparat.”

NICOLAE CEAUȘESCU

26
 ANUL XXX (1359)
 25 Iunie 1981
Flacăra
 Săptămînal editat de
 Frontul Democratiei
 și Unității
 Socialiste

„Nu de înnoire trebuie să ne temem, ci de stagnare în gândire, de păstrarea formelor învechite!”

(Urmare din pagina 1)

la congres, a numit fără ezitare toate acele rămăneri în urmă care, dacă n-ar fi existat, dacă ar fi fost la timp îndepărtate ar fi dat azi posibilitatea unor bilanțuri și mai bogate. „În cadrul congresului, sublinia secretarul general al partidului, trebuie să spunem deschis că în activitatea noastră, în cincinalul și deceniul precedent, au existat și o seamă de lipsuri și neajunsuri”. Așa cum s-a subliniat în expunere, nu în toate ramurile și sectoarele prevederile planului s-au realizat în mod corespunzător; s-au manifestat o serie de minusuri în folosirea rațională, eficiență a fondurilor alocate pentru investiții; nu s-a acordat atenția necesară problemelor rentabilității economice, reducerii cheltuielilor materiale, productivității muncii și altor indicatori importanți pentru dezvoltarea economiei naționale și ridicarea gradului de civilizație al țării. În planificarea și conducerea activității economico-sociale s-au manifestat fenomene de superficialitate și burocratism. S-a acționat cu multă timiditate în introducerea noului mecanism economic, aplicarea unor măsuri de perfecționare a conducerii economico-sociale, în folosirea legilor economice, obiective ale dezvoltării societății noastre. „Toate acestea — spunea secretarul general al partidului — au exercitat o influență economică negativă, au diminuat realizările în diferite sectoare economico-sociale”.

Cu toate aceste lipsuri, ceea ce este covârșitor dominant în întreaga activitate economico-socială din țara noastră sînt înfăptuirile fără precedent în istorie. Și existența lor este strîns legată de eforturile întregului popor condus de partid, de clasa muncitoare — clasă conducătoare a societății noastre — care și-a îndeplinit și-și îndeplinește cu cinste misiunea sa istorică, asigurînd, în unitate cu țărâniimea, intelectualitatea și celelalte categorii sociale, mersul ferm înainte pe calea progresului și civilizației socialiste.

Garanția pășirii cu fermitate pe acest drum o dau și direcțiile dezvoltării noastre economico-sociale așa cum sînt ele prevăzute în cincinalul 1981—1985. Caracterizînd acest program, secretarul general al partidului a arătat că acesta „asigură dezvoltarea armonioasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, perfecționarea relațiilor sociale, ridicarea continuă a gradului de civilizație, a nivelului de trai material și spiritual al poporului”, obiectiv strategic al acestui program constituindu-l trecerea României din stadiul de țară în curs de dezvoltare la stadiul de țară mediu-dezvoltată. În centrul între-ii activității economico-sociale, se arată în expunere, trebuie să punem realizarea unei noi calități a muncii și a vieții, aplicarea largă a cuceririlor revoluției tehnico-științifice, dezvoltarea puternică a științei și învățămîntului, factori fundamentali ai fărîrii socialismului și comunismului, ridicarea nivelului profesional, tehnic, științific și cultural al tuturor oamenilor muncii.

Eforturile care se fac în toate domeniile

de activitate au ca prim și suprem țel omul. În acest cincinal se prevede o sporire a retributiei reale cu circa 16% și a celei nominale cu circa 25%, a veniturilor țărâniimii cu circa 18%, creșterea pensiilor, a ajutorului pentru copii și a celorlalte cheltuieli sociale. Se prevăd, de asemenea, creșteri însemnate la producția principalilor bunuri alimentare, construirea a circa 900 de mii de apartamente, creșterea cu circa 21% a cheltuielilor social-culturale; se va generaliza în acest an săptămîna de 46 de ore și se va trece din anul următor pînă la sfîrșitul cincinalului la săptămîna de 44 ore de lucru. Vom face totul, spunea secretarul general al partidului, pentru aplicarea neabătută a principiilor eticii și echității socialiste, asigurînd un raport echitabil între veniturile diferitelor categorii de oameni ai muncii, corespunzător actualului stadiu de dezvoltare al societății, înfăptuind repartitia după muncă, în raport de cantitatea și calitatea ei. Pornim de la faptul că în societatea noastră nimeni nu poate trăi fără muncă, de la principiul socialist: „nici muncă fără piine, nici piine fără muncă”.

Un loc important în expunerea secretarului general al partidului îl ocupă problemele privind lărgirea continuă a democrației socialiste, a eficienței acesteia. Ideea unei împletiri tot mai strînse a activității organelor de stat cu noile organisme democratice trecînd tot mai mult în seama acestora o serie de atribuții în domeniul planificării și conducerii activității economico-sociale asigură reala democratizare a organelor de stat, întărirea rolului maselor populare în adoptarea hotărîrilor, în îndeplinirea lor, întărirea controlului clasei muncitoare, a maselor populare asupra întregii activități a organelor de stat. „Congresul oamenilor muncii, celelalte congrese și consilii hotărâsc în probleme fundamentale ale politicii interne și internaționale ale României. Ele reprezintă o formă nouă, superioară de planificare și conducere a societății în care masele populare participă direct la elaborarea hotărîrilor, la îndeplinirea lor”. Expunerea definește totodată locul și rolul celor peste 6 000 de consilii ale oamenilor muncii din sistemul democrației noastre socialiste, marile răspunderi care le revin ca organe ale autoconducerii și autogestiuunii muncitorești, în elaborarea planurilor, în conducerea activității economico-sociale. Totodată expunerea jalonează cu claritate atît direcțiile cit și modalitățile practice de creștere a participării maselor la conducerea și soluționarea tuturor treburilor de interes general, la o mai bună colaborare și conlucrare a tuturor organismelor statului nostru socialist cu masele de oameni ai muncii.

Expunerea a adus în același timp o seamă de clarificări teoretice de maximă importanță, în legătură cu definiția statului socialist și a formelor de conducere din societatea noastră socialistă.

Secretarul general al partidului a acordat o atenție deosebită în expunerea sa activității politico-educative de formare a omului nou, constructor conștient al noii orînduirii sociale. Ridicarea continuă a ni-

velului cultural și politic al tuturor oamenilor muncii, al întregului popor, este o necesitate obiectivă rezultată din însuși procesul lărgirii continue a democrației noastre socialiste, din participarea maselor largi la actul de decizie. Se cere, așa cum rezultă din expunere, să folosim mai bine cadrul larg existent pentru desfășurarea activităților politico-educative, cultural-artistice, să asigurăm, prin eforturi comune, un conținut bogat și o mai mare eficiență formativă fiecărei activități organizate. Munca politico-educativă, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să dezvolte la toți oamenii muncii sentimentul legitim al mîndriei patriotice pentru tot ce am realizat și realizăm, prin munca și eforturile proprii, pe pămîntul patriei, spiritul înaltei responsabilități comuniste și cetățenești, de angajare activă în lupta pentru învingerea oricăror greutăți ce ne mai stau în cale și asigurarea înaintării neabătute a patriei noastre socialiste pe calea progresului și civilizației. Patriotismul, dragostea și atașamentul față de patrie își găsesc și trebuie să-și găsească expresie în faptele de muncă ale oamenilor, ale fiecăruia dintre noi, în eforturile și contribuția noastră a tuturor și a fiecăruia în parte la succesul măreței opere istorice pe care o înfăptuim. Așa cum sublinia secretarul general al partidului se mai pot găsi printre noi și oameni gornici să ducă o viață usoară, fără muncă, să primească cit mai mult de la societate și să dea cit mai puțin. Mai sînt și din cei care lăsîndu-se pradă unor ilu-

zii deșarte își imaginează că altunde, pe alte meleaguri, pot găsi un loc mai „călduț”, pot duce un trai mai ușor. Sînt dintre cei care, aplecîndu-și urechea la tot felul de promisiuni amăgitoare, sînt gata să părăsească sau chiar să-și trădeze țara în care s-au născuți și au trăit, în care au muncit și au luptat bunii și străbunii lor. Locul fiecărui cetățean conștient, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu simțul demnității, al cinstei și al dragostei față de popor, e aici, în țara pe care au clădit-o și au aoărat-o cu singele lor înaintașii, pe plaiurile unde strămoșii noștri au înfruntat timp de 2000 de ani vitregiile istoriei, rămîind neclintii aici, unde înălțăm astăzi, în deplină libertate, luminosul edificiu al României socialiste. Patria noastră oferă posibilități nelimitate de afirmare și manifestare plenară fiecărui cetățean, de împlinire a celor mai înalte aspirații de creație: ea asigură cele mai largi drepturi și libertăți cetățenești, o egalitate deplină pentru toți cetățenii, fără deosebire de naționalitate.

Bogăția de idei a expunerii, evident, nu poate fi epuizată în aceste cîteva rînduri scrise doar la cîteva minute după ce expunerea a fost rostită în cadrul congresului. Neîndoiește, asupra acestor idei vom mai reveni, ele trebuind studiate aprofundat, pe marginea lor reflectat cu maturitate. Este documentul care va trebui studiat de fiecare dintre noi, cu toată atenția, pentru că el conține elementele directoare fundamentale ale muncii și vieții noastre în următorii ani.

Mărețe vremi

Acum, cînd pe Carpați se-aude roua,
Căzînd să lege pur o altă zi,
Vom spune, vom gîndi și vom trăi
Că noi nu ținem patrie de-a doua.

Cu ea, prea buna și prea blinda noastră,
Nu facem nici pariuri, nici comerț,
Tu, țară, ai tot dreptul să ne cerți,
Cu veghea ta roș-galbenă-albastră.

Noi te iubim cu toate ale tale,
La cumpănă de bine și de rău,
Tot ce-i al nostru e mai mult al tău,
Pădurile-nviază în cavale.

Noi sintem toți în ne-ntreruptă gardă,
Neștiutori de silă sau de somn,
Precum a fost oștirea lingă domn
Ca focurile pe Carpați să ardă.

E greu mereu și uneori prea peste
Și oamenii sînt oameni și mai zic,
Dar țara nu și-ar da-o pe nimic,
Ea nici nu se discută, ȚARA ESTE.

Sintem cu tine, sintem tu, o, țară,
Ești risipită ca o taină-n noi
Și la un semn putem să fim eroi
Și-această vară ca și-n altă vară.

Putem cădea ca tu să fii intruna,
Putem orbi ca tu să poți să vezi,
Ninsori putem să fim cînd n-ai zăpezi,
Noi trecem, să rămii tu totdeauna.

Ce sintem noi ? O țară de sub soare,
O țară răstignită mii de ani,
Un sat și cu țărani și cu ciobani,
Ajunsă azi o țară muncitoare.

Ce sintem noi ? Refuzul cirdășiei
Cu tot ce-nstrăinează omul om,
Sintem o întrebare și-un simptom,
Sămînța fără preț a omeniei.

Așa e ce zic eu ? Ce cred așa e ?
Și dacă totul e adevărat
Sintem cu cel ce ne-a eliberat,
Sintem cu dumneavoastră, Nicolae.

Grădinile acestei țări dau semne
Că s-a trezit pămîntul către flori,
Sub sfînte miini de oameni muncitori
Renaște floarea florilor pesemne.

De ce-aș minți ? Sint clipe dificile
Și drumul pină-n comunism e greu
Și încercări se întesesc mereu
Și-i aspră truda fiecărei zile.

Tu, patrie, le simți acestea toate
Și pui în noi puterea fără leac
De-a refuza prudentul mers de rac
Și-a crede în progres și în dreptate.

Cine sintem ? Doar o lumină pură ?
Nu, nu-i adevărat, avem erori,
Dar noi, popor de oameni muncitori,
Sfărmăm și noțiunea dictatură.

O-nfrîngem în noi înșine dînd iarăși
Supremul semn c-avem sub frunte minți,
Nu ne-nchinăm la dogmă și la sfînți,
Sintem un stat de frați și de tovarăși.

Și dacă tot ce-i rău și-acum ne doare
Cu demnitate vom rosti aci,
Cu multă bucurie vom rosti,
De la congresul miinii muncitoare

Ne vine bine deci democrația,
Am cucerit-o, n-o avem plocon
Și munca e istoricul blazon
Al muncitorilor din România.

Ce sintem noi ? Muncitorimea toată,
Noi facem fabrici, griu, proiecte, cărți,
Chiar dacă lumea are patru părți,
De-aici noi nu ne ducem niciodată.

Avem aici sub tălpi o rădăcină,
Pe unde mergem, vine după noi,
Se-mprospătează-n fiecă altoi
Și naște blind o țară de lumină.

Ce sintem noi ? Mereu o năzuință
Și mai mereu atoatefăcători,
Mereu murind, mereu nemuritori,
Ființe într-a patriei ființă.

Se coace piinea-n spic și-naltă-i vara
Și, iată, ne rotim prin univers
Și cerul ne cunoaște după mers,
Eroii, legămintele și țara.

Avem ceva de spus pe-această lume,
Că doar și noi o ducem pe grumaz,
Și-avem un spirit pururea viteaz
Care-a avut în vremi cîteva nume.

Eu spiritul acesta fericescu-l,
C-a fost Mihai sau Ștefan sau Avram,
El a trezit la fapte acest neam
Și azi e Nicolae Ceaușescu.

Că ne mai doare cînd tăios ca briciul
Înlătură și relele din noi,
Nu e nimic, ne remontăm apoi,
Că innoirea nu e un capriciu.

Nu-i comunismul veșnica vacanță,
Dar are și odihnă-n fibra lui,
Și lupta noastră o plimbare nu-i,
Eternizăm prin trudă o speranță.

Că omul nu-i născut pentru robie
Și nu-i o simplă, tristă, za în lanț,
Sau servitor la vreunul din giganți
În veac de arme și schizofrenie.

Că omu-i libertate și dreptate,
Precum Eroul a rostit din nou,
Tipar el însuși, blindul, bun Erou,
Cînd inima îl doare mai de toate.

Mărețe vremi, dramatice și grele,
Putem jura că am trăit ardent,
C-avem și noi lumină printre stele
Și merităm un loc pe continent.

Cu-aceste miini am ctitorit o țară,
Cu-aceste gînduri un nucleu lucid
Și chiar că viața nu-i nici azi ușoară,
Noi credem toți în țară și-n partid.

Și dacă dogma dogmelor apune
Și omul se dă omului-napoi,
Nimic nu poate fi deșertăciune
Din tot ce am visat cu visul noi.

Acestui bulgăr rotitor de tină
I-am pus și noi renume ca de stea,
Sintem contribuabili la lumină
Și-am cotizat mereu c-o viață grea.

Dar n-am trecut pe roata de rezervă,
Am fost mereu de gardă cu cei mulți,
Cînd cizme de trufași luceau cu vervă,
Noi străbăteam istoria desculți.

Și-acum, aici, al muncii noastre templu
Ne dă puterea unui nou asalt,
Vom cuteza istoric și înalt,
Vom da cu viața noastră un exemplu.

Nu sintem chiriașii provizorii
Ai unor așa-ziși proprietari,
Și, iată, zeii noștri tutelari
Sînt cei din competiția valorii.

Peste Carpați abia plutește roua,
Sintem acasă, cu părinți și fii,
Nu ținem veșnic patrie de-a doua,
Acea vom munci și vom muri.

Am indurat, am mai uitat și iată
Un secol se gătește de sfîrșit,
Dar noi, aici, cu inima curată
Putem să dovedim cit te-am iubit.

Tu, țara noastră, bună mama noastră,
Să nu ne lași să abdicăm nicînd,
Lumina ta roș-galbenă-albastră
Să ne vegheze fiecare gînd.

Iar celui care ne-a trezit la fapte
Și la un eroism adevărat,
Să-i fie soare și din miază-noapte
Și cei ce vin să știe ce-a luptat.

Iar noi, acum, aici, cum se cuvine,
Cînd griul țării însuși e-un drapel,
Pe omul bun să-l mulțumim cu bine,
Să fim în tot cu toții lingă el.

Și să muncim cu faptă îndrăzneată,
Noi, muncitori de sus și pină jos,
Și cele care azi lipsesc pe piață
Să vină din al muncii nou prisos.

Și cozi spre-a nu mai fi și nervi și rele
Noi să luptăm pe drumul cel mai scurt,
Că vite nu ne vor veni din stele
Și nici din Calea Laptelui iaurt.

Un echilibru să ne fie țara,
Așa precum Eroul iar a spus,
Miros de piine să ne-aducă vara
Și-n munți un tulnic să ne cheme sus.

Noi pentru tine, țară muncitoare,
Ne dăm și gînd și brațe și puteri,
Vom face totul fără aminare,
Și imposibilul, dacă ne-o ceri.

Mărețe vremi, dramatice și grele,
Și echinoctiul, de belșug, s-a frint,
Avem și noi lumină printre stele
Și-avem un loc al nostru pe pămînt.

Avem să arătăm ce poate face
Eroul redînd țării trei culori
Și ce frumos a înflorit în pace
Acest popor de oameni muncitori.

ADRIAN PĂUNESCU

Chipul frumos și curat

O viață de pâine albă și de demnitate

O fată scundă cu ochii de un verde adinc, bordisiși de o pădure de gene ușor umbrite de un fard verzui, care îi dau mult farmec și cochetărie, apare în halatul ei albastru senin, direct din secție și ne este recomandată drept un prototip al celor peste 4.200 de muncitoare de la Întreprinderea textilă din Galați. Ne deconcer-tează pentru o clipă Elena Necula și ne contrariază prin înfățișarea ei de adoles-centă, până începe să vorbească. Aflăm prima dată că nu este atât de tânără cit pare, este chiar la vîrsta tinereții mature, la răscrucea celei mai depline conștiințe de sine; a împlinit un pătrar de secol. S-a născut într-un timp eroic, cînd se croiau destine mari și idealuri și mai mari la scara întregului și a fiecărui român în parte. Filmul vieții dramatice a părinților săi — cînd tineri fiind, aproape copii, ea foarte mulți dintre fiii de țărani, au plecat din două puncte cardinale ale Moldovei, devastate de război și de secetă, să caute pâine, să caute de lucru — s-a proiectat în memoria și în ființa sa, modelînd amotii și dorințe fierbinți de a răsplăti, de a răz-buna totul printr-o viață de pâine albă și de demnitate niciodată pătate.

Nu uită cartierul muncitoresc unde s-a născut și a copilărit, care azi are alt chip, doar casa părintească, construcție tip pen-tru muncitorii din portul-docuri, rămîind în picioare ca un document peste timp; nu uită peisajul lui dominat suav de Du-năre și mai puțin suav de docuri, de oa-meni care plecau dis-de-dimineață la lucru și veneau odată cu amurgul, purtînd sub braț piini mari, rotunde și rumene ca as-trul, și peste care se revărsau ei, copiii, cu bucurie.

Au fost patru copii în casa mecanicului Ionică Nițu de la Șantierul naval gălă-țene, om respectat de toată lumea. Imagi-nează aceasta de statuie frumoasă cu care ai vrea să te asemui era o armonie de contrarii, de umbre și lumini. „Nu era rece cu noi, era chiar bun și afectuos și, totuși, foarte dur. Îi plăcea să fim copii model, harnici, drepți — ne pedepsea aspru pentru o micuță — să nu ne plecăm capul în fața nimănui. Să ne ciștișim, însă, acest drept! Ne învăța să fim irepro-

șabili, să așezăm în fața noastră, între noi și cei ce ar încerca să ne umilească, su-perioritatea muncii noastre. Să fim cei mai buni.” Cultivîndu-le dreptul la orgo-liu, le-a arătat și calea prin care se ajun-ge la el, i-a învățat cum să-și ciștiște dem-nitatea aceea de oțel, sentimentul identi-tății de sine.

Elena Nițu, la vremea adolescenței, la 16 ani, era sigură pe sine, știa ceea ce vrea să facă în viață, ce meserie vrea să urmeze și astfel, tatăl trăia satisfacția cea mai deplină. El nu voia copii fără perso-nalitate, pe care să-i conducă el de braț spre meserii despre care nu știa nimic. Dacă Elena și-a ales o meserie tradițio-nal feminină, a voit-o, în schimb, pe cea mai grea — a mers în filatură. Și încă din vremea uceniciei, în fața ringurilor era intruchiparea voinței și ambiției. Tremura ca să poată prinde firul, își ardea degetele, nu accepta consolare ori ajutor. Azi a ajuns la virtuozitate, lucrează la două ma-șini și chiar la două și jumătate, cînd lip-sește vreo colegă ori apar comenzi urgente pentru export. Cu cel puțin două ceasuri înainte de sfîrșitul programului de muncă are planul de fire al zilei încheiat, restul e, firește, depășire. Cu firele pe care Elena Necula le-a tors și le-a înfășurat pe fusele ringurilor în cei aproape zece ani de muncă s-ar putea înfășura de sute, chiar de mii de ori planeta, chiar întreg univer-sul nostru solar. Mai pămîntean spus, s-au țesut pinzeturi pe care le purtăm, ori le-am purtat fiecare dintre noi, precum și sute și mii de oameni din Europa, Africa, Asia, unde „Textila” Galați exportă direct, ori indirect. Este de 7 ani secretara orga-nizației U.T.C. nr. 3 Filatură și membră supleantă a Comitetului județean Galați al U.T.C. și se numără aproape de 10 ani printre fruntașele fabricii. Elena Nițu — apoi, prin căsătoria cu electricianul Ioan Necula de la Întreprinderea mecanică na-vală, Elena Necula — și-a cucerit identi-tatea în și prin acest mod: muncind ex-cepțional, muncind cu dăruire și cu pasiune pentru meseria pe care și-a ales-o sin-gură.

CICI IORDACHE

În acest număr, reproduceri după lucrările lui Vida Geza de Ion Oprea

Drumul unei fiice de țărani de la cîmpie

Drumul acestei fiice de țărani din mă-noasa Cîmpie a Brăilei, dintr-un sat cu case mindre, oameni harnici și o mare de griu în jur — spune ea —, ajunsă încă de tinăra maistru în combinatul de la Bor-zești este exemplar nu numai pe planul unei experiențe personale, ci și pentru ur-cușul țării în ultimii ani. Din Șuțești, Brăi-la, de undeva de lingă Lanca, apoi prin Valea Troțușului și retortele chimiei, și în fine la Brazi, în altă cetate a petrochimiei, unde s-a produs pentru prima oară etilena și polietilena românească, se în-șiruite, în ani puțini, o viață bogată.

Elvira Tripsa, delegată la Congresul al II-lea al Consiliilor Oamenilor Muncii, este și membră în actualul Consiliu Național al acestui înalt forum. O muncitoare modestă care evocă emoția încercată cînd a participat, acum patru ani, la cea dintii plenară a Consiliului Național, alături de conducători de partid și de stat, directori de centrale și combinate, specialiști repu-țați, atîția și atîția oameni de seamă deci. „Da, chiar așa mi s-a spus — își amintește —, că voi lua parte la un Sfat al oa-menilor de seamă ai țării. Dar mie mi-a fost și frică: voi face față?” A făcut, fiindcă beneficia de o bogată experiență de viață, de conștiința răspunderii față de petroliștii în mijlocul cărora trăiește și

care au încredere în ea. A înțeles și mai bine atunci că ei, muncitorii, sînt oameni de seamă și că de chipul în care știu să se conducă și să se autoguverneze depinde avuția țării și bunăstarea fiecăruia. Aceas-tă participare permanentă, angajată și an-gajantă, la bucuriile și necazurile obștii este trăsătura definitorie a Elvirei Tripsa. „N-am ce spune prea multe despre mine — declara ea acum cîțiva ani unui repor-ter în căutare de fapte ieșite din comun. Sînt o femeie obișnuită care își vede de treabă și muncește conștiincios, cum se pricepe mai bine.” Poate atunci reporterul va fi fost dezamăgit, poate că nu, dar El-vira așa gîndește și azi. Își are, desigur, grijile ei, soțul, mecanic tot la Brazi, e plecat în Iordania pentru asistență tehni-că, ea a rămas cu fetițele, aflate la o „co-titură”: cea mică dă treapta întii, cea mare — treapta a doua. Dar și uzina po-ate fi, într-un sens, o familie, dacă așa gin-dește și acționează cei ce o compun. Nu atît, așadar, în fapte ieșite din comun, care nu tuturor le este dat să le trăiască, vede Elvira esența democrației noastre, ci în modul în care muncitorii înșiși, mulțu-mită structurilor create în ultimii ani, pot și știu să-și rezolve problemele. Nu numai cele de producție, firește, fiindcă pe aceas-tă femeie inimoasă, controlor de calitate

la Anhidrida ftalică, o interesează mai cu seamă, dîncolo de anhidride, calitatea oa-menilor și a vieții lor.

Povestește cum a insistat în COM pen-tru îmbunătățirea asistenței medicale în-tr-un combinat ca Brazi, unde lucrează cam două mii de femei, dar unde nici un medic ginecolog nu se deplasa măcar o dată pe săptămînă. Coadă kilometrică la policlinica din oraș... Dar s-a rezolvat, acum medicul vine la miile de femei și nu invers. A luptat pentru microcantine, care la Brazi capătă o importanță cu totul spe-cială. În adevăr, din cauza focului continuu se lucrează și în schimburi de 12 ore cu 24; apoi navelești din sate depărtate, din Stăncești, Aluniș, Vămpilău, Drajna de Sus pierd ore întregi cu drumul, inclusiv mersul pe jos, prin pădure, și urcușul pînă la casele lor risipite. Unii ajung pe la nouă seara, iar la două dimineața (sau noaptea, cum vreți s-o luați) sînt din nou în picioare. Dacă n-ar avea mincare caldă,

acești oameni s-ar îmbolnăvi. Or, rafină-ria și sectorul de petrochimie se întind pe vreo 600 hectare, deci singura soluție ar fi constat în înființarea de mai multe mi-crocantine chiar la locul de muncă. Pare la mîntea omului, dar cineva a trebuit să se zbată pentru ele. Acum ele există mulțu-mită și Elvirei Tripsa. Lcruri mici, „ad-ministrative”? Poate, dar, la urma urmei, din astfel de lucruri e țesută, în mare mă-sură, viața noastră.

Elvira Tripsa, om al faptelor. Așa au învățat-o părinții și străbunii ei, oameni cu vorbe puține și griu mult, așa au în-vățat-o și muncitorii de la Borzești, unde și-a făcut ucenicia, și petroliștii de la Brazi, care o trimit din nou ca reprezen-tantă a lor la acel Congres al oamenilor de seamă ai țării, știind și simțind că ea însăși este, în cea mai profundă accepțiune a cuvîntului, un om de seamă.

LIONEL NIȚESCU

A trăi în prezent și a aparține viitorului

Sub un cer de plumb, într-o zi ploioasă din această vară ciudată, am cunoscut-o, într-un birou imens dintr-o clădire ultra-modernă, aproape cubistă — sediu al Fa-bricii de elemente automatizate — pe in-ginera Rodica Zega. O femeie modestă, aparent anonimă, cu o figură plăcută, jo-vială, cu umor și cu ironie fină, vorbind degajat, prietenește, fără morgia unui om cu funcții importante sau al unui post înalt. Aflîndu-se pe platformă, mai bine-zis în întreprindere, încă din anul 1967, din perioada cînd halele intrau în producție cu timiditate și investițiile nu erau încă fi-nalizate, Rodica Zega cunoaște fiecare moleculă din acest ansamblu complicat de automatizări, pînă în cele mai intime a-mănunte. Și, mai ales, cunoaște oamenii, le știe pe de rost problemele, îi apreciază, îi iubește și nu poate rămîne indiferentă la dilemele vieții lor personale sau la frămîntările lor legate de muncă.

E un om împlinit dar nu lipsit de neliniști, de nemulțumiri. Și-a du-rat un cămin frumos, într-un aparta-ment aflat la ultimul etaj al unei clădiri de pe Calea Dorobanți, trăiește în deplină înțelegere cu soțul său, arhitect în ca-drul Institutului de cercetare și prelucra-re a lemnului de pe platforma Pipera și traversează, tocmai în aceste zile, emo-țiile ultimelor preparative ale fiului lor pentru examenul de admitere la institutul de arhitectură. Se bucură însă prea puțin de fericirea calmă, profundă a familiei deoarece obligațiile de serviciu și sar-ci-nile politice o rețin pînă seara tirziu în întreprindere. Oricum am încerca să o in-depărtăm de freamătul uzinei și de pro-blemele ei, Rodica Zega revine aproape fără să-și dea seama la problemele care o obsedează și care constituie viața ei propriu-zisă.

Sigur, nu e lucru ușor să conduci unul dintre cele mai complexe colective.

ale atelierului de proiectare tehnologii la rece și ale circuitelor integrate, dar mult mai complicat este să conduci destinele unei organizații de partid puternice, cu un mare număr de membri și cu nenu-mărate probleme de viață și profesionale care se pot sau nu se pot rezolva în timp util. „E greu să mulțumesti pe toată lumea, zice tovarăsa Rodica Zega, dar eu mă străduiesc să rezolv problemele tutu-ror. Dacă nu aș avea această ambiție, m-aș resemna și în felul acesta ar inse-mna să rămîn indiferentă la viața celor de alături. Or, după părerea mea, cel mai mare dușman al omului e resemnarea. De fapt, nu-mi doresc nimic altceva decît să am putere de muncă și de convingere să pot rezolva toate problemele pe care mi le pun oamenii, de la cele privind viața lor personală și chiar intimă, pînă la cele legate de casă, de retribuție și de desă-vîrsire profesională.”

Neliniștea și nemulțumirea Rodicăi Zega sînt legate de aspirația și ambiția acestei femei, care nu se exclamă pe sine niciodată, de a fi bine informată, de a se instrui continuu, de a citi tot ce se acu-mulează în domeniul său de specialitate, de a perfecția sistemul conducerii colective în întreprindere, de a implanta ultimele descoperiri ale științei și tehnologiei în procesul de producție, de a stimula pasiunea pentru cercetare și pentru nou. Rodica Zega este și se consideră un om perfectibil. În scatele biroului său se află o lozincă de cristal: „comunistul trebuie să fie cinstit, demn, să lupte cu ardore pentru adevăr, pentru dreptate și liber-tate”. Prin tot ceea ce este și prin tot ceea ce face, tovarăsa Rodica Zega acoperă în aur aceste deziderate. Ea este într-un fel un om care trăiește deplin ancorat în pre-zent și prin aceasta aparține deja viito-rului.

ADRIAN DOHOTARU

Un om de note mari

Maistrul oțelari Ioan Onișa recunoaște că datorează mult celor citeva articole despre oțelari pe care în urmă cu vreo douăzeci și ceva de ani le-a citit, pe vre-mea cînd era încă un copilandru, în zia-rele aduse de factorul poștal al comu-nei Gătaia, din Timiș, de unde este de fel. Și cu toate că numele autorilor ace-lor articole nu și le mai aduce aminte, nutrește de atunci incoace o stimă neclintită pentru breasla gazetarilor, pentru acei oameni care, numai prin cuvintele lor înșirate în coloanele unor ziare, i-au fost, în împrejurările nefericite ale copi-lăriei lui, prietenii apropiați și buni sfă-tuitori. Mai bun, adică mai în pas cu timpul decît putea fi chiar mama sa, Do-chița, femeie vrednică și a cărei viață a fost, la urma urmei, un necurmat sacri-ficiu, fiindcă împovărată de patru copii — dintre care el, Ioan, cel mai mic, s-a născut la citeva luni după ce tatăl, Va-sile, murise într-un accident stupid, atîns de un trăznet cînd se întorcea de la cîmp acasă — trebuise ca ea singură să-i crească, numai prin munca miinilor ei, și să-i înalțe pînă cînd privirea lor pu-tea să zărească drumul ce avea să și-l aleagă fiecare ca să intre în rîndul lu-mii.

Ioan Onișa a ales școala profesională de la Reșița, unde a făcut cerere pentru a fi înscris în clasa de oțelari. Cererea i-a fost aprobată, dar pentru strungărie. Fusese un elev bun, pînă atunci, adică la cursurile primare și la gimnaziu avu-sese numai note de 10, și de aceea direc-torul din vremea aceea al grupului șco-lar, pe nume Jianu, l-a chemat și i-a spus că la oțelărie pot merge și cei cu note mai mici, pe cînd cu totul altfel stau lucrurile în ce-i privește pe strungari. ei trebuie să știe carte mai multă, fiindcă prin natura muncii lor sînt nevoiți să măsoare și să calculeze la tot pasul. Acest prim contact cu realitatea i-ar fi putut stîrni, zice astăzi, sentimentul dezolant că nu e ascultat și că numai el trebuie să asculte, l-ar fi putut chiar îndemna să dezerteze, să renunțe, dacă ar fi avut

o cale de refugiu înapoi; însă în urmă, acasă, știa că l-ar întâmpina tăcerea lun-gă, ca un teribil, ca un masiv reproș, a mamei sale. După citeva săptămîni a fă-cut schimb însă cu un coleg care se afla înscris la oțelărie și vroia să treacă în clasa de strungari, și tot acolo, la Reșița, după ce-a absolvit școala la 17 ani și jumătate, s-a încadrat unde muncise și în timpul vacanțelor, pe cînd era elev și în fine să dobindească banii trebuitori pen-tru un costum de haine, o cravată și o pereche de pantofi. Cu acestea, la sfîrșitul acelor vacanțe, se arătă fercheș la Gătaia, spre satisfacția mamei sale, ai cărei ochi parcă se limpezau la gîndul că fiul prosperă, dar și spre accentuarea unei înclinații ale cărei semne se vădeau încă de pe atunci din partea consăten-cei sale, Irina, cu care avea să se și că-sătorească peste cîțiva ani. Din 1965 și pînă a venit la Tirgoviște, Ioan Onișa a lucrat, așadar, la oțelăria Întreprinderii constructoare de mașini din Reșița într-o echipă de oțelari tot unul și unul. Cu toate că — pentru trăsăturile destine ale chipului și pentru privirea care parcă spune în orice clipă că se încrede în tot ce vede — a fost numit Copilul, trebuie să înțelegem că el însuși va fi fost un muncitor de frunte, un ucenic destoinic al șefului acelei echipe, numit Ion Marta și supranumit Tăticul, care făcea parte dintr-o altă generație de oțelari, mai voinici, mai mari la trup, și în orice caz un om care impusese atît respect incît cei tineri nu îndrăzneau să fumeze în fața lui decît după ce, lăsați la vatră, îi puteau arăta livretul militar.

Cel care l-a recomandat pe Ioan Onișa să meargă la Tirgoviște a fost chiar Ion Marta, după ce mai întii îl sfătuisse, chiar ca pe copilul său, să meargă în acest loc unde, într-o uzină nouă, dotată cu o teh-nică la nivelul celor mai înalte exigențe în fabricarea oțelului, ar fi avut mai multe posibilități de a-și dovedi măiestria și de a ajunge un muncitor de prestigiu. Iar Ioan Onișa l-a ascultat. În 1972, la 24 de ani, absolvea tot cu note foarte

al clasei muncitoare din România

bune, școala de maștri, iar în urma unei perioade de specializare la Witten, în Republica Federală Germania, în iunie '73 s-a prezentat la Tirgoviște, pentru a da o mină de ajutor constructorului, și de atunci, cind la sfîrșitul aceluia an, în decembrie, avea să fie elaborată în prezența secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prima șarjă la noul Combinat de oțeluri speciale, a lucrat ca maistru, răspunzător de munca a 50 de oameni pe schimb, tot la Oțelăria electrică nr. 1. Și pentru că trebuie știut că există pe lume și oțeluri care costă

5 lei kilogramul însă și altele din care un kilogram costă de cîteva zeci de ori pe atît, ar mai fi de adăugat că Ioan Onișa, ca și inginerul Radu Vlăduț, de exemplu, despre care Ioan Onișa nu se știe să spună că-l privește ca pe-un idol, sînt nume prin care se află pe cale de a izbîndi fama românilor de a produce nu numai oțel mult, dar și oțel foarte bun, fiindcă la noi, ca pretutindeni, a face oțel este o meserie din ce în ce mai mult „de note mari”.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Drum deschis spre lumină

In linia intii poetul, care poate fi și un oțelar din Hunedoara, umblă curat puternic și drept cu inima limpede și ochii nesfîșiat și-n urma lui baraje de cuvinte cresc. El merge cu orice preț pînă în fața Adevărului, oricite fulgere i-ar reteza pașii,

pentru că aici, în Hunedoara, pierderi definitive

nu se pot întîmpla, intrucît aici puterea orașului stă în tribunele de jar și-n dogoarea pe care poetul, desigur, o simte pînă-n adîncul inimii lui din care poemele ies scrise tu aripi de foc pornindu-se-n lume pe drumul deschis spre lumină

Gheorghe Nistor
oțelar—Hunedoara

E necesar...

Mai singurează cîte-un colț de lume, bolnave minți mai spurberă venin, mai pier ființe făr-să știe cum e dulceața piinii, propriu-le destin,

se mai desprind fărîme din planetă lăsînd rinjite goluri în pereți, sînt încă ochi pîndiri după lunetă cum după pașnic stol hulpavi ereți,

și mai rămîn destule brațe-nținse, nervoase miini trăgîndu-se-napoi s-aranee-n vatra cerului încinsă vaporii-mpovărați de negre ploii,

încît e necesar să stăm de veghe, soldați la poarta fiecărui rost, acestor mari minuni făr pereche le fim zidari statornici și la post.

Constantin Cristian
tipograf—Galați

Delegatul unui puternic colectiv muncitoresc clujean

...1950. Un copil din Țara Năsăudului, Teodor Marton din satul Piatra, pleca spre Cluj. Lua atunci cu el tot ce sădise satul mai frumos în sufletul lui: hărnicia și omnia! Orașul îi părea mare, imens de mare, un fluviu. S-a oprit la „profesionala” C.F.R.-ului. De ce? Poate pentru nostalgia trenurilor ce veneau și plecau spre Salva sau Năsăud. Peste trei ani, în '53 el, Teodor Marton, premiantul școlii, avea să-i aleagă și locul de muncă: lăcătuș-montator la întreprinderea mecanică de material rulant „16 Februarie” din Cluj.

Teodor Marton e un neastîmpărat. N-are o clipă de liniște. Cînd a simțit că meseria din școală a-nceput să-l trădeze, a-nvățat încă una: sculer-matrișer! I-a cerut-o viața. Și i-o mai cere și azi. Mai ales azi! Și mai ales la atelierul de auto-utilare al întreprinderii, pe care-l conduce din 1963, de atunci cînd încă nu împlinise 30 de ani...

Ce-au însemnat aceste decenii? O continuă luptă pentru progres. Progres tehnic, tehnologic și nu în ultimul rînd, uman! Pentru că totul — standurile, utilajele, instalațiile specifice trecerii de la repararea locomotivelor cu aburi la cele diesel-hidraulice, presele și cîte altele — le-au gîndit, le-au așezat pe planșetă și apoi le-au realizat cu toții. Numai în ultimele două cincinale din miunile sale și ale colaboratorilor săi au ieșit lucrări de peste 40 de milioane de lei. Și fiecare lucrare își are istoria ei. Să derulăm doar una dintre ele. Cea de la „Boghie”. Era prin martie '81. Dintr-o discuție cu oameții de aici, Teodor Marton a-nțeles că mulți rulmenți, cumpărați cu bani grei, pe valută, neputînd fi demontați, sînt distruși prin tăiere cu flacăra oxiacetilenică și apoi aruncați la fier vechi. Au urmat zile și nopți de neliniște pentru echipa

de la „autoutilare”. Și soluția a fost găsită: un dispozitiv simplu, ieftin, cu care în zece secunde un rulment își primește dreptul la... perenitate. I-s dragi lui Teodor Marton și... presele. Presele pentru încercat arcuri de locomotive și vagoane, pentru montat și demontat arcuri sau cea de ambușitat. Le știe tot Clujul. Și nu numai Clujul. Multe au luat deja drumul celorlalte uzine-surori, iar una dintre ele, cea mai complexă, gîndită împreună cu inginerul Gavril Muncaciu cu vreo 7 ani în urmă, a fost brevetaată ca invenție...

O, dar cîte nu s-ar putea face! — ne spunea Teodor Marton. Îl nemulțumesc unele reglementări, care, gîndite birocratic, nu-i îndeamnă pe oameni să facă și mai mult pe planul creației tehnice. Îl nemulțumesc apoi aprovizionarea tehnic-materială și e revoltat pe cel ce uită de datoriile ce le revin din legea contractelor economice. Îl supără apoi lipsa de dinamism. Și nu numai a unor oameni! Imaginați-vă și dv.: nu rareori în curtea întreprinderii pot fi văzute zile în șir convoaie de locomotive în... așteptare. Ce așteaptă? Niște acumulatori! Acumulatorii vin în salturi și fără ei locomotivele nu pot pleca. Și atunci stau în curtea uzinei. Apoi, îl doare nemulțumirea oamenilor față de felul cum e gospodărit orașul. Clujul a depășit de mult 300 de mii de locuitori și transportul în comun a devenit o problemă. Soluțiile se caută, dar rezolvările sînt încă lente. Ca membru în Comitetul executiv al Consiliului popular județean și ca deputat a ridicat mereu problema aceasta, convins că problemele anului 1980 nu trebuie în nici un caz rezolvate, în... 1990!

CONSTANTIN MUSTAȚA ■

Tata a rămas un țaran demn și politicoș

Are morgană și distincția unui personaj de serial englezesc. Favoriți decenți, ușor grizonati, bărbie proeminentă, gesturi fi-rești, elegante. Un zîmbet parșiv dă lo-vitura. E ambițios, chestiune care i-a fă-cut mult bine în viață, dar care l-a cos-tat cariera. În loc să devină profesor de limba română, Mihalache Niculescu, de fel din Rîmniceleu-Buzău, a ajuns un foarte bun borverghist, a terminat o școa-lă de maștri, a absolvit universitatea populară, secția engleză și a fost distins cu titlul de Erou al Muncii Socialiste. În elementară era premiant, dar nu bănuia că va izbui atît de mult. A plecat de acasă la 12 ani ca să nu-l mai supere pe taică-su, care avea 11 guri de hrănit. Și pentru că tot a venit vorba de familie, ține să se știe că a avut mereu în viață modelul celui mai mare din frați. „Frate-meu este un tip puternic, cinstit și me-ticulos. Puterea asta a lui mă fascina. Plezne de sănătate, crăpau pietrele iar-na de ger și el nu purta mănuși.” Erau obsesiile copilăriei mele: să nu port mă-nuși pe ger și să dau bună-ziua la toată lumea”. Asta cu „bună-ziua” o avea de la părinți. „Tata era un țaran demn și politicoș. Respecta lumea pentru că se respecta și pe el și îl îmbolnăvea lipsa de educație”.

Lucrurile acestea l-au urmărit pînă la 45 de ani cîți numără azi. Acea formidabilă școală profesională de metalurgie de la Brașov, „căreia îi datorez în bună măsură educația mea de mai tirziu, o școa-

lă modernă și curată, în al cărui internat nu-ți venea să intri nici în ciorapi, m-a învățat să țin capul drept numai dacă îl am mobilat nu doar cu ambiție, ci și cu știință, adică să fiu competent în meseria pe care mi-am ales-o”.

Are un fel de a fi amical, firesc, franc. Gesturi reținute și precise cu care îmbracă cuvintele, întregindu-le. Nu bate oș-pii și nu crede că în ceea ce privește educația tinerilor de la I.M.U.A.B., unde este nu numai maistru, dar și secretar al comitetului de partid, ajunge să spu-i: gata, de mine, să aveți o conștiință nouă. Un strung carusel gigant se construiește mult mai simplu decît o biografie. „Dacă reușim să educăm oamenii, toate vin de la sine. Lucru cunoscut, să-ți faci din-tr-un tînăr un prieten, dar nu pentru a-i arăta, ca un semafor, drumul drept. De obicei, îi pisăm cu prejudecățile noastre și greșim fiindcă aceste prejudecăți ne ervează și pe noi dărmite pe altul”.

E bucuros că la I.M.U.A.B. oamenii vin adeseori cu copiii lor să le arate unde muncesc, dar ca să se ajungă aici au tre-cut ani buni și Mihalache Niculescu ține la aceștia pentru că au fost anii educației și ai curajului, două lucruri care pe el l-au făcut să intre în ciorapi într-un internat de școală model și să-și aducă pînă și nepoții să vadă mașinile unelte pe care le vedeau doar la televizor.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Opinia unui alegător

Ciți oameni buni...

Ciți oameni buni sînt în țara asta, mă gîndeam, iarăși, în urmă cu cîteva zile, părăsînd Herculanele, ciți oameni buni, adică de ispravă, curajoși și împătîmiți de mai bine, minăți din urmă mereu de o neliniște sfîntă, de o cumplită neodihnă a spiritului și a faptelor aflate în slujba celor din jur și a țării, nepuși de nimeni să facă mai mult decît ar fi fost ei datori să facă pentru a-și plăti cinstit locul lor de muncă, neconținut arși însă de orgoliul de a se ști bine că ei se află acolo unde se află și că nu trec prin viață oricum, roboți ideii de patriotism în cel mai cuprinzător și mai întreg în-țeles, bolnavi că nu pot ei face mai mult și că nu se face sau nu se price-pe, adesea, că se poate face mai mult și mai firesc și mai sănătos decît se face uneori iar ei știu, cum știe toată lumea, cîte s-ar mai putea face sau cîte s-ar putea face în numele acelorași lozinci și al acelorași princi-pii dacă și lozincile și principiile ar fi întotdeauna confruntate deschis și curajoș cu practica elementară. Așa mă gîndeam, în urmă cu cîteva zile, părăsînd Herculanele și îndreptîndu-mă spre acest Sorento al României care este orașul Orșova al de mod-dest exploatat turistic încă, deși iar știe toată lumea și toată lumea vor-bește cît s-ar mai putea face ca Golful Orșovei să fie o perlă a economiei turistice a României. Mă gîndeam, vreau să spun, ciți oameni buni are țara și cît sint ei, uneori, de triști și de nedumeriți și că nu pot face mai mult decît fac și că nu sînt, uneori, înțelegi decît teoretic și că nu li se dă citeodată dreptate decît teoretic, fiind practic tînuți destul de departe de practicarea ade-vărurilor lor teoretice. La Herculane am întîlnit un om tînăr care timp de unsprezece ani s-a zbatut fără odihnă, înconjurat nu o dată de zîmbete în-găduitoare și superior disprețuitoare, pentru a demonstra că bimilenara stațiune balneoclimaterică, deși aflată la mai puțin de două sute de metri altitudine, are cel mai mare conținut de ioni negativi din această zonă euro-peană. Unsprezece ani ca să deter-mine pe cei îndreptății și plătiți să fi exploatat această situație, să recuo-nască un adevăr științific ce nu se afla în sfera de interes a unui eco-nomist chiar dacă el era directorul stațiunii. Și n-a obosit, n-a obosit

nici explicînd la tot felul de funcțio-nari obscuri pentru istorie dar cu dreptul deciziei și cu infatuarea scau-nului căpușit cu salvatorul „princi-piile noastre nu permit” (ca și cînd principiile noastre ar fi fost concepute ca să nu se poată nimic din ceea ce e normal în viață) explicînd zic, la tot felul de ocupații de funcții vremel-nice, cit de simplu ar putea progresa această stațiune dacă principiile res-pective ar fi exploatate în direcția lor firească, adică în direcția lui SE POATE. N-a obosit nici azi acest om tînăr care se numește Ilie Cristescu și care ar fi fost gata, cum a mai făcut și cu altă carte, să tipărească pe banii lui și studiul științific amplu despre Herculane, n-a obosit pentru că își iubește țara, dar o iubește nu cu de-clarație ci cu fapte concrete și cu toată neliniștea lui ca o flacăra mistu-itoare. Doctorul Rey de la Vatra Dor-nei a tipărit și el o carte despre Viitorul în Carpați arătînd cu cifre și date, științific, cum poate fi revitali-zată economia zonelor de munte și, teoretic și lui i se dă dreptate, iar timpul trece indiferent la adevărurile lui elementare pe care, altfel, toată lumea le recunoaște dar iar se pune în mișcare direcția lui Nu se poate, din principiul care a fost de fapt, cum ziceam, conceput să demonstreze că Se poate. Am dat două exemple. Cu-nosc o mie, dumneavoastră puteți înmulți miile exemplelor și ale oame-nilor buni ai țării noastre, pătimași și neliniștiți și arși de orgoliul de a face ca principiile noastre să cucerească lumea prin autentică lor direcție care este direcția lui SE POATE. Ei bine, de ce să nu recunoaștem că, uneori, unii din acești oameni buni sînt totuși triști, fiindcă știu că ei pot face mai mult decît fac, că se poate face, cu contribuția lor teoretică, mai mult dacă această contribuție n-ar rămîne, adesea, numai la stadiul de teorie sau dacă n-ar trebui să aștepte atît de mult pînă să devină fapt de viață elementar. Cîteva insti-tuise la un moment dat într-o pagină de ziar sau de revistă o Bursă a Ideilor... A succombat repede. De ce? Sintem, se știe, una din țările, recuo-noscute pe plan mondial, cele mai dotate și mai capabile să furnizeze o uriașă cantitate de gîndire creatoare la bursa creierelor. De ce să tot recunoaștem această realitate și să nu o exploatăm mai activ? De ce această bursă să nu funcționeze mai dinamic și de ce să vorbim despre cei care cumpără creiere?!

Socialismul este, pentru inteligența românească, cea mai mare șansă. Nu depinde decît de noi să facem ca bursa creierelor românești să ridice cursul valutei românești.

DINU SARARU ■

La încredere, cu încredere

Pe Mihai M. Gheorghe, omul care a pornit în lume angajîndu-se ca ucenic într-o fierărie încă de la 11 ani, viața l-a învățat că un cinstit confort sportiv nu poate fi obținut decît cu un cinstit efort sportiv, și că ceea ce contează cu adevărat este reto-rica faptelor, nu a vorbelor. Așa zicînd și citînd pe unul dintre cei care mi-au vorbit despre el: „Unde apare Mihai M. Gheorghe pămîntul se bătătorește cu muncă, iar blocurile se înmulțesc de parcă nu oame-nii le-ar fi ridicat, ei pămîntul le-ar fi crescut”. Afirmatia se dovedește valdă încă din proximitatea lui imediată, adică începînd din propria-i casă.

Aurica, soția lui, lucrează la o bază de aprovizionare tehnică. Flică-sa, Mariana, 21 de ani, lucrează ca muncitoare într-o patiserie și pregătește un examen de ad-mitere într-o facultate. Ca și Sorin, fiu-său, care-i acum în fiorii bacalaureatului... Mihai M. Gheorghe, omul care la 49 de ani poate afirma și proba (cu martori, cu cartea de muncă și cu brevetele a 11 ordi-ne și medalii) că are în spatele lui 38 de ani de muncă (inclusiv ca fierar, inclusiv ca brigadier la ridicarea primei hale a fa-bricii de rulmenți din Birlad, inclusiv ca absolvent al unei facultăți cu profil econo-mic, inclusiv ca...) este un optimist incori-gibil și un profesionist redutabil. Și totuși era cit pe ce ca Mihai M. Gheorghe să-si piardă optimismul. Cînd? Exact în ziua în care a fost ales președinte al C.O.M. la I.J.C.M. Vrancea, cu sediul la Focșani. Adică pe 5 octombrie 1979. De ce? „Planul de producție nu se îndeplî-neă, despre unii ijecemiști se du-scse buhul — cum se spune la noi în Moldova — că ar fi cam indisciplinați..., că adică ar cam fi muncitori doar cu nu-mele, meseriași de strînsură, ciubucari maratoniști, puși pe căpătuială... În plus erau trimiși la noi — chipurile pentru a fi educați — toți cei care trebuiau să tra-

verseze anume «recomandări» ale Codului penal... Și nu o dată s-a întîmplat ca edu-carea educatorilor să se facă exact invers decît scontase instanțele de judecăm...” Asta a fost mostenirea lui Mihai la I.J.C.M. Vrancea. Îi dispăruse și zîmbetul un timp. Dar nu mult timp.

Noul ales știa bine că există nu numai o uzură morală, ci și o morală a uzurii; știa că de cele mai multe ori fructele oprite sfîrșesc a fi mincate, chiar și sub cheie; și mai știa că — în pofida credin-ței multora — nu-i imposibil să con-struiești o corabie pentru largul-cel-larg din rămășițele unor naufragii; și mai știa și că imposibilul, ca și omul, are ne-voie de o șansă; și că chiar șansa are ne-voie de o șansă...

Mihai M. Gheorghe a dat o șansă im-posibilului. Oamenilor le-a dat ceea ce este al oamenilor. I-a ascultat. Le-a a-cordat încredere. La rîndu-le l-au as-cultat, l-au auzit, l-au înțeles. La în-credere au răspuns cu încredere. Înainte plouase cu sancțiuni. Mihai n-a propus nici una. Înainte oamenii erau reche-mați din concedii, uneori fără rost. Mihai a interzis astfel de practici. Înainte cei care ispășeau pedepse la lo-cul de muncă mai izbuteau să-i seducă pe slabi de inger. De cînd e Mihai, lu-crurile merg bine. Mai mult. Pentru cei care au dovedit comportament ireproșa-bil — anul trecut nouă înși, acum, pînă în iunie, trei — Mihai a propus și a ob-ținut reduceri de pedepse...

Nu există om în toată întreprinderea care să nu urmeze un curs de calificare, de perfecționare. Noi argumente pentru „optimismul incori-gibil” al lui Mihai M. Gheorghe, constructorul de case, de suc-cese și de conștiințe muncitorești.

MIRCEA BUNEA ■

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

Frontul din Moldova — după Mărăști, Mărășești, Oituz — subliniindu-se în atmosfera de oarecare acalmie a sfârșitului de vară ieșeană, Ion Gh. Duca are răgazul să evocă încă o suită de vizite ale unor misiuni și oaspeți de peste hotare. În capitolul „1917 — August-Septembrie”, din care tranșăm în continuare, Memoriile lui Duca dau contur și semnificație politică misiunilor americane Andersen și a apostolului cehoslovac Masaryk; este punctată cu severitatea meritată inoportuna „călătorie” în teritoriul românesc cotropit a împăratului Wilhelm II.

Altminteri, noianului de ecouri entuziaste față de această pagină de istorie românească încercăm să-i aducem, în sinea de modest dar al mulțumirilor noastre recunoscătoare, satisfacerea măcar în parte a unor dorințe de cititor. Iată, bunăoară, un nobil profesor pensionar ne scrie cu adincă simțire, asigurându-ne, între altele, că punctul culminant al serialului de până acum a fost atins odată cu relevarea momentului „Sosirii voluntarilor ardeleni și bucovineni”. Este și părerea noastră, drept care culegem din Amintirile altui martor ocular din care am mai citat, încă o laedă relatare despre „voluntari”, în completarea celor descrise de I. Gh. Duca într-unul din numerele trecute ale revistei: „Sosirea voluntarilor ardeleni și bucovineni din Rusia, pe la începutul lui iunie, a provocat în toate straturile poporului o vie emoție...”

Generațiunile de după război nu pot să-și inchipuie ce însemnau pentru noi, înainte de război și pe vremea războiului, Ardealul și ardelenii. Îmi amintesc că într-o zi posomorâtă de iarnă — în acel teribil ianuarie 1917 — ur-

cam dealul Copoului pe cind un pile de tineri clevei ai Școlii Militare îl coborau, cu arma la umăr, cîntînd „Noi vrem Ardealul...” ; m-au podidit lacrimile pe loc și am început să plîng ca un copil. Sint o fire puțin sensibilă, și această mărturisire a mea e valabilă pentru întreaga mea generație ca și pentru cele care m-au precedat. Am asistat la intrarea trupelor noastre în București, după victorie în 1918, și a fost și asta ceva, dar afirm aici că voluntarii ardeleni și bucovineni au fost primiți în Iași cu mai multă căldură, cu mai multă dragoste, cu mai mult entuziasm decît soldații români în capitala țării curățită de cotorpitori. La București — fericirea a fost mare, dar la Iași — ardelenii și bucovinenii au simbolizat pentru noi nădejdea și aspirațiunile unui neam... Avîntul cu care au fost primiți ardelenii și bucovinenii în Moldova umilită — a fost imens. În Piața Unirii, după depunerea jurămîntului, ardelenii și bucovinenii amestecați cu „re-gătenii” au cîntat „Deșteaptă-te române!” și imnul național; lumea ovaționa și plîngea. Deodată a apărut pe soclul lui Vodă Cuza un tînăr blond și chipes în uniformă de ofițer (transilvăneanul Victor Deleu — n.n.) și vorbele lui înaripate se așternau de la înălțime peste capetele descoperite. O adincă emoțiune cuprinsese mulțimea răscolită de un singur gînd, de o singură simțire. Sufletele oamenilor, cîți erau adunați acolo, se topiseră într-un singur suflet colectiv...”

STELIAN NEAGOE

1917—August-Septembrie [III]

Nu trebuie uitat că cei stăpîniți de o atît de juvenila ardoare aveau unul aproape 60 și celălalt peste 75 de ani. E bîge în timpuri de scepticism sentimental, e ceva demn de laudă să vezi doi bătrîni păs-trînd o atît de mare tinerețe, o atît de înflăcărată putere de entuziasm, un romantism atît de nebruit încît cu riscul de a se expune la oprobriu și la ridicol să înfrunte toate obstacolele și toate ericțiile, spre a putea depune omagiul veșnic tîneriei lor admirajuni la picioarele celor ce au știut să le inspire asemenea pasi-uni. Prefer ridicolul romantic al acestor bătrîni, indiferenței blazate a efebilor de azi — palizii și neinteresantii lor epigoni.

Pe cînd aventurile amoroase ale răz-boiului își mutaseră sediul la Odesa și în așteptarea bolșevismului care avea să le imprăștie se desfășurau liniștite și fericite, în cadrul marelui trasat cu un secol înainte de un alt exilat, de ducele de Richelieu, noi la Iași primeam noi vizi-te. O misiune americană întîi și pe Ma-saryk în urmă.

Misiunea americană se compunea din vreo 39 de persoane: medici chirurși, intelectuali, oameni de afaceri. Era trimisă de Crucea Roșie Americană și avea însărcinarea să ajute Crucea noastră Roșie și să ne aducă alimente și material sani-tar. Prin aceasta, noua noastră aliată, marea republică americană voia să ne arate simpatia sa față de toate suferin-tele pe care le înduraserăm și să mani-feste în chip tangibil solidaritatea ei cu noi. Și de fapt ne-au adus la Iași și în toată Moldova un prețios ajutor prin me-dicii, cantinele și materialul lor, totul fiind organizat cu acea perfecție caracte-ristică americanilor. În capul misiunii era un anume colonel Andersen, un american înalt, spătos, naiv și bun care din primul moment ne-a arătat o simpatie caldă și înțelegătoare. Printre cei din jurul său, cel mai interesant era însă un evreu din Chicago care făcea, dar al cărui ochi pă-trunzător observa totul din dosul ochela-rilor săi încercuți cu negru. El se numea Flexner și dacă nu mă înșel ocupa o si-tuație înaltă într-unul din așezămintele culturale datorite fabuloasei generozități a lui John D. Rockefeller. Brătianu m-a însărcinat să mă ocup anume de acest dn. Flexner și cu am avut numeroase con-versații foarte interesante cu el, între altele și la chestiunea evreiască. Am avut astfel prilejul să prețuiesc tactul său de-săvîrșit, precum și subtilitatea semitică a lucidei sale inteligențe. Îmi pare rău că investigațiunile ulterioare nu mi-au permis să mă dau de urma lui.

Bineînțeles cît timp misiunea americană a fost la Iași, ne-am căsnit să o primim cît puteam mai bine. Pe lingă diverse mese, vizite și plimbări, a avut loc și un mare ceai la Sîncea, la D. Greceanu...

Împreună cu misiunea americană s-a întors și Vopicka (ministru S.U.A. în România — n.n.). Vesel, optimist, deopotriva convins de victoria Statelor Unite ca și de înfrățirea României Mari. După plecarea sa, sau mai bine zis după expul-zarea sa din Bucureștii ocupați, se duse în concediu în America unde pledase pre-tutindeni cauza noastră cu o căldură miș-cătoare. El convinsese pe conducătorii Crucii Roșii să ne trimită misiunea An-dersen și cu joviala sa naivitate nu-și ascundea mulțumirea că ne-a adus, în-torcîndu-se, un dar atît de prețios. Ne-a povestit pe larg tot ce se petrecuse la București după ocupație, a dat chiar la „Mișcarea” un interview pentru a im-prăștia faimoasa versiune germană că populația Bucureștilor primise cu flori trupel lui Mackensen. Informațiile care ni le dădea despre hotărîrea cu care Ame-rica înțelege să lupte pînă la definitivă distrugere a militarismului german, erau de bună seamă pentru noi extrem de prețioase și de înviorătoare. Incolo însă, cu lipsa sa de simț politic, nutrea toate iluziile. Era convins, spre pildă, că dacă va merge pe front și va vorbi trupelor rușesti le va convinge să lupte și să nu mai asculte de bolșevici care predicau pentru „pline și pace”. În consecință, în-

toarășit de prietenul său iubit Alecu Constantinescu, a pornit deci pe front cu un drapel american și cu un interpret. Cînd sosea la o unitate, punea să adune oamenii, desfășura drapelul înstelat, transforma automobilul în tribună și începea să peroreze. Interpretul traducea, soldații rideau, strigau „hura Americanski Minister” și Vopicka încîntat se întorcea la Iași convins că de acum disciplina a fost restabilită și rușii vor lupta cu avînt și hotărîre. Nu vreau să fac pozitivului său tovarăș, lui Conu Alecu al nostru, insulă că împărțea aceste puerile ilu-zii. Mă întreb însă cu oarecare malițiozi-tate dacă ilarianta exhibițiune a amicului Vopicka nu satisfacea instinctele sarcas-tice care somnolau în sufletul complex al lui conu Alecu și dacă vanitatea lui veș-nic trează nu se complăcea la umbra dra-pelului american. Dar încă o dată, acees-tea nu sint decît suspiciuni, ipoteze.

Foarte interesantă și bogată în roade pentru viitor a fost însă vizita profeso-rului, azi președintelui, marelui președinte Masaryk. Masaryk se duse în Rusia ca să organizeze legiunile cehoslovace și ve-nise la Iași ca să ia contact cu guvernul nostru și să stabilească solidaritatea ce de pe acum trebuia să se manifeste între toate popoarele asuprite din monarhia habsburgică și pentru care războiul în-semna redobîndirea libertății lor națio-nale. În special, Masaryk dorea să se fie în curînd în Franta sau în Italia un mare congres al tuturor naționalităților din Austro-Ungaria, în care solidaritatea re-vendicîrilor lor naționale să se puie în întregime și cu răsunset în fața întregii opinii publice mondiale. Ideea era pe cît de logică, pe atît și de folositoare. În loc ca fiecare să lupte, să-și facă izolat pro-paganda, era mai bine să unim toate sforțările noastre și să arătăm că toți fără deosebire consideram monarhia habsbur-gică un anacronism care trebuie dărîmat și că pe ruinele ei urcăză să se ridice libere popoarele care afița vreme au stat sub sceptrul ei apăsător.

Afară de aceasta, ideea de a forma pe toate fronturile aliate legiuni cu prizo-nieri cehi, poloni, iugoslavi și români, legiuni care să participe împreună la luptele finale — era o idee fericită și cu cît i se dădea o extindere mai mare, cu atît era mai bine. Mărturisesc că eu am fost de la început cîștigat de propunerile lui Masaryk. Brătianu însă, fără a le res-pinge, le-a aprobat cu reticențe, cu for-mule evazive, cu o notă de scepticism care pe Masaryk l-au cam descurajat și pe mine m-au nemulțumit adînc. Brătianu avea uneori porniri de acestea, de a pre-cupeți chiar consimțămîntul ce-l dădea, de a anula un gest prin silința cu care îl făcea, de a tăia aripile unui avînt ge-neros, de a păruca că reia cu o mină ceea ce dăduse cu cealaltă. Rareori însă ca-zurile acestea s-au manifestat mai supă-rător decît în aceste împrejurări și față de acest mare pribeag care apăra cauza sfîntă a neamului său. M-am întrebant adesea ce a putut determina atitudinea lui Brătianu și enigma a rămas pînă astăzi nedescifrată pentru mine. Nepri-cepere a chestiunii? E exclus. Lipsă de intuiție a urmărilor viitoare ce puteau deriva dintr-o atare solidaritate? Poate, deși n-o cred. Brătianu vedea de sus și Brătianu vedea departe. Îmi închipui mai mult că de astă dată, ca adesea ori, a fost victima principalului său defect „bănuială”. Trebuie să fi bănuit că această solidari-tate problematică acum, să nu-l atragă miine înspre alte solidarități mai concrete care nu-i conveneau. Nu m-ar mira să se fi temut, ca prin această acțiune, să fie atras către o intimitate cu sîrbii care în ziua scotetilor de la masa verde să țîr-bească ceva din libertatea de mișcare pe care tratatul i-o asigura în chestia Bana-tului. În orice caz, personal scotesc că aceste rezerve și bănuichi nu erau la lo-cul lor. Aș fi vrut o altă atitudine a lui Brătianu — largă, înțelegătoare, en-tuziastă.

Masaryk a simțit că sufletește fusesem mai aproape de el decît Brătianu și de aceea la plecarea lui m-a rugat să mai stărui de Brătianu și a și însărcinat pe aghiotantul său, un tînăr sănătos și sim-patic ofițer voluntar Seaba — pe care după război l-am rogăsit ministru ceho-slovac la Belgrad — să se reîntoarcă la Iași spre a obține de la mine rezultatul intervențiilor mele.

Ne-am dat firește cît a stat Masaryk printre noi osteneala ca să păstreze o bună amintire despre vizita lui în Mol-dova. L-am tratat cu cele mai mari ono-riuri. În lipsa lui Brătianu, bolnav, guver-nul i-a oferit un ospaț, sub președinția lui Take Ionescu, regele l-a primit în au-diență și i-a dat la palatul său din strada Lăpușeanu un prinz în care a domnit o atmosferă de deosebită cordialitate. Măr-zescu i-a dat ospitalitate în casa sa, Marele Cartier i-a organizat o vizită pe front care l-a impresionat adînc precum a mărturisit-o adesea ori după război.

Dealtminteri Masaryk ne-a lăsat tuturor o neștersă amintire. Tăcut, liniștit și trist, un profesor serios și cam obosit, astfel se înfățișa la prima vedere. Dar de îndată ce intrați mai adînc în discuție ce el vedea că sub aceste aparențe modeste se ascunde o voință de fier și o putere de credință supraomenească. Aceste două in-sușiri i-au permis să personifice într-un moment hotărîtor al vieții poporului său toate aspirațiunile sale și l-au făcut con-ducătorul nediscutat, idolul unui stat re-înviat după o lungă eclipsă politică și na-țională. Nu cred că inteligența lui să fie extraordinară. Scrierile lui sint mediocre și adesea de o adevărată naivitate. Nu e sculptor, nu e orator, conștiințiozitatea a înlocuit pururea la el strălucirea. Dar este un om de principii și de caracter, un om care instinctiv dacă nu conștient a înțeles că evenimentele se desleagă și se stăpînesc nu prin abilități trecătoare, ci prin convingeri statornice. El face parte din pleiada, din marea pleiadă a oamenilor politici pentru care principiile sint totul și restul nu înseamnă nimic. El face parte din acei idealști ce nu cred decît în pu-terea biruitoare a ideii și care înțeleg cu ideea lor să învingă sau să moară. Pen-tru aceste rare însușiri, pentru aceste înăl-țătoare năzuințe merita apoteoză în care de atfel, cu aceeași nedemnițată modes-tie, își sfîrșește octogenarul zilele ca președinte pe viață al republicii cehoslovace.

Vizita lui Masaryk mi-a dat prilejul să viu în contact cu un personaj desigur ne-demn de a-i fi comparat dar care, totuși, m-a interesat în chip deosebit, cu minist-rul Serbiei, Marinkovici. Din pricina chestiei Banatului relațiunile noastre, ale miniștrilor liberali, cu Legația sîrbească erau abia protocolare. De fapt cînd Ma-saryk a sosit la Iași, se implinea aproape un an de cînd eram în capitala Moldovei. Nu fusesem niciodată la Marinkovici, nici nu știam unde locuiește. Schimbamem în-timplător împreună cîteva banalități, cînd ne întîlniserăm pe stradă. Solidaritatea slavă pe de o parte, ordine primite poate chiar direct de la Corfu (unde se retră-seseră regele, guvernul și armata, în ur-ma înfrîngerii Serbiei în război de către Puterile Centrale — n.n.), pe de altă parte, au făcut ca Legația sîrbească să manifeste pentru Masaryk o simpatie en-tuziastă. De la coborîrea din vagon, Ma-rinkovici a urmat pe Masaryk ca umbra lui, cu o stăruință plicticoasă pentru Ma-saryk și jignitoare pentru noi. Deoarece fusesem însă că să zic așa atașat pe lingă persoana lui Masaryk, Marinkovici s-a cîocnit mereu de mine, a trebuit să mă poștească la mesele ce oferea acestuia, a trebuit chiar să-mi păstreze fotografia alături de Masaryk și de ceilalți invitați în grădina Legațiunii sîrbești.

Și astfel, vrînd nevrînd, ne-am împrie-tenit fiindcă Marinkovici era Balcanii în toată splendoarea lor. Instincte primitive cu ceea ce implicau în bine și în rău aceste noțiuni: adică voință, putere de viață,

dor de cucerire dar tot de o dată perfidie, cruzime, lipsă de scrupul, dispreț de viață omenească, șiretenie dar nu finețe oare-care, sentimentalism dar indelicatetea su-fletească, spirit analitic dar neputință de sintetizare și dispreț, dispreț organic pen-tru imperatiile morale ca și pentr abstractiunile intelectuale. Căuta Marinkovici, ca printr-o jovialitate înăscută și printr-o lungă practică diplomatică, să se prezinte sub o formă europeană; la prima ciocnire reapărea însă cu o tîrîe simpto-matică sufletul său de comitaș. Nu pot uita voluptatea cu care îmi povestea într-o seară asasinarea lui Alexandru Obrenovici și a lui Draga Mașin. Iar mîndria lui națională nu atîngea niciodată culmi mai înalte decît atunci cînd arăta că întemeie-torul dinastiei Karagheorgevici își înce-puse cariera spînzurînd un tovarăș ne-credincios. Iar după triumful lui Lenin, aprecierile sale despre viitorul bolșevis-mului, despre mentalitatea rusească pre-cum și soluțiile lui firești radicale și sal-vatoare merita o deosebită atențiune pe care le voi și încuviința-o la momentul oportun. Dacă ele nu fac cinste darurilor profetice ale lui Marinkovici, în schimb ilustrează minunat de bine cum anume mentalități sîrbești concepe rezolvarea pro-blemelor sociale și a dificultăților politice. Iată de ce îl păstrez deci lui Marinkovici o duioasă amintire. Fără el n-aș fi înțeles istoria Serbiei contemporane. Fără el, în labirintul balcanic, aș fi găsit mai cu greu firul Arianel.

Tot pe atunci am primit și o a treia vizită. Ce e drept o vizită care nu a ven-it pînă la Iași, care s-a oprit în drum la tranșeele de la Mărășești. Vizita lui Wilhelm II. În treizeci de ani de pașnică domnie și de infinite călătorii, împăratul Wilhelm nu găsisse răgazul ca să viziteze pe Hohenzollernul care domnea la gurile Dunării. Regele Carol suferise, jignit în mîndria lui de această lipsă de atenție a șefului casei sale și de ani de zile cvita să treacă sau măcar să se apropie de Ber-lin. Împăratul Austriei venise la București. Împăratul Germaniei se mulțumise tirziu, tirziu de tot să-i trimită pe Kronprințul.

Și iată că acum, în plin război, în plin teritoriu ocupat Wilhelm II sosea ca și cum ar fi vrut să accentueze și mai mult gestul său și să transforme o veche lipsă de atenție într-o vădită ofensă. Dealtminteri ca ofensa să fie complexă a început cu mormintele de la Curtea de Arșes. Trebuia proslăvit „credinciosul” cînd se insulta încă o dată „trădătorul”. Pe urmă a fost la Cernavoda, la podul de peste Dunăre, s-a plimbat în apartamentele goale de la Peleş, a ocolit Bucureștii — inutilă delicatete, s-a urcat pe cota 1101, a privit de acolo teatral toată linia fron-tului pe care Mackensen nu reușise s-o spargă și scoborîndu-se și-a adunat trupele la Cotești și cu acea manie oratorică de care Germania întreacă a suferit, a găsit cu cale să insulte în chip trivial pe Hohenzollernul care se mărginea să apere drepturile țării sale de adopțiune și să-l amenințe cu fulgerele lui necruțătoare. Gestul era cel puțin de o supremă inele-ganță. Regele Ferdinand n-a spus nimic, dar știu că a suferit. Un an mai tirziu soarta îl răzbutase căci se întorcea în București triumfător ca rege al României Mari, pe cînd împăratul Wilhelm, bătut și detronat, fugea fără glorie peste grani-ța olandeză. Rareori brutalitatea inutilă și inestetica fanfaronadă au primit o pe-deapsă mai crudă dar mai meritată.

Dealtfel dacă în această epocă unii au căutat, ca Wilhelm II, să ne umilească, alții ne-au înconjurat cu o simpatie și cu o stimă care ne-au mișcat adînc. Într-adevăr atît aniversarea intrării noastre în război, cît și succesele noastre la Mără-șești au provocat o serie de manifesta-țiuni foarte magulitoare din partea alia-ților noștri. Șefi de state, prim ministri, parlamentele, presa — toți ne-au sărbă-torit în termeni care ne îngăduiau să re-ducem filipicele oratorice ale Kaiserului la adevăratele lor proporții. De fapt niciodată de la intrarea noastră în acțiune nu ne bucurasem de o așa considerație în Apus și nu avusesem-o așa de bună presă.

CE AȘTEPTĂM DE LA AUTOMOBIL CLUBUL ROMÂN?

Nimic altceva decât serviciile promise, decât respectarea obligațiilor stipulate în cadrul relației contractuale intervenite între asociație și cei ce l-au solicitat, prin înscriere, serviciile: trei deplasări, o remorcare de maximum 30 kilometri (dus și întors), o analiză a conținutului de oxid de carbon din gazele de eșapare, o verificare și reglare a farurilor, două testări ale motorului, o revizie generală a autoturismului, sau diverse intervenții tehnice contra cost (toate într-un an).

Iar în afara acestora, evident, ceea ce nu se prevede în scris, dar se subînțelege: promptitudine, lucrări de calitate, comportare civilizată, corectitudine.

Ancheta alăturată s-a născut la sugestia unor cititori ai revistei noastre care au înțeles să ni se adreseze în scris și să-și exprime nemulțumirea în legătură cu modul în care se desfășoară serviciile în diverse filiale și stații de asistență tehnică A.C.R. Scrise sub imperiul miniei de moment, deci cu multă subiectivitate, misivele primite tind să anuleze toate meritele incontestabile ale acestei prestigioase și, deopotrivă, necesare asociații. Cu toate acestea, din păcate — așa cum am avut prilejul să o constatăm și noi — nu lipsesc nici cei ce umbresc cu adevărat firma Automobili Clubului Român, și o fac mai ales prin lene de gândire, indolență, lucrări de mintuală, ireverență.

În concluzie: nici prea rău, dar nici conform așteptărilor. După cum urmează:

Diagnostic de la distanță

Stația de asistență tehnică de pe str. sold. Răducanu nr. 3, București

Parcăm autoturismul în fața porții atelierului pentru a reduce la maximum efortul pedestru al viitorului diagnostician-auto. Străduța e aproape pustie. În bătaia unui soare tropical, așteptă cumintiți 3-4 mașini. Liniștită, puțin animată, se înfățișează și curtea atelierului. Totul, în contrast vizibil cu situația de acum două săptămâni, când, pe aceeași ulicioară, își așteptau rândul, în vederea verificării tehnice anuale, sute de autovehicule. Am candidat și noi la acest examen, dar aminați de la o zi la alta, zile de-a rândul, am renunțat spășiți și am apelat la serviciile unui atelier de reparații obișnuit. De data aceasta, se pare, avem mai mult noroc. Ne-am anunțat dealțul la telefon vizita cu o zi în urmă, când la celălalt capăt al firului ne-a răspuns mecanicul Apostol Toma. Acestuia i-am explicat următoarele: „Cu o lună de zile în urmă, mașina a fost victima unei tentative de furt. Cineva a încercat să demonteze contactul de pornire al motorului, lovindu-l cu dalta și cleștele. De atunci, uneori, cheia se manevrează cu dificultate și volanul tinde să se blocheze. Ce ne sfătuieți? „Veniiți-mi-ne la ora 13.30, ni s-a răspuns. Se poate repara“.

Așa am ajuns a doua zi la stația de pe str. sold. Răducanu. Aici aflăm de îndată că mecanicul Toma lipsește. E cam bolnav, ni se explică, și sintem invitați să ne adresăm responsabilului Șerbănescu. Îl zărim pe acesta de la distanță, dominând marșal curtea atelierului. Ne apropiem, îl salutăm și ne spunem oful. Dar tovarășul Șerbănescu nu are, pur și simplu, urechi și ochi pentru noi. Ne întoarce spatele și se îndepărtează. Alergăm după el, împreună cu mai mulți A.C.R.-iști, umiliți și debusolați. Dar scena se repetă. Rămân total interziși. Mărturisesc că am întilnit în cadrul serviciilor către populație destulă impolitețe, insolență, lehamiteală, dar aici se pare că avem de-a face cu un caz particular. Îndrăznim din nou, îl întilnim, în sfârșit, privirile și expunem pe nerăsuflăte suferința mașinii. Ni se aruncă peste umăr:

— Alt contact. Și ne întoarce spatele, dar de data aceasta pentru a intra în ghereta din fața porții. Aiă! (il zărim prin geam) începe să vorbească la telefon preț de un sfert de oră, deosebit de vesel și degajat. La ieșire redevine însă omul grav, stressat de probleme grele. Îl abordăm din nou, dar sintem expediati în același mod. Atunci folosim un ton mai răscăpat:

— Nu sintem de acord cu acest sistem de telediagnostic. Vă rugăm să veniți să vedeți mașina.

Surpriză: tonul nostru pare să-l înduplece. Ia cheia, o întoarce în contactul de pornire al motorului și apoi constată furios: „Păi văd că merge, domnule!“ Fiindcă, într-adevăr, la fel ca pruncul dus la doctor, mașina întirzie acum să-și dezvăluie simptomele bolii.

În sfârșit sosește mecanicul Toma. Un timp bunice „ingerul salvator“ dispăre fără urme undeva prin birourile stației de unde revine cu o mină somnolentă. Îl abordăm plin de speranță, amintindu-i de convorbirea telefonică de ieri, dar nu primim nici un răspuns. Intervine, în schimb, furios, responsabilul Șerbănescu, care își anunță colegul că este nevoie de un contact nou și cu asta basta.

— Ai auzit? ne întrebă muștrător salvatorul Toma.

Și din clipa respectivă dispărem definitiv din atenția și preocupările onoratei stații de asistență tehnică. Nu ne mai rămâne decât să-i părăsim învinși incinta, eventual bucurându-ne că nu am fost luați de guler și dați afară. Ne așezăm la volan, virim cheia în contact și constatăm, evident, că rămâne înțepenită.

LIVIU TIMBUS

P.S. N-a fost nevoie de un contact nou. Cel existent a necesitat doar o reparație simplă, efectuată la un atelier al întreprinderii „Ciclop“, și acum funcționează normal.

3 meșteri și o „lucrare de diplomă“

Reportajul nostru despre stația A.C.R. din Sinaia începe pe ploaie și la un telefon public. E miercuri, ora 16.30, norii s-au năpustit asupra stațiunii. „U“ Cluj încă se mai chinuie pe teren și la televizor cu Corvinul, iar numărul 12345, descoperit pe mai multe table montate pe marginea șoselei, sună ocupat. Când se eliberează, preț de-o haină muiată pînă la căptușeală, sintem informați că programul s-a încheiat la 4, dar dacă e nevoie, venim. Susținem că e nevoie, motorul ne-a făcut figura lingă Posada, plouă de rupe și ar trebui să fim remorcați. Omul de la celălalt capăt al firului zice „o clipă“, clipa se transformă în câteva minute, poate 3, poate 4, după care, pe un ton civilizată, sintem întrebați de numărul carnetului A.C.R. Alegem varianta cea mai plauzibilă, nu știm numărul pe dinafară, dar sintem afiliați la A.C.R., carnetul e la bord. E în regulă, auzim, într-un sfert de oră ne prezentăm, să fiți la mașină, dar noi renunțăm și propunem amânarea chestiunii pe a doua zi.

A doua zi, mașina noastră funcționează normal, iată-ne la sediul stației, care stație, aflăm, e de fapt secție sau subfilială ținind de Ploiești, dar terminologia e, firește, mai puțin importantă. Petre Jitaru, mecanic de meserie și șef de stație, e de acord cu asta, ca și cu observația că locul în care își desfășoară activitatea, el și ceilalți 2 colegi, mecanicul Dumitru Bulzan și tinichigiuul Cornel Cordoș, arată prost spre jalnic. O curte parcă părăsită și o clădire ce riscă, la primul vânt mai serios, să se trezească în Izvorul Muntelui, apa ce curge dincolo de gard. Da, zice, e cam murdar, dar clădirea e veche, a fost cindva abator și cind am luat-o noi, în martie 1979, era un fel de depozit de materiale. Ni s-a promis un sediu nou, dar pînă atunci, cum vom isprăvi cu reviziile anuale avem de gind s-o vărui, să-i dăm o față. În curte, mașina de asistență tehnică, un Aro avind numărul de înmatriculare 10-B-7211, pe care, din câte ni se explică, îl conduc pe rind Jitaru, Bulzan sau Cordoș, o carcasă ruginită ce trebuie să fi fost cindva automobil, două rampe cucerite de verdețea și 3-4, dacă nu mai multe, grăile de sirmă. Schimbați gardurile?, ne interesăm. Dumitru Bulzan, ocupat cu montarea numărului la „Dacia“ personală, 1-PH-4212, zice că nu, ce vedem sint lucrările de diplomă pe care el și șeful le-au susținut la Liceul industrial pe care-l urmează, nu pricepem tocmai exact, la seral sau la fără frecvență. Timp însă, pricepem, cei 2 au berechet, căci azi, de pildă, n-au avut, pînă la ora 11, decît o solicitare, Nicolae

Atitienel (1-IS-2738) dorind o aerisire de frine. De aceea, mai vechea noastră cunoștință de ieri, de la telefon, Bulzan, meștereste ceva la propria-i mașină, iar Cordoș se ocupă de un Volkswagen, 1-PH-8911, suferind de puntea din spate.

Vrînd să aflăm dacă membrii A.C.R. din Sinaia sint cu adevărat mulțumiți, cerem caietul de propuneri și sugestii sau, mai pe românește, condica. N-avem, primim răspuns, nici nu ne-am gîndit la așa ceva? Întrebăm de dotare și dăm cu oșteia în gard. Stăm slab la acest capitol, recunoaște șeful, ne-ar mai trebui multe, și înainte de toate un aparat pentru echilibrat roțile. Avem unul, l-am primit prin transfer de la Tîrgu Jiu, dar nu-i corect, cind l-am luat cel din Gorj s-au bucurat c-au scăpat de el?! Și scule ne-ar mai trebui, dar, în general, ne descurcăm, și chiar dacă azi n-avem de lucru, uneori abia mai prididim. În sprijinul acestei afirmații, Petre Jitaru mai aduce un argument. Cind s-a deschis stația, în '79, A.C.R. avea la Sinaia 150 de membri, azi are 500, e ceva, nu?

OVIDIU IOANIȚOIA

Stația A.C.R. de pe Calea Dorobanților

Miercuri, 17 iunie, formă 027, dispeceratul A.C.R. București, cu intenția de a solicita o deparare la domiciliu. Sună, sună și atit... Insistăm. Revenim. Același rezultat. După mai multe încercări, ne deplasăm la sediul din Calea Dorobanților 85, unde se găsește telefonul la care nu răspunde nimeni. Pe drum ne gîndim la o lume perfectă, în care își desfășoară activitatea un A.C.R. perfect. Recunoaștem, sintem puțin porniți, mai ales că am reușit să intrăm în rol. Mașina are o pană de curent, nu mai vrea să pornească nici rugată, iar peste două zile ar fi trebuit să plecăm în concediu.

Intrăm. Replica unui tovarăș în salopetă: „Tot nu s-a reparat telefonul ăla? Iarăși o să ne injure lumea“. Telefonul este dat la deranjamente de ieri. De data asta depararea telefoanelor este în defect. Oricum, drumul l-am făcut. De serviciu: dispecerul Costel Nicolau, care ne explică, bătînd cu degetul în telefon, că este defect. Sintem membrul A.C.R. 143538. Sintem, evident, grăbiți. Plecăm în concediu. Iarăși povestea cu mașina, care nu vrea să pornească atunci cind ai mai mare nevoie de ea. Comanda 8. Trebuie, ne spune Costel Nicolau, să așteptăm o jumătate de oră. Va veni de pe teren una din mașinile de deparare și o vom însoți. Precis e vorba de o jumătate de oră? Avem serviciu etc. Celelalte comenzi cit au așteptat? Mașinile au și plecat spre locurile unde au fost solicitate. Comanda a șaptea a fost făcută la zece fără zece. Este zece și jumătate și o mașină a atelierului s-a și deplasat într-acolo. Așteptăm douăzeci de minute și o mașină, care între timp s-a eliberat, e gata să meargă cu noi. De data asta, mai ceva ca la Salvare. Anulăm comanda și îi spunem lui Costel Nicolau cine sintem. Zîmbește: „Poate ne mai vorbește și pe noi cineva de bine“.

OPREA GEORGESCU

Normalul și adevărul lucrurilor

— Am venit la dumneavoastră, stimate tovarășe Neagu Cosma, puțin derutați. Și iată de ce. Obligat de meserie, am căutat în prealabil să mă informez. Asta înseamnă, în cazul A.C.R.-ului, să stai de vorbă cu oamenii. Și, trebuie să vă mărturisesc, în ceea ce vă privește informațiile au fost defavorabile. Toți acei cu care am discutat — și am discutat cu mulți membri ai A.C.R.-ului — au cam strîmbat din nas: „A.C.R.-ul? Bani aruncați!“ Pentru a fi cit mai obiectivi, zilele trecute, în chip de automobilist în suferință, pe șoseaua București — Ploiești, am apelat atit la serviciile celor de la Filiala Ploiești, cit și la cei de la București. De data aceasta, lucrurile au stat altfel. Mi s-a răspuns, în ambele situații, că voi fi ajutat imediat. Și atunci cind zcii îi sint

turi. Mașina urmăritoare, cu farurile aprinse, claxonînd puternic, este în citeva rinduri pe punctul de a-l bloca pe infractor, dar acesta reusește cu abilitate să scape. Urmăritul, prin viraje scurte și neașteptate, prin demaraje extrem de puternice, caută cu disperare să se desprindă de Dacia care îl urmărește. Trecătorii urmăresc înmărmuriți nebuneasca cursă. Clujeanul se dovedește un virtuos al volanului. Nu se lasă acroșat, iar la o intersecție trece pe banda înțli, în fața Opelului. Pe culoarul doi, șirul compact de mașini împiedică fuga autoturismului rubiniu. Șoferul Opelului încearcă o ultimă soluție; manevrează înapoi în speranța că va putea întoarce pe trotuarul larg, rîlînd apoi contra sensului. Își dă seama repede că o asemenea variantă este imposibilă. Infractorul nici nu apucă bine să coboare de la volan și este imobilizat de public.

VICTOR BEDA

favorabili, iată că asist la o mică tragedie petrecută la stația PECO — Băneasa: Skoda 1-B-3112 a luat foc. Disperat, proprietarul mașinii a cerut ajutor filialei București A.C.R. Cu sprijinul prompt al Direcției circulației din cadrul I.G.M. am aflat cine este proprietarul mașinii: Ion Paraschiv, pe care l-am sunat a doua zi. Pe scurt, dumnealui ne-a declarat că este primul telefon pe care-l adresează A.C.R.-ului de cind este membru și că este mulțumit de felul cum a fost ajutat. Iată, deci, și prima întrebare: cum se explică că foarte mulți membri sint aprori împotriva asociației, cind realitatea, cel puțin cea pe care am întilnit-o eu pe teren, a fost alta? Lucrul mi se pare foarte grav.

— Să știți că nu-mi spuneți o noutate. Știm și noi că sint foarte multe nemulțumiri mai ales de serviciile către autobiliști pe care le prestăm în Capitală. Fără doar și poate, interlocutorii dv. fac parte din această categorie. De la bun început vreau să subliniez că diferența în ceea ce privește serviciile dintre provincie și Capitală este foarte mare, la mare distanță situîndu-se provincia. În București nu dispunem de ateliere corespunzătoare numărului mare de membri. Doresc să mai adaug că în ultimii patru ani ne-am dezvoltat peste așteptări, atit ca dotare, cit și ca număr de membri. Cu toate acestea nu am putut construi un atelier mecanic de mare capacitate. De peste patru ani ni se promite, dar cind să trecem la realizare, terenul capătă altă destinație. Deci folosim vechile ateliere, în majoritate pe locul vechilor potcovării. Din acest motiv, instalațiile moderne cu care sintem dotați nici nu se văd. Deci cerințe mari, posibilități mici. Atunci intră în acțiune corupția, supralicitarea. Noi nu putem fi la fața locului și nu putem vedea toate aranjamentele.

— Parafrazînd pe Cetățeanul turmentat: eu pe cine să cred?

— Nu doresc să abat lucrurile de la normalul și adevărul lor, dar e bine să fie cunoscute toate fațetele problemei. Acel care strîmbă din nas de dragul de a strîmba, deci nu au motive concrete, de ce nu în seama că investițiile pe care le-am făcut în ultimii ani sint remarcabile și e bine să le cunoască? Notați că în anii 1977 investițiile au fost zero, în 1980 s-au ridicat la 49 milioane, pentru că în 1981 s-au însumeze 65 milioane. Acestea sint sume nu glumă. Cotizația de membru al A.C.R. este aceeași ca în urmă de 14 ani, în timo ce foarte multe servicii din alte domenii de activitate și-au reșezat prețurile. Dacă am spune că în oricare loc verificarea anuală costă 110 lei, putem ușor vedea că banii cotizații sint aproape amortizați numai de un singur serviciu A.C.R. În toată țara avem 280 de mașini pentru intervenții, număr satisfăcător la ora actuală. Sigur că în zilele de trafic intens, cind în mod firesc accidente sint mai numeroase, numărul mașinilor nu este îndesulător, dar trebuie să nu uităm că sintem în anul 1981 și că penuria de combustibil este o realitate valabilă pe orice punct de pe Terra.

— Sint multe glasuri care se declară nemulțumite de felul cum funcționează școala de șoferi.

— La ora actuală putem școlariza 200 de elevi pe serie deși avem cereri pentru 2.000. Este clar că 1.800 de potențiali elevi ne injură, dar ce putem face? Și totuși am făcut un lucru care, sperăm, va bucura pe mulți pasionați ai volanului. Am obținut avizul Direcției circulației din I.G.M. de a școlariza pe acei elevi care vor să vină la lecții cu mașinile proprii. Am gîndit un sistem de dublă comandă, care nu necesită nici un fel de modificări ale mașinii. Instructorul va veni acasă să ia elevul și-l va duce acasă. Am trimis la școlarizare un număr de 12 noi instructori care se vor alătura celor existenți și care vor forma primul lot de instructori pe mașini personale.

Să nu uităm că dacă în 1977 A.C.R.-ul număra 85.000 de membri, astăzi avem 315.000. Și atunci cind ai peste 315 mii de membri este imposibil să-i mulțumesti pe toți. Noi avem răbdare, pentru că timpul lucrează pentru noi. Doresc să mai menționez că numărul încadrărilor la A.C.R. nu este prea mare. În București, la centrală, sintem 26 de lucrători, iar în cele 7 ateliere ale Capitalei 66. Nu mi se pare o cifră mare dacă ținem cont că, în ciuda nemulțumirilor de care vorbeam, numărul membrilor crește, iar noi ne gîndim la mărirea personalului. Măsurile preconizate și investițiile făcute este imposibil să nu și arate roadele. Și pentru a pune punct final discuției, notați că primul nemulțumit sint eu, Neagu Cosma, primvicepreședintele A.C.R.-ului, dar motivele mele sint altele. Sint nemulțumit că nu avem încă pentru Capitală un atelier pe cind sintem cu merită membrii noștri, sint nemulțumit că mai avem mecanici cu calificare indoielnică, sint nemulțumit că în mare măsură corupția e la ea acasă la unele ateliere, sint nemulțumit că nu dispunem de o școală de șoferi unde să predea așa ai volanului, sint nemulțumit că recenta hotărîre de redistribuire a garajelor nu ne-a avantajat și pe noi, sint nemulțumit că mai sint oameni care ne critică după ureche, fără a ține seama de realități.

— Numai că și autobiliștii sint datori să nu uite o veche vorbă, e drept, puțin depășită, dar înțeleaptă: omul gospodar își face vara sanie și iarna căruță. Fiecare posesor de automobil să înțeleagă ce vrea și cum vrea, dar mai ales ce trebuie.

DAN BIRLADEANU

„Ca în filmele de aventuri“

Un autoturism Opel, ultimul tip, de culoarea rubinului, rulează pe o arteră centrală a Clujului. Șoferul, un tînăr cam de 25 de ani, smead, se uită cu atenție la cei aflați pe trotuar, cu prilejul fiecărei opriri în dreptul luminilor roșii ale semafoarelor. Privirea i se oprește cind odată îndelung asupra siluetei zvelte ale fetelor, numeroase pe trotuare la acea oră de mare aglomerație. Urmărind mai mult trecătoarele decît circulația, imprudentul pilot nu observă la un moment dat o zebra și nici pe bătrînul care tocmai traversa strada. Îl lovește cu putere proiectîndu-l la citeva metri pe trotuar. Pieptul îi se precipită spre cel aflat în nesimțire, plin de singe, care zace în apropierea intrării unui magazin. Pilotul oprește mașina, coboară și se apropie de bătrînul care geme de durere, în aparență vădit

preocupat de salvarea victimei. Realizînd probabil că trecătorii pun pe primul plan găsirea unui mijloc cu care să transporte victima la spital, pilotul se retrage ușor, pe nesimțite, căuînd să nu atragă atenția publicului, spre Opelul său. Se găsește iute mașina necesară, din întimplare chiar o autoambulanță care trecea pe acolo. Bătrînul este imbarcat în autovehiculul care demarează puternic spre spital. „Dar unde-i tînărul cu mustăcioară, negricos, care zicea că l-a lovit pe bătrîn, cel cu autoturismul roșu?“ Ia-l de unde nu-i pe pilot. Se aud cuvinte de indignare. Trecătorilor le-a scăpat un amănunt. Poate nici n-aveau cum, aplecați deasupra victimei, să sesizeze că o mașină a fișnit în urmărirea infractorului. I.P., lector la una din facultățile clujene, oprit inițial la accident, observă intenția șoferului de pe Opel. Începe o cursă de urmărire pe marile artere rutiere ale municipiului, precum în cele mai palpitante filme de aven-

Reconsiderarea tezaurului de gândire prioritară românească

Dosarul Odobleja-Wiener

Sînt șapte ani de cînd, prin mijlocirea unui articol publicat în „Flacăra” (mai, 1974), opinia publică din țara noastră a fost invitată să aprecieze locul și importanța pe care ar trebui să le ocupe în patrimoniul științei mondiale opera medicului mehedintean Ștefan Odobleja. La data respectivă, nefericite și neîndreptățitul nostru compatriot trăia retras și uitat într-o bojdeucă de pe strada Decbal din Drobeta-Turnu Severin, bolnav, înconjurat doar de un cerc restrîns de prieteni și supus unor cutremurătoare privațiuni morale și materiale.

Articolul publicat în „Flacăra” a avut de îndată un ecou favorabil, captînd atenția și interesul cercurilor științifice din România. Relatarea noastră a stîrnit însă și neașteptate adversități, dar nu puține dintre cei care au pus atunci la îndoială meritele savantului severinean îi cinstesc astăzi memoria și recunosc uriașa valoare teoretică și practică a lucrărilor sale. În clipa de față nici un om de bună credință nu se mai poate îndoi că cibernetica s-a născut în România și că părintele și creatorul ei legitim este doctorul Ștefan Odobleja, așa cum o demonstrează negru pe alb cele două volume ale „Psihologiei consonantiste”, publicate în 1938 la Paris în editura Maloine, operă monumentală ce anticipează cu zece ani mai devreme decît „Cibernetica” lui Norbert Wiener apariția creierelor electronice.

Ștefan Odobleja a murit în toamna anului 1978, la foarte puțină vreme după succesul înregistrat de comunicarea sa prezentată la cel de-al IV-lea Congres de cibernetică de la Amsterdam. Mai amintim cititorilor noștri că Editura „Scrisul românesc” din Craiova a publicat opera postumă a doctorului Ștefan Odobleja, „Psihologia consonantistă și Cibernetica” lucrare cu caracter polemic, dar că, din păcate, nici pînă astăzi nu a fost prezentată în traducere românească opera sa reprezentativă, „La psychologie consonantiste”, cu toate că ea constituie obiect de studiu pentru numeroși oameni de știință, așa cum o dovedește între altele și interviul alăturat încredințat revistei noastre de către unul din colegii de studii ai savantului severinean, academicianul dr. Ștefan Milcu.

ACAD. ȘTEFAN MILCU

Acum să revenim la motivul care v-a adus aici la mine; nu știu ce ați dori de la mine în legătură cu Odobleja?

LIVIU PETRINA

Știu că l-ați cunoscut, de-a lungul anilor, pe omul Ștefan Odobleja. Am aflat acest lucru chiar de la Odobleja. Despre Odobleja s-a vorbit, se vorbește cu tot mai multă insistență. Mă gîndesc că prezintă interes pentru oamenii de știință, pentru publicul larg să se știe cit mai multe despre viața lui. Mai ales că nu și-a făcut autobiografia. Vă rugăm să ne spuneți, din perioada cînd l-ați cunoscut, ce prezintă omul acesta? Ce impresie v-a făcut?

S. M. — M-am uitat aici, în cartea pe care ați adus-o cu dv. (Ștefan Odobleja, Psihologia consonantistă și cibernetica, Scrisul românesc, Craiova, 1978), și mă gîndesc ce pot să vă spun și să vă intereseze în același timp. Vedeți dv., el a murit acum 2 ani și jumătate la Turnu Severin. Unde s-a născut? În ce sat?

L. P. — În Hoțu (Izvorul Anestilor), lângă Drobeta-Turnu Severin, într-o familie de țărani.

S. M. — Îmi cereți să mă întorc cu o puternică încălțătură emoțională în trecut — mai mult de o jumătate de secol. Din fericire, creierul a păstrat cu fidelitate o serie de date ce vă pot interesa, privitor, la Odobleja. Ne-am întîlnit prima dată în 1914, ca elevi în clasa I a Liceului „Traian” din Turnu Severin. Mi-l amintesc, atîta timp cît imaginile nu se estompează, ca pe un copil îmbrăcat în haine țărănești, de talie mijlocie, mai mult scund, slab, cu fața prelungă, mai mult osoasă. Poate o imagine de mai tîrziu îmi dădea impresia de ceva disproporționat, un cap și o față disproporționate în comparație cu fragilitatea corpului. Era un tînar mai mult retras, tăcut, care nu se antrena prea mult în cursurile noastre, dar foarte disciplinat la cursuri. Era ceea ce se cheamă un școlar bun. Nu îmi reamintesc despre elevul Odobleja că s-ar fi detașat cu ceva deosebit, în afară de un fapt care m-a impresionat și-l țin foarte bine minte și azi. Cînd am început cursurile de limba franceză și germană, în clasa a II-a, profesorul ne-a recomandat să folosim dicționarul ca element ajutător. A făcut senzație în clasă cînd Odobleja a spus: „Dar bine, eu n-am să stau cu dicționarul după mine în ghiozdan, o să mă apuc să îl învăț pe de rost”. Vedeți, o notă foarte originală a unui tînar de 10—12 ani. Nimeni în școală nu s-ar fi gîndit să învețe pe dinafară un dicționar. Este o trăsătură cu un element anecdotic, dar cred că ce s-a întîmplat cu Odobleja ulterior arată originalitate, neconformism! Ce să stea și să-l consulte în fiecare zi? Nu cred că a reușit în această operație. Mai tîrziu, deoarece venea dintr-un mediu țărănesc într-o atmosferă intelectuală, s-a retras de la școală, s-a pregătit și a dat liceul în particular!

L. P. — Cînd vi s-au reîntîlnit drumurile?

S. M. — A doua etapă: ne întîlnim la examenul de intrare în Institutul medicomilitar în noiembrie 1922, ca studenți la medicină. Atunci nu se dădea examen de admitere, se cerea numai bacalaureatul. Deci, Odobleja avea bacalaureatul.

L-am revăzut schimbat. Mi se păreau mai accentuate expresia deosebită a ochilor, trăsăturile foarte ferme ale feței. Dirigența care l-a caracterizat. Și aici, la institut, s-a comportat așa cum l-am cunoscut și reținut încă din liceu, la Severin: modest, muncitor, corect, retras. Părea un om preocupat de o anumită problematică. În învățămîntul preclinic l-am văzut regulat, în fiecare zi. Mergeam adeseori împreună (Institutul și atunci ca și acum se afla amplasat în zona Gării de Nord.) La un moment dat, între noi, între studenți, a circulat un fel de informație că Odobleja are un regim mai special, că nu se prea duce la cursuri, că stă mai mult prin bibliotecă etc. Că are niște puncte de vedere speciale, că a descoperit niște su-

nete speciale la percepție. A circulat ideea, în acei ani, că el și-a făcut un fel de program al lui pentru studiul medicinei. A spus pe undeva că el și-a adunat material și a avut niște idei despre problema consonantică, mergînd prin bibliotecă și cercetînd.

L. P. — „Psychologie consonantiste” a început-o cu mult înainte de '37.

S. M. — Eu cred că începutul datează mai înainte de a ajunge cu slujba în Moldova, unde nu avea posibilitatea, nu putea să își cumpere acele sute de volume cercetate. Și-a adunat aceste materiale în bibliotecă și arhive în perioada în care a studiat medicina în București.

L. P. — Aici transcriu informațiile date de Odobleja despre anii facultății: „Cînd am început Facultatea de medicină la București, în 1922, îmi făuriser deja o metodă personală, de studiu, într-un mod destul de aparte. Dimineața cutreieram 2—3 spitale (10—15 servicii) după cazuri noi și instructive, căutînd a asista la cit mai multe operații. După masă mă afluam în bibliotecă pentru a citi în legătură cu cazurile concrete întuite. Nu am studiat în ordinea programei oficiale, ci după un plan al meu, abordînd, încă din primul an, cam toate materiile, inclusiv cele din ultimul an, unde figura și psihiaștria. Citeam, sistematizînd pe centre de interes momentan și periodici, în raport cu cazurile cercetate și în raport cu lecturile care mă căutau prin datele informative, prin claritate sau talent de expunere. Amintesc astfel Chirurgia de urgență a lui Lejars, Hematologia lui Naegeli etc. Aveam 10 biblioteci mari în Capitală. Cel mai mult am beneficiat de Biblioteca studenților în medicină, unde cărțile erau grupate pe specialități, iar eu abordam cite o specialitate sau cite o temă oarecare pînă la epuizarea interesului, confruntînd autorii și diferitele păreri, urmînd a face fie o alegere, fie o imbinare — o sinteză — iar altele o simplă punere în problemă”. Cunoașteți lucrarea lui Odobleja La Phonoscopie. Nouvelle Methode d'exploration clinique, ed. 6 Doin, Paris, 1935?

S. M. — Este realizată în perioada studenției. Este exact cartea, cartea care circula în anii noștri.

L. P. — Lucrarea este distinsă cu premiul „Medic general Papiu Alexandru”.

S. M. — Da, da, aceasta este lucrarea care circula. Explica reacția bolnavului la percepție, o serie de aspecte referitoare la fenomene fizice care se petreceau în percepție. Cartea aceasta a fost făcută în timpul studiului medicinei în București. El prin cultura dobîndită prin studiarea fizicii a văzut altfel această posibilitate. Ar fi foarte interesant de știut mai multe despre geneza lucrării.

L. P. — Cartea este dedicată „Memoriei fratelui meu”. L-ați cunoscut?

S. M. — Nu. Așa după trecerea doctoratului, drumurile noastre s-au despărțit. Eu din anul V de facultate am intrat în muncă de cercetare. El, ca medic militar, a trecut la o unitate și am aflat că această cale a fost pentru el un mijloc de cîștigare a existenței. Preocupările lui erau mult superioare celor proprii unui medic militar. Acest om nu trebuia să fie reținut într-un centru oarecare, ci la un spital unde ar fi avut posibilități și mai multe de valorificare. Mare greșală că nu a putut să-și pună în practică ideile.

Odobleja a văzut o direcție aparte a unui fenomen pe care el l-a observat; numai el. Nu știu mai mult. Absolut este o fizică a sunetului aplicată în acustica semiologică. A studiat o serie de aspecte ale sunetului, a ceea ce putea spune acesta. Or, asemenea materiale documentare nu le putea întîlni decît în bibliotecă din București. El a adunat, probabil, materialele și a reflectat asupra lor. În orice caz, toate lucrările lui dovedeau în final o deplină maturitate.

L. P. — Deci, aici s-ar încheia a doua etapă în care ați fost în preajma lui Odobleja. Cum au evoluat drumurile dv.?

S. M. — Cu totul diferit. Ne-am separat complet. Ultima dată cînd ne-am văzut, apare cu o scrisoare pentru mine, cînd

era deja la pensie și locuia la Turnu Severin.

L. P. — În ce an?

S. M. — Acum 10 ani. Eu am scrisoarea. L. P. — Este foarte emoționant. Am și eu foarte multe scrisori de la Odobleja în care se referă la o serie întregă de demersuri făcute către diverse personalități, nu le am acum în minte...

S. M. — Probabil și una în care mă citează pe mine, că a făcut demersuri la academie într-o scrisoare ce mi-a fost adresată. Mi se pare că e vorba de 1970.

L. P. — Deci în toată această perioadă pînă în 1970, nu v-ați mai văzut? Nu ați mai avut întîlniri semnificative?

S. M. — În perioada anilor '37—'38—'39, cînd i-au apărut cărțile lui Odobleja, mi-a trimis și mie două din ele și mi-a spus: vezi ce este cu ele. Eu nu le-am citit atunci. Le-am frunzărit numai și am văzut că este un domeniu care nu intra în preocupările mele și care avea foarte multe aspecte teoretice, de elaborație fizică. Poate tocmai pentru că nu mă interesau, nu le-am citit, în acea perioadă, vorbesc.

Cînd a apărut problema Odobleja, în 1970, la Academie (eram vicepreședinte), m-am întrebat... de ce, atunci, psihologii români nu au sesizat această carte? Și această concepție? De ce nu au spus ceva despre ea?

L. P. — Absolut nimic; nici negativ, nici pozitiv. O atitudine măcar...

S. M. — Nimic.

L. P. — Cum vă explicați?

S. M. — Cu atît mai ciudat apare acum această carte publicată în perioada anilor '38—'39—'40—'41. Eu am venit în contact cu școala românească de psihologie, cu Nestor, Motru, care aveau comunicări și participau la congrese de psihologie.

Și această lucrare de psihologie consonantistă a trecut pur și simplu neobservată.

L. P. — V-ați oferit vreo explicație?

S. M. — Poate și acum, ca adeseori în multe alte cazuri, s-a întîmplat același lucru: întîmpinarea cu indiferență a propriilor noastre creații, care a făcut pe mulți români să piardă prioritatea, și nu numai în știință. Vedeți dv., această indiferență este mai rea decît a spune nu.

L. P. — Ignorare? Nu era prea nouă abordarea lui Odobleja, incit inhiba?

S. M. — Să fi fost în discordanță cu ideile din acea vreme... Mentalitatea era de a adopta fenomenul psihologic și explicația fiziologică-materială a fenomenelor fiziologice. Odobleja, folosind fizica foarte mult, a mers pe unele explicații mecaniciste despre aceste sisteme. Or, opera lui dacă nu m-a interesat atunci în mod deosebit, eu nu am citit-o. Ea nici nu a circulat, el nu a adus-o într-un fel sau altul, în circulație. Odobleja a făcut o greșală mare că nu a publicat cartea aici în țară. Și numai ca să își publice o lucrare, nu este suficient. Trebuie dusă o luptă ca pe urmă să faci cunoscută descoperirea, și luptînd să o faci admisă. În anul 1974 apare un articol în „Flacăra”. Eu vă repet, atunci, problema, descoperirea lui Odobleja, nu m-a interesat în mod deosebit, mai aveam și problemele mele. În „Flacăra” s-a pus problema traducerii cărții. El spunea acolo că Wiener l-a plagiat. Pe urmă mi s-a adresat și mie la Academie.

L. P. — Cînd vi s-a adresat, practic?

S. M. — Nu pot da data precisă. Aici trebuie căutat puțin în arhivele din Academie. Aproximativ acum vreo 10 ani.

L. P. — Cînd v-a cerut prima oară să publice în limba română lucrarea lui din '38—'39?

S. M. — Nu mi s-a adresat mie pentru acest lucru, ci în problema priorității în cibernetică. Eu i-am răspuns că cel mai bine în situația asta, ar fi ca eu să îl facitez la Academie o ședință de prezentare a problemei în care să susțin problema priorității față de Wiener. Eu am organizat această ședință.

L. P. — Cînd a avut loc?

S. M. — Nu mi-am notat toate chestiunile astea! Am cerut Academie să organizeze această ședință la nivelul Academiei sub egida Comitetului român de istoria și filozofia științei. I-am spus atunci că nu poate veni la Academie cu această problemă a priorității fără să și-o susțină mai clar, pe exemple concrete. Pe simple afirmații nu își poate revendica dreptul priorității în cibernetică.

L. P. — Am aici mențiunea dintr-o scrisoare: „Am cerut Academiei, lui Ștefan Milcu și prof. E. Nicolau, să fiu ajutat pentru a se traduce în limba română cartea «Psychologie consonantiste», cit și sprijin pentru publicarea lucrării, care ar fi trebuit să apară de 4 ani”. Scrisoare datată la 24 aprilie 1975.

S. M. — A fost invitat Odobleja să prezinte argumentele lui în sprijinul priorității sale față de Wiener. Au fost invitați E. Nicolau și Bălăceanu — ambii recunoscuți în cibernetica mondială. Au primit să vină la această ședință. Eu am prezidat-o și s-a desfășurat în sală cu toată deferența posibilă.

Și Odobleja a venit cu o serie de g.a.fice, a făcut o prezentare, pe cit îmi aduc aminte, practică. Nouă nu ne-a lăsat nici un document în scris legat de această prezentare.

După aceasta a urmat o discuție, mai multe întrebări, și puse în special de E. Nicolau, cel mai versat în această problemă, și de Bălăceanu.

Odobleja nu a putut să susțină într-un mod corespunzător, convingător, pentru că s-a situat pe poziția din '38—'39 a cărților sale. Or, după 1939 problema s-a schimbat. Wiener a făcut o prelucrare matematică pe care Odobleja nu a făcut-o. Deci, Wiener ar fi dovedit conceptul cibernetic. Odobleja ar fi afirmat că există. Eu nu sint cibernetician. Eu am aplicat elementele din aceasta în sistemul endocrin, nu în medicina generală.

Am lăsat ca Odobleja să se confrunte așa cum este strict obligatoriu în știință.

L. P. — Nici eu nu sint cibernetician, dar mă gîndesc, eu nu am participat la cea ședință din 1974, dv., conducînd acest comitet, mă gîndesc, din punct de vedere practic, dacă se susține o ipoteză cu argumente și, ulterior, vine altcineva și dovedește valabilitatea ipotezei tot prin argumente, expertii cui îi mai acordă prioritate asupra ideii respective? Primului sau celui de-al doilea?

S. M. — „Premiul Nobel” se acordă pentru cel care dovedește, nu pentru idee. Ideile sînt foarte numeroase și la noi au venit mulți cercetători cu idei. Atunci concluzia ședinței a fost că nu se poate susține prioritatea părerii care a venit Odobleja că Wiener l-a plagiat și, ca atare, că Academia nu îl poate susține.

Și după materialul prezentat reieșea că i se poate recunoaște lui Odobleja calitatea de precursor. Asta au spus ei, eu nu pot susține punctul de vedere într-un fel sau altul.

(Va urma)

LIVIU PETRINA

Memorial științific

MOȘTENIREA N. ST. CHIȘIU. În cadrul Institutului „Victor Babeș” din București — așa cum am avut prilejul să o spunem și altă dată — un grup de specialiști studiază de mai multă ani moștenirea N. St. Chișiu, în principal însemnările de laborator și lucrările practice începute de ilustrul cercetător și intrerupte prin moartea sa năpraznică la cutremurul din 4 martie 1977. De curînd, printr-o scrisoare semnată de prof. dr. docent Ioan Moraru, directorul amintitului institut, sîntem înștiințați că, recent, publicația „Studii și cercetări de biochimie” a publicat un amplu articol dedicat celebrului reactiv CH, descoperire prioritară pe plan mondial și datorată regretatului om de știință român. Studiul este semnat de N. St. Chișiu (în chenar negru), Doina Onică, Ovidiu Maior și Silvia Mihăiescu și reprezintă prima comunicare în legătură cu redescoperirea acestui extract, învîluit în mister după dispariția savantului.

DOSARUL DR. NICOLAE PAULESCU. În numărul 3 al prestigioasei reviste franceze „Recherches”, în cadrul unui articol dedicat insulinei (de la descoperirea căreia s-au împlinit în această primăvară 60 de ani), se subliniază faptul că prima comunicare în legătură cu această realizare epocală aparține medicului român Nicolae Paulescu. O mențiune asemănătoare se face și în revista elvețiană „Médicine et Hygiène”. (Vom reveni cu amănunte într-un viitor articol).

FONDUL DR. ȘTEFAN ODOBLEJA. Zilele trecute a apărut CONDIN '81, lucrare editată de Laboratorul de informatică și conducere din Cluj-Napoca. Publicația se recomandă și de data aceasta printr-o tematică bogată și variată. Semnalăm ca foarte utilă publicarea de către Cornel Țăranu a Fondului Ștefan Odobleja, grupaj dedicat acestui inestimabil tezaur științific și din care revista publică în premieră absolută titlurile mai multor manuscrise elaborate de Ștefan Odobleja. Manuscrisele întregului fond documentar, reamintim cititorilor noștri, sînt adăpostite actualmente de Arhivele Statului — Filiala județului Mehedintzi din municipiul Drobeta-Turnu Severin. Este vorba de concepte ale primei lucrări de cibernetică din lume (Psihologia consonantistă, tipărită de savantul severinean la Paris în 1938), manuscrise dactilografiate, însemnări, note de lector, impresionante bibliografii, corespondență, în total aproximativ 2700 pagini. Publicația clujeană prezintă, de asemenea, pentru iniția oară, în facsimil, reclama publicitară a Editurii Maloine din Paris consacrată cărții „Psychologie consonantiste”, lucrare difuzată în Europa și America în mii de exemplare.

LIMBILE STRĂINE ÎN ȘCOALĂ

„Apare tot mai evident că trebuie să acordăm mare atenție cunoașterii câtorva limbi de circulație internațională, fără de care nu vom putea fi participanți activi nici la schimburile materiale și cu atât mai mult la schimburile spirituale dintre popoare. Iată de ce noi cerem tineretului țării să învețe cel puțin două limbi de circulație internațională”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Mileniul al treilea se apropie cu toate marile probleme pe care le va pune lumii. Între acestea, una apare de pe acum ca primordială: comunicarea. Comunicarea reală, nedistorsionată, directă între națiuni le va da șansa de a-și transmite valori esențiale, de a se pretui reciproc, de a coopera. Lumea a parcurs până acum destule experiențe crude pentru a nu fi învățată că apropierea între oameni și popoare este singura alternativă la distrugerea demențială pe care o pot produce arsenalele acumulate. Iar pentru comunicarea între culturi, pentru dialogul între tehnologiile tot mai stăpâne peste viața omului modern, este esențială cunoașterea limbilor mai mult utilizate pe glob. Iată de ce nu ne putem îngădui să lăsăm învățarea limbilor străine la un fel de periferie nedeclarată a școlii românești. Este vorba de copiii noștri, de șansa lor de a-și sluji bine țara, de însuși viitorul acestei țări.

prin puținele ore de civilizație și rostire românească ce sînt cuprinse în planurile de învățămînt actuale. În comparație cu exacerbarea virtuților atât de înșelătoare ale tehnicii neasimilate. As îndrăznim să propunem totodată un curs general de limbă română pentru studenții din unghiul de vedere al limbajelor de programare, precum și perfecționarea programelor la limbi străine în învățămîntul tehnic superior.

Prof. univ. dr. O. STANAȘILA

Dialogul între culturi

Predarea și învățarea limbilor străine în țara noastră au o îndelungată și rodnică tradiție. Generația de astăzi a tinerilor a studiat limbile străine în sistemul de învățămînt timp de aproape douăzeci de ani, de la grădiniță pînă la anul II de facultate. Introducerea limbilor străine în clasele primare are la bază principiul că numai la o vîrstă fragedă ele se pot asimila cu ușurință și temeinic. Din păcate, s-a renunțat la acest sistem, care a dat roade bune: el ar trebui reluat în discuție, pentru a se recupera unele achiziții de seamă, care au dus la recunoașterea peste hotare a școlii românești de predare a limbilor străine.

Două trăsături de bază caracterizează această școală. În primul rînd, este vorba de raportarea constantă a limbilor străine la limba română, ca limbă maternă, pe temeiul așa-numitei analize contrastive. În felul acesta, mijloacele moderne de predare a limbilor străine capătă un cadru natural mai propice, care le scoate din handicapul tehnicismului. În al doilea rînd, se introduce un punct de vedere românesc în însăși abordarea culturii și civilizației cu care elevii și studenții vin în contact. Axioma teoretică și metodologică a perspectivei românești în predarea și studierea limbilor străine este aceea a dialogului între culturi, dialog în care fiecare din participanți are un mesaj propriu de omenie, cu rezonanțe ce se cer amplificate, într-o fertilă comuniune.

Să nu uităm un lucru esențial: în ultimul deceniu și jumătate predarea limbilor străine s-a instituit ca un reflex al deschiderii ample a politicii noastre externe, în scopul promovării celei mai autentice înțelegeri între țările și popoarele lumii. Importante hotărîri de partid și de stat au în vedere ridicarea pe o treaptă superioară a colaborării politice, economice

și culturale dintre țara noastră și numeroase țări ale lumii, cum au fost documentele elaborate și publicate două vizite președintelui Republicii Socialiste România în țările Americii Latine sau în unele țări din Africa și Asia. Aceste documente prevăd clauze precise de întărire a învățămîntului limbilor străine. Iar Facultatea de limbi și literaturi străine din București și-a făcut un titlu de onoare din transpunerea lor în viață. Astfel, în cadrul acestei facultăți se predau circa 50 de limbi, dintre care aproape jumătate au statut de licență, de fapt în sistemul de dublă licență egală, iar această structură trebuie menținută la toate secțiile existente, cu tendința de creștere a unor noi, cum ar fi cea de neogreacă.

Revoluționarea învățămîntului prin integrarea lui cu producția și cercetarea, pe baza indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, a dus la o nouă viziune asupra limbilor străine, orientate direct spre aspecte precumănitoare de civilizație, spre însușirea limbajelor specializate, proprii științei și tehnicii actuale. Aceste limbaje vor trebui legate și mai strîns de practica productivă a elevilor și de aceea ele pot fi plasate chiar în orele de practică. În rest, inclusiv la clasele XI și XII, vor trebui regîndite lecțiile de civilizație, de cultură și de literatură în mod special, pentru a le sporii valențele educative. Absolvenții de liceu nu vor putea să-și îndeplinească misiunea fără un generos orizont de cultură, la care însușirea limbilor străine poate și trebuie să-și aducă o contribuție decisivă.

Prof. dr. PAUL MICLAU

DACĂ AVEAM UN FRATE MAI MIC, EL N-AR MAI FI AVUT NOROCUL MEU

Mie îmi este tare folositor că pot citi în engleză și în franceză o carte de matematică. Franceza am început s-o învăț în clasa a doua, iar engleza într-a șaptea. Din acest an am început să învăț singur și limba rusă. Dacă învățarea primei limbi străine aș fi început-o abia la zece, sprezece ani, totul ar fi întîrziat. Cel puțin. Chiar și pătrunderea în tărîmul matematicii. Cît de mare ar fi fost această întîrziere nu-mi dau seama. Dar azi îmi place atât de mult matematica și simt atât de mult avantajul de a citi în franceză și engleză, încît cred că sînt un norocos că m-am născut tocmai bine ca să prind predarea unei limbi străine mai de timpuriu în școală. Dacă aveam un frate cu cîțiva ani mai mic, el n-ar mai fi avut norocul meu.

LUCIAN LOUIS FUNAR
elev, clasa a VIII-a,
Școala generală nr. 14, Craiova

Permanențizarea unui climat spiritual sănătos pentru tineretul nostru, la care contribuie imens limba și literatura română, istoria, biologia, fizica, matematica etc., și nu în ultimul rînd limbile străine, reprezintă o condiție fundamentală pentru acoperirea nevoii de competență, sublimată în atâtea rînduri de cea mai înaltă tribună a țării. Competența înseamnă înțelegere rapidă a priorităților locale, luptă cu suficiența, mobilitate în gînd și acțiune. Înseamnă cultură activă, idee și realizare. Ea se obține în timp și în luptă, după cum la reversul ei ajunge repede cel care nu și face din învățatură a doua natură. Cunoașterea unei limbi străine de circulație constituie o cale de comunicare prețioasă — și totodată lefînă! — cu alte civilizații, cu alte experiențe de muncă și de viață, o inserție eficientă în circuitul mondial de valori. Ca specialist, te poți descurca uneori și fără limbi străine, dar capete complexe și, în orice caz, asta înseamnă o dimensiune în minus pentru spațiul competenței tale. În domeniul matematicii, pentru cercetător sau cadrul didactic preocupat de autoperfectarea sa, este extrem de utilă citirea în original a lucrărilor matematicienilor sovietici, francezi, americani, germani sau englezi. Iar calculatoristul gîndește direct în limba engleză. Studiul limbilor străine trebuie început cît mai devreme, atunci cînd asimilarea se face fără efort și nu în condițiile sacrificării preocupărilor profesionale. S-ar putea pune problema eficienței învățării limbilor străine pentru întreaga masă de elevi. Răspunsul se află în însăși concepția noastră asupra dezvoltării personalității umane și este, în mod manifest, pozitiv. Știu că în școala noastră sînt studiate acum două limbi străine. Aș propune ca una din ele să fie studiată cu adevărat foarte bine, astfel încît un absolvent de liceu să o poată stăpîni și utiliza cu competență. Și nu vreau să închei aceste rânduri fără a atrage atenția asupra pericolului ca iubita noastră limbă română să capete statut de limbă străină.

Trebuie început cît mai devreme

Un învățămînt modern este clădit pe convergența diverselor modalități de transmitere a cunoștințelor către tineretul studios, căutînd mereu echilibrul între accesibilitate și suprainformare, între util și util în perspectivă, între cunoașterea prin știință și cunoașterea prin artă.

Din istoria aviației Românești (III)

Prin victoriile lui Papană, el și țara sa au fost îndrăgiți de publicul american.

În acest timp, referindu-se la Alex. Papană, marele nostru istoric Nicolae Iorga, între altele, scria în ziarul „Neamul Românesc”: „...stăpînul indiscutabil, cu neputință de bătut, al mașinei cu care zboară”.

După 23 August 1944 primele avioane și planoare de concepție și construcție românească, cît și repararea tuturor tipurilor de motoare de avion s-au efectuat la „Atelierele de reparat material volant” (U.R.M.V.-3) din Brașov. Din diferitele tipuri de avioane utilizate și planoare fabricate aici, menționăm: Avionul IAR-814, primul bimotor de concepție românească, realizat de colectivul condus de ing. Radu Manicatăde, care, pilotat de maestrul sportului Octavian Băcanu și Vladimir Viscum, a stabilit recordul mondial pentru avioane cu greutatea cuprinsă între 1750 și 3000 kg. El a zburat 20 ore și 39 minute continuu, în circuit închis, acoperind distanța de 4460 km.

Dintre planoarele construite de colectivul condus de inginerul Iosif Silimon, tipul I.S.-3, denumit „Traian Vuia”, la Concursul internațional de la Leszno — Polonia, organizat în 1954 și pilotat de asul nostru în zborul fără motor, ing. Mircea Finescu, a câștigat proba de viteză pe circuit triunghiular de 100 km, deși avea concurenți de clasă mondială.

Progresul aviației noastre rezultă și din rezultatele obținute la diferite concursuri naționale și internaționale ale aeromodeliștilor, planoriștilor, parașutiștilor și piloților noștri de zbor cu motor. Ca încheiere, cităm dintre laureații anului 1976, în urma concursurilor la care au luat parte, pe următorii aviatori și parașutiști:

La zborul cu motor: RUSU CEZAR, campion național al R.S.R., de la Aeroclubul „Mircea Zorileanu” din Brașov;

CONȚU NICOLAE, vicecampion național al R.S.R., comandant al Aeroclubului „Mircea Zorileanu” din Brașov.

La parașutism: MIHANCIUC VASILE, SURARU TRAIAN.

În prezent, prin grija partidului și președintelui nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, aviația Republicii Socialiste România este în plin avînt, dezvoltîndu-se în toate ramurile ei, atât civilă cît și militară.

TITANII AVIAȚIEI ROMÂNEȘTI

În apropierea Lugoșului se găsește satul Surducul Mic, care în prezent se numește TRAIAN VUIA. O localitate mică, pe care nici nu o remarcî în goana automobilului, dar care, a devenit cunoscută în prezent prin „Casa memorială”, în care s-a născut Traian Vuia și în care se păstrează fotografii și diferite obiecte care au aparținut lui: inventatorul care a realizat zborul mecanic, visul de secole al multor generații.

În acest sat, ca în multe alte localități, întîlnim adesea copii jucîndu-se cu zmeul, și în cite o grădină, cocoșată într-un pom, o jucărie care „bate toaca”, acționată de o elice invirtită de vînt.

Acestea au fost și jucăriile favorite ale lui Vuia cînd era mic și de la care s-a inspirat pentru a crea mai tîrziu „aeroplanul-automobil”, cum și-a denumit principala sa invenție, mașina de zburat.

Deși îl pasiona mecanica și în special problema zborului mecanic, după terminarea liceului, din lipsă de mijloace materiale, în loc de Politehnică urmează la Budapesta dreptul, pe care-l termină cu cea mai mare distincție: „Magna cum laude”. Pentru a-și asigura existența, lucrează ca ajutor de avocat, dar tot timpul său liber îl consacră pasiunii de a inventa, construi și realiza aeromodele din ce în ce mai perfecționate.

În anul 1902 (cînd era convins că a soluționat problema zborului cu un aparat mai greu decît aerul, realizînd un aeromodel care zbura mult mai bine ca cel construit încă în timpul studenției), cu economiile sale și ajutorul financiar al familiei Brediceanu și al câtorva prieteni pleacă la Paris.

În vremea aceea Orașul lumină era centrul mișcării aeronautice, mai ales după succesul câtorva baloane dirijabile, dintre care acela al brazilianului Santos Dumont, denumit S.D.-6, inventat și construit de el, a zburat deasupra Parisului înconjurînd turnul Eiffel. Acest zbor l-a

făcut celebru și a ulmit lumea, mărînd numărul acelor care credeau și susțineau că viitorul aparține aparatelor de zbor mai ușoare ca aerul.

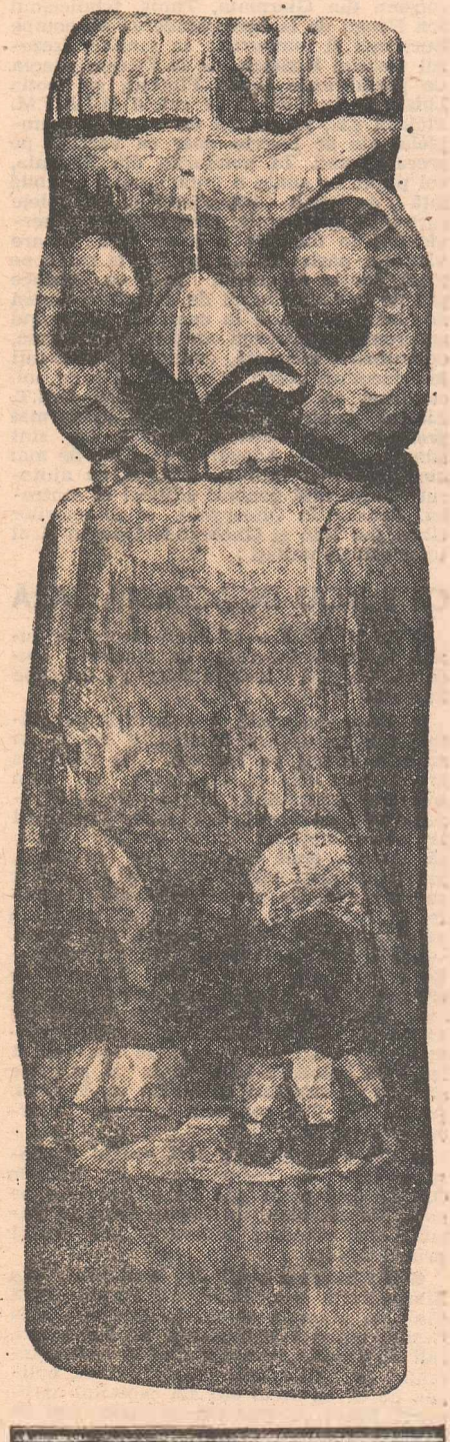
În acest stadiu al aeronauticii sosește Traian Vuia cu aeromodelul său la Paris. Prima sa acțiune a fost să cunoască și să intre în legătură cu personajele care activau în domeniul aeronauticii. Astfel, ia contact cu Georges Besançon, secretar general al Aero-Clubului francez și director al celei mai vechi reviste de aeronautică: L'Acrophile, cu Victor Tatin, care construise un aeromodel ale cărui elice erau acționate de un motor cu aer comprimat și prin care a demonstrat, încă în 1879, posibilitatea de a zbura a unui aparat mai greu decît aerul, și încă cu citeva persoane care se trudeau să găsească soluția realizării zborului mecanic. Spre deziluzia sa, deși Vuia le arătase aeromodelul adus din patria sa și le-a expus principiul pe care se baza construcția și metoda de a-și lua zborul mașina concepută de el, n-a fost încurajat. Din contra, i s-a arătat că, chiar dacă aparatul ar fi capabil să zboare, nu există încă nici un motor potrivit unui aeroplan.

Cu toate acestea, Traian Vuia nu s-a descurajat și cu o perseverență demnă de admirat, cu credința neștrămutată că invenția și calculele sale sînt bune, înaintează Academiei de științe din Paris, la 16 februarie 1903, un memoriu intitulat „Proiect de aeroplan-automobil”, în care și-a descris invenția. El demonstrează că zborul mecanic se poate realiza și că viitorul aparține mașinilor de zburat mai grele decît aerul.

Pe acest memoriu, înaltul for științific a pus următoarea rezoluție: „Realizarea și rezolvarea problemei zborului cu un aparat mai greu decît aerul este o himeră”. Nici acest fapt nu l-a descurajat și, în baza proiectului și desenelor întocmite, cere și obține brevetarea invenției sale de către Oficiul Național al Proprietății Industriale din Republica Franceză, sub nr. 332.106 din 13 mai 1903, deci, cu vreo șapte luni înainte ca frații Wright să fi executat primul lor zbor, fiind lansați în aer printr-un dispozitiv fixat de pămînt.

(va urma)

Ing. CONSTANTIN C. GHEORGHIU
Brașov

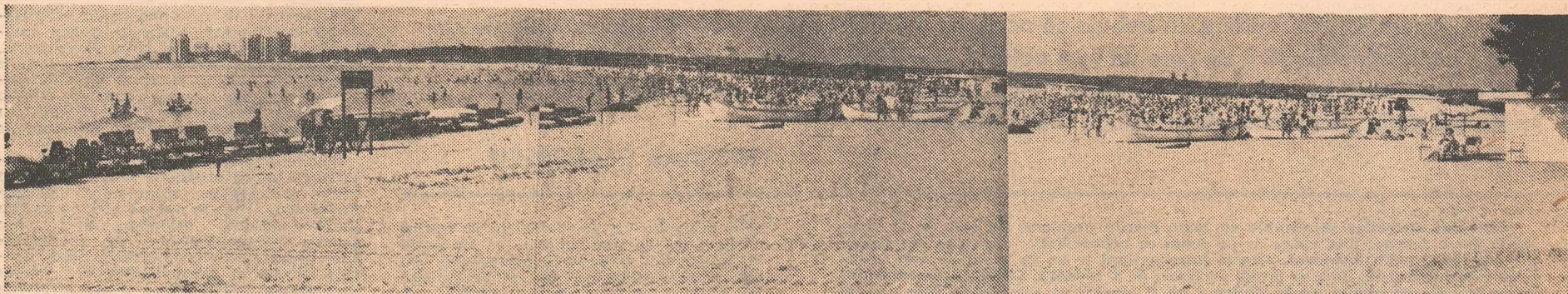
O precizare

În rubrica „Din istoria aviației românești (1) — „Epoca eroică”, de inginer Constantin C. Gheorghiu, din revista „Flacăra” nr. 1357 (11 iunie 1981) pag. 9, eroul locotenent aviator Gheorghe Stîlpeanu apare sub numele de Ștefan Stîlpeanu, ceea ce este inexact. Facem cuvenita corectură.

Colonel în rezervă
CONSTANTIN GH. IVAN

Filtru total la Marea Neagră

Maria Giscă, din Ștefănești Ilfov, a ajuns la Mamaia la 3,30, în zorii zilei. Obosită după un an de muncă grea (e sudorită) și după călătoria cu personalul de noapte, având și un copil mic, bate la cazarea din Mamaia. Funcționara, frecându-se la ochi, îi deschide imediat, îi completează rapid formele de cazare (nota bene: același ritm alert se păstrează și la ghișeul aglomerat) și peste vreo zece minute, Maria și copilul dorm duși în camera lor de la „Lotus”. E mulțumită de cameră, de serviciile hoteliere, de masă, de distracții, de tot, mai puțin de faptul că nu găsește mîncare potrivită pe plajă pentru copil. Altfel, toate bune. Laitmotiv auzit de la numeroși cetățeni veniți aici la odihnă: Doina Cotoanță, vinzătoare la un „Tehnometal” din București, cu copilul, Francisc Seibert, bobinator la „Progresul”, Timișoara, și soția Erica, plămumăreasă la cooperativa de consum din Giarmata, Timiș, tehnicianul Ion Neagu de la întreprinderea de pompe București și numeroasa sa familie, frezorul Gabriel Nedelcu, de la întreprinderea de prefabricate beton Ploiești, și soția Luiza de la Oficiul de calcul B.J.A.T.M. Ploiești ș.a., ș.a. Inutil de înmulțit exemple, ele se înscriu doar ca variații pe aceeași temă. În hotelurile din Mamaia, cel puțin, se simte o îmbunătățire vizibilă față de anii precedenți la capitelele curtoazie la recepție, promptitudinea serviciului (o inovație față de 1980: fiecare vizitator păstrează același loc la masă pe toată durata sejurului, ceea ce reduce practic la zero timpul de așteptare, însăși noțiunea de „serie la cantină” devenind anacronică). Întreaga ambianță, destinsă, odihnitoare, elegantă, evocată de mai toți interlocutorii noștri și remarcată și de noi, confirmă că strădaniile Centralei O.N.T. Litoral pentru „servicii mai bune, mai prompte, mai eficiente” în 1981 nu sînt simple intenții. Adevărat, este loc de mai bine, dar mai întii să arătăm, cu ajutorul directorului general adjunct al centralei, Constantin Gheorghiu, al directorilor Gheorghe Nan și Gheorghe Mureșan și al unor șefi de unități:

CE E NOU ÎN ACEASTĂ VARĂ

● Se așteaptă o afluență-record de turiști (inclusiv taberele de pionieri, studenți, turiști neorganizati); aproape 3 000 000.

● Baza materială a suferit îmbunătățiri. Foarte puține construcții noi; în schimb, accent pe calitate, pe ridicarea gradului de confort, de regulă nu prin trecerea unităților într-o categorie superioară de preț, ci prin reparații la acele hoteluri care au de acum, să zicem, două decenii de existență, prin înlocuirea mobilierului, a grupurilor sanitare etc. Un singur exemplu: la hotelul „Felix” din Eforie Nord, unul din cele mai mari de pe litoral, 667 locuri, — ne spune directorul, Petre Cînați — toată ceramica, faianța etc. din sute de camere a fost înnoită, s-a remochetat și recapitat peste tot. Repetăm, e doar un exemplu. Ba chiar există preocupări pentru îmbunătățirea rețelei de spălare a lenjeriei hoteliere la Mamaia și în alte stațiuni: cearșafuri mai albe și, în plus, parfumate. Veți comanda în cameră cearșafuri-lavandă...

● Crește în 1981 cu 15% gradul de nominalizare a repartițiilor la biletele O.N.T., deci omul știe de acasă unde se duce. Pe alt plan, un întreg hotel la Venus a fost rezervat siderurgistilor veniți prin U.G.S.R.

● Extinderea bazei de agrement. La Eforie-Nord s-a inaugurat recent ENSI Club, la Mamaia se dă în folosință Vila Castel, cu sală polivalentă de 300 locuri, săli de jocuri, discotecă de 300 locuri, terenuri de tenis cu tribună, de baschet, poligon de tir cu arcul etc. La capitolul agrement, poate cu excepția Mamaiei (sat de vacanță, delfinariu etc.), mai rămîn însă destule de făcut.

● În afara rețelei comerciale obișnuite, se deschid pe litoral 25 magazine și 50 raioane tip Romaria, în ideea că în vacanță cumpărătorii sînt psihologic mai înclinați să treacă dincolo de aspectul exclusiv utilitar al mărfurilor, sînt poate mai dispuși să cheltuiască și, oricum, au mai mult timp de căutat și de ales.

● Inovații culinare: un rețetar O.N.T. substanțial diversificat față de anul trecut: 480 rețete față de 180 în 1980 — ne spune inginerul de chimie alimentară Dumitru Alexe. Dar nu e vorba numai de număr, ci, din nou, de calitate. Se renunță complet la rîntășuri și la prăjirile

directe, total contraindicate chiar și oamenilor sănătoși, și se înlocuiesc cu tratamentul prin înăbușire și cu tratarea la cuptor. Alături cu participarea medicilor igienisti, rețetarul include tehnici precise, amănunțite, destinate să mențină calitățile nutritive: timpul de fierbere, bunăoară, este în fiecare caz în parte astfel calculat încît să reducă la minimum distrugerea vitaminelor. Tot pe linia alimentației raționale va crește în această vară consumul de legume și zarzavaturi, precum și al fructelor (în două zile din trei, cînd am fost noi acolo, în „cantinele” (?) din Mamaia s-au servit căpsuni ca desert). Desigur, mai ales în domeniul culinar e greu de împăcat toate gusturile, iar cei obișnuiți cu mîncăruri mai grele vor fi dezamăgiți. Se vor consola poate cu sosul Topaz, cu sosul Supreme, cu supa cleștar, cartofii-șip, Pitti-pan, cocktail de pasăre, care, de asemenea, figurează în noul rețetar gros cit o carte de telefon și care, din discuțiile avute cu mai mulți vizitatori, nu a rămas la stadiul de intenție. Ca și cartea de telefon, corespunde, în mare, realității.

● Tot ca o noutate, pentru perechile proaspăt căsătorite aflate în voiaj de nuntă pe litoral, conform datei de pe certificatul de căsătorie, tariful de cazare se reduce cu 20% pentru primele zece zile, cu 30% pentru alte zece zile și cu 40% pentru restul sejurului petrecut în spațiile hoteliere. Nu înțelegem însă de ce s-a luat măsura ca aceste facilități să fie suspendate pe lunile iulie și august. Pe plan financiar, diferența în minus raportată la totalul încasărilor pe litoral ar fi neglijabilă. Despre cîți beneficiari ar fi vorba, la urma urmei? Nimeni nu se căsătorește doar ca să păcălească O.N.T. Litoral și să plătească o cameră de hotel la hotel „Miorița” cu 20% mai puțin. Poate greșim, dar apare, pe undeva, un iz de meschinărie.

● Și acum citeva idei de viitor apropiat:

● „Tot investim bani pentru construirea de diguri în vederea apărării plajelor noastre împotriva „invaziei” mării. De ce să nu amenajăm, concomitent, porturi de agrement, după modelul celor pe care le-ați văzut în filmele turnate pe Coasta de Azur? Nu, nu e vorba de investiții cit de cit semnificative, costul ar fi derizoriu, e vorba doar de niște simple bare de care să se fixeze bărcile. Ceea ce costă e crearea spațiului „închis” apărut de diguri, pe care oricum le plătim. Acest spațiu ar fi însă umanizat prin apariția unor sui-generis parking-uri de bărci, cu cataracte multicolore. Și de vapoare de croazieră după care duc dorul mai de mult copiii de la 2 la 80 de ani.”

● „Să organizăm, în afara virfurilor de sezon (locomai aceste perioade sînt cam neglijate pe litoralul nostru), un Festival al florilor la Mamaia. Ca la Cannes. Toamna, cînd vegetația explodează.” (Ambele sugestii aparțin directorului general adjunct al Centralei Litoral, Constantin Gheorghiu.)

● „Ar trebui ca spațiile rămase libere ocazional — și ele mai totdeauna apoi din cauza neprevăzutele — să poată fi valorificate direct de hotelurile respective. Acum, chiar dacă dispunem de camere libere, nu le putem închiria nici măcar pentru o noapte. Turiștii aflat în trecere (de ce nu ne gîndim și la el?) trebuie să colinde pe la dispererat, cazare și abia după aceea să se întoarcă din

nou la hotel, la care nu are „dreptul” să tragă direct. De aceea el preferă să apeleze la particulari. Au fost cazuri, mai ales la început și sfîrșit de sezon, cînd camerele particularilor erau pline, iar ale noastre goale. În sistemul propus, care, desigur, nu vizează decît spațiile neacoperite de contracte, statul ar putea cîștiga citeva milioane de lei în plus, turiștii ar profita și ei.” (Petre Cînați, de 18 ani director la același hotel, „Felix”, de la Eforie Nord; probabil cel mai vechi director în aceeași funcție de pe litoral.)

Altfel, la Mamaia, mai toate bune și la locul lor. La restaurantul „Casa Vilceană” chiar se găsește tocniță à la Cozia și mușchi umpluți à la Drăgășani, iar la chernihana, fapt demn de consemnat, se găsește pește. Turiștii germani vin conștiincios și la oră fixă, în fiecare marți, cite 30 odată, să joace bowling pentru revigorare. „Marea parcă are alt respect față de curățenia Mamaiei, ediție '81” (Oana Șinca-

riuc). Pe autostrada spre Constanța se scurg primele zeci de mii de sticle Pepsi din cele 13 500 000 planificate pentru 1981. La „Melody” (intrarea 35 lei), Eine Grosse Supershow... Un grandissimo spectacolar, mesdames et messieurs și dragi tovarăși, un program de bun-gust, avîndu-l și pe Gheorghe Zamfir ca solist... pe bandă. (Realizatori: Tică Hanea și Doina Andronache.) Gheorghe Havran cu orchestra sa epuizează metodic, ca ardelean ce se află, toate topurile mondiale, cu marcată preferință pentru cele cu peste două milioane de discuri vindute, în timp ce solistul imploră: „Nu te opri din calea ta, soare, nu!” Ca să-i facă plăcere, soarele îl ascultă și chiar nu se oprește din crugul său. Are motive speciale, o normă grea anul acesta, trebuie să frigă în mod agreabil și eficient cam trei milioane de bărbați, femei și copii.

LIONEL NIJESCU

Client la Eforie Nord

Intrăm la cea mai mare unitate de alimentație publică de pe litoral: „Perla Mării”. Te invită de departe, te atrag luminile și muzica. Ospătarii aleargă cu brațele pline de farfurii, de tăvi cu sticle, sînt cele mai sollicitate prezențe; curg apele de pe ei, deși le îngheață mina lipită de pereții frapierei. Clienții cu pielea înroșită de soare, îmbrăcați sumar, îi strigă, le fac semne, le mulțumesc, cînd e cazul. Un ospătar, pe litoral, lucrează de la orele șase dimineața pînă la orele 23 sau 24! Cîți kilometri o fi parcursînd? Foarte mulți și din acest motiv îi trebuie o bună condiție fizică. Unii o au, alții și-o fac, cei care nu ating performanța se lipesc. Deși e început de sezon, „Perla Mării”, fără să-și dezmințea firma, e arhiplină: zilnic servesc masa aici 1 800 de turiști, 300 de lucrători din stațiune, alți consumatori din toată țara și din lume: din S.U.A. („Ambasadorii prieteniei”), Austria, R.F. Germania, Polonia, R.D. Germană, Grecia, Israel și din alte țări. Are 6 saloane la etaj, o sală mare la parter, cofetărie, două baruri, două bucătării în care bucătarii se amplifică și prin care celor doi bucătari-șefi, Fotea Tararache și Gheorghe Stăncescu, specializați în străinătăți, le-ar trebui cite-o bicicletă să alerge de la plită la plită, de la cazan la cazan, de la bucatăria la bucatăria; mai are două bufete, un lanț frigorific bine pus la punct, spații de depozitare, birouri etc. E o mare uzină cu foc continuu, pentru care cei doi șefi de unitate, Viorel Stoica și Zisu Ganera, primul moldovean, celălalt dobrogean, au o singură dorință și deviză: să meargă totul ca pe roate!

— Care e deci calitatea prestației? Întrebăm două familii de turiști, Elena și Nicolae David, de la „Tehnoton” Iași, și Ioana și Valentin Onica, cel din urmă tehnician dentar la Podul Iloaiei.

— Excelentă, declară aceștia; mîncarea la fel, iar marea le completează pe toate. Noi am fost și anul trecut aici, ne-am năruit să venim și la anul. le-am recoman-

dat unitatea asta și altor prieteni, au venit și ei și s-au convins că e bine.

Turiștii germani îi spun unității: „Combinat”. Alți turiști străini îi zic: „Intercontinental”. Ambele denumiri au miez apreciativ, dar pentru acest renume colectivul unității, vreo 200 de oameni tineri și mai puțin tineri, muncește așa cum spuneam: din noapte în noapte. Maricica Chele, din Bacău, una dintre cele mai bune ospătare, Constantin Pocitanie și alții. Iar Ion Oțelea, vechi lucrător, cu 35 de ani de muncă, șef de sală acum, le este un bun pedagog.

Ne continuăm raidul. Constatăm la restaurantul „Pescăruș” aceeași atmosferă, iar Severian Munteanu, de 13 ani ospătar, se remarcă de departe ca un bun profesionist, fapt confirmat ulterior de Dumitru Nica, șeful de sală care, și el, la orele 23, se află printre consumatori. Munteanu, și ca el N. Ionescu, Janina Dinu și alții parcurg cam 80 kilometri pe zi pentru a menține la loc de frunte firma unității lor. Aceștia și alții ca ei fac munca asta ca profesie și nu ca un lucru de ocazie, ei știu citeva limbi străine, știu să zîmbească și cînd sînt triști, pentru că au credința neștrămutată că arta zîmbetului sporește calitatea serviciului.

A doua zi, la orele 11, la barul „Acapulco”, situat pe prispă plajei, găseai: bere de import, trei sortimente, bere românească neagră, nectar, apă Aurora, citronade și oranjade, salate de fructe, înghețată. „Sîntem aprovizionați — zice Gabriel Bogos, șeful unității, ciștigător al concursului de bună servire pe țară, cu cea mai mare medie la probele practice, pentru care a primit mențiunea specială a juriului, anul trecut. Sîntem aprovizionați, zice, pentru toată luna iunie și pentru încă 10 zile din iulie. Dar pentru asta trebuie să te zbați, eu am făcut peste 6 000 de kilometri cu mașina și am de toate”. Gabriel Bogos, înțeleg eu, pledează pentru oarecare independență operativă în domeniul aprovizionării, fapt deloc neglijabil dacă ne gîndim că l-am mai consemnat și în alte ocazii. Mulți bucătari-șefi ni s-au plîns de prea multele formalități și formalisme, de birocrăția pe care uneori sînt nevoiți să o înfrunte, așa încît nu le mai rămîne vreme să se gîndească dacă au pus sare în mîncare.

● Nu putem încheia acest raid la Eforie Nord fără să mai notăm citeva secvențe critice: este ora 20 și 10 minute și vrem să intrăm în autoservirea de lingă postă. Casiera ne oprește: „S-a închis!” zice, programul este pînă la ora 20 și 30 de minute”. În 20 de minute, zic eu, mai pot servi ceva. „Pe la mine nu intrați”, mă somează ea. N-am ce face și-i arăt legitimația. Șeful de sală, un tînăr cu multă încredere în sine, îmi spune că programul e numai pînă la orele 20. Pe cine să cred?

● Nici o persoană din colectivul unității de rotiserie nu purta, joi, 11 iunie, ora 21, ecuson. Șeful unității, C. Stan, ne-a declarat: „Este într-adevăr o greșală a mea!” Neobișnuită cu ecusonul, ospătara Liliana Oprea s-a simțit puțin ofensată cînd am întrebato de ce nu-l poartă.

NICOLAE GRIGORE

O zi cu soare, o zi fără reclamații

Văzute din larg, cele șase stațiuni din sudul litoralului românesc se disting cu destulă greutate, încete în verdețate; doar câteva sculpuri albe ale hotelurilor mai înalte ies în evidență, ca și amfiteatrele locuite ale Olimpului și Aurorei, așezate chiar în buza plajei.

Forfotă matinală pe plaja de la Mangalia. Maistrul Gică Buzolanu, de fel din Călan, Hunedoara, ne spune: „Simțem tare mulțumiți că am venit în această perioadă a anului. Drept să vă spun, mie mi-a cam fost frică, dar copiii aveau nevoie de mare și n-am mai stat pe gânduri. Am fost însă mai inspirați decât credeam. Timpul, cum vedeți, e splendid, apa caldă, la dispeceeratul de cazare totul a mers foarte repede, mincarea e bună, iar prețurile mai scăzute decât cele din virtul de sezon!” La dispeceerat îl găsim pe Paul Tânase, șeful biroului respectiv, de la care aflăm că la ora amintită stațiunile aparținând de I.H.R. găzduiau circa 20.000 de turiști, români și străini, cifră excelentă pentru 13 iunie. „Este important, arăta Paul Tânase, că avem în momentul de față contractată întreaga bază materială, bineînțeles cu derulare treptată spre virtul de sezon. Așteptăm ca încă de azi, până luni cel târziu, să înregistrăm circa 8.000 de intrări în stațiuni, majoritatea prin bilete O.J.T. Școala s-a terminat, copiii vin la mare. Vreau să rețineți că biletele despre care v-am vorbit sunt nominalizate direct pe hoteluri, unele dintre ele chiar pe camere, lucru care economisește mult timpul turiștilor.”

Spre amiază, după baie de lumină atât de intensă, cum numai la mare poate fi, șiruri lungi de oameni în costume de plajă se scurg în sens invers, de la mare la hotel și la masă. Pe plajă nu se mai vind fripturi, mititei sau ciznăci, există un ordin în acest sens, cine fine neapărat să ia masa acolo riscă să nu găsească decât biscuiți „Eugenia” și bomboane; oamenii vor trebui să intre în restaurant, adică să mai și aștepte din când în când, fiindcă nu vor putea să mănince chiar toți la aceeași oră, 12 și jumătate de exemplu. Discuțăm cu Pompiliu Dimancea, directorul comercial al I.H.R. Mangalia. Dînsul ne asigură că fondul de marfă pentru sezonul actual este suficient, dar mai sînt necazuri cu transportul, chiar dacă I.C.R.A. depune eforturi iar mijloacele de transport sînt aproape de necesar. „Trebuie să știți că litoralul nu e exceptat de la Legea 13, care prevede o dependență strînsă între furnizori și beneficiari, în funcție de realizări. Noi asigurăm avem, dar dacă, de exemplu, o întreprindere a industriei alimentare nu-și face planul într-o lună, aceasta se simte și în stațiunile noastre.”

Unde mîncă turistul de pe litoral? La restaurantul hotelului, desigur, pentru care a plătit bonuri de masă, laolaltă cu spezele de cazare. Și, dacă nu e mulțumit, cui i se adresează? Aici e necesar să precizăm că, pentru mai multă ordine în turismul românesc, conducerea ministerului de resort a luat decizia numirii șefului unic al unității, care poartă întreaga responsabilitate. E bine deci să se știe că, bunăoară, de felul cum sînt servii turiștilor la „Opal” răspunde Cornel Izbășa (O.J.T. Timiș, una dintre cele mai bune formații trimise pe litoral, ni se spune), de „Esplanada”, Atanase Măroiu, de „Paradis”, Grigore Petcu, de „Palas” (restaurant în stil „clasic”, aflat în afara circuitului hotelier și de curînd deschis), Ion Petcu, de „Mangalia”, Ion Negrea,

iar de „Orion”, Vasile Dobrescu, aceștia fiind, de altfel, cei mai cunoscuți amfitrioni ai I.H.R.-ului din sudul litoralului românesc. Oamenii de meserie în cel mai bun sens al cuvîntului, pe care turiștii se pot bizui. Sigur, există și un sistem destul de bine pus la punct în ceea ce privește reclamațiile și sesizările. Ele se colectează zilnic, șeful unității fiind obligat să raporteze modul de rezolvare sau, cînd problema îl depășește, să informeze prompt organul superior. „Avem un nivel foarte scăzut de reclamații, susține Pompiliu Dimancea. Cel puțin deocamdată, pentru că e soare și toată lumea e mulțumită. Așa e pe litoral, cînd e soare nimeni nu prea mai are nemulțumiri sau în orice caz le trece mai ușor cu vederea!”

Cine dorește distracții, adică agrement și ceva sport în principal (mai cu seamă în cursul după-amiezii are la dispoziție parcul de distracții, bărci și hidro biciclete, bowling, ca și câteva terenuri de sport, tenis în special. Este însă puțin, foarte puțin chiar, față de ceea ce și-ar dori oamenii la mare, dar, în fine, asta e o altă poveste, turismul românesc depășind greu, credem noi, condiția de gazdă care consideră că trebuie să asigure doar cazare + masă, iar de rest să se ocupe turiștii înșiși, și de nu le place... Vorbim mult despre diversificarea și lărgirea sferei de agrement, dar deocamdată n-am aflat vreun colț din țară, fie el și de pe litoral, care să reușească să atragă în mod special pentru că acolo s-ar afla un parc deosebit, un concurs aparte sau cine mai stie ce altă formă deosebită de agrement. Pe litoral, în primul rînd, există MAREA. Ea rămîne atracția principală, fără discuție. Dar dincolo de ea? Să nu uităm că activitatea întreprinderii de la Mangalia (ca și de la Mamaia sau Eforie, desigur) este una dintre cele mai rentabile din punct de vedere econom. I.H.R. a investit circa 20 de milioane pentru reparațiile curente, dotări și modernizări înaintea sezonului, însă, la sfîrșitul acestuia, realizările se vor cifra cam la 600 de milioane lei, revenind deci un beneficiu net de 10 la sută, adică 60 de milioane pentru numai trei luni de activitate de vîrf!

La ora 21,01 soarele a asfințit. Inserarea începe să acopere plaja și litoralul, în timp ce marea își trimitea spre uscat boarea sa caldă, aidoma unui animal uriaș răsufind liniștit la marginea țării. Se poate merge acum la „Cătușul” sau „Pelicanul”, unități de alimentație avînd specific românesc, cu mîncăruri pe cînte și un bogat program artistic. Barurile „Calipso” și „Paradis”, discotecile „Autostop” și „Egreta” își așteaptă oaspeții. Dar, dacă aveți de gînd a mergeți undeva seara, nu uitați să intrați măcar o dată la barul „Internațional” (responsabil Viorel Păunescu), a cărui ținută este excepțională. Atît programul (coregrafia Cornel Patrîchi), cît și costumele, fantasticele jocuri de lumină, dotările cele mai sofisticate (inclusiv aerul condiționat), totul desfășurat cu bun gust și rafinament, vă vor satisface în cel mai înalt grad. Pe scurt, un bar și un program cum n-am mai văzut la noi. Dovadă că acolo unde există oameni de inițiativă și prietenie eficient, se poate! Constatare valabilă, desigur, nu numai pentru programul de la „Internațional”, ci, pe un plan mai larg, pentru Litoral '81.

DUMITRU GRAUR ■

Pare, într-adevăr, absurd

Acum, după ce „a văzut moartea cu ochii”, cum se spune — că nu este cituși de puțin simplu să fii internat în spital cu diagnosticul „plăgi tăiate penetrant toraco-abdominale, cu hemotorax și eviscerație de intestine”, leziuni care i-au pus viața în pericol — Nicolae Andrieș, mecanizator agricol din comuna Dolhasca, județul Suceava, stă năucit minute în șir și se întreabă în sine ori își exprimă aceeași nedumerire și față de alții: „Cum a fost posibil să mi se întimplă una ca asta?”

În arestul Miliției județene Suceava, unde așteaptă verdictul justiției, Ioan Procovan, și el tot mecanizator agricol, din aceeași comună, coleg și — culmea! — prieten cu Andrieș, victima tentativei de omor comisă de el, trăiește un adevărat coșmar, care îi apasă greu cugetul, îl cutremură, uneori nevenindu-i să creadă că a fost în stare să pună mina pe cuțit și să lovească...

S-a întimplat în seara zilei de 16 ianuarie a.c., după cum ne relatează șeful Miliției județene Suceava. Cei doi colegi de serviciu, după ce au lucrat pe o țară a C.A.P. Dolhasca, s-au întilnit la bufetul din satul Budeni, unde Ioan Procovan venise cu tractorul să-și cumpere țigări — cale de 6 km de la locul de parcare. La bufet, împreună cu Nicolae Andrieș, cu un alt coleg, Ioan Bugă, și cu fratele său, Ioan Procovan a consumat doi litri de rachiu superior, cantitate destul de mare pentru patru persoane.

Deși alcoolul începuse să-și facă efectul de la primul litru, gestiona Anica Agafiței i-a servit pe cheflii și cu al doilea, încălcînd, astfel, prevederile Decretu-

lui nr. 76/1975, drept pentru care, în urma evenimentului petrecut, cea în cauză avea să fie sancționată contravențional cu suma de 5.000 lei.

Așa se face că, ajunși în stare gravă de ebrietate, cei patru se urcă pe tractorul condus de Procovan. Pe drum, Andrieș, avînd chef de harță, îi reproșează colegului său că n-are curaj să mărească viteza. Procovan oprește tractorul și îl coboară cu forța pe Andrieș, apoi își continuă cursa, pentru a-i transporta pe ceilalți doi spre casele lor, neținînd seama că în orice clipă puteau să ajungă toți victime ale unui grav accident de circulație. Numai printr-o minune, ca să ne exprimăm astfel, nu s-a produs un accident, dar euforia alcoolică tot avea să provoace consecințe.

La întoarcere, Procovan îl reîntîlnește pe Andrieș, care îl provoacă la scandal pentru „jignirea” de a-l fi coborît de pe tractor. Cele câteva palme reciproce n-au fost însă de-ajuns pentru potolirea celor doi. Pierzîndu-și definitiv controlul acțiunilor sale, Procovan a luat din cabina tractorului un cuțit și a lovit de șapte ori în toracele și abdomenul colegului său.

Cu mari eforturi, medicii l-au salvat pe Andrieș. dar Procovan nu va putea scăpa de răspundere.

Nicî lor nu le vine să creadă... Pare, într-adevăr, absurd, însă aceasta este trista realitate a ignorării pericolului pe care îl prezintă așa-zisul pahar în plus.

Asupra unor astfel de consecințe merită să reflectăm profund, înainte de a fi prea târziu.

MIHAI GROZAVU ■

Flacăra revine Pași înainte

ai „Biorecombinatorului Rădvan”

Continuă să crească interesul pentru aparatul „BIORECOMBINATOR RĂDVAN”. La redacție se primesc scrisori, telefoane din întreaga țară. Oamenii doresc să știe ce se întimplă cu acest aparat, ce înglobează trei invenții ale soților Teodor și Marijana Rădvan, cum pot ei beneficia de consultații, diagnostic și tratamente cu ajutorul Biorecombinatorului. Amintim că se continuă tratamentele la Policlinica centrală din București a Ministerului de Interne. Aici se fac testări, depistări și consultații în vederea diagnosticului, conform Certificatului de inventator nr. 73.296 acordat pentru invenția cu titlul „Metodă de diagnosticare a afecțiunilor generate de anomalii în schimburile ionice la nivel celular”. Se fac tratamente speciale, de către Marijana Rădvan, pentru crize comițiale, nevroze depresive și anxioase în baza Certificatului de inventator nr. 73.298 acordat pentru invenția cu titlul „Metodă și aparat pentru tratarea unor afecțiuni datorate anomaliiilor în schimbul ionic la nivel celular”. La această policlinică, neurologul dr. Victor Covășeanu urmărește evoluția simptomatologică a bolnavilor de epilepsie în particular și nevroze în general, care au primit tratament cu Biorecombinatorul. Despre rezultatele în cazul copiilor bolnavi de epilepsie ne-a declarat: „Fără a putea afirma că rezultatele sînt spectaculoase, trebuie să recunoaștem că sînt foarte promițătoare. S-a obținut o rărire remarcabilă a crizelor comițiale. De la 15-18 crize pe zi s-a ajuns, în scurt timp, la una la câteva zile, ceea ce este extraordinar în comparație cu tratamentul medicamentos, care, adeseori, în doze destul de mari, nu rezolvă nimic. În plus, tratamentul cu Biorecombinatorul nu afectează intelectul. Simțem la debutul unei cercetări pe care o vom finaliza, făcînd abstracție că și la Tirgu Mureș se urmărește ceva asemănător. În cadrul evoluției simptomatologice, am introdus un parametru nou privind observarea afecțiunii sub tratamentul cu aparatul și variațiile bioelectricilor. Față de manifestările clinice se obțin diferențe ce ne-au permis să depistăm forme de epilepsie greu de bănuț cu alte mijloace. O cauzistică mai bogată ne-ar permite să tragem concluzii interesante.”

La Clinica neurologică universitară din Tirgu Mureș, condusă de eminentul om de știință prof. dr. docent Liviu Popoviciu, sub direcția supraveghere a asistentei dr. Voica Foișoreanu, continuă studiul aplicabilității „Biorecombinatorului Rădvan” în patologia neuropsihică. Un referat semnat de cei doi, datat 17 iunie a.c., spune că utilizînd partea de măsură a aparatului, adică etajul întii numit comparator bioelectric, pentru stabilirea intensității cîmpului bioelectric cerebral, s-au constatat, între altele, următoarele: „La 30 de subiecți normali investigați re-

zultatele pun în evidență valori scăzute pe jumătatea anterioară a creierului, față de jumătatea posterioară, existînd și o asimetrie interesantă a valorilor de intensitate. Majoritatea subiecților prezintă valori pozitive, cifrate între +1 și +10, valoarea maximă obținîndu-se în zona temporală posterioară sau occipitală stîngă. La 20 de bolnavi epileptici, copii investigați, s-au obținut valori diferite la măsurătorile efectuate în zile succesive, iar oscilațiile persistă în jur de 10 secunde. După 10 secunde valoarea intensităților începe să scadă lent pe aceleași puncte. Valorile intensităților înregistrează variații de la -5 la +15, iar zonele temporo-occipitale au valori mai crescute față de normal. Ceea ce pare a fi particular sînt valoarea mai ridicată a intensității, variațiile sau oscilațiile valorii pe o perioadă mai lungă decît la normal și legătura ce se poate stabili între răirirea crizelor de epilepsie și stabilizarea valorilor măsurătorilor. Avanzarea unei concepții terapeutice este posibilă doar după investigarea și încercarea de tratare a cel puțin 100 cazuri, ceea ce sperăm să realizăm pînă la 1 octombrie 1981”. Iată că, după rezultatele bune obținute la Tirgu Mureș în tratarea cu Biorecombinatorul a unor boli, despre care am scris pînă acum, și epilepsia sau criza comițială este pe cale de a avea în acest aparat, un inamic, fapt confirmat cu probitate științifică de cadre universitare.

Pe harta localităților din provincie care beneficiază de aparate BIORECOMBINATOR RĂDVAN se adaugă localitățile vîrcene Focșani și Adjud. Săptămîna trecută, soții Teodor și Marijana Rădvan s-au aflat în mijlocul cadrelor medicale ale județului Vrancea, în frunte cu dr. Enache Tudorache, directorul Direcției sanitare județene. A avut loc prezentarea aparatului, a metodelor de testare, diagnosticare și de tratament, după care au urmat demonstrații practice la bolnavi de polinevroză și crize comițiale. Autorii au dăruit Direcției sanitare un aparat Biorecombinator, tip normalizator, model 1980, seria A1, împreună cu broșura de inițiere în folosirea aparatului ce va fi folosit de dr. Ion Brătășanu, medic specialist psihiatru, șeful secției psihiatrie a Spitalului județean Focșani. S-a mai oferit un aparat familiei pentru bolnavul Sava Alexandru din comuna Nistorești-Herestrău, ce va fi folosit sub controlul dr. Brătășanu. De asemenea, s-a oferit, și tot gratuit, un aparat bolnavei Ana Costescu din orașul Adjud și va fi folosit sub supravegherea dr. Elvira Stan, specialist în boli interne. După cum se vede, „Biorecombinatorul Rădvan” cîștigă teren, dar, deocamdată, nu se face nimic pentru producerea în serie a valorosului aparat.

ION PREDOȘANU ■

O fabrică de vitamine care continuă să fie ignorată

Din 10 iunie a.c. linia de conserve „baby-food” a intrat în perioada de vîrf, adică a început să producă cele 13 sortimente de conserve de legume, fructe și mixte (carne + legume, legume + legume, legume + fructe). A debutat cu legumele de sezon, cu piureurile de mazăre cu cartofi, deosebit de gustoase și valoroase nutritiv, așa cum consemnam într-un articol publicat în urmă cu opt luni.

Înainte însă de a lua autobuzul 152 spre Chiajna, unde se află fabrica „Baby-food”, am trecut prin câteva mari magazine alimentare bucureștene: Unic, Premial din str. Beldiman și cel specializat în produse dietetice, din str. Academiei. N-am aflat nici o mostră de conserve pentru copii. Vinzătorii ne-au răspuns scurt și tăios: „N-avem! Nu e treaba noastră să știm de ce n-avem. Ce primim aia vindem!”

La fabrică purtăm un dialog cu inginerii Domnica Băjenaru, șefa secției, Ion Pintilie, directorul Fabricii de conserve „Chiajna”, și Lucian Sălășteanu, directorul Întreprinderii de legume-fructe Militari. Concluzia este aceasta: cu tot efortul făcut pentru a fi impuse în consum, preparatele fac un pas înainte și doi înapoi! Iată și argumentele. În această primăvară, prin martie, Comitetul de partid al sectorului 6 al Capitalei (sector în care se află și fabrica) a organizat la Școala generală nr. 156 — pe lângă care funcționează și o grădiniță — o întîlnire între specialiștii de la Chiajna, directorii și medicii pediatri de creșe, de grădinițe, din spitalele de copii ale municipiului București. S-au adus la cunoștință rețetele, compoziția produselor, dintre care unele au fost propuse spre degustare. Toate acestea pentru a convinge și a fi promovate aceste produse, asigurîndu-li-se copiilor o hrană rațională, cu un mare aport în factori esențiali — proteine, vitamine, săruri minerale —, ușurînd, totodată, pregătirea meselor, cu personal puțin și în condiții de igienă perfectă. Efectul: la contractările ce au avut loc o lună mai târziu, în afară de ICS Alimentara din sectorul 8, nici o altă întreprindere alimentară și organizație comercială din subordinea Direcției generale comerciale și chiar a Ministerului

Comerțului Interior de pe raza Capitalei nu a contractat nici măcar un kilogram de conserve tip „baby-food”! Pe motivul că respectiva direcție n-a indicat nici o cifră de plan la fondul de marfă pe 1981 pentru asemenea sortimente (!?!). Studiem și contractele celorlalte județe ale țării. Cele mai mari cantități le-au solicitat Bihor, Caraș-Severin, Brașov, Cluj, Constanța, Hunedoara, Timiș. Exceptînd Constanța, toate sînt județe care nu se află în fruntea diagramelor de natalitate, dar ale căror organisme comerciale sînt receptive la nou și înțeleg că sînt direct implicate în asigurarea unei hrăniri complete și de bună calitate a copiilor. În schimb, cele mai mici cifre de contract, la minima rezistență — nici măcar la nivelele repartițiilor prin M.C.I. — le înregistrează exact județele cu natalitate mare și cu procentaje mai ridicate, față de media pe țară, ale morbidității infantile. Or, contractele de produse alimentare pentru copii nu trebuie lăsate în exclusivitate pe seama comerțului! (Organismele comerciale din județul Mehedinți au solicitat doar 6 tone de conserve din legume și 9 din fructe, adică foarte puțin. Pentru relevanță, iată numai creșa Schelei petroliere Videle a solicitat după apariția articolului nostru 3,5 tone!)

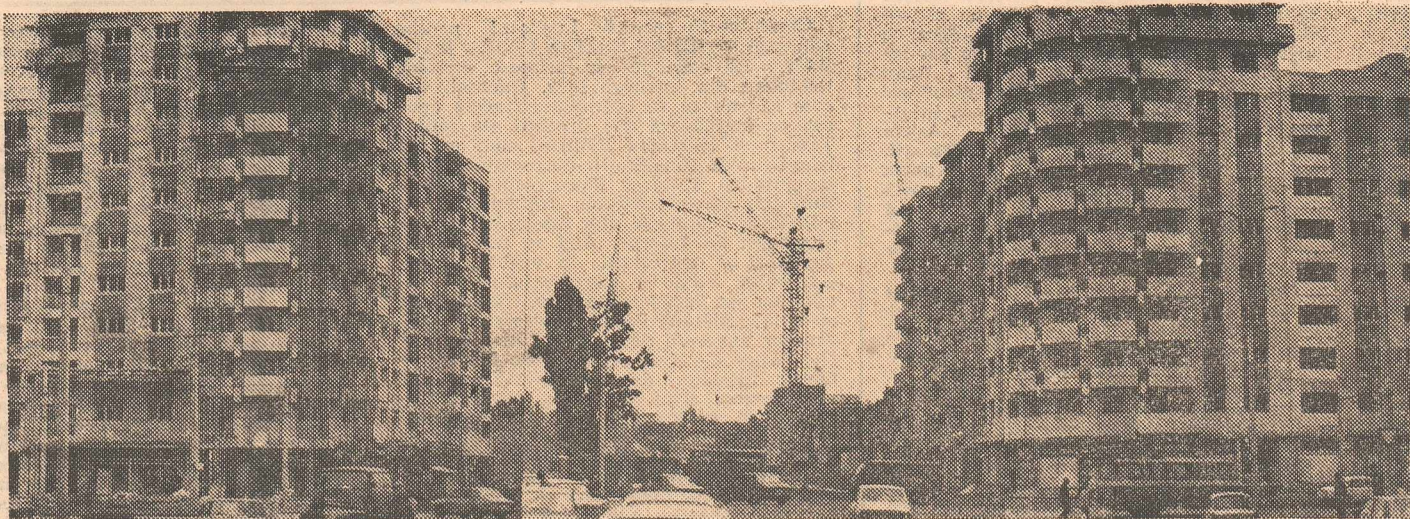
Responsabilitatea principală pentru sănătatea tinerei generații o poartă însă, precum se știe, rețeaua sanitară, Ministerul Sănătății. Deși a dat aviz favorabil acestor noi produse alimentare — după ce mai întii au fost îndelung testate clinic, sub direcția supraveghere a Institutului de ocrotire a mamei și copilului — nici un specialist al fabricii n-a fost invitat vreodată la vreo plenară a ministerului în care s-au luat în dezbatere problemele pediatriei. Și nici vreun director de direcție județeană sanitară nu s-a interesat de aceste sortimente, pentru a aviza pediatrii din rețea, în vederea recomandării lor în alimentația sugariilor și a copilului mic, atît în familie, cît și în colectivitate.

Să fim bine înțeleși: noi nu ne-am propus să facem reclamă unei fabrici din nevoia de a împune în mod artificial unele produse, ci milităm pentru a fi folosite cum se cuvin, în folosul copiilor țării.

CICI IORDACHE ■

Viața Capitalei văzută de pri

SECTORUL 1 :

Cu grijă și respect pentru locuitorii săi

Un sector recunoscut pentru preaplinul său de verdețură și străzile liniștite a început, în anii din urmă, să trăiască febra construcțiilor. Străzi, bulevarde și șosele, a căror cumințenie de film neinteresant nu promitea nici o șansă schimbării, au parte de zgomotul buldozerelor, suportând în final masivele blocuri de locuințe P+8 și P+10. Astfel fasonate, au apărut schimbate la față bd. Nicolae Titulescu, Banu Manta, noul cartier Băneasa, strada Turda. Ultima, prin priceperea și talentul arhitecților și al constructorilor, își schimbă statutul de străduță cu iz periferic într-o mare arteră capabilă să lege temeinic, prin câteva benzi de circulație, sectorul 1 de sectorul 6, mai exact două foarte importante zone ale Bucureștiului, Cringășii și bd. 1 Mai.

Deci, un sector în care se construiește mult, în care se va construi și mai mult, pe măsura necesităților, cu grijă și respect pentru ochii și sufletul locuitorilor săi, cu atenție față de casele ce reprezintă valori pentru patrimoniul nostru arhitectonic, așa cum este și Hanul Galben, primul han al Bucureștiului, ridicat în secolul al 18-lea și aflat la capătul bd. Banu Manta dinspre bd. 1 Mai. Hanul nu va dispărea, dimpotrivă, el e în atenția edililor, precum și a specialiștilor de la Institutul Proiect București pentru a fi restaurat și pus în valoare.

În plus, putem adăuga preocuparea gospodarilor sectorului pentru ca rețeaua de apă să ciștigă teren și pe străzile aflate la periferie, cite au mai rămas în această situație, pentru ca numărul grădinilor de legume să crească proporțional cu cele detrandafiri și pentru ca intrările în București să fie în concordanță cu vioiciunea și eleganța Capitalei deoarece în sectorul 1 există 2 aeroporturi, 3 gări și 4 autogări. Îi rugăm pe tovarășul Constantin Dima, prim-vicepreședinte al Comitetului Executiv al Consiliului popular al sectorului 1, să întregască această imagine a activității primăriei.

„Nu demult, primarul a raportat cetățenilor rezultatele obținute în activitatea de gospodărire a sectorului și dezbaterile prilejuite de această întâlnire au relevat, deopotrivă, aspecte pozitive și negative. Criticile au vizat sollicitudinea și operativitatea I.C.R.A.L. și a unor lucrători din

unele compartimente ale primăriei. Am fost, de asemenea, criticați pentru neajunsuri în privința repartiției fondului de

SECTORUL 2 :

Succesele se nasc din munca de fiecare zi

Pentru rezultatele obținute în întrecerea socialistă între sectoarele Municipiului București, Consiliului popular al sectorului 2 al Capitalei i-a fost conferit Ordinul Muncii clasa I.

„Succesele se nasc din munca de fiecare zi”, ne răspunde interlocutorul nostru, tovarășul Ioan Furir, prim-vicepreședinte al Comitetului Executiv al Consiliului popular al sectorului 2, aducând drept mărturie fapte de muncă înregistrate pe zile, pe decade, pe luni. Din ele se desprinde o informație globală, încărcată de semnificații: valoarea totală a muncii patriotice la lucrările de interes obștesc, pe primele 5 luni ale acestui an, se ridică la 448,310 milioane lei, depășind valoarea aprobată în întreg anul 1981 cu 211,598 milioane lei. Iar aceste cifre atit de grăitoare vorbesc despre largă participare a cetățenilor la amenajarea și întreținerea spațiilor verzi (445 hectare inundă la această oră sectorul), la taluzări, sistematizări pe verticală, construcții de garduri noi, amenajări de patinoare, întrețineri terenuri de joacă pentru copii, baze sportive ș.a. Să adăugăm acestei simple înșiruri încă un amănunt: grădinile. Au apărut peste noapte, pe fostele terenuri virane, locuri ale nimăului. Aproape un milion de metri

SECTORUL 3 :

Problemele orașului sint, de fapt, problemele cetățeanului

În sectorul 3, din cauza și prin obligațiile ce le creează marea platformă industrială „23 August” — „Republica” — „I.M.U.A.B.” precum și șirul întreprinderilor de la încheierea Bulevardului Ion Sulea, sarcinile primăriei au un răgaz

marfă pe sortimente pe întreg teritoriul, fapt care a condus la crearea unor goluri în zonele periferice. Sint probleme deosebit de importante pe care ne vom strădui să le rezolvăm cu maximum de operativitate și sollicitudine.

RĂZVAN BĂRBULESCU

SECTORUL 4 :

Utilul și eficiența în estetica

Constantin Velea, prim-vicepreședinte al Comitetului Executiv al Consiliului popular al sectorului 4 :

Am finalizat, în primul semestru, citeva obiective importante pentru sectorul nostru, mai ales în direcția modernizării unor artere de circulație: șoseaua Olteniței, de pildă, pe întreg traseul dintre Piața Sudului și comuna Popești, ea servind și ca poartă de intrare în Capitală. S-a betonat și asfaltat șoseaua Giurgului, între Piața Pieptănari și bariera Progresul. Modernizăm Piața Reșița... Pe șoseaua Vitan—Birzești, de exemplu, transportul devine anevoios din cauza carosabilului aproape impracticabil. Acum artera se modernizează între șoseaua Olteniței și Podul Vitan, iar la 23 August va intra în funcțiune. Prelungim, în același scop, bulevardul Pionierilor până în Calea Văcărești, consolidăm linia de tramvai între „Luică” și drumul Bercenarului, modernizăm în continuare Splaiul Unirii între Podul Abator și întreprinderea A.M.I.T. La propunerea cetățenilor, făcute în cadrul „Tribunei democratice”, am executat și alte lucrări de reparații (35 000 mp), pe străzile: Dimitrie Cantemir, Cuțitul de Argint, Brincoveanu, Metalurgiei, Calea Șerban Vodă și altele.

Arenele Romane se modernizează și se extind prin prelungirea hemicicului și a tribunelor. Urmărim realizarea unui ansamblu arhitectonic deosebit, sporirea capacității și funcționalității teatrului de vară, care, în final, va putea găzdui o gamă variată de spectacole artistice și chiar manifestări sportive.

— În sectorul 4 trăiește o populație tinăra, se nasc deci și cresc mulți copii. Cum vă îngrijiiți de copilăria lor ?

— Dacă vă referiți la locurile de joacă, prin extinderea continuă și amenajarea lor. Copiii din sectorul nostru beneficiază de cel mai frumos orașel al copiilor, dotat pe măsură, situat, cum se știe, în Parcul Tineretului, de asemenea unul dintre cele mai frumoase parcuri din București. Cu sprijinul unor întreprinderi,

pătrați de teren își etalează în această vară rodul hărniciei oamenilor.

Preocuparea pentru gospodărirea zonelor verzi și a locurilor de odihnă și agrement înseamnă acum, după 6 luni care s-au scurs din acest an, amenajarea a 5 hectare de spații verzi, reamenajarea altor 10; plantarea a sute de mii de arbori, arbuști, pomi fructiferi în parcurile Plumbuita, Șoimilor, Morarilor, 23 August, Obor; pe toate arterele principale au apărut florile, aranjamentele florale — mozaicuri, rozarium. În ceea ce privește reparația și întreținerea drumurilor, a rețelelor edilitare, s-a realizat modernizarea unor artere principale precum șoseaua Pantelimon, strada Gherghiței, intersecția Moșilor-Eminescu, peste 20 de străzi fiind și ele reparate. O preocupare constantă a constituit-o reparația aparatelor de joacă pentru copii, a băncilor din zona de agrement Pustnicul și de pe lângă blocuri, extinderea parcajului pentru mașini din pădurea Pustnicul; a fost curățit lacul 23 August, reparat debarcaderul și dotat cu bărci, în prezent lucrându-se la amenajarea lacului Fundeni și Pantelimon 1. Au fost puse în stare de funcționare fântinile din Piața Muncii și Izvorul Rece.

GEORGETA ȘTEFANESCU

foarte atent măsurat ca să ajungă realități social-economice. În urmă cu trei ani, spre exemplu, se punea presant sarcina construirii unui mare număr de apartamente. Astăzi, avem realitatea a 19 000 apartamente noi. O consecință sau, cum

Dolj, Teleorman, Mehedinți: jurnal de campanie

După soare vine ploaie

Dimineată la Apele Vii, în cimpia Doljului. A început din plin recoltatul orzului. Zi cu pică, cu orizonturi care întirzie să se limpezească. E cald, dar căldura e umedă, gîuită, grea. E o căldură care nu provoacă strălucirea vădului, dimpotrivă. Sub atingerea ei, totul incremențe într-un fel de monocromie cosmică, într-un cenușiu somnolent, care apasă. Picla asta, zice ing. Marin Pirvu, directorul S.M.A.-ului, „înțoarce orzul”. Bobul e bun, e copt, dar paiul se-ndoaje ca un elastic, secerișul va merge greu. Noroc că, iată, de niște clipe, un pui de vînt parc-ar vrea să zbească spicele. E un vînt venit nu se știe de unde, parcă nu dinspre zările impiclate, ci de sub tălpile noastre, de la rădăcinile plantelor, ofrandă a pămîntului negru și umed, respirînd odată cu marea lui telurică de corp amorf. Și acum secerișul va merge greu, căci vîntul asta va arunca toată pleava în ochii oamenilor, dar, oricum, mașinile își vor face mai lesne treaba.

Oamenii și mașinile sint în cimp din zori. Adică sint în cimp, chiar dinainte de zori, combinerii și „Gloriile”, urmînd ca pe la ceasurile șapte-opt-nouă, poate mai tîrziu, să se ivească și țărani. Iată-i, au început să apară (e trecut de zece...), vin agale dinspre comună, cumpînd pe umeri coasele lor bătrîne. Cu coasele astea bătrîne, tocite de ani, poate de ge-

nerații, cu cozi de culoarea fildeşului și cu buzele iuți și lucii, subțiri ca foita de-o veche și amarică folosință, o să facă minuni în postafele umede, unde nu pot intra combinele. Iată-i, chiar au intrat în aceste postafe, coasele șuieră prin orz ca ciocirliile. Unde am mai auzit acest cîntec ?

SUPRAVEGHETORII CERULUI

A fost, zice inginerul Marin Pirvu, „un an al dracului de greu”. A plouat mult, dar a fost și secetă. A fost cînd frig, cînd caniculă, calendarul astral a luat-o ana-podă, lucrările cimpului au întirziat, s-au îngreunat, bătrînul Hesiod a fost supărat, au fost muncii și zile întregi care au trebuit prinse din urmă. Căldura asta de azi, impiclită și umedă, nu-i de-a bună, ceva trebuie să se întimple. Inginerul nu se uită nici la combine, nici la coșai, ci doar la cer. Supraveghează cerul, înfipt în pămîntul umed, mustind de apă, ca o miră sui-generis, care măsoară, adu-mecă, așteaptă parcă o catastrofă.

Căci există o clipă, o inefabilă și blestemată clipă, cînd pămîntul acesta pe care stăm, elasticul acesta de lut devenit rigid prin plantele și prin oamenii ce-l țîn încordat, ar putea ceda. Ar fi clipa cînd, de fapt, ar ceda nu pămîntul, ci sticla invăpăiată a cerului, spîrgîndu-se într-o ploaie notonitoare. Oamenii refuză însă

s-o primească. Ei fac totul ca s-o ia înaintea acestei clipe, profitînd de fiecare rază de senin. Într-o imagine și mai exactă, incinta de orz pare un pacient întreținut în stare de preinfarct printr-un efort medical extrem.

Dintre combinele care înoată pe cerul cimpului galben, în monom, șiruri sprintene de cocori ca în pastelurile alecsandrine, citeva s-au oprit. Un tînăr cu înfățișare de copilăndru (tehnicianul Liviu Cernea, 28 de ani, președintele C.A.P.-ului din Apele Vii) vine în fugă spre noi, prin lanul care-i trece de genunchi. S-a înfundat, zice, două combine, e paiul prea ud, acum ce facem ? Le desfundăm, decide M. Pirvu, și, însoțit de tînăr, o ia la fugă spre cele două.

Un ceas mai tîrziu, toate combinele incremenesc. E 12, ora prînzului. Oamenii coboară din cabine. A sosit, cu un camion, hrana caldă, pe o masă lungă cu picioarele înfipte în pămînt se pun farfuriile aburînde. Cel ce se așază în capul mesei, în locul pe care toți l-au ferit, păstrîndu-i-l, seștește ultimul, după ce a mai tras un rond prin cimp. E un bărbat la 40 de ani, cu umeri înguști, dar cu un început de burtă, cu obrazii năpădiți de țepi (a muncit și azi-noapte, n-a furat decît un somn iepuresc, între două brazde, cînd să se bărbierească ?). De mîncat nu prea are chef, mai mult mișcă limbura fără rost prin ciorbă. Trăiește, s-ar zice, o stare de tensiune, a adus-o cu el și-aici, la masă, moenînd-o în ochi și descărcînd-o în vînturarea fără rost a lingurii. Îi mai furăm și noi din timpul prînzului, întrebîndu-l cum merge combina (dă din cap: bine !), mai întrebîndu-l și care e viața lui, cum merge ea.

Ceilalți, toți mai tineri, din jurul mesei, ascultă cu aere respectuoase de ucenici. Marian Stănică ne răspunde fără să-i observe, flatat totuși de atenția cu care e urmărit. Viața lui, zice, ca viața, viața lui sint tractorarele și combinele, o să tragă cu ele cit o să-l țînă viața, pe urmă amin, o să-i ia locul fiu-său. „Cum, bă, nea Stănică, îl faci p-ăi mic tractorist ?”, se miră cineva. Al mic, răspunde Stănică, nu-i bun la carte, ce altceva să-l faci ? Răspunsul cade ca o piatră în farfuriile celorlalți, care, instinctiv, se fereșc. Un tinerel rîde galben, alți doi, deși n-au isprăvit de mîncat, se șterg la guri cu mîncile salopetelor, ca unli ce, ofuscăți, au de gînd să se ridice și să plece. Stați, bă, zice nea Stănică, ce, vă supărați, adică eu n-am dreptate ? Păi copiii deștepți, buni la carte, nu se fac tractoriști, se duc în industrie, acolo muncesc opt ore, nu zi-lumină, stau într-o hală, nu sub arșiță și prin colb, ciștigă mai bine, au altă viață, ce, nu-i așa ? Și piinea cine o s-o mai facă, nea Stănică, riscă unul, dacă toți o să plece la oraș ? Păi cine s-o facă, zice rar Stănică, mestecînd leneș prin ciorba rece, voi aștia, noi aștia, care nu sintem buni de altceva. De unde știi, nea Mariane, sare același, că n-am fi buni și de altceva ? Știu, bă, că văzui cum înfundă-răți mașinile și cit vă concorîrăți ca să le desfundăți, de parcă secerișul ar fi legat de voi, de mina voastră, ca să stea pe loc cit stați voi pe loc. Nimeni nu mai zice nimic, toți se ridică, o iau în grabă către mașini. Cîteva minute mai tîrziu, toate combinele merg din plin.

Cerul, brusc, dogorește, nu mai e piclă, soarele arde, pe sub el zboară păsări

1-vicepreședinții sectoarelor ei

Piața Unirii. Astfel discutând lucrurile, iață și agenda viitorului apropiat: un magazin universal în cartierul Titan, o piață agroalimentară în zona Laborator, reconsiderarea ca arteră comercială a Bulevardului Sălăjan, o grădiniță, o sală de sport și un atelier școală la complexul școlar Matei Ambrozie.

Multe din sesizările oamenilor muncii privesc presiunea necorespunzătoare în arterele de alimentare cu apă din zonele Dristor — Energeticienilor — Mihai Bravu — bulevardele 1 Decembrie 1918 și Sălăjan, în special la apartamentele de la etajele superioare. Situația nu se poate rezolva pentru fiecare apartament în parte. Sunt într-o fază avansată lucrările unei stații de pompare. În ce privește transportul în comun, avem în plan unele măsuri pentru asigurarea fluidității acestuia, din Titan către centru dar și către și dinspre platformele industriale. Existând garanții pentru înfrarea în funcțiune a noului tronson al metroului, rămâne ca, în funcție de situația de fapt care va fi metroul să indicele lui de folosire, să se rezolve și alte griji ale transportului în comun.

TUDOR OCTAVIAN

urbanistici

ale căror conduceri se gândesc și la copii, am confecționat și montat peste 120 aparate de joacă și mai sunt în lucru alte 37 aparate. S-au amenajat și nivelul cu nisip 144 de terenuri de joacă. Și, mai rețineți, tot în sectorul 4, și tot în Parcul Tineretului unde este și Sala Polivalentă, se construiește acum o nouă și modernă Casă a pionierilor. Toate acestea se constituie, cred, într-un frumos dar făcut de partid și statul nostru copiilor.

Comitetul executiv al sectorului colaborează bine cu unitățile de gospodărire comunală ale municipiului, conducerea acestora s-au dovedit mai receptivă la solicitările noastre: s-au curățat de mai multe ori circa 1500 guri de canal, s-au desfundat, pe racord, peste 500 guri de scurgere și s-au ridicat la cotă peste 50 capace cămine canalizare și apă, am revizuit întreaga rețea de iluminat public.

Totuși, unii cetățeni din zona Splaiul Unirii continuă să sesizeze un fapt: uncori (mai ales după ploii) apele se infiltrează în subsoluri. Ce întreprindeți?

— Se construiește un mare canal colector, de-a lungul liniei de metrou, Canalul A-0, care va aduna toate aceste ape, excesive acum, și rezolva necazul cu care încă ne confruntăm până la 31 decembrie 1981.

Cum vă ajută deputații?

— Avem deputați harnici, buni organizatori, dar avem din păcate și deputați care nu activează. Vrem să-i punem în discuția colegilor lor de muncă, să le amintească ei, cei care i-au propus, îndatoririle mandatului. Dacă tot nu vor activa, le vom retrage mandatul.

Ceea ce aș mai dori să adaug este gradul de utilitate pe care am dorit să-l conferim esteticului. În acest sens, am inventariat peste 1560 de terenuri (95 hectare), le-am repartizat cetățenilor, iar acestia au cultivat pe ele legume și zarzavaturi. Terenurile virane s-au transformat în tot atâtea grădini. E o imagine optimistă, oglindeste vrednicia oamenilor, dar inițiativa are și un caracter educativ pentru copii și tineri: îi apropie de actual muncii.

N. GRIGORE MĂRAȘANU

cu ciocurile deschise, arse de sete. Astăzi, desigur, n-o să mai plouă, dar miine?... Miine n-are decît să plouă, zice inginerul Pirvu. Pînă miine, adică într-o treia zi de la declanșarea campaniei, orzul și orzoaica (1265 de hectare) vor fi culese.

„A VENIT O CIRCULARĂ : DUMINICĂ-I ZI NORMALĂ”

Dimineață la Piatra, în cîmpia teleormăneană. Pe 1331 de hectare cu orz, a partinind I.A.S.-ului, se recoltează din plin. Sintem pe teritoriul fostului lac Suhaia, uriașă incintă a orzului, griului și porumbului (moșia I.A.S.-ului, de exemplu, se întinde pe o lungime de 50 de kilometri), deci cu probleme de cuprindere și de organizare a muncii delec ușoare. Combinatele merg bine, zice ing. Gh. Calapod, directorul I.A.S.-ului, deși mașinile astea, pe care constructorul le-a făcut exclusiv pentru păioase, sînt folosite de noi la o mie și una de munci, le băgăm și la floarea-soarelui, și la soia, le mai adaptăm și pentru porumb, le ostenim de parcă ne-ar fi vrăjmașe. Dar merg bine, au fost bine făcute (cînte constructorului!), le întreținem și noi cu toată grija, avem combineri care de șapte-opt ani n-au făcut sculelor lor nici o reparație capitală.

Stăm de vorbă, în pauza de prînz, cu unul dintre aceștia. Il cheamă Gh. Stingă, are 48 de ani, arată de 58. Douăzeci de ani de muncă pe tractor l-au îmbătrînit, au scofilit, l-au împuținat, pielea neagră îi e întinsă de-a dreptul pe oase, oasele-i sînt ușoare, subțiri, fragile, parcă s-oase de pasăre, nu de om. E o mină de

SECTORUL 5 :

Frumoasele insemne ale hărniciei

Din convorbirea avută cu tovarășul Fota Bitoleanu, prim-vicepreședinte al Consiliului popular al sectorului 5 al Capitalei, a rezultat că printre preocupările consiliului la loc de frunte se situează în prezent construcțiile de locuințe și cu destinație social-culturală. Aceasta este lesne de înțeles, dacă avem în vedere, pe de o parte, faptul că în sectorul 5 s-a construit foarte puțin pînă acum, și, pe de altă parte, că în perimetrul acestui sector se află 97 la sută din centrul civic al Capitalei.

În consecință, se demolează masiv și, paralel, se construiesc noi blocuri de locuințe. În zona Mărgeanului, de pildă, se vor da chiar în cursul acestui an în folosință 10 blocuri cu 864 de apartamente, urmînd ca la anul să fie gata și restul de 1800 de apartamente. Dealtfel, pentru 1982 sectorul 5 are în plan darea în folosință a 7300 de apartamente, de departe cea mai ridicată cifră comparativ cu celelalte sectoare ale Bucureștiului. În afară de zona Mărgeanu, se construiesc blocuri noi în Ferentari, Sălaj, Rahovei, 13 Septembrie. Spre deosebire de practica mai veche, construirea noilor edificii în sectorul 5 se desfășoară de la centru spre periferie. Intrucît din Giurgiuului și pînă în Sebastian nu există nici o policlinică, Consiliul popular al sectorului 5 a găsit, pe Calea Ferentari nr. 74, o casă deteriorată, propusă spre demolare. Finalmente, ea a fost transformată într-un dispensar care va fi dat în folosință la sfîrșitul

SECTORUL AGRICOL ILFOV :

Balotești — Puls de viață modernă

— Tovarășe Alexandru Tudorache, sinteți prim-vicepreședintele Comitetului executiv al Consiliului popular al sectorului agricol Ilfov, cu sediul în comuna Balotești. Ce a însemnat Balotești înainte și după 27 ianuarie 1981?

— În cele cinci luni care au trecut, comuna Balotești a cunoscut o rapidă evoluție. Aceasta a presupus schimbarea radicală a aspectului gospodăresc al comunei. S-au asfaltat toate drumurile, s-au plombat gropile, s-au aliniat gardurile, șanțurile, podetele. Pentru a acoperi nevoile de transport ale locuitorilor s-a înființat o nouă linie de autobuz, linia 250. Construcțiile de locuințe nu au fost neglijate, astfel că acum, la Balotești, există un bloc cu 70 de apartamente și garsoniere pentru lucrătorii de la Întreprinderea „Fila-tura și finisaj” din localitate, unde lucrează 2500 de oameni. Alte 160 de apartamente urmează a se construi, concomitent cu restudierea centrului civic al comunei.

— Semnele innoitoare ale Baloteștiului actual sînt vizibile și în agricultură...

— Nu numai în agricultură, deși am avut mult de furcă în acest domeniu în care s-a manifestat o slabă preocupare înainte de înființarea sectorului agricol Ilfov. Pot spune că am trecut la revoluția agrară cu hotărîre, instaurînd printre altele un climat de ordine și disciplină. Zootehnia era și ea la pămînt, o vacă dădea 300 grame lapte pe zi, era o vorbă: trei vaci, un litru de lapte. S-a modernizat totul în sectorul zootehnic, atît la Balotești, cît și în alte comune. Fapt ce ne-a permis realizarea în prezent a unor producții de

acestei luni. Pe lîngă dispensar, va funcționa și o microstație de salvare, dispunînd de 12 mașini.

O atenție deosebită acordă Consiliul popular al sectorului 5 — după cum ne spune tovarășul prim-vicepreședinte — amenajării spațiilor verzi. Sînt în curs acțiuni de plantare masivă a florilor de sezon pe teretele Gheorghie Gheorghiu-Dej, dr. Petru Groza, Eroilor, dr. Stai-covici, Panduri, Tudor Vladimirescu, Splaiul Independenței. Se repară peluzele degradate, se tund iarba și gardurile vii, se curată arborii de uscături. Se află, totodată, în curs de desfășurare un important program de reparare a drumurilor. Se repară bordurile deteriorate, se ridică la cotă bordurile și trotuarele, se repară denivelările, se fac pasaje noi. Aceste lucrări se execută atît pe arterele principale, cît și pe alte 100 de străzi.

Au fost obținute, de asemenea, rezultate frumoase și în ceea ce privește cultivarea de legume în sector. Avînd drept călăuză indicația dată de secretarul general al partidului de a se folosi fiecare palmă de pămînt, a fost inițiată o acțiune de amploare, în urma căreia toți deținătorii de terenuri au cultivat legume. Cînd, dintr-un motiv sau altul, nu s-au adus pe piață legume și fructe din afara Bucureștiului, aprovizionarea în sector n-a avut de suferit, datorită produselor din grădinile și curțile cetățenilor.

ION D. GOIA

lapte de 9—10 litri pe cap de vacă. A fost o bătaie totală pentru a ridica acest sector, aș spune, vitregit. Ce vă mai pot spune? La Balotești este primul an în care a luat naștere sectorul legumicol, primele 20 de hectare au fost însămînțate, fără a mai vorbi de gospodăriile individuale. Chiar și în curtea școlii se cultivă în solarii roșii, varză, ar trebui să le vedeți, sînt o frumusețe.

— Știm că aveți mari ambiții pentru crearea unui puternic centru comercial la Balotești. Care sînt acestea?

— Ambițiile sînt mari, deocamdată avem probleme cu spațiile. În stadiu de finisaj este cantina-restaurant, de la filatură. Este un nucleu muncitoresc pentru, care vrem să asigurăm tot ce este necesar în domeniul serviri și al recreării. Mica industrie se va relansa, deja am încheiat contracte în valoare de 30 de milioane lei

La Cernetu, în alt colț al Cîmpiei Burnasului, Floarea Barbu, președinta C.A.P.-ului, Erou al Muncii Socialiste, e frîmțată de o mie și una de griji. Cea mai mare e cu niște remorci de la I.T.A., care întîrzie să sosească, ba nu cea mai mare e cu benzina, cu motorina, și ele într-o restanță de niște cesuri. Tot încercă să prindă la telefon „compe-trolul”, dar centrala este mereu ocupată. Lîngă ea se agită Iancu Drăgan, șeful secției de mecanizare, îl preocupă și pe el remorcile, îl preocupă și benzina, și motorina, îl preocupă și absența inno-dătoarelor pentru presele de balotat, îl mai preocupă și vremea, azi-noapte adia dinspre Dunăre zvon de ploaie. N-a mai putut închide ochii, i s-a ridicat tensiunea la 23. Ai zice, vîzîndu-i pe cei doi cum se agită (și ciți alții nu se agită în jurul lor!), că sînt prinși într-o bătaie inversunată, chiar disperată, al cărei final este încă impredictibil. Lucrurile, de fapt, stau cu totul altfel. O bătaie disperată, zice Iancu Drăgan, nu e o fericire, nici o onoare, dimpotrivă. Și el, și președinta, în calitate de comandanți, preferă, firese, una organizată, cu lecția de tactică în mină. Tactica acestei băta-liei a fost stabilită minuțios și, în ciuda grijilor amintite, se aplică la fel de minuțios. Fluxul tehnic e respectat cu strictețe, orzul e recoltat, transportat și depozitat în aceeași zi, pe terenul eliberat de paie intră tractoarele, pregătindu-l pentru culturile duble.

UN OCHI PLÎNGE, ALTUL RÎDE

Dimineață la Salcia, în cîmpia mehedinteană. Plouă. Plouă în tot Mehedin-

cu produse ale micii industrii. Vor lua naștere și unități prestatoare de servicii către populație, pentru ca omul să nu mai piardă timpul la oraș. Vrem să facem multe lucruri, în așa fel încît să vină bucureștenii la Balotești pentru cumpărături, și nu invers.

GEORGE CUȘNARENCO

SECTORUL 6 :

Febra construcțiilor

Consiliul popular al sectorului 6. Interlocutor, tovarășul Tiberiu Turcuș, prim-vicepreședinte al Comitetului executiv. În primele cinci luni din acest an s-au realizat 2525 de apartamente. O inventariere a terenurilor cultivabile a totalizat 155 de hectare. Au fost deja atribuite cetățenilor, întreprinderilor și școlilor. Răspunzînd indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privitoare la utilizarea judicioasă a fiecărei palme de pămînt, cetățenii sectorului nostru au realizat adevărate loturi demonstrative, transformînd niște maidane în grădini de legume și zarzavat. Pe terenurile atribuite, precum și pe cele din incinte, numeroase întreprinderi au amenajat 53 de solarii, în suprafață totală de peste 10200 de metri pătrați, și 9 sere, ce însumează aproape 2400 de metri pătrați. S-au plantat 200000 de arbori și arbuști, 36000 de trandafiri, 18000 pomi fructiferi și mai bine de 186 milioane de flori. În zona Virtuții-Bisericii este gata o pepinieră de pomi fructiferi pe 1,8 hectare.

Lucrările de sistematizare din zona Podului Grant au impus îndepărtarea urgentă a molozului și pămîntului rezultat de la demolări și noua construcție. 20000 de metri cubi s-au cărat doar în două săptămîni.

La parterul blocurilor noi au fost deja date în folosință 34 de unități comerciale, iar alte 15 sînt pregătite pentru a fi gata pînă la sfîrșitul acestui trimestru. Au început lucrările de extindere a pieței Moghioroș. Edilii și toți factorii responsabili vor face totul pentru realizarea integrală a planului anual de 8412 apartamente. Ca și pentru pregătirea frontului de lucru necesar construcțiilor — de locuințe și social-culturale — din anul viitor. Se acordă toată grija realizării obiectivelor din contribuția bănească a locuitorilor. Va fi urmărită îndeplinirea programului de evacuare a pămîntului și molozului, de realizare a căilor de acces în zona blocurilor noi din bulevardul Păcii, Desișului, Mohorului, Conducei, Roșia Montană și bulevardul Constructorilor, unde vor fi mobilizați locatarii la amenajarea zonelor verzi. „Și peste tot, în urma legumelor timpurii, se va trece la a doua cultură”.

DORIN GHERGHINESCU

tiul. Ploaie măruntă, zuruitoare, ușoară, incontinentă, dar combinele nu mai pot lucra. La Salcia nu mai e nevoie de ele, orzul a fost cules (tot orzul C.A.P.-ului a fost cules într-o singură zi, printr-o amplă mobilizare de mijloace de recoltat!), dar în alte părți... În alte părți, cîmpiile, sub aburul ploii, sînt pustii, combinele nu pot intra în lanuri, pe icicolo orzul începe să putrezească, firele plantelor ondulează nesigur în apa turburată, ca mătasea broaștei. Nu pot intra nici oameni cu coasele, fiindcă, se zice, n-ar mai fi coase. Nu mai sînt coase decît în muzeele etnografice, din gospodăriile oamenilor au dispărut de mult, iar prăvăliile satelor nu oferă astfel de scule vetuste, care, zic unii, ar jigni min-dria istorică a omului zilelor noastre. Nu se găsește, în prăvălii, nici caiele, deci caii nu pot fi potocoviți, deci la transportul recoltei din cîmp nu se pot folosi căruțe, ci doar camioanele și mașinile cu remorci, mari mîncătoare de combustibil. Dar asta e altă poveste, care nu-i doar a Mehedintului.

La S.M.A. Obirșia de Cîmp, în raza căreia se află Salcia, s-a muncit, pentru pregătirea campaniei, într-un mod pe care, fără să șovăim la cuvinte, îl vom numi, din nou, excepțional, îl vom numi eroic. Oamenii centrului de reparații capitale pentru combine au muncit cîte 16—18 ore pe zi, și asta nu doar o zi, nu doar niște zile, ci săptămîni, ca să încheie la timp reparațiile, ca startul recoltei să găsească toate mașinile în stare de funcționare.

ILIE PURCARU

Mă numesc **Marinotă Gh. Gheorghe**, din comuna Pietrari, cătunul Ogrăzu, județul Vilcea, și vă solicit sprijinul pentru obținerea unei adeverințe de vechime de la primăria comunei mele și pe care am cerut-o în scris de două ori până acum fără să o obțin, ceea ce mă împiedică să-mi primesc drepturile rezultând din vechimea în cimpul muncii.

Intrucât Bucureștii a crescut rapid în ultimii ani și sint de părere că se impune reedificarea ghidului Capitalei noastre, ultima sa ediție datînd din 1969. De asemenea, cred că I.T.B. ar putea lua inițiativa întocmirii și publicării unui pliant măcar (dacă nu și pe aceea a unei hărți), conținînd noile numere ale autobuzelor, tramvaielor, troleibuzelor venind astfel în sprijinul cetățenilor din acest oraș și din provincie. (Alexandru Cristea, sos. Giurgului 67-77, București)

Trenul de persoane 1106 trece prin Halta Teiș (Dimbovița) la orele 15.19 (după noul mers al trenurilor), ceea ce înseamnă că noi, navetiștii din comuna Nucet, nu-l putem prinde, deoarece între ieșirea de la muncă și plecarea garniturii feroviare nu sînt decît 4 minute! Același tren staționează, în schimb, în gara Tirgoviște 27 de minute! Propunem revenirea la vechiul orar pe distanța Pietroșița-Tirgoviște, trecerea sa prin halta Teiș producîndu-se la orele 15.42, fapt care ne-ar permite să-l prindem. Știm că mai putem beneficia și de un alt tren, dar... după 3 ore de așteptare! (Dulea Pantazi, comuna Nucet, Dimbovița, în numele mai multor muncitorilor)

Procuratura Republicii Socialiste România, Procuratura județeană Arad: Cu privire la plîngerea petentei **Bărbosu Margareta**, domiciliată în comuna Semlac nr. 450, jud. Arad, vă facem cunoscut că plîngerea susnumitei a fost admisă ca întemeiată și au fost luate măsurile corespunzătoare pentru ca dosarul privind pe Ohehtar Gheorghe să fie soluționat în spiritul legii.

Consiliul popular al județului Hunedoara, Comitetul Executiv: Cu privire la soluționarea scrisorii adresată „Flăcării” de către tovarășa **Ana Ferenți**, din Miercurea Ciuc, s-a luat legătura cu conducerea I.P.L. Deva, care l-a delegat pe tovarășul **Bode Vichente** să se deplaseze la domiciliul petentei pentru înălțurarea defectunilor semnala-te. În urma intervențiilor făcute tovarășa **Ana Ferenți** s-a declarat mulțumită.

„Locuiesc la parterul blocului, în partea unde, prin construcție, se află și camera cu pubele de gunoi. Este folosită de încă un bloc, deși este dimensionată numai pentru blocul nostru, care are 10 etaje, și nu numai atât, se mai folosesc de ea și o cofetărie din fața blocului E4 și o frizerie, adunîndu-se gunoaie de tot felul. Nemaifiind loc, gunoaiele sînt aruncate sub geamul de la bucătăria apartamentului meu. Din cauza mizeriei au invadat blocul tot felul de gîndaci și insecte care îmi otrăvesc viața mea și a celor doi copii minori ai mei, dar și viața celorlalți locatari. Cu toate că m-am adresat asociației de locatari, Sanepidului și Consiliului popular municipal Bacău — secția „SĂNĂTATE”, nu s-au luat nici un fel de măsuri pentru lichidarea acestui focar de infecție”. (Aurica Pușcasu, Calea Mărășești, nr. 177, bl. E4, ap. 2, Bacău)

Întreprinderea „Timpuri Noi” București: Ca urmare a sesizării tov. **Nicoleta-Aurelia Ivanoschi**, vă facem cunoscut: Tov. **Mircea Ivanoschi** este încadrat în întreprinderea „Timpuri Noi” de la data de 8.03.1981, ca muncitor necalificat, pentru calificare în meseria de strungar, la secția prelucrării mecanice. La încadrare nu a declarat că are în întreprindere pe minoră **Georgeta-Nicoleta Dragomir**, fiica soției sale, rezultată din altă căsătorie, și deci nu a întocmit actele legale necesare pentru primirea alocăției de stat. În prezent **Ivanoschi Mircea** se află în concediu medical, iar cînd se va prezenta la uzină vom încerca să-l determinăm să prezinte actele trebuitoare pentru a încasa alocăția de stat și pentru **Georgeta-Nicoleta Dragomir**. Mențio-

năm că pentru fiul său, **Aurelian Ivanoschi**, născut la 22.03.1981, va primi alocăția de stat începînd cu luna mai 1981.

Un grup de pacienți ai Spitalului clinic „Gh. Marinescu” își manifestă mulțumirea pentru condițiile în care sînt îngrijiți, dar propun: depararea de două ori pe zi a aparatelor de telefon publice, din incinta spitalului, eventual sporirea numărului lor, amplasarea aparatelor în locuri mai liniștite, precum și iluminarea lor pe timp de noapte.

Din luna septembrie 1980, fiul nostru **Stroe Dragomir**, născut în comuna **Gh. Doja**, jud. Ialomița, în anul 1959, luna februarie, ziua 20, muncitor la Grupul școlar Vulcan, str. Sebastian nr. 8, sect. 5, București, cu ultimul domiciliu la căminul de nefamilisti al întreprinderii Vulcan, din Bd. Ghencea nr. 134, a dispărut fără nici o urmă. De la această dată, nu am mai avut nici o legătură cu el. Toate încercările noastre ca și cele ale miliției locale de a-l regăsi pe fiul nostru nu au avut rezultat. Ce s-a putut întîmpla? Să fi săvîrșit o faptă nesăbuită și să se afle în fața organelor de justiție? Să fi fost răpit de răufăcători? Vă rugăm să difuzați apelul nostru disperat, cerînd sprijinul tuturor celor care ar putea, într-un fel, să ne furnizeze o informație și să ne ajute la descoperirea fiului nostru. (Stroe R. Ion și Stroe Tina, com. Gh. Doja, jud. Ialomița cod 8429)

Miliția județului Teleorman, serviciul cercetări penale: Privitor la sesizarea soților **Olteanu Ion și Olteanu Ioana**, din Alexandria, vă aducem la cunoștință că aceasta s-a dovedit întemeiată. Ca urmare, s-a decis trecerea în rezervă a subofițerului **Petrescu Mihail** care, pe lângă cele relatate de soții **Olteanu**, se mai făcuse vinovat și cu alte prilejuri de abateri de la comportamentul impus de funcția sa.

Consiliul popular al județului Bacău, Comitetul Executiv: Ca răspuns la scrisoarea tov. **Istoc Gheorghe**, prin care acesta solicită sprijin în vederea încadrării în muncă, vă comunicăm că acesta s-a încadrat la Întreprinderea metalurgică Bacău, de unde a părăsit locul de muncă la 10 iulie 1980, sub motiv că se va duce la Brașov unde dorește să muncască. Nereușind, a revenit la Bacău, solicitînd reincadrarea la vechiul loc de muncă atribuit. În urma intervenției Oficiului forței de muncă cererea sa a fost aprobată, cu data de 25 mai 1981.

În numele și ca urmare a rugămintilor a sute (și nu zic mii) de călători vă informăm că pe traseul **Buflăa-București** și retur mijloacele de transport sînt încă insuficiente, prejudiciindu-ne interesele atît cele personale cit și pe cele ale locurilor noastre de muncă. Între București și Crevedia, cu începere de la orele 4.30 și pînă la orele 23.00 circula șase autobuze. În principiu, deoarece în unele cazuri sînt numai 2-3... Nici la dus și nici la întors conducătorul vehiculului nu emite bilete, considerînd că are de-a face cu abonați, iar cei care plătesc, totuși, nu primesc biletele respective. Urmarea: profituri nemeritate pentru șofer, călătorii gratuite pentru unii pasageri. Lipsa de ritmicitate a sosirii și plecării acestor autobuze ne face să pierdem mult timp, să așteptăm în ploaie, vînd, căldură sau îngheț ore întregi, uneori. Un calcul simplu ne arată că, la o medie zilnică de 1.000 călători, care și irosesc din bugetul lor de timp cîteva ore, să zicem 5, se ajunge la o risipă de peste un milion și opt sute de mii de ore anual. Nu am calculat ce înseamnă pentru întreprinderi pagubele înregistrate prin întîrzierea oamenilor de la locurile lor de muncă. Propunem: prelungirea traseului 160 pînă la poarta Centralului de cinematografie Buflăa; repararea porțiunii din șoseaua București-Tirgoviște pînă la capătul traseului 160; localitatea Crevedia să fie servită și de către I.T.A. Dimbovița, deoarece din localitățile acestui județ extins recent vin în Capitală foarte mulți cetățeni; să se ia în considerare faptul că orașul Buflăa echivală cu o oraș care are alt cartier nou al Bucureștilor, dar nu are nici o linie urbană de transport, în timp ce aceste cartiere amintite beneficiază de 5-6 trasee. (Ion

Purcărete, oraș Buflăa, Bd. R.S.R. 16, Municipiul București, sector Ilfov)

Consiliul popular al municipiului București: Urmare scrisorii adresată de către tov. **Sandru Ion**, Aleea Barajul Dunării, București, prin care solicită prevederea unor spații igienico-sanitare în cadrul ansamblurilor nou create în Capitală, vă comunicăm faptul că am reținut cele semnalate. Vă mulțumim pentru preocupările dv. privind problemele legate de sistematizarea și gospodărirea orașului.

Consiliul popular al municipiului Deva, Comitetul Executiv: Referitor la cele sesizate de către tovarășul **Marcu Ion**, din Deva, str. N. Bălcescu bloc F sc. I ap. 1, vă informăm că soția sa a fost încadrată în muncă la Spitalul județean Deva, începînd cu data de 20 mai 1981, în calitate de muncitor necalificat. Așa cum a lucrat și la Spitalul județean Slatina. Întîrzierea soluționării cazului s-a datorat inexistenței unor posturi vacante și, de asemenea, întîrzierii cu care s-a produs mutarea familiei **Marcu Ion** la Deva.

În zona microraioanelor 5, 6, 7, din Cartierul Drumul Taberei numărul grădinițelor și creșelor a crescut an de an asigurînd necesarul de locuri pentru copiii cartierului. În urmă cu cîteva ani însă, alături de creșe și grădinițe cu orar prelungit funcționau și patru clase de grădiniță cu orar normal (patru ore) pe lângă Liceul pedagogic (str. Peștera Scărișoara I). Două dintre aceste clase, apreciate de părinții care lucrează în schimbul II și mai ales deosebit de necesare copiilor de 5-6 ani (ale căror mame sînt casnice) și care trebuie să efectueze pregătirea preșcolară, au fost desființate în anul școlar 1980-1981. În numele mai multor părinți, semnalam Ministerului Educației și Învățămîntului cit și Inspectoratului școlar București, necesitatea suplimentării claselor de grădiniță cu orar normal, deoarece sînt singurele din întreg cartierul Drumul Taberei și și-au dovedit cu prisosință necesitatea, atît prin numărul mare al solicitărilor la începutul anilor școlari cit și prin existența claselor de practică pentru elevii Liceului pedagogic. (Silviu Trușcă, str. Tirgu Neamț nr. 13, București)

Inspectoratul școlar al județului Buzău: Vă facem cunoscut că, din verificările efectuate, cit și din discuțiile purtate cu organele locale de partid și de stat, s-a constatat că tov. **Ghinea Mircea** a primit recomandarea Comitetului comunal de partid în vederea înscrierii sale la Facultatea de filozofie, pentru anul universitar 1981-1982.

Prezentîndu-mă la centrul de comandă pentru încălțăminte aflat vizavi de Hotelul „Dorobanți”, nu mică mi-a fost mirarea cînd pentru confecționarea unei perechi de încălțăminte cu materialul meu (pielea) mi s-a cerut suma de 275 lei, adică cu numai 27 de lei mai puțin decît costul întreg al aceleiași perechi de pantofi cu tot materialul cooperativelor! Nici o logică nu poate explica acest mister. Poate o va face intervenția revistei „Flacăra”. (Ing. Florina Popescu, București)

Mă numesc **Sima Constantin** și locuiesc într-un mic cartier din Constanța, zona C.E.T. Palas. La parterul unui bloc de locuințe s-au efectuat lucrările necesare deschiderii unui complex comercial, a cărui necesitate este resimțită de toți locatarii, dar cu toate că T.C.L. Constanța și-a încheiat activitatea, noul spațiu urmînd să fie dat în exploatare, ușile sale continuă să rămînă închise de peste o lună de zile. Se așteaptă, ni se spune, rezolvarea unei „probleme”. Care anume?

Spre sfîrșitul anului 1980 am constatat cu stupeoare că în spațiul — fost verde — al blocului unde locuiesc (Aleea Compozitorilor bl. E 20, cartierul Drumul Taberei, sect. 6 București) pătrunsese un excavator care distrusese toți copăceii și florile care-i stătuseră în cale și „creșe” o groapă, aparent fără nici un scop. Mica noastră grădiniță făcea ca blocul E 20 să mai fie numit și „blocul cu trandafirii frumoși” (realizare a unui pensionar, **Traian Niculescu**, între timp decedat, și pe care ceilalți

locatari o preluaseră cu dragoste). Ni s-a spus că groapa s-a făcut pentru a se găsi o teavă spartă, dar de luni de zile nu s-a găsit nici teavă și nu s-a astupat nici groapa. Excavatorul care a săpat inutil a fost urmat de „vizitele” unor lucrători de la I.C.R.A.L. și... atît. Situația durează de peste un an de zile. Pînă cînd?

Procuratura Generală: La adresa dv. nr. 2252, referitoare la scrisoarea-petiționarului **Pintea Viorel**, din 28. II.1981, vă facem cunoscut că cele sesizate au fost examinate și, constatîndu-se că sînt întemeiate, s-a declarat recurs extraordinar, care a fost trimis Tribunalului Suprem, pentru judecare.

Consiliul popular al sectorului 2 al Capitalei: „Ca răspuns la scrisoarea numitei **Maria Bistriceanu**, prin care aceasta cerea rezolvarea situației locative, vă informăm că i s-a aprobat garsoniera nr. 70 din blocul 21, Aleea Vergului nr. 3, sectorul 2”.

Consiliul popular al județului Mehedinți — secția tehnică de investiții: Urmare a scrisorilor prin care petiționarul **Bufanu Ilie** împreună cu un grup de cetățeni din comuna Bîlvănești, satul Pirlagele, solicită sprijin în extinderea rețelei electrice de joasă tensiune, vă facem cunoscut că lucrarea este inclusă în planul I.R.E. Craiova, pe anul 1981. Finanțarea și executarea lucrărilor este însă condiționată de constituirea fondurilor de la populație, conform HCM 299/1958, tînuș seama de faptul că, față de valoarea menționată a celor două documentații, cetățenii au achitat pînă în prezent numai 183 mii lei, sumă insuficientă. Din cei 18 semnatari ai scrisorii: 9 se află în perimetrul construcției și 9 în afara lui, și fiecare a avut un debit pentru electrificarea de 2.950 lei, față de care 6 au achitat integral, și restul de 12 numai parțial, între 435 lei (**Rozobete Ion**) și 2.730 lei (**Troncotă Ion**).

Primum de la Filiala A.C.R. a municipiului București: Urmare a pasajelor referitoare la activitatea asociației noastre din articolul „Pe cine să ne supărăm?” — semnat de **Dan Birlădeanu** — apărut în pag. 9 a numărului 23 din 4 iugie 1981 al revistei dumneavoastră, vă aducem la cunoștință că punctul de asistență tehnică A.C.R. de la km 36 de pe autostrada București-Pitești a fost preluat, cu tot ce decurge din aceasta, de către filiala noastră — care, după o analiză atentă a situației existente a trecut imediat la măsurile ce se impun pentru rețesarea stării de lucruri constatate. În această ordine de idei s-a hotărît ca săptămînal, sîmbăta și duminica între orele 12-20 să se deolaseze la punctul de asistență tehnică A.C.R. de la km 36 o auto-rutieră și un mecanic de la filiala A.C.R. a municipiului București. În urma acestei măsuri, telefoanele de apel vor trebui date la numerele 027 (dispeceratul central al stației de asistență București) și, respectiv, 12 34 56.

Din partea Procuraturii Generale a R.S.R.: „În legătură cu scrisoarea trimisă revistei „Flacăra” de către **Mariana Ioan** din București vă facem cunoscut că nu s-a executat evacuarea fostului soț al **Marianei Ioan**, **Radu Ioan**, intrucît acestuia nu i s-a putut atribui o locuință. Regionala C.F.R. București, unde lucrează, a comunicat că el este trecut pe tabelul de locuințe la poziția I și, îndată ce organele în drept vor repartiza o locuință defectivă, ea va fi dată susnumitului”.

Pagină realizată de **EMANUEL VALERIU**

Poșta redacției

INVĂȚĂMÎNT

Lucica Trandafir — Vaslui: Absolvenții liceelor de alt tip decît agroindustrial, care au lucrat cel puțin un an în Trustul de construcții și îmbunătățiri

funciare, se pot înscrie la concursul pentru specializarea agricolă, zootehnie, medicină veterinară sau mecanică agricolă — învățămînt de zi — pe baza unei dovezi eliberate, în acest sens, de conducerea întreprinderii respective ● **Mircea Poameș** — Caracal: Revenirea dumneavoastră nu este la obiect ● **Ana Solscki** — Concesti, Botoșani: Nu puteți fi titularizată ca învățătoare deoarece nu aveți această calificare: ea se poate obține numai prin absolvirea unui liceu pedagogic ● **Ioana Trașcă** — Timișoara: Da, adeverința de vechime în cîmpul muncii este necesară ● **Ion I. Popescu** — Corbi, Argeș: Aveți nevoie de cel puțin un an efectuat într-o unitate de producție agricolă ● **Doina Daneș** — Iași: Adresați-vă Ministerului de Interne ● **Maria Bot** — Sînmartin, Bihor: Dacă sînteți titulară, încadrată în altă specialitate decît cea obținută prin studii, vă recomandăm să vă adresați Inspectoratului școlar județean în evidența căruia vă aflați, de unde veți putea obține informațiile necesare ● **Ion V. Iliescu** — București: Răspunsul primit din partea M.E.I. este just, nu are sens să mai reveniți.

HORIA PATRAȘCU

ADMINISTRATIV

Lidia Chira — Tirnăveni: Fiului dv. i s-a acordat în mod corect pensia de urmaș, după dată decedat, de la 15.IX. 1980, data începerii cursurilor în învățămîntul superior ● **Vasile Vrăncanu** — com. Pianu de Sus (Alba): Vi s-a expedit adeverința cu menționarea perioadelor lucrate la Întreprinderea forestieră Orsova ● **Ion Ciobanu** — București: Am fost informat că vi s-a livrat combustibilul pe care l-ați achitat ● **Dumitru Lambu** — com. Căpreni (Gorj): Pentru deschiderea dreptului la pensie pentru limită de vîrstă trebuie să dovediiți cu acte o vechime în muncă de cel puțin 10 ani ● **Toader Dariu** — com. Tătăraști (Bacău): Aveți dreptul pe timpul concentrării la un ajutor lunar egal cu jumătate din cîștigul mediu realizat pe ultimele 12 luni în C.A.P. ● **Elisabeta Toma** — București: 1) Fracțiunile mai mari de 6 luni se întregesc la un an, în toate cazurile, cu excepția situațiilor de deschiderea dreptului la pensie; 2) În cazul femeilor, vechimea integrală fiind de 25 de ani, rezultă că pentru cei 5 ani la care vă referiți nu se acordă nici un procent la pensie.

MARGA NEDELEA

SOCIAL

Paul Mariana — București: Cînd urmăriți cu dinadinsul să demonstrați ceva, coincidențele vă pot induce în eroare ● **Lazăr Teofil** — Timișoara: De la caz la caz, scrieți dv., s-au mai făcut astfel de excepții și cereți să fie și cazul dv. Nu este ● **Teodora Pandele** — Prahova: Legea presei ne obligă într-adevăr să soluționăm în termen sesizările, dar numai cele care ne privesc și a căror rezolvare depinde de noi. Nu ne supărăm pentru injuriile pe care ni le aduceți. Vă dăm totuși un sfat: scrieți-le corect ● **Gelu Teodosiu** — București: Nu poate fi vorba de un abuz, de vreme ce există o hotărîre judecătorească în acest sens ● **Slavu Ion** — Mehedinți: Situația fără ieșire s-a creat datorită faptului că nici unul dintre dv. nu acceptă să cedeze ● **Turcanu Maria** — București: Tematică de interes restrîns. Încercați la o editură ● **Petreanu Eugenia** — București: Încercați să ne sîcînați pe noi acum. Nu ne credeți că n-avem nici o vină în stabilirea paternității? ● **Stelian Udrică** — București: Judecătoria în care domiciliază pîritul ● **Sandru Nemes** — Prahova: Sesizați inspectoratul pentru protecția plantelor ● **Ileana Pricop** — București: În recurs puteți cere stipularea expresă a zilelor și orelor de vizită ● **Telegiu Viorel** — Focșani: Greșeala ne aparține ● **Precup Valeriu** — Iași: Nu putem reveni. Pentru informații vă invităm la redacție.

NICOLAE CRISTACHE

● „FLĂCĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Speranța

Nu era un om încăpăținat, dimpotrivă, știa să asculte și să se supună unui gând care, întâmplător, nu-i sciepa lui prin minte. Nu a săpat o urmă durabilă în viața celor din jur, s-a lăsat dus de val și a trăit laolaltă cu toți, fără să se umilească vreodată prea mult și fără ambiția de a se ridica peste alții. Cum s-ar spune, a fost un om ca toți oamenii și abia cind s-a prăpădit am avut răgazul să înțeleg marea lui neliniște. Cind s-a dus, cind nu mi-a mai rămas de la el o fotografie măcar, cind mi-a fost peste orice măsură de greu să-i refac trăsăturile din memorie, am regăsit dintr-o dată în mine și puterea de a plinge un om uitat. Intr-o ordine încă neomologată a lucrurilor, cred că aceasta este cea mai rară putere.

Unii aduc din război, dacă au rămas vii și întregi, un fier de plug, o iconă, o medalie, un cartuș prefăcut în brichetă de un soldat meșter la toate, sau de-a dreptul o armă, o pitescă după grindă, în pod, și o șterg din cind în cind de rugină, fără să știe nici ei de ce. El luptase în război ca artilerist și toși revenise acasă însoțit doar de Cartea sergentului de infanterie și, preț de decenii multe, aceasta a fost singura carte din casa lui. Era vorba acolo despre o știință nedepinsă de el în bătaie, deși trosnise 8163 de lovituri de tun în aerul Europei. Uneori îi mai arunca poștașul, peste gard, cite un ziar, ca un glonț de hirtie ricoșind pe tumultul adevărat al omenirii acesteia, dar altă carte nu s-a mai rătăcit prin lumea lui mică și într-un anume fel foarte destinată. În afară de Cartea sergentului de infanterie nu a existat în viața lui altă carte. Și o recitea către seară, cind se desfacea de slujba lui de la căile ferate, după ce săpa grădina, după ce lega via sau, în zilele de sărbătoare și duminică, cind se reîntorcea de la circuma rămasă cu numele ei dintii: **La Mitică Bătăiosu'**. Cartea aceea tințea mereu într-o margine a vieții lui. Mă mai mindresc doar cu înțelepciunea de a nu-l fi crezut niciodată nebul.

Pentru că n-a ascuns-o de nimeni, am răsfoit-o și eu, pe furis, din scoarță în scoarță, și mărturisesc fără jenă că atunci cind bătrînul era încă viu și întreg nu am izbutit să mă dezleg de nedumerire. Chiar am crezut că infanteriștii nu au minte prea multă și nici măcar nu strălucesc prin elan. Cartea aceea nici măcar nu te învăța să ucizi, n-ai aflat cuvîntul atao în oglinzile paginilor ei, dimpotrivă, era plină de secțiuni prin feluri și feluri de gropi și te învăța doar atât: să te aperi. Să așezi între tine și glonț valuri mari de pămînt, să așezi între tine și fiară stive grele din saci cu nisip, să te ferești de o moarte care poate cobori și din cer, în galerii unde nici măcar amintirea soarelui nu străbate. Era de reîntîlnit, în schimb, între copertele ei, în câteva locuri discrete, cuvîntul **contraatac** și semnificația acestui cuvînt. atunci, pentru mine ar fi trebuit să fie una singură: prin contraatac ar fi trebuit să înțeleg că soarele uită al infanteriștilor răsare din nou, laolaltă cu speranța reîntoarcerii lor acasă. Însă fie că eram eu prea fraged, fie că nu aveam multă minte în anii în care el era încă viu și întreg acest înțeles al lucrurilor mi-a rămas pur și simplu străin.

Eram tînăr, glumet, inconștient și tembel, odată n-am avut nimic altceva mai bun de făcut și i-am ascuns cartea, l-am despărțit pentru citeva zile de secțiunile acelea prin feluri și feluri de gropi, de canonică aceea a tranșelor de apărare, de paragrafele desfășurate, succint ale artei contraatacului, și am crezut că inebunește. Era ca și cum ar fi rămas singur pe lume, era ca și cum între el și un dușman nevăzută s-ar fi surpat toate baricadele, era ca și cum soarele infanteriștilor ar fi apus pentru totdeauna. Eu însumi am rămas inspăimîntat de spaima lui fără alt leac și nu am mai avut încotro și i-am restituit cartea. Și abia acum, cind bătrînul s-a dus, cind abia izbutesc să-i refac trăsăturile din memorie, încep să pricep ce dragoste uriașă de viață bintuia prin paginile **Cartii sergentului de infanterie**. Încep să pricep că o carte din care nu înveți să te aperi intruna și să contraataci, atunci cind e cazul și cind îți dă mina, nu e carte, ci hirtie irosită aiurea.

După toate, atît de tîrziu, ar fi o împietate să nu-i pomenesc numele. Se numea Spiridon Ciornei și a stat șapte ani sub armă. Și s-a stîns în urma unei întâmplări de care nu te apără nici un tranșeu. Pe șleau și didactic spus, el a investit într-o singură carte, într-un manual aparent anost, militar, terfelit prin șapte sute de ranițe, aceeași nădejde teribilă pe care o investim toți în aproape toate cărțile lumii.

MIHAI PELIN ■

Impresionantă această reîntîlnire cu eroul lui Marin Preda! Impresionantă atît datorită textului semnat de marele nostru romancier, cit și datorită interpretării actoricești. Ilie Moromete interpretat de Gheorghe Cozorici înseamnă ultimul rol al actorului din această stagiune, dar în același timp rolul cu care va deschide sărbătorile viitoarea stagiune teatrală.

Nici nu trecuseră decît două zile de cind binecunoscutul actor al Naționalului se despărțise de Moromete, cu care se va reîntîlni în toamna acestui an, și iată-l mărturisindu-ne cite ceva despre acest rol atît de deosebit, despre acest rol încă atît de viu și în memoria celor care au văzut cele două spectacole din acest sfîrșit de iunie.

Il văzusem în scenă pe Cozorici în **Tineretea lui Moromete** și am rămas cu impresia că l-am văzut chiar pe Moromete, țaranul imaginat de Marin Preda, într-atît de autentic a fost jocul lui Cozorici. „Asta e marea greutate — se antrenează în discuție actorul —, pentru că fiecare își are un Moromete al lui. Toți am citit romanul lui Marin Preda. Toți ni l-am imaginat într-un fel sau altul pe Ilie Moromete. E greu să propui un Moromete al tău, pe care-l trăiești în clipa aceea supremă a spectacolului, care trebuie să fie crezut și înțeles de public. În ce măsură am reușit? Rămîne de văzut. Pentru mine, și nu numai pentru mine, Moromete nu este numai un rol. Este un simbol“. În intervalul celor citeva ore, cit a ținut reprezentăția, mă întrebam, am avut prilejul să fim alături de Moromete, de problemele lui, să fim în mijlocul acelei lumi a satului Siliștea-Gumești readusă pentru o clipă pe scenă? Autenticul te cuprindea total, obligindu-te să participi, să nu rămîi un simplu spectator. Și în mijlocul acestei lumi, al acestui crimpei rupt din viața țărănilor din inima Cîmpiei Române, Ilie Moromete traversa scena cu pași egali, cu obrazul brăzdat de cute, ars de soare și bătut de vînt. I se simțea țaria privirii ascunse sub umbra sprincenelor aproape mereu încrunțate. Ilie Moromete nu ride niciodată. Ilie Moromete nu vorbește prea mult. El ta e greu. I se aude respirația. Te obligă să-i urmărești fiecare gest, fiecare privire. Moromete e pretutîndeni, cu toate că se mișcă destul de puțin în spațiul scenei. Ii aștepti hotărîrile.

„Pentru că eroul-simbol Moromete, dat mie să-l interpretez — continuă Gheorghe Cozorici —, să poată trăi pe scenă total,

Prim-plan

„Fiecare cuvînt al lui Marin Preda sapă în tine...“

să fie alinși acești parametri ai trăsăturilor sale de excepție, el trebuie să fie ajutat. Este un lucru care depinde de întreg angrenajul scenic. Foarte mult contează comportamentul celorlalți interpreți față de Moromete. E important cum îl înțeleg ei pe erou. Cum îl ascultă. Cum îi replică. Unii actori i-au răspuns cu răbdare și uimitoare înțelegere“. Nu putem uita că în jurul lui Moromete stau oamenii satului, care vin să se sfătuiască cu el. Il caută. Vin să-l asculte. Să-l provoace. Mai tot timpul alături de el stau Cirstache al lui Dumitrache, Giugudel, Costache al Joachii, Ilinca, Matei Dimir, apoi Fica, Isosică și alții, roluri interpretate de actori de renume ai Naționalului: Emil Lipțac, Emanoil Petruț, Silvia Popovici, Olga Delia Mateescu, Iulian Necșulescu, Matei

Alexandru, Alexandru Drăgan și alții. Cu toții contribuind la crearea atmosferei de tensiune, care să reliefeze și mai mult încărcătura de simbol a eroului lui Marin Preda. „În adevăr, e un punct cîștigat în spectacol. Mereu ar trebui să fie așa“. Urmărindu-le jocul, mișcarea în scenă atît de bine sincronizată și păstrind proporția tensiunii create într-adevăr, uși că există roluri mari și roluri de mai mică întindere. Aștepti cu aceeași emoție replica, sau intervenția, sau hotărîrea oricărui personaj. Este la fel de importantă. Ea se adaugă, arînd înlîntuirea faptelor. Actorii se constituie într-un tot unitar din care se desprinde eroul-simbol: țaranul. „Nu pot mărturisii că începînd cu acest spectacol am renunțat să cred în existența rolurilor mari sau mici. Ele există, la fel cum există actori mari și actori de mai mică respirație scenică. Dar în cazul Tineretii lui Moromete s-a petrecut ceva deosebit. Mirajul Marin Preda ne-a cuprins pe toți. El nu e un dramaturg, e un mare romancier și, așa cum a văzut piesa, cum a gîndit-o, explicînd aproape fiecare replică sau scenă pe zeci de pagini, cu detalii și asociații, autorul a implicat deopotrivă pe toți eroii săi în gîndurile lui Moromete. Moromete îi polarizează“. A te apropia de un simbol și nu de un erou obișnuit nu e un lucru prea ușor. Trebuie să dai jocului tensiunea maximă, liniștea și stăpînirea totală a gesturilor, a vocii. Să vorbești de undeva dinlăuntru eroului. Din conștiința lui de țaran pus în cumpănă vremii. Actorul Gheorghe Cozorici a reușit acest lucru. „Nu e pentru prima dată în cariera mea cind joc un rol deosebit, repet, un rol-simbol. De data aceasta însă, memorizarea textului a fost destul de grea, pentru că fiecare cuvînt al lui Marin Preda sapă în tine. Nu atît fraza e greu de reținut, cit mecanismul înțelesurilor frazei. Și aici a fost lucrul cel mai complicat. Moromete nu e un țaran pitoresc, palavrăg. Nu vorbește gratuit. El gîndește. Ceea ce spune el sint gînduri, nu vorbe“. Trebuie să fii trecut prin viața ca să-l poți face autentic pe Moromete? „Nu știu ce să răspund. Dar imi amintesc cum la 23 de ani, cind am terminat institutul, mi s-a incredințat rolul lui Hamlet. Unii s-au opus susținînd că-mi voi rata cariera, că voi rămîne un actor nenorocit. Pentru că toată viața voi fi ca un Hamlet. Și a fost așa?“ Probabil n-a fost așa!

CORNELIA BARBU ■

Despre sonet

Tăiat cu diamant, sonet avar
Ce mută ringul în patrate clare
și-n șase trepte reci, de cugetare,
pe un virgin, cristalizată calcar.

Plod calm renașterii, din țara care,
Cind țări te vor bastardul lor precar?
Adu-mi sub ochi „Parnasul literar“
Cu legile-i sever hotărîtoare!

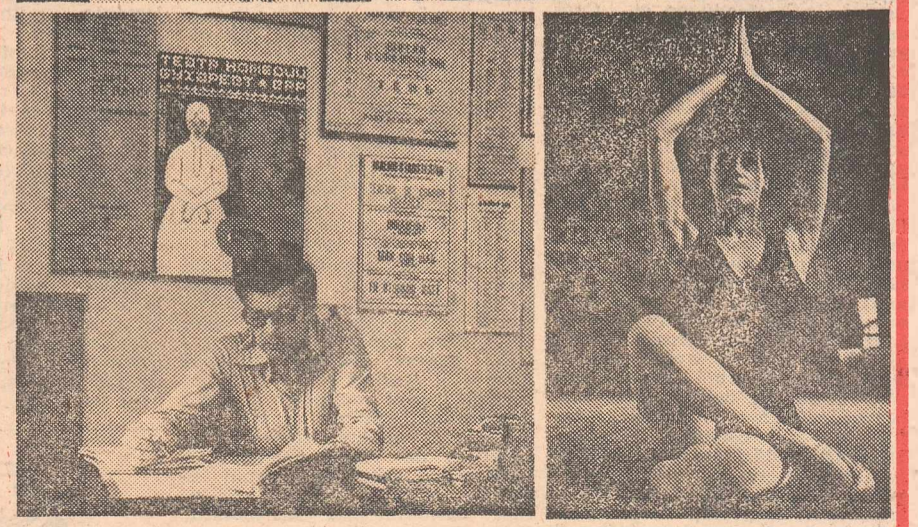
Ți-au spart chenarele de mii de ori
fanaticii, superbi inovatori,
dar te-ai reîntrupat stăpîn pe tine,

Ești precum chipul sfărîmat, în lac,
cind frunze cad și bărci deurg buimac,
dar il adună-n sine ape line.

AL. ANDRIȚOIU ■

Semnalăm redactarea cu multă grijă a unui caiet program al Radioteleviziunii române dedicat **Centenarului George Enescu**. Prezentat într-o frumoasă haină tipografică, acest caiet, adevărat omagiu adus marelui compozitor român, se înscrie în seria numeroaselor inițiative prilejuite de eveniment. Caietul Radioteleviziunii este însoțit de numeroase fotografii ce ni-l infățișează pe compozitor, dar și de frumoase ilustrații semnate de Mihai Vulcanescu. Este o inițiativă pe care o salutăm cu multă bucurie.

Instantanee

Deschidem suita imaginilor noastre cu un suris cald: Angela Similea, între vedetele unui mare spectacol popular desfășurat pe stadionul Dinamo ● Fictorul Ion Pacea a revenit în atelierul lui din București cu 105 peisaje realizate în Delta Dunării. Sperăm că la o nouă numărătoare vor ieși tot atitea... ● Silviu Stănculescu într-un rol inedit pentru el, în rolul de director al Teatrului de Comedie. ● Diminețile balerinei Elena Dacian sint... Diminețile unui faun.

Fotografii de A. MIHAILOPOL ■

Metafore

Psalmi de lut

Ion Minoiu e un artist căzut în rugăciunea pământului. Smulge din lutul profan comori negre, le strecoară prin trei forțe primordiale, apă, aer și foc, și ni le întoarce, pline de vileniile minții și ale talentului său, care e o furtună izbăvită de curcubeu, în odihna încheată a pereților — și din clipa aceea casa se schimbă într-un plaur umblind prin minunea unei veri fără de sfârșit. Nu știu de unde vine, dar umbrele neamului său trebuie că se fring într-un noian de prunduri însoțite, scormonind în bulgării descințate, furind lunecarea luminii de pe frunze și fluturi. O căruță cu străchini și cu oale sună prin istoria artelor frumoase românești și pe toate stă zugrăvită pretutindenea pământului și boiul lui, Ion Minoiu și-a topit ființa pe florile care împacă durerea. El scrie cu polei de sticlă pe pământ luat din învelirea cavalerilor traci. Tăpetele lăstunilor, spărgind fructele verii din care singerează must roșu în pirale curgind verzi peste spulberările finului, se aspresc în boabe rotund fulgerate pe un taler unde-o creangă de lună și-a scuturat și ea povestea. Sleite parcă de singurătate veche, culorile sint bucoase ca se găsec lar împreună pe taler, se alcătuiesc în gorgane, se sparg în fândări, saltă și recad, mișună în roluri pe guri de scorburi în care vintul mestecă pelin. Și cu toate astea, întinericul nu fuge nicăieri. E în marginea gradinii, se spală cu amăgiri pe față. Rezistența lui are oase fine și suris desenat, subțire ca vraja ostiului. Nu-l vezi lămurit, dar sufletul îi simte chemarea. Nu e monstruos, nici îngimfat. E întinericul de iaduri tremurate și gîlăind catifele, aflat în potirul florilor de mac.

Ceramistul se apropie de desăvirșire cînd închipute pendule de lut. Face impresia că mai întii le-a gândit ca pe niște păsări, pe care le-a umplut cu făgăduința de zbor și cu viață, luînd și dîndu-le din zilele lui, apoi nemaicrezînd în puterile sale, clătînat de-o înfricoșare, le-a adunat pe trup arpile mulate în păgînăta libertății și le-a dăruit să boreze Timp. În ele, timpul nu scheună și nu e stăpîn. E Timp cerîndu-și iertare. Sau purtînd o coroană impletită în livadă. Înăuntru nu măcină moartea piere, se joacă-n fața oglinzii o față, scuturîndu-și sinii imbobocind. Iar pe fața pământului, un vraf de vițore vărătece.

FANUȘ NEAGU

Rădăcini

Turism și folclor

Stratificată ca sub presiunea erelor geologice, bătătorită de parcă ar fi fost bătută cu maul sau ar fi trecut peste ea tăvălugul vreunui compresor, înrădăcinată ca rădăcina pirului într-un pământ nedestelinit și secetos, judecata că prin apropierea Bucureștiului folcloristici și etnografii nu prea ar mai avea ce căuta și descoperi s-a întipărit. Dar ea este contrazisă de realitatea vie a vieții atît de frapant, încît am spune că avem a face cu o judecată absolută, aparent de neclintit, în perfecțiunea ei. Cum unele prejudecăți sînt, pînă la un punct, adevăruri verificate și lucruri temeinice și sănătoase, dar de la acel punct încolo nu mai sînt, nu ne rămîie decît să semnalăm ca — fără ca rîndurile acestea să fie mai mult, în intenția noastră, decît chiar o semnalare a unui spațiu unde oameni de profesie ar putea identifica înfățișări încă insuficient cunoscute ale culturii noastre populare — prin preajma Bucureștiului, prin sate aflate la capătul unor drumuri ce n-ar lua mai mult de o oră sau două, se află oameni de la care orice tînar cercetător harnic și priceput ar avea ceva de auzit. Cînd, în urmă de vreo zece ani, autoritățile culturale ale fostului județ Ilfov hotărîseră să înființeze în comuna Florești-Stoienesti, astăzi aparținătoare de județul Giurgiu, un muzeu etnografic, muzeograful se arătaseră, la început, deprimați de perspectiva de a cerceta în părelnicul pustiu urmele a ceea ce ei știau, din auzite sau din cărți, că fusese o viață înfloritoare și nu mai puțin săracă, în semnele ei, decît aceea din alte părți ale țării. Ei bine, oricine se îndură astăzi să se abată puțin de pe firul asfaltat al magistralei București-Pitești pînă în amintita comună, poate să vadă singur și e liber să rămîie uimit de toate cele cîte au putut găsi muzeograful. La capătul unui efort de cîțiva ani,

prin casele țărănilor din satele Ilfovului și ale ținutului numit Vlașca, unde, în treacă fie zis, s-a zămislit printr-un remarcabil, am zice chiar desăvirșit gust artistic, renumitul costum popular în care Nicolae Grigorescu, reamintim, a îmbrăcat „Fața cu zestre” — era atît de migălos și de greu de făcut și de valoros încît o față se putea chema că este bogată dacă avea un asemenea costum — și mai reamintim, tot aici, că potrivit afirmației unor specialiști ce și-au găsit timp să privească mai atenți la el, acesta este unul dintre cele mai elegante și nobile costume populare românești. În altă privință, tot unui cercetător ce a semnat o carte de „Folclor literar ilfovean” i s-au impus concluziile că în această zonă „au rămas încă lucruri necunoscute”, că zona aceasta „are un tezaur liric nebanuit de bogat” și că folclorul de prin partea acestor locuri „a fost într-o măsură ignorat sau puțin cercetat”. Tocmai de aceea, cu gîndul plin de amicitie ne îndreptăm laudele și mulțumirile noastre, încă de pe acum, tînarului cercetător ce se va strădui să ducă mai departe, de exemplu, eforturile profesorului Constantin Gh. Prichici, care după mai mult de 40 de ani de cînd a început să străbată satele din cîmpia dunăreană, de la Drobeta-Turnu Severin și pînă la Brăila, prin culegerea sa de „Balade populare din Ilfov” a reușit să pună pe jar, intruciva, judecata la care ne referem mai sus și să iasă astfel în întîmpinarea unui alt om înimos, care la capătul trudei sale exorima entuziasmat o frumoasă revelație: „mărturisesc că nu mă așteptam să găsesc aici atîtea balade și atît de bine păstrate”.

Desigur că este mai frumos, într-o anume privință, Memororul (sau atîtea alte locuri din țară dăruite cu un peisaj generos și unde cercetătorul poate imbină călătoria de documentare cu un agreabil concediu prin muni, pe lîngă izvoare, și la ștîni) dar cercetarea folcloristică trebuie să se desfășoare, mai zicem, și din alte rațiuni decît cele turistice!

DUMITRU ELIADE

Litere

Poemele lui Cezar Baltag

Pînă a-l reciti pe Cezar Baltag în acest volum selectiv (Poeme, Editura Eminescu, colecția Poezii români contemporani, 1981, lector Nelu Oancea) am trăit, la fiecare apariție a cărților sale, sentimentul că întîlnesc, de fiecare dată, un nou poet. Ci iată, avînd la îndemînă o cuprinzătoare și riguroasă radiografie a unei poetici ce s-a desfășurat pe o perioadă de peste două decenii, Cezar Baltag nu ni se mai arată a fi — și această ipostază a poetului este, fără doar și poate, una din cele mai de seamă calități — un poet nou, cu fiecare nou volum, ci o structură lirică unitară, conturată mai ales în cel de-al treilea volum, Răsfrîngerii, și continuată, cu o perseverență și o autoanaliză demne de toată lauda, în următoarele sale cărți.

Dacă ar fi să luăm, de exemplu, motivul răsfrîngerii, imaginea lumii reale și cea a ei, cea cuprînsă în spațiul unei simbolice oglinzi, vom constata că respectivul motiv este unul din pilonii de sprijin ce susțin o amplă arhitectură poetică. Dealfel, în imediat următorul volum, Odihna în tipă, acest motiv se transformă într-o adevărată viziune, Cezar Baltag încumetîndu-se să intre în lumea atît de fascinantă a basmului, opțiunea sa oprindu-se asupra drumului (un alt motiv de marcă în poezia sa) pe care eroul basmului Tinerete fără bătrînețe și viață fără de moarte îl parcurge din lumea ireală spre cea reală, ca într-o naștere-renăștere în care „Iată, trec pragul ființei / ... / Iată, îmbrac incendii / cărnii mele / ... / astfel / vin eu din tînarul / meu mormînt” (Durere din durere). Stăpîn deplin pe claviatura acestei ipostaze și conștient de toate posibilitățile unui comentariu liric privind teritoriul tragic în care se află eroul basmului mai sus-amintit, Cezar Baltag adîncește cunoașterea de sine în următorul volum, Șah orb: „Stau pe muceha pămîntului / și mă uit la umbra din față și la / umbra din spate / și vîntul din mîini ca o moară de umbră / care macină tot și nimic” (Umbră). Și pentru că în Șah orb începuseră să-i apară poeziei elementele unui limbaj artistic de-o vechime greu de precizat, iată, Madona din dud vine să consume expresia lingvistică, misterul laconic și mecanic

bizar al folclorului magic, al celui infantil ori al altor arte divinatorii, fără ca poetul să se limiteze la o simplă preluare a lor, așa cum, din păcate, mulți alții au făcut-o pînă acum. Cezar Baltag reușește să integreze aceste elemente de-o mare frumusețe și expresivitate în contextul amplu al investigațiilor sale de pînă acum, investigație care, zicem noi, sublimează cu Unicorn în oglindă, o carte de referință nu doar pentru Cezar Baltag, ci și pentru un anumit tip de poezie română contemporană. Găsim și în acest volum acea falsă narațiune a unor module de basm („despre asta / n-avea grijă tu, zise lupul / bagă mina / în urechea mea stîngă / scoate o năframă / și o scutură de trei ori / porțile au să se deschidă / și au să se închidă / singure / / Oprește-te. AI GREȘIT”) care degajă, prin cîteva intervenții aparent insignifiante, o nebanuită forță poetică, inclusiv filosofică, semne sub care universul liric al lui Cezar Baltag s-a așezat dintotdeauna.

VICTOR NIȚA

Teatru

Un poem semnificativ al luptei înfrățite a comuniștilor, români și maghiari, din țara noastră

Spectacolul Există și o asemenea dragoste scris de Hajdu Gyozó, regizat de Kovacs Levente și interpretat de echipa de limbă maghiară a Teatrului Național din Tirgu Mureș, a impresionat prin formula (teatru politic, publicistic, agitatoric) și prin limbaj (de sorginte impresionistă, cu acumulări de ultimă oră în plan coregrafic și al mișcării scenice). Scenariul, aproape cinematografic, redactat cu nerv și simț teatral de Hajdu Gyozó este, în fapt, un colaj care cuprinde documente de arhivă, documente de cancelarie, cronici și informații de presă, folclor imediat legat de eveniment, songuri pe versuri de Iozsef Attila trase prin războiul de țesut pinzele insingerate ale unor vremuri de tristă amintire, de tragică epopee pentru românii și maghiarii de la exploatarea forestiere de pe Valea Mureșului în iunie 1929. Personaj principal: mulțimea. Personaj secundar: protipendada. Spectacolul se compune și se recompozează caledoscopic în jurul unui fragil poem de dragoste care iluminează fierbințe desfășurările spectaculoase ale unei greve generale, grevă cu dramatice episoade de luptă conspirativă și tensionate momente de înfruntare între proletarii și patroni, cu demonstrații de protest, schingiuri în beciurile siguranței și impuscături.

Scritorul Hajdu Gyozó a oferit un teribil document de viață și de istorie drept pretext pentru un spectacol violent, fără a fi agresiv, bine colorat și splendid desfășurat plastic. Un spectacol jucat fără complexe și fără menajamente, spulberînd convențiile imediate ale teatrului comod. Spectacolul este admirabil construit, deși asemenea experimente teatrale am mai văzut, este jucat cu o investigație de inteligență și de efort extraordinare, care depășesc textul, cu o disciplină tactică de scenă greu de atins.

Din distribuția imensă a spectacolului s-a detașat Adam Erzsebet prezentă tandră și senzuală sau dimpotrivă austeră și ofensivă, în stare să lumineze intens cu o privire convingătoare senzorial cele mai abstracte ale cuvintelor și să trimită în zona eroului adevărate, cu o mișcare a capului, cîteva sute de soartatori. Bun Györfi Andras, masiv, cald, limpede în rolul unui revoluționar

Film

Duelul

Filmul, așa cum a fost conceput de regizorul Sergiu Nicolaescu, nu putea fi pe gustul esteților. Creaorul, de această dată, nu se mai ferește de efectele melodramei. Ba, chiar le caută și suprasolicite. Schema este mai străvezie și la fel par și „imprumuturile”. Linile groase ale desenului cinematografic violentăază. Autorul se descotorosește de scrupulul justificărilor estetice în favoarea confesiunii patetice. Ceea ce ar putea anunța semnele unei fatale oboseli nu este însă decît tristețea apogeului unei maturități care, stăpînă pînă la perfecțiune pe forme, ajunge să le nesocotească.

Prefectul apare în film de două sau trei ori. Și totuși el ține cumpăna semnificațiilor. Din biroul lui viața pare o tablă de șah. Cu nebuni, cu cai, cu pionii și mai ales cu regi și regine. Regulele șahului nu apără pionii decît în măsura în care ei sînt necesari idolei, regelui, politici șahului. Regele este vulnerabil. Pionul nu. Pionul nu are ce pierde și asta îl face invincibil. El poate fi ucis, dar nu învins. Înfrîngerea este apanajul Majestății Sale care se crede infailibilă. Pionul are o singură șansă: să trăiască sau să moară. Viața pionului imprimată semnificațiile din moarte.

Cum trebuie să moară deci un pion? — se întreabă neîntrerupt creatorul. Și ordinea lumii pe care o creează și recrează mereu pare să n-aibă altă dimensiune decît cea morală. Fără ca morală să se deterioreze în etic. De aceea și plac atît de mult filmele sale, fără deosebire, tuturor generațiilor.

Comisarul Moldovan se află numai într-o aparentă stare conflictuală cu gangsterul Rică. Îi despart mobilurile vieții și-i unește credința comună în fața morții. Dușmanul comisarului Moldovan nu este Rică, ci prefectul, superiorul lui, cel pentru care viața este o tablă de șah, cu nebuni și cai și pionii și mai ales regi, și care nu va afla niciodată că el, comisarul, subalternul, pionul Moldovan, a rămas singur în competiție numai cu el însuși. Că nimic nu-l poate înfrînge în această competiție și dacă totuși se va întimpla, moartea nu va fi decît o victorie asupra lui însuși.

Comisarul Moldovan este singur. Nutresc absurd bănuiala că dacă, de pildă, comisarul Moldovan i s-ar oferi șansa de a face film, el l-ar alege comisar al serialului său pe Sergiu Nicolaescu. Ca să moară cu fiecare film și să rămîie de-a pururi speranță și om, ei doi chează la nostalgie într-un absolut.

NICOLAE CRISTACHE

neclintit, îndrăgostit de o femeie pînă dincolo de el însuși. Expresiv Zalanyi Gyula într-un tînar intelectual comunist care-și dispută dragostea pentru aceeași fată iubită de prietenul său cel mai bun, sub amenințarea pericolelor luptei de clasă și care moare schingiuit în beciurile siguranței, refuzînd să trădeze. În rest numai cuvinte frumoase despre toți interpreții, imposibil de consemnat în acest spațiu.

Există și o asemenea dragoste s-a dovedit un foarte bun spectacol politic, o pledoarie pentru document pe scenă, mai puțin pentru ficțiune, epopeea unui episod dîntro luptă dramatică și uneori tragică din confruntarea înfrățită a românilor și maghiarilor cu o oligarhie agresivă. Există și o asemenea dragoste este poemul luptei înfrățite a comuniștilor români și maghiari din țara noastră, pentru dreptate socială și politică.

ADRIAN DOHOTARU

Varia

Viața la televizor

La Cibi, Belizona, președintele cantonului helvetic, Flavio Coti, a vorbit despre afinitățile României cu Elveția. Metalotehnica — Tirgu Mureș a trecut în cea de-a treia generație de mașini de tricotate, cu calculatoare: infinitate de modele, croiala direct din program. O seară a literaturii române la Lima — Stațiunea de cercetări agricole din Caracal a creat un noi soi de griu: spicul are 15—17 cm, nici un bob șistat. Virgil Brădăteanu povestește istoria cetății de scaun a Basarabilor, Cimpulungul Muscelului: acolo unde au domnit Basarab Intemeietorul, fiul său, Nicolae Alexandru Basarab, și fiul acestuia, Vlaicu-Vodă, se făurește prezentul — Combinatul de fibre sintetice, autoturismul ARO, iar cetatea scrisorii lui Neacșu, cetatea unde peste secole s-a născut Ion Barbu, ne prezintă poezii de azi. Stațiunea de mecanizarea agriculturii din județul Dimbovița: directorul Marin Ungureanu ne invită să luăm cunoștință de eficacele sistem adaptat combinei C 12, care poate să stringă furajele în timpul recoltării. Vernisajul unei expoziții de fotografii în Republica Congo-Brazaville. Bilcești, altitudine 840 m — dr. ing. Gh. Bădescu a pus la punct metoda de inmulțire a afinului de cultură. S-au implinit 5 ani de la masacrul de la Sowelto... La mișingul de protest poliția a folosit gazele lacrimogene (oare nu se plînge, și așa, destul pe pămînt?). Donarea unui fond de cărți Palatului Națiunilor Unite din Geneva. Viorel Grecu și Liviu H. Opreșcu ne prilejuiesc, în emisiunea „Viața culturală”, întîlnirea cu conștințele ale cetății, care expun adevărate programe de lucru în întîmpinarea Conferinței naționale a scriitorilor: cuvîntul lui Nicolae Ciobanu despre recenta apariție — „Timpul nu a mai avut răbdare: Marin Preda”. Cîi de viu poate părea chipul scriitorului, vînd parcă să iasă din copertele cărții. Verdict la Torino: 20 de persoane condamnate pentru terorism. În noaptea de 17 iunie orzul fusese recoltat de pe 19927 ha. La Costinești — tinerii, pentru viață, pentru aspirațiile tineretii, pentru pace: Seminarul european organizat de Uniunea Tineretului Comunist și Asociația Studenților din România pentru C.N.U. — „Tineretul anului '80”. Intreprinderea „Energia” din Constanța a pus la punct un ingenios sistem de regaranare (în totalitate) a navetelor din material plastic. Poem despre griul transilvan, poem despre răsăritul soarelui într-o dimineață de țară, la Lechința, poem despre muncă, despre dealuri, semnat de Sinziana Pop și Ion Simion Pop. Vineri, roata norocului invirtită de „Loto” a scos și un 13.

PIA OLARU

O statuie privește în gol

Ne mai aducem prin timp și în spațiu, aproape de pașii noștri de fiecare zi, cîte un chip al trudei istorii a acestui neam și ne e bine să plecăm spre grijile noastre, și ne e cald să ne întoarcem acasă la noi, trecînd mereu pe lîngă un poet sau un domnitor rămas în stop-cadru bronzului ori al pietrei, să lege cerul de cîte un punct al pămîntului românesc. Punctul acela poate fi într-un parc sau la o întretăiere de drumuri, aproape sau ferit cu sfiială; el este pentru noi filă de istorie și zare de suflet. Ochii aceluia dintre ai noștri care au trecut în statui ne privesc parcă. Și e bine așa. Totul face parte din trupul liniștii cu care primim inserarea și ne adormim copiii; ne știm vegheați în drumurile și-n răgăzul nostru de ochii aceluia dintre ai noștri care, și-au iubit într-atît poporul încît s-au mutat tăcut în simple granituri și bronzuri, care să lege cerul de pămîntul acestui popor. Ce trist privesc însă uneori acei ochi în cîte un gol nefiresc. Așa cum se uită mut, în centrul Lugoșului, de cîțiva ani — din piatra veșnică de miinile binecuvîntate ale sculptorului Victor Gaga — Eftimie Murgu spre locul casei în care a stat el însuși cîndva, casă care, pentru lugojeni, însemna „casa lui Eftimie Murgu”. În locul ei — orbită goală — a fost turnat asfalt și s-a consumat grijă într-un scop cam pragmatic: se parchează mașini.

DORIN GHERGHINESCU

Contrapunct

Goana după premii

Fără îndoială, actuala ediție a Festivalului național „Cintarea României” marchează, în multe privințe, un câștig pe planul diversificării și ridicării calității artistice a manifestărilor, mai ales în stadiul lor competitiv. Masiva intrare în scenă a teatrelor muncitorești, amploarea pe care au luat-o brigăzile artistice, multe dintre ele noi și originale, vădind un efort de autohtonizare și individualizare a acestui gen de o mare complexitate spectaculară și educativă, ținuta elevată și sunetul tot mai armonios ale unor coruri, deosebi camerale, mai pronunțată expresivitate coregrafică a unor dansuri tematice, ca să nu mai vorbim de mereu inepuizabila putere de fascinație a artei folclorice.

Dar nu-i mai puțin adevărat că asistăm și la o anumită accentuare a unei tentații mai vechi: goana după premii, fenomen care, după părerea mea, prejudiciază însăși eficiența acestei largi mișcări de educație și creație. O asemenea tendință este facilitată și de programarea excesivă, ca durată, a etapelor competitive, dovada cea mai bună constituind-o intervalul destul de lung al celei județene, în ianuarie-martie, în nu puține județe întrecerile concentrându-se în ultima lună și, în și mai multe, abia desfășurându-se faza de masă, fișele multor formații confirmând acest lucru. (Dealtfel, în paranteză fie spus, chiar în concursurile etapei interjudețene, cum am observat la unele confruntări, au apărut pe scenă formații care nu respectau criteriile prezentei lor în etapa de masă stabilite de regulamentul-cadru). Faptul că însăși durata spectacolelor-concurs din etapa interjudețeană — desfășurate în nu puține locuri mai ales în fața juriilor — s-a dublat sau chiar triplat în raport cu cea fixată inițial de comisia centrală — 3-3 ore și jumătate e cel mai bun indiciu. Spunem aceasta pentru că destul de multe județe au preferat să prezinte în concurs formații care nu numai că nu și-au câștigat dreptul la o asemenea participare, dar programele lor erau încă într-o fază incipientă, acordându-li-se astfel credit în alb, continuându-se pe o cristalizare ulterioară a lor.

Cele mai multe dintre județe se pot felicita la această oră pentru multele formații cu care au fost promovate în etapa republicană, ceea ce îi determină pe unii dintre factorii cultural-educativi să creadă că se află într-un progres de-a dreptul radical în acest domeniu de activitate, concluzie nu întotdeauna acoperită de realitate. Evident, într-o asemenea situație de presiune a unei participări atât de numeroase, juriile republicane nu vor putea decât să dea curs transformării cantității în calitate, salt mai mult fizic, fără suportul unei activități notorii în nu puține cazuri. Dealtfel a asemenea formații cu o existență efemeră pot fi identificate ușor nu o dată deoarece „pavilionul” sub care navăbează pe „valorile” etapelor superioare ale concursului este Centralul județean de îndrumare a creației populare și mișcării artistice de masă, fenomen intințit și în ediția trecută a festivalului.

Mă întreb, de aceea, dacă asemenea bilanțuri umflate artificial, fără să fie rezultatul unei activități de masă, adică al unei contribuții reale, substanciale la formarea-omului nou, sînt echitabile sub aspectul finalității educative, dacă nu cumva — să-mi fie iertată expresia de o salutară franchețe populară — nu ne furăm căciula. Goana aceasta după premii cu orice preț nu poate decât dăuna imolării comandamentelor majore ale vastei mișcări de educație și creație care este Festivalul național „Cintarea României”.

NICULAE STOIAN

Caricatura săptămânii

ANTON DRAGOȘ

sub auspiciile Asociației de prietenie româno-italiene în sala Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea, s-a strîns de pe simeze în urmă cu câteva zile. Și mărturisim că ne-a fost de trebuință acest răgaz, de numai câteva zile, pentru a înțelege mai bine ceva aproape de la sine înțeles: ori de câte ori o asemenea expoziție se strînge de pe simeze, parcă se stinge câte ceva din suflul picturii românești din toate timpurile și mai ales din timpurile ei de glorie. Duval nu glumește cu dreptul său de a fi pictor, Duval chiar este un pictor cu picioarele pe pământ, iar extensia posibilității sale de a se mișca sub soare, desigur, nu depășește hotarele celui pețic de incertitudine călcat în picioare, mereu, de generații succesive de pictori, și nu numai succesive, ci și devotate unui ideal static. Este vorba despre micul metru pătrat dinaintea pinzei. Înaintea șevaletului, Duval se subordonează unui destin ingrat: pictează numai ce vede, pictează numai și numai ce acceptă din ce vede. Cenzura, dintr-o dată, fiind dublă, străină criteriilor din jurnalele de modă la zi ale artelor plastice, este și nemiloasă. O dată este Duval exigent cu sine însuși, altă dată sint exigenți alții cu el, convinși că idealul lui Duval este un ideal asfințit. Și nu ne mai rămîne, peste tentația de a decela clipa searbădă în care exigența trece în nedreptate, decât să ne luptăm cu relația la nivel, cu pila mascată, cu unealta care survine fără să știe de ce și cum în poveste, cu sfiorăria dezvoltată pe față și subteran și cu arta de a trage presul de sub picioare prin intermediari de duzină, pentru a ajunge la ceea ce, dealtfel, se ajunge oricum: Petrașcu a fost un pictor stimat. Dărăscu, a fost și el un pictor stimat. Spre onoare sa, și Duval este un pictor stimat și ne îndoinim profund că ar fi imprumutat de la înaltașii săi întru artă altceva decât atât cit i-a trebuit ca să nu rătăcească, peste o noapte efemeră a picturii românești, cărarea. Distincția pe care o așază Duval în slujba ideii de a câștiga un război cot la cot cu artiști plastici duși, prefăcuți în efegii, e o temă la care ne vom referi altădată. Curînd. Adevărul acesta fiind: ne-am cam săturat ca pictura unui artist de talia lui Duval să semnifice pentru noi doar o nostalgie, adică arta unui pictor care vine și pleacă. De ce pleacă Duval? De ce revine întruna Duval? Iată două întrebări la care nu se poate răspunde înainte de o clipă severă de meditație. Gîndind, poate nu ne vom mai răfui inutil. Ideea, de pace, de împăcare a culorilor cu izvoarele lor, a fost regăsită de Duval la Venetia. Și e greu de presupus că a reîntîlnit-o acasă, dar o reaprinde întruna acasă....

MIHAI PELIN

Efigii

O monografie Ion Vidu

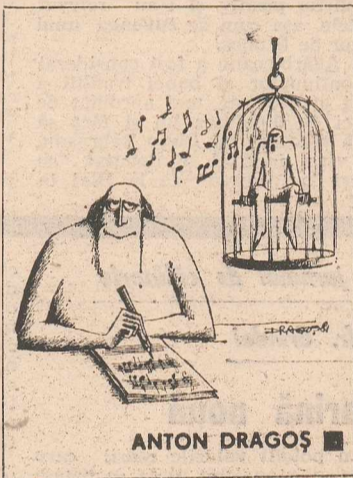
În anul în care celebrăm atîtea centenare, uitasem că a trecut o jumătate de secol de la moartea lui Ion Vidu, „trubadurul Lugo-jului”, cum l-a numit Enescu, patriot al bănătenilor și tuturor românilor de dincolo de munți. Dar nu toată lumea a uitat de această comemorare și, iată, semnificativ, Editura Facla din Timișoara a scos de sub tipar volumul **Preste deal**, al cărui autor, compozitorul și muzicologul Doru Popovici, bănățean și el, ne povestește viața lui Ion Vidu. Semnificativ este și titlul cărții, **Preste deal** este cîntecul care, alături de **Răsunetul Ardealului**, stă în fruntea tuturor celorlalte creații ale trubadurului lugojean.

Doru Popovici dispune de un remarcabil har al scrisului, al povestirii, al imaginilor, dublat de o frumoasă cultură. Cunoaștem cărțile sale anterioare, remarcabile și ele, dar de data aceasta s-a întrecut pe sine, poate și pen-

tru că a fost vorba de un muzician român, și încă bănățean de-al său, chiar dacă Vidu a fost bănățean doar prin adopțiune. În cartea aceasta, Doru Popovici a pus mai mult pasiune, mai multă căldură, într-un stil ales și deosebit de accesibil. Autorul arată că a dorit „să aducă o contribuție personală la iluminarea vieții și operei marelui muzician al Banatului”. Și, e drept, a reușit. Am aflat multe lucruri noi și-l vedem pe Vidu și într-o altă ipostază decât acelea binecunoscute, deși lucrurile apar uneori puțin cam exagerate. Nu aș fi, de pildă, de acord cu afirmațiile că Vidu ar fi „părintele muzicii corale românești” (pag. 71), sau că „a pus bazele artei corale la noi în țară” (pag. 72), dar sigur este că a fost unul dintre cei patru meșteri ai creației și interpretării corale, deci alături de Musicescu, Dima și Kiriac. Împărtășesc însă întru totul cele spuse de Doru Popovici, cînd se referă la faptul că Vidu poate fi considerat „un Creangă al muzicii corale românești” și m-a emoționat încheierea cărții: „În această ambianță a **dorului dor**, compozitorul cîntecului **Preste deal**... rămîne un nobil simbol al muzicianului-patriot. Stea fixă a inimilor noastre, cu răsuneț pretutindeni unde se cîntă românește, Ion Vidu s-a născut în țara corurilor, fiindu-i sortit să nu moară niciodată”.

Firește, nu pot fi de acord nici cu cei ce-l consideră pe Vidu un „rămas în urmă”. Vidu a știut puțină muzică, dar a fost un mare talent și nu puținii sint cei ce ar fi dorit să scrie precum a scris el. Autorul acestor rînduri a fost și a rămas un admirator al muzicii lui Ion Vidu, așa simplă cum este ea, și crede că e bine să nu uităm niciodată **cit și la ce a servit această muzică**. Și poate că mai servește și azi. Să-i mulțumim și lui Doru Popovici pentru admirabila sa carte.

D. D. BOTEZ

ANTON DRAGOȘ

Monotip

Interesant e micul eseu: „Desertul” estetic al criticii semnat de Al. I. Friduș în **Cronica** (24) prin finețea observațiilor și nuanțarea ideilor, cit și prin poziția autorului, care nu anatomizează „critica modernă”, deși o particularizează cam necompletent: ea ține „de un fel de „programatică depersonalizare”; „risca să rivalizeze astăzi cu un computer”; „desmembrează textele și cataloghează teme”... Autorul e pentru o „temcinică stăpînire a regulilor”, dar și pentru un „drum care, în estetică, trece nu numai prin minte, ci prin inimă”... ● Pentru sinceritate și capacitatea sa de sugestie transcriem din **Familia** (5) poemul **celui din riazani** de Titus Vișeu: „Cred în revoluție, Esenin, / cîi noștri ar muri altfel... / tu, ce zici, ce ești tăcut de o vreme / ocrotind pe pașii verzi un miel. / Cred în amintirea ta, Esenin, / stepa nu ne iartă în altfel... / îndoileii răsarit-n ei / Cred în revoluție, Esenin, / cîi noștri ar muri altfel... / i-au lăsat puterile de-o vreme, / cine să îi creadă și pe ei? / E o vreme bună de poeme, / cred în revoluție, Serghei.” ● În **Convorbiri literare** (5) Melania Livadă (**Un critic lansonist**), Virgil Cufțaru (**Rememorînd amintiri**), Gheorghe Bădărău (**Un mare cărturar**), Maniu Leonida (**Sub semnul echilibrului**) omagiază pe profesorul și scriitorul Const. Ciopraga, cu prilejul împlinirii a 65 de ani. În articolul său Melania Livadă conchide: „Aprecîem, încă o dată, lansonismul de bună factură și salutar corectiv în lumea criticii de azi, cu exprimarea satisfacției că prof. Const. Ciopraga poate subscrie îndreptățit, prin maniera sa critică și istoric-literară, cuvintele confratelui său francez: „Critica dogmatică, fantezistă ori pasionată — divizează; istoria literară unește ea și știința al cărei spirit o inspiră”.

TRAIAN STOICA

Panoramic

Cu ce s-a îmbogățit în ultima vreme patrimoniul muzeului Nottara, mai puțin vizitat de bucureșteni? Ne răspunde Dorina Olaru: „60 de discuri de muzică românească populară, de operă și de operetă, de la începutul veacului nostru. Cei interesați pot asculta pe Leonard, pe Maria Tănase, sau pe violonistul Nicolae Buică interpretînd „Fantezia română”, „Carnaval de Venice” și altele. De asemenea, două donații vin să întregască un fond deja valoros: o statueta foarte expresivă din marmură albă și o fotografie inedită a lui C.C. Nottara, înfățișîndu-l la 20-22 de ani. Fotografia poartă o dedicație a compozitorului către fostul bibliotecar al Operei române” (George Cusnarencu) ● Miercuri și joi 17 și 18 iunie, au avut loc la Teatrul Național primele două spectacole cu piesa **Tinerețea lui Moromete** de Marin Preda, spectacole ce vor deschide stagiunea viitoare. Pe larg în p. 15. ● De la Teatrul de stat din Oradea aflăm că secția română are în pregătire cea mai nouă piesă a lui Marin Sorescu: **Casa evantai**. Premiera va avea loc tot la începutul stagiunii viitoare. Pînă atunci, teatrul din Oradea își începe stagiunea estivală, susținînd la Băile Felix o microstagiune cu piesa lui Robert Thomas (în traducerea **Dinei Cocca**) — **Joc dublu** ● Secția maghiară a aceluiași teatru anunță susținerea unui spectacol satiric-muzical intitulat **Asta nu e glumă**, la care este invitat, în cadrul schimburilor culturale bilaterale dintre România și Ungaria, actorul **Trefas György**, bariton de la Opera din Debrețin (**Cornelia Barbu**) ● **Mișcarea literară** (Eminescu, 1981), a șaptea carte a lui Mircea Tomuș, reunind peste șaptezeci de cronici literare și articole, constituie din capul locului un itinerar de certă utilitate. Dincolo de importanța considerațiilor în sine asupra poetilor, prozatorilor și criticilor literari, incluse în volum, un coeficient de interes aparte rezidă în liniile de forță ale evoluției literaturii românești a ultimelor decenii, care se lasă detectate din ansamblu. Astfel, secțiunea dedicată poeziei cuprinde nume de la Emil Botta, Geo Bogza și Mihai Beniuc, la Nichita Stănescu și Adrian Păunescu și pînă la Dorin Tudoran și Ion Mircea; proza este urmărită de la Ion Agărbiceanu și Marin Preda, pînă la Constantin Toiu și Eugen Uricaru, iar compartimentul de critică, de la Ion Caraion și Adrian Marino, pînă la Laurențiu Ulici și Magdalena Popescu. O secțiune dedicată lui „Eminescu, azi” se înscrie pe aceeași linie, extrem de utilă, a cercetării fenomenului contemporan de receptare literară (**Tania Radu**) ● La **Expoziția permanentă numismatică** de pe Ana Ipătescu nr. 21 vizitatorii pot admira colecții noi. În primul rînd, 150 de monede romane, bizantine, spaniole, austriece, poloneze și românești, donate de Liceul „N. Bălcescu” din Capitală. Apoi 802 monede turcești din secolul XVIII, descoperite în timpul săpării fundațiilor pentru noile blocuri din zona Parcului Tineretului, fostă Căramidarii Vechi (**George Cusnarencu**) ● O reală surpriză este cartea lui Vasile Diaconescu, **Geții cei nemuritori** (Albatros, cu un vibrat „Portret” semnat de Gelu Ionescu). Dorindu-se (și fiind) mai mult decât un prelung exercițiu orator, discursul liric de aici se înscrie în linia „dacismului” poetic românesc ca o măturie de suflet înalt, echilibrat în efuziuni și cuprinzînd arborescențele într-o prozodie de cea mai pură factură tradițională (**Tania Radu**) ● În urmă cu numai câteva zile am avut onoarea (și mai ales norocul) să fiu invitat la un spectacol al Teatrului Național din Craiova. Am încercat zadarnic să aflu din ziare sau din „Săptămîna culturală a Capitalei” ce piesă se joacă. Era **A treia țeapă**. Îmi place grozav Marin Sorescu, și ca poet și ca dramaturg; mai văzusem trupa din Craiova, la ea acasă, cu două spectacole foarte bune — o comedie cehoslovacă (cu care a avut succes și în țara dramaturgului) și o comedie clasică engleză în care Tudor Gheorghie, binecunoscut cîntăreț, s-a remarcat ca actor. De data asta erau grozavi toți actorii. Regizorul Mircea Cornișteanu a reușit să pună în valoare talentele întregii trupe. Mari reușite individuale. Perfecte roluri episodice, splendide duete și o extraordinară scenă de grup (a cerșetorilor, nu chiar atât de impresionantă ca a lui Bunuel în **Viridiana** — dar de fapt și în alt spirit). Un efort de ansamblu (decoruri, lumini, amplasament și mișcare pe scenă, dicțiune, costume) incântător și zguduitor. Pentru că este iarăși o meditație sui-generis asupra condiției umane. Poate pentru că te invită la meditație, poate dintr-o idiosincrasie sau manie de a mea (care nu-mi îngăduie bucurii neîntîlnite) mi s-au infiripat în minte câteva întrebări siciitoare: De ce au știut atât de puțini oameni despre acest spectacol? De ce bucureștenii nu-l pot vedea la un teatru de-al lor, iar publicul din alte orașe nu poate lua cunoștință de piesele majore ale lui Sorescu (**Iona, Matca, Răceala, A treia țeapă**)? Unde mai e colecția „Rampa”? Ce alte piese mari mai pot citi oamenii — în special tinerii — care n-au teatru în orașul lor? De ce eforturile (și banii, și timpul) ale teatrului TV se risipește pe atîtea piese firave, fără haz, fără miez sau har educativ, iar marelui repertoriu mondial se poate asimila doar prin Teatrul radiofonic? Și, mergînd cu gîndul în trecut, de ce la o altă piesă de meditație (**Henric IV** de Pirandello), spectacol bunior de la Pitești, nu formam împreună cu ceilalți spectatori decât cel mult o echipă de fotbal? Să fi fost de vină Dobrin? Aș, se transferase demult la C. S. Tirgoviște! (**Andrei Bantaș**) ● O excelentă inițiativă a Editurii Dacia (lector: Vasile Igna) face ca o serie de perspective ale poeziei americane contemporane (poetica generativă, poetica ilocuționară, socio-poetica) să apară în românește într-un moment în care eforturile pentru asimilarea celor mai noi și eficiente metodologii de abordare a literaturii sint în continuă creștere. **Antologia Poetica americană. Orientări actuale**, alcătuită de Mircea Borcilă și Richard McLain este prin sine, ca și prin efectele stimulative pe care, cu siguranță, le va genera, un volum de referință și un eveniment editorial al anului. (**Tania Radu**) ● Judecînd pînă și după prospectele turistice, la Galați n-ar fi mare lucru de vizitat. Chiar localnicii îți propun să vezi doar portul, parcul, combinatul siderurgic, să faci o plimbare pe Dunăre sau o excursie la o pădure din apropiere. Și totuși, în cartierul istoric Mazeppa, pe lângă biserica „Precista” (abil transformată într-o mică expoziție-biserică a orașului) promenada pe malul Dunării îți oferă o surprinzătoare suită de creații sculpturale din bucăți de metal rămase de la vapoare vechi, unele de o concepție îndrăznească și, în orice caz, stîrnindu-ți admirația prin originalitate. „Dar muzeu n-aveți?” — întrebî. „Ba da, este un mic muzeu de istorie lingvă parcul orașului”. În schimb, nu departe de acolo, se află Muzeul de artă contemporană. Te întîmpină încă din curte nenumerate statui, opere ale sculptorilor români contemporani (în paranteză fie spus, mai sînt statui frumoase în multe alte locuri din Galați, remarcabilă fiind în special Naiada ce plutește suav pe o fîntînă situată în fața principalelor hoteluri ale orașului). Muzeul de artă contemporană are câteva săli cu picturi și statui ale clasicii române, de o valoare destul de ridicată. Splendidă este însă selecția din pictorii interbelici și contemporani — alcătuită nu numai cu un gust deosebit, dar și cu un spirit judicios, izbutînd să ofere vizitatorilor opere dintre cele mai reprezentative. După aceleași criterii, dar cu o bogăție încă și mai frapantă, este organizată colecția de grafică, o adevărată școală de inițiere în diferite stiluri și concepții. Pe parcursul vizitei te însoțește și muzica, scrisă special de Dumitru Capoianu, adecvată exponatelor din câteva săli. Ultima dintre acestea — cu lucrări decorative în sticlă — oferă un spectacol foarte modern: sunet-lumină-formă-culoare. De fapt, fiecare pas prin muzeu te călăuzește discret către înțelegerea artei contemporane mondiale. Într-o duminică am avut plăcerea să asist și la niște filme de artă prezentate de un muzeograf competent unui mic public format mai ales din tineret. Asta mi-a dat separamte... (**Andrei Bantaș**)

Plastică

Duval

Pictorul despre care este vorba în aceste rînduri puține, Virgiliu Demetrescu-Duval, nu a contractat nici o datorie în lumea imediată a artelor plastice. Culoarea lui, paginația, raportul planurilor prime cu nemărginirea de dincolo, toate acestea sînt victorii câștigate demult, la care pensula sa adaugă o aureolă suplimentară, particulară și, am mai zice noi, necesară, de-a dreptul benefică. În fapt, recenta sa expoziție de peisaje italiice, vernisată

Un muzeu in labirint

Leonardo sau foamea de cauze (VI)

Joc și frustrare

2.

Bătrîn medicind (presupus autoportret)

S-a spus pe bună dreptate că Leonardo dacă trebuia să taie o bucată de stofă, începea prin a inventa niște foarfece noi, apoi un nou aliaj de metale pentru aceste foarfece. Dacă vroia să picteze un suris, vroia să cunoască mai întâi, în cele mai mici detalii, mușchii care permit surisul. El nu se teme de nimic cum se teme de grabă.

Nu se grăbește decît să ne sporească nedumeririle. Într-o Renaștere în care pictorii nu se feresc, uneori, să-și fure iubita chiar din minăstire după ce au ales-o mai întâi ca model pentru portretul Sfintei Fecioare, el detestă, în declarații cel puțin, dragostea. Într-o epocă senzuală care iubește luxul și bijuteriile, o pictează pe Gioconda în veșminte modeste și fără nici o podoabă, ca și cum n-ar vrea ca vreun detaliu să ne distragă atenția de la surisul ei. Și într-o vreme în care Michelangelo se invite adesea printre zidurile Romei ca o fiară în cușcă, el caută protecția unor duci și regi. Vulturul își caută singur o colivie în care să fie primit. Nu vrea decît ca această colivie să fie cit mai sumptuoasă.

Viața lui Leonardo nu este ca a lui Caravaggio plină de aventuri dubioase, dar cineva care ține neapărat ca o operă să se nască dintr-o viață exemplară ar trebui să facă față și în cazul său citorva dificultăți de logică. Geniul cel mai reprezentativ al Renașterii pare și cel mai insingurat. Și totuși, el și-a trăit în bună măsură viața printre curteni. A avut nevoie mereu de protectori și i-a căutat. Lorenzo Magnificul, Ludovic Maurul, Cezar Borgia sau Francisc I sînt etape într-un destin ce pare să concilieze puterea și geniul, în vreme ce pentru Michelangelo puterea și geniul nu pot fi decît în conflict. Michelangelo îi obligă pe papi să-l amenințe cu cîrja. El nu suportă sau suportă greu tutela. Se simte răstignit între nevoia de comenzi și servitute. Visează să sculpeze mușchii, fără să dea socoteală nimănui, și nu recunoaște că altcineva decît Dumnezeu se poate pune pe picior de egalitate cu geniul. În clipa cînd cei care-i plătesc marmura și truda vor să-l înălțue și mai mult decît suportă, miriie, se răzvrătește sau fuge noaptea din oraș. În schimb, Leonardo pare împăcat cu protectorii săi. Face reverențe ceremonioase ducilor și regilor, deși ei nu sînt decît duci și regi, iar el este Leonardo. Poate că suride enigmatic făcînd aceste reverențe... Mecenații au crezut totdeauna că sînt generați cînd, de fapt, n-au făcut decît să se salveze de la pieire; au crezut că li se datorează recunoștința în loc să vadă că trebuiau ei înșiși să fie recunoscătorii celor cărora le ofereau adăpost... Dar un zîmbet discret, ca al Giocondei, nu i-a deranjat niciodată pe cei care se tem numai de pumnale și de adevărul spus fără ocoluri.

Sigur, ducii și regii nu dau dovadă de prea multă inteligență cînd judecă astfel. Ei n-au înțeles că zîmbetul acesta va dura mai mult decît gloria lor, că neantul îi va amesteca laolaltă pe ei și pe curtenii lor, dar zîmbetul solitarului care trece puțin mai la o parte, ca să nu fie văzut sau ca să nu incomodeze, va obseda mai tirziu secolele. Dar problema la care trebuie să răspundem nu e a regilor și a ducilor. Și, la urma urmei, nici măcar a lui Leonardo. Problema e a artei. Și, dincolo de artă, a celor care avem nevoie de ea. Ce concluzie trebuie să tragem de aici? Că eternitatea trebuie să facă reverențe clipei? Că dacă viitorul aparține zîmbetului, prezentul aparține totdeauna celor care au avut puterea să-l strivească? Și că un vultur nu trebuie judecat după colivie în care stă, ci după cerul plin de stele pe care-l aduce înăuntru acelei colivii? Că, în fond, n-avem nevoie decît de nisipul unei clepsidre pentru a rătăci prin toate deșerturile, pentru a visa toate fîntînile posibile și pentru a suferi de setea tuturor?

Logica ar trebui să ne determine să răspundem „da”. Mai ales că Leonardo face parte dintre cei care nu pot fi anexați spiritual. E adevărat, e mai puțin incomod ca Michelangelo. Nu-și înfruntă protectorii, cum nu-i înfruntă pe cei care îl atacă. Dacă i se aruncă o provocare, roșește și tace. Preferă să se retragă în singurătate unde nu-l mai urmăresc decît întrebările și nimeni nu-i mai pronunțe în afară de geniul său. Dar, chiar în compromisuri, artiști ca Leonardo rămîn ei înșiși. În servitute, își ridică un templu al lor. Și nu reușesc în nici o împrejurare să fie altceva decît ce sînt sau să facă altceva decît ce simt. Din acest punct de vedere cred că au dreptate cei care susțin că Leonardo n-a vrut să dea portretul Giocondei celui care i-l comandase întrucît știa că Gioconda a semănat din ce în ce mai puțin cu Mona Lisa și poate că în ultimă instanță n-a mai semănat deloc. Cu atît mai mult, asemenea artiști nu pot fi judecați după aparențe. Ei slujesc fără să fie servili. Ascultă fără să fie obedienți. Fratele italian al lui Faust, cum îl numește Michelet pe Leonardo, a trebuit să se ocupe adesea de costume de carnaval și să regizeze serbări, dar aceste jocuri nu sînt decît o altă formă de a se frustra pentru cineva care născocеște orașe pe care nimeni nu se gîndește să le construiască și fortificații care nu apără pe nimeni. Ceea ce ne obligă să-l căutăm pe Leonardo undeva între frustrări și servitute, privind singur stelele... Normal n-ar trebui să mai existe reproșuri. Și totuși o tristețe confuză mă cuprinde întorcîndu-mă spre zîmbetul Giocondei, căci, uneori, ca să admirî pină la capăt îți trebuie mai mult decît logica.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Ion Agârbiceanu

Mi-a fost drag ca exemplar uman și conserv în memorie imaginea și amintirea, fixate parcă în ramele unui halo neperisabil — feciorul de pădurar din Cenadele Albei, devenit prelatul și scriitorul Ion Agârbiceanu (1882—1963) și l-am pretuit, l-am venerat și, de ce n-aș mărturisii, l-am și invidiat pentru cită necesitățile bunătății a inimii risipea —, niciodată și în nici o împrejurare dezmințită — pentru căldura și înțelegera care le dăruia semenilor, ca și pentru modestia și sfințelile lui. Și într-o decadă întreagă, începînd din 1929 și sfîrșind în 1940, ori de cite ori interese profesionale sau pur și simplu plăceri personale mă duceau spre Cluj, o țintă principală și reconfortantă rămînea întotdeauna să-i calc pragul și să-l ostenez cu nesfîrșitele mele întrebări, cărora se supunea blajin și parcă îndatorat. Era în comportament, ca și în economia lui sufletească, un om, în toată puterea cuvîntului, de excepție, care naviga armonios, între etic și estetic.

Ca scriitor, Ion Agârbiceanu nu mai trebuie prezentat: e un clasic. Și, se știe, că a fost extrem de prodigios, asemănîndu-se în această privință cu Mihail Sadoveanu. Nu am la îndemînă bibliografia întregii lui opere; cred însă că depășește cincizeci de titluri, dintre care cele mai multe s-au tras în repetate ediții, ca să îndestuleze numeroșul său contingent de lectori.

După primul război mondial fusese ales membru al Academiei Române, iar în 1927 e încununat cu Premiul național pentru literatură. Critica și istoricii de specialitate, de la Nicolae Iorga la Eugen Lovinescu, de la Mihail Dragomirescu la Gheorghe Adamescu și de la G. Călinescu la Perpessicius, i-au apreciat zămisliirile pozitive și i-au relevat meritele, așa cum se cuvenea unui creator de frumos.

Ion Agârbiceanu a fost considerat un continuator al buneii tradiții a prozei ardelenesti, mai apropiat de Slavici de dinaintea lui și fără să atingă vigoarea lui Liviu Rebreanu, care vine după el. A debutat cu versuri la „Unirea” de la Blaj în

1900, iscăliind Alfius, și a optat repede pentru proză, scriînd povestiri, nuvele și romane — Iorga va spune despre romanul *Legea trupului*, că este „cu totul remarcabil” și Dulfu Zamfirescu, judecîndu-l într-o cronică opera, îl va așeza alături de danezul Andersen — iar în publicațiile epocii îi întîlnim semnătura cu regularitate la *Luceafărul*, la *Tribuna* și la *Transilvania* în Ardeal, la *Semăntorul*, *Viața Românească* și *Ramuri*, în țara veche, ca să nu le numesc decît pe cele mai prestigioase.

Cu toate aceste opinii și cu toată iubirea pe care am purtat-o omului, trebuie să recunosc că Ion Agârbiceanu n-a fost unul dintre scriitorii preferați ai generației mele. Nu ne acoperea gustul, cu literatura lui calmă și educativă, omenoasă și moralizatoare, care-i fundamenta naratiunile — vreau să spun că fructele creației și le-a cules din ceea ce ochiul a surprins pe șesuri sau la munte și mîntea a cumpănit, fără să fie ispitit să-și arunce privirile în fîntîni — și de aceea leatul meu s-a închinat altor idoli. Dar cine vrea să cunoască viața satului și a orașului ardelenesc, cu nevoile și aspirațiile lor, cu lumea anonimă, amestecată și necăjită din vremea subjugării austro-ungare, ca și articularele societății românești, cu elanurile și iluziile ei, de după Unirea cea mare, să se aplece cu încredere și o va afla ca într-o cronică, în paginile — în mîile de pagini — ce ni le-au lăsat hărnicia de spirit și conștiința de român ale lui Ion Agârbiceanu.

Vreau, de asemenea, să mai arăt, pentru cei ce nu știu, că el a fost primul director al ziarului „Patria” de la Cluj, pe care l-a condus între 1919 și 1927, avînd al revistei „Transilvania” de la 1928 pînă inclusiv în 1930, că a mai deținut funcția de secretar la secțiunile științifico-literare ale societății „Astra”, cum și demnitatea de președinte al Sindicatului ziaristilor din Transilvania.

Gîndurile astea toate, așa sumar cum le-am însăilat, mi-au fost stîr-

nite de o uitată epistolă de-a lui, peste care dau întimplător, adresată lui Ion Simionescu, al cărui cuvînt decisiv, în conducerea institutului poligrafic și editorial al „Cărții Românești” era notoriu.

Scrisoarea e din 26 iunie 1936 și o reproduc textual, în redusele ei linii:

„Stimate Domnule Profesor,

Deși am intervenit și în alte rînduri rugîndu-vă să-mi recomandați cînd un volum, cînd altul, pentru a fi editate de „Cartea Românească”, mă văd din nou silit să vă incomodez cu aceeași rugămînte. Am lăsat la aprecierea direcțiunii „Cărții Românești” un volum „Zbucium”, cuprinzînd 4 nuvele mari, alese de mine din ce am mai bun needitat în volum.

Vă rog binevoiti a-l sprijini să vadă lumina zilei la „Cartea Românească”. Ar fi și o încercare de reabilitare a nuvelei, în potopul de romane care, la noi, se scriu c-o ușurință uimitoare, de toată lumea. Cu mulțumiri și deosebită stimă, Ion Agârbiceanu.”

Și sfîrșind aici, precizez că feciorul de pădurar din Cenadele Albei, Ion Agârbiceanu, — care la anul, în 19 septembrie, ar fi implinit un secol de la naștere — si-a întemeiat o căsnicie pilduitoare, că a avut — după știința mea — patru copii, trei băieți și o fată, din care doi nu mai trăiesc, bunul meu prieten Ion Agârbiceanu — căruia noi îi spunem „Puiu”, fizicianul și profesorul universitar, care a condus cercetările pentru înfăptuirea primului laser românesc, și medicul Tudor Agârbiceanu, specialistul în reumatologie. Nu știu ce a devenit al treilea dintre frați, Nicolae Agârbiceanu, muzicologul și compozitorul, care înainte de ultimul război s-a stabilit la Paris, unde începuse să se afirme și care scrisese excelente partituri cu liederuri, cu muzică de cameră, simfonică și dramatică, și nici sora lor care, într-o vreme, eram informat că viețuia la Cluj. Și încerc o nevindecabilă melancolie, eugetînd la satul nostru — care a fost matricea sănătoasă și fertilă a tuturor valorilor românești — că în acest final de mileniu o absorbî treptat-treptat de oraș care-i devoarează cu lăcomie patriarhalitatea și poezia, ca să-l „civilizeze” cu orice pret.

L. KALUSTIAN

Din jurnalul de călătorie

al dr. Grindei

Marină nouă

S-au potolit valurile mării care de trei zile au izbit plaja în bătaie continuă. Secvențele izbirii nu se mai distingeau; se însumau într-o cascadă continuă ce acoperea toată liniștea nopților și toată agitația zilelor. Cerul este acum albastru și nesfîrșit, fără umbre de nori și fără învăluiri de ceață. Totul în natură s-a oprit în după-amiază care curge lin spre seară. Dincolo, înspre apus, cîmpuri întinse de mîriști și floarea-soarelui peste care se lasă domol soarele. Mă ating pieziș razele demolite de după căldura amiezii. Cafeneaua aproape goală, deschisă larg spațiului mării, își așteaptă musafirii, cu mese curate și scaune simetrice aranjate. Fata turcoaică mi-a pregătit cafeaua în nisipul fierbinte. O nostalgie, o întoarcere în urmă, spre nisipurile deșerturilor fierbinți ale pustiuilor arabe, unde arșița arde ochii, iar nisipul biciuie fața acoperită de văluri albe.

Aici, pe fîrnul pontic, fata turcoaică, cu ochii limpezi și credincioși, se mișcă lent în legănarea brizei, ce abia îndoaie virful pinilor și abia susură frunza mesteceenilor cu scoarță de argint. Pe întinsul albastru al mării ușor increțite, din cînd în cînd, curba albă a zborului de pescăruși. Nu există nici un contrariu în spațiul curat de ceruri și ape. Parcă a încetat orice mișcare, deși în larg saltă delfinii iar nesfîrșita lume de pești și crustacee își inscriu forfota vieții. Pe funduri, în nisipul apelor, moluștele își marchează traiectoria înceată, înceată de tot, încît ochiul nostru nu poate însemna timpul.

Și sufletul stă pe loc. Conștiința pare goală și se umple fără nici o reacție de pacea universului marin spre inserare. Este posibilă o pace în mine, tot așa de totală ca pacea cerului senin. Nici un nor nu-l pătează sineala fără margini și nici o întrebare, nici o mirare și nici o urmă de teamă nu tulbură și nu increțește totală liniște din adîncurile mele. O ipostază posibilă pe care o pierdem, nefericirii.

Uneori, poate tot din teamă sau ca răspuns la întrebări inutile, presupunem că trăirea în pace și împăcare totală va veni numai atunci cînd se va stînge din noi flacăra vieții. Dar aceasta este o ipostază a absurdului, ca ultimă șansă rațională a gîndului nostru chinuit. Pa-

cea din seara aceasta este o formă de trăire pe care pe nici o cale nu o pîndesc căile morții. Un sentiment atotcuprinzător de viețuire continuă. Cine ar intrerupe-o dacă nu există nici o contradicție și nici o posibilitate de accident. Viață fără nici o contradicție. Pace fără nici o neliniște și fără nici o înflorare a amenințărilor chinuătoare. Gîndul apare din cînd în cînd iluminat ca să înțeleagă rațional ceea ce instantaneul unei reprezentări pure a înțeles totul. Și de undeva din conștiința cu logica ei se încheagă un silogism fără termeni contrarii. Au dispărut antinomiile. Geneză directă de auto-iluminare, despre relația mea cu tot ce mă înconjoară, nisip, ape, cer și lumină.

Și eu zic: așa trebuie să devină ființa omenească. Născută din contradicții, dar așezată în armonia noncontrariilor universului, care respiră acum și respiră etern, dacă ne așezăm înăuntru lor. Căci putem deveni chintesența așezării armonice a lumilor; corespondență concordantă a structurilor noastre și corespondență totală cu așezările de liniște ale lumii. Ca undulația luminii care ne cuprinde, ca răsufierea calmă a mării care își respiră în cascade abia simțite energiile stihiale.

Cine a rupt concordanța noastră cu pacea, liniștea și împăcarea universală? Întrebarea vine ca un imbold, spre reușita noastră totală: autocontrolul care anihilează toate feed-back-urile contrarii existenței noastre. Să înlăturăm pe căile subtile ale straturilor latente din pacea primordială tot ceea ce ne înfioară și ne înfricoșează. Ne-am ocupat în viața noastră civilizată numai de contradicții și am judecat orgolios că în legile lor este singura noastră existență posibilă. Dar aceasta este efemerul generat haotic pe urmă. Involburarea neagră a hazardului ce a cuprins universul în lunga sa hălăduire spre pace.

Dar inițial, în secunda dintii, în logosul formulei numărului absolut, care conține numenul nostru în totală unitate cu numenul cosmic, era numai pacea armoniilor lumii. Omul teluric, zămisliit din paradoxul inițial, a pierdut conștiința păcii. A generat și s-a aruncat în curentul nesfîrșit al patimilor sălbatiche, și de aici agitația în încercenare pînă la crimă și omucidere planetară și interplanetară. Iată-l pe om aducător al crimei și tulburător al liniștii universului, ca preț al pierderii liniștii proprii. Religțiile și dogmele filozofilor nu l-au putut ocroti din strînsora oarbă și absurdă. A inventat legi false, care justifică acțiunea contrariilor. Au apărut lo-

gici care să justifice pierderea sa în încestarea om contra om și om contra natură.

Dar iată, aici, condiția potolirii mele în potolirea mării, a cerului și a cîmpiei încărcate de floarea-soarelui. S-o întind în toate ale mele de acum și toate ce vor mai veni să se topească în ea. Este suficient cuprinzătoare. Nesfîrșită ca cerul și liniștea interstelară, ca să nu o tulbure nimic. Și mai ales să nu o tulburați voi, prietenii mei, semei și bărbați care veți bate la poarta sufletului meu. Dar intrați fără teamă, curați și siguri că veți fi ca mine. Răsufierea noastră, una cu răsufierea liniștită a mării. Cîntați și dănați psalmodind în unduirea mării și în acuirea curbei lunare ce se va înscrie curînd pe sfera nesfîrșită.

ȘTEFAN BERCEANU

TUDOR GEORGE: SONETE

Printr-o simplă coincidență aritmetică, o echipă de rugby este alcătuită din cinci-sprezece jucători, adică tot atâtea elemente câte se cuprind într-un sonet (paisprezece versuri plus titlul).

Observația aceasta este, desigur, particulară și ludică, dar, în ceea ce mă privește, am considerat rugbyul întotdeauna ca pe o replică asociativă a unei bune echipe de versuri, alcătuită din cinci-sprezece sonete.

Spiritul combatant și organizatoric nu-i este străin nici sportivului, nici poetului.

Hulubi

Mai și-amintești hulubi jucători,
Pe care-i admiram în vremea prună:
Spre slavă, olaltă, ai fi vrut să zbori,
Ori în picaj să eazi, ca la porună!

Cum se fereau de vulturi și de ciori,
Bucându-și zborul într-o vrie-adineă,
În salt mortal, făcând să te-nțori
Cind ațintit uliu-n stol s-arună!

Priveai aerianul arabese,
Ca scris de-o-nchipuire ingerească,
Și-n prag de hulubar cum, lin, s-oprese,
Din palma-ntinsă bobii să-ți pigulească!

Prin liric spaț, azi, Verbul și-nșurubi
Sublim, ca jucăușii tăi hulubi!

Vers, cu perdelele lasate

Sint atâtea lucruri de cîntat pe lume,
Vesele sint multe, triste tot la fel,
Dar niciînd durerea n-o să-și vrea
Alt nume decît din timpul meu de bătefel.

Pamii în grădină-agonizau de floare,
Înverzeau pe straturi snopi de calomfir
Și-mbrăcat în haina mea de sărbătoare
Mă duceau cu mama-n zori la cimitir.

Cerul, blind prieten, cobora în palme
Și-mi ardea de joacă, și eram stingher
Sîngur, cu o mamă între dealuri calme,
Sîngur, cu o mamă ce bocea spre cer.

Aș fi vrut prieteni, gata de hirjoană,
Dar prin preajmă nimeni nu mă căuta,
Numai biata mamă, numai biata mamă
Morții ei pe nume jalnic îi chema.

Și-o tristețe aspră năvălea haină:
Cum nu vede mama dorul meu ascuns
Și lingă o cruce, strîmbă în țărîină,
Uită de copilu-i, hohotînd de plîns?

Bănuială rece singele din vine-l
Răscolea amaric și mă-nnebunea:
Mama asta bună nu ținea la mine,
Ea mai mult la morții ei străini ținea.

Pină eînd, cu vremea-n veci
neiertătoare,
Sub alt cer, cu straturi noi de calomfir,
Sovăind, pe-aceeași singură cărare
Eu mă duc la mama mea la cimitir.

Nu-mi mai arde astăzi de eireșe
coapte —
Marea mea răsplată, pusă pe mormînt,
De cînd știu că Dînsa, tainic,
într-o noapte,
S-a-mbrăcat în straie negre de pămînt.

Ce n-aș da ca timpul mersul să-și abată
Și pe-un drum de țară, -nmiresmat
de tei,
Mama mea, străina, cea de altădată,
Să mă uite iarăși, pentru morții ei.

GH. MINCA

Veacul XXI

O mașină bandajată are dureri metaforice
de stomac

În valea variabilă a surisului
Un șurub recită poezii de dragoste;
Cu ochii închiși de plăcere
Iarba crește la picioarele îndrăgostiților.
De bușuiecul poezăz cu fetele mari
fără să pună vreo întrebare.

COSTEL ZĂGAN

Stiloul

Penița ta-i de aur, nu se stinge
Ca astrul meu și palida mea rază! —
Alunecînd pe-a foilor mirază,
Foșnești precum suava mea meninge!

Concreta rugă tainic increiază
Cuvîntul care sufletu-mi incinge:
Cerneală, zgură, lacrimă, pecingea,
Prin cionțul tău divin se face oază!

Al plămuielii instrument — Stil sacru,
Mai drag îmi ești ca fulgerul lui Zeus! —
Și hymnu-acesta liber și-l consacru,
Atita cit mai singer și-neă Eu-s!

Duh prometeic, poartă-n veci sugestii,
Ca măduva de foc tăinită-n trestii!

Clepsidra

Parcă s-ar trage timpul dinapoi,
De-mi amintesc clepsidrele superbe —
Prin care-au seurs Imperii și Eroi
Și s-au prelins Istoriile-acerbe!

Ce-nseamnă, azi, clepsidra, pentru noi?
Un simbol rățacit, un straniu verb e:
Un martor orb, cit fierbem ouă moi,
Să nu dea-n clocot laptele, cit fierbe!

Dar altădată, după pulsul ei —
Nisipul ei de purpură și glorie —
S-au copt, în loc de ouă, Regi mișei
Și-au dat în clocote Imperatori!

Precum Oedip, stau ochi în ochi cu
hydra —
Simt cei doi sini superbi, de sfînx —
Clepsidra!

Opinca

Ca-n basme văd opinca cea de fier
Făcută de-un fierar străbun, anume
Ca să-l slujească, cit o fi pe lume,
Purtîndu-mi-l prin ploaie, zloată, ger!

Despre cel plecat

Pentru Marin Preda

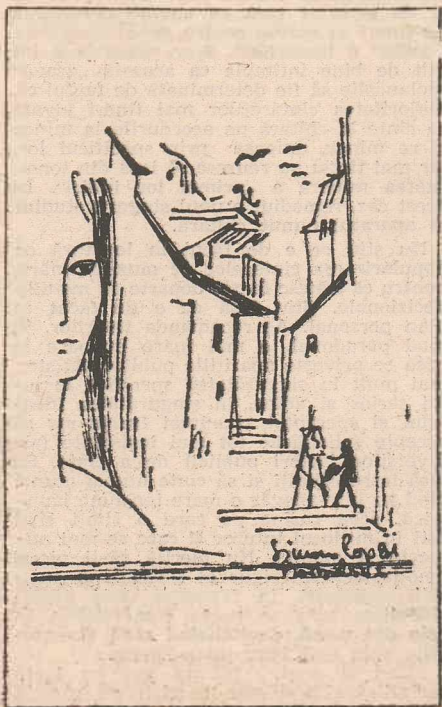
Acum nu mai e nici o îndoaială
toate au fost scrise exact
dar cine
bate-n păduri cu harapnicul iernitor?
cel ce-a scris nu mai e, a plecat,
cu hăitașii de clipe se-aude prin cer
acum străbate civilizațiile
atîț a mai apucat să lase
un capăt
de luminare fumegînd lingă paznici
nemîșcat stau acum și privesc
dintre stele explodînd puterea imaginației.

PAVEL PEREȘ

Substanță subtilă

Adu un fruct dintr-un copac oarecare
un bob de griu din lanul auriu
un pepene sau un strugure, toate cite sint
treceute prin mina bătătorită pentru care
scriu.

Nu pierde clipa și despice fructul
despice și fiecare sămînță în parte
pregătește-le ea pentru o probă de
laborator
sau deschide-le ea și cum ar alcătui o
carte.

Cum o fi reușit el să consume
Încălțămîntu-aceia auster?
Cu cit o fi umblat prin iad, prin cer,
Tălpiga-i spartă și rugina serum e!

Io nu mă trag din Cristofor Columb
Și nici din Camões, nici Vasco da
Gama! —
Tîrîndu-și greu picioarele de plumb,
Brăzda ogoru-n zori de ziuă, mama!

Opincile pluteau prin val de vrăbii
Cu maiestatea Marilor Corăbii!

Lampa

Mă-ntorc la vechea lampă-a mea cu gaz,
Uită-ntîr-un cotton printre ciurucuri,
Îi pun fitil și-o mustăcece la mucuri
Și mi-o anin în cuiul din pervaz!

Tu, Bitule, io știu că fu te bucuri,
Cînd para ei te-nrumenă-n obraz,
Sfîntînd sudoarea ce-ai depus-o az',
Nîmbînd discret bilanțu-atîtor lucruri!

Grav: — Sara bună! — tuturor le spui,
Cînd lampa ca pe-o lună-nalți în cui
Și chipurile noastre ni s-arată
C-o horă mare-n umbra clătînată!...

Înlăcărâți d-acele aripi roșii,
Mi-apar, ca-n frescă, iar, pe zid —
strămoșii!...

Scufa

Bătrîn ca Falstaff, port, cînd dorm, o
scufă
Moțată ca un uger sterp de vacă —
Bonetă frigiană traco-dacă —
Portretizîndu-mi, flase, grandoarea bufă!

Ca vițelusa de vițică seacă,
Mă vir eu botu-n țîța ei burdufă
Și morfolînd-o-i sug în buze-o mufă,
De sete și de foame-n somn să-mi treacă!

Iar, cînd mă scol, simt falca mea hirsută,
Cîmpoiul de bufon, surpat pe-o geană
Și-mi pare-o mutră foarte cunoscută
De pe columna dacică, traiană!

Și dacă-i bal — îmi zie — păi, de ce-i băl?
Nu-s eu — străbunul meu?! Nu-s
Decebal?!

Piinea

Poftește-ne cu soarele la masă,
Maternă-ntruchipare, Pîță Coaptă,
Ca o muiere care prunc așteaptă —
Rotundă, rumenită, pîntecoasă!

Privește-năuntru cu orice fel de lentilă
cu orice fel de aparat care mărește clar
înarmează-te dacă mai este nevoie
și cu vreo învățătură indiană chiar.

Ceea ce vezi cu inima curată
substanța subtilă de tot, tovarășe muncitor,
nu e decît emanația miraculoasă a
spiritului tău
nemuritor.

GEORGE LUCA

Cine sintem căci frunza...

Noi sintem oare frunza care cade?
Sau poate doar din pomul vieții sfînt
Închipuirea noastră o alungă?
Iar zborul lent, cumplit, spre rădăcini
E un pariu între destin și iarbă
Nou anotimp ivînd din adîncimi?...

Se lasă brumă albă peste străvechi miriști
Pe care chipul mamei se-alcătura-nnoptării
În zăua depărtării se scutură de frig
Cocorul unei liniști care-a murit și totuși
Stă pe covorul minții nou chip să
intrupezze...

Curier literar

Arina Maniciu. Ne-a plăcut doar Logodnă fără noi din care cităm: „Cireși căzînd în ispită / rîniți de alb / ca o logodnă fără de noi / ... / Eu sint logodnica nepieritoare / sub crengi născătoare de vis”. Mai trimiteți. Dominic Diamant. Chiar dacă nu e cine știe ce, semne încurajatoare în finalul poemului E totul neprihană: „nu te deda ispitei sirenelor de fum / căci singura minune — o crezi sau nu o crezi (din păcate un vers ca acesta, des întîlnit în poeziile trimise, strică totul) / e dulcea neprihană a purelor livezi”. Tiberiu Vișan. Ne-ați confundat, zicem noi, cu vreo editură, dar, dincolo de numărul mare al poeziilor, altceva nu mai putem remarca. Maria Florea: Versificați corect, dar fără emoție. Același lucru și despre poemele trimise de Stejărel Ionescu. Gustav Alfons Pîtea. Dintr-un teanc de așa-zise poezii, care sint fie prea lungi, fie prea contorsionate, vorbind despre tot felul de lucruri, am ales o penibilă strofă, o mostră care, sperăm, vă va îndemna să nu mai fiți chiar atît de infatuați: „Lubirea noastră e un mit / Ce se dezvoltă cu cit vremea trece / Căci ne-am iubit frumos, ne-am dăruit / Într-un singur moment cit alții în zece”. Ion Preda. Nici nu știm dacă veți ajunge, din întîmplare, să citiți că ne-a plăcut finalul poemului De ce mai scriu: „Cu

Închină-i de trei ori, cu mina dreaptă,
Boltitul tumul din fărîni de oasă,
Pupindu-i carnea dulce și fițoasă,
Ca de muiere care prunc alaptă!

Cuminecă-ne, Cuminecătură
Prin ear, toate-și află începutul:
Din țîță, pîntec, soare, dă-mi o gură —
Din lut născut, hrănește-mă cu lutul!

Cuminecă-ne, Piinea noastră bună!
Cuminecă-ne-n veci, Maică Țărîină!

Nai

— lui Gheorghe Zamfir —

E iar în dildori copitul Pan?
Ori numai vîntul — singerînd sugestii
Prin sfîrcuri de cugetătoare trestii —
Înduplecă fremătătorul lan?!

Prin stufăriș s-aprînd priviri de bestii,
Buculații șerpi preling un suier stran,
Egrete filfiînd cu stîns elan,
Plonjează-n zmircul flase al bălții-acestii!...

Te iată-Neornorate, eu-al tău Nai —
Setos sorbindu-l, ca felii de pepeni,
C-un rinjet de clonțos delfin tot depeni
Prin coapsa unui inger smuls din Rai!

Rai devorat petală cu petală —
Mușcîndu-i orga miniaturală!

Spada

Privesc, în panoplie, sublima spadă veche
La care epigonul s-ar dovedi că-i nul,
De n-ar veni vr-un Siegfried ori
mărghidan Hercul,
Săltînd-o-n pumn, ca mindra o floare la
ureche!

Nu cuteza, din chingă-i, să o desprînzî,
fudul,
Cit neamul tău bicisnic și măcinat de
streche
Nedemnu-i de-a-i sta-n fală și-n bălții
pereche
Și nici în pumni s-o sprîjnî, rivnînd,
nu-i prea destul!

Necum cerea, din goană, rotînd-o pe
d-asupra,
Cînd strașnicul Centaur și s-ar năzare-n
trap,
Lejeră ca un fulger și niți greoaie nu pra,
Pălînd, e-un gest pripelnic, cutezătoru-ți
cap!

Mai bine, neclîntită și dreaptă,
las-o-acolo,
Ca spada lui Damocles — spre slava lui
Apolo!

O, toamna niciodată nu ne-a suris prea
blind
Femeie, dintre trestii se-arată și
ne-alungă
Calmul priveghi al vîrstei — logodnă-n
echilibrul
Unor străine, aprig necunoscute clieme...

GEORGE POPESCU

Bătălia statuiilor

nu vă alarmați incidentul va fi rezolvat
vom arunca bombe lacrimogene
și pentru că nu putem calcula
consecințele

seventă luptei dintre statui va fi reluată
vom plînge cu toții
emoția va curge în valuri
va fi o veritabilă repriză între tăcere
și bombe
ultima ocazie de gol se va rata
comme d'habitude
în incheiere vom discuta despre
columbolul singuratic inventatorul
iubirii

și vizita la muzeu o vom sfîrși
cu o lucrare de control despre
„zborul alb chemînd eroii din statui”
— cum scria într-un ziar local
o tinără poetă

VAL MANESCU

țimplete cărunte și cu dantura slabă / Mă
las țîrit de vise ca, mătura de-o babă”.
Celelalte poezii, din păcate, sint prea copilărești. Mălina Mărăscu. Din crea două
poezii, aproape bune amîndouă, o imagine
promițătoare: „Ca să pot să deschid
geana ochiului / am lăsat spinii lungi să
o sfîșie”. Vasile Doagă. Marturisim că
ne-a plăcut rostirea curată, ca ritm, precum
și disponibilitatea de a metaforiza
în dulce stil baudelairean, motiv pentru
care așteptăm alte poezii. Dorina Cosmoș
Turcu. Dacă tot ne-ați „amenințat” și cu
alte poezii, le așteptăm, cu o singură dorință,
să fie mai bune decît cele de pînă
acum, din care n-am putut reține nimic.
Deocamdată nu pentru următorii: Mariana
Coman, Vasilica Tudose, Vasile Coli-
baba, Ioan Nădejde, Rodica Nuțescu, Fo-
finia Dumitrescu, Miruna Nicolescu, A-
driana Capota, Gabriela Ecaterina Gu-
tanu, Ion Brațu, Valentina Enache, Sil-
via Simon, Marius Octavian Cosmuța,
Florica Damaschin, Dan Blaier Moscu,
Maria Beșliu, Carmen Chiperea, Ludovica
Mindraș, Teodora Hașcă, Lidia Milea,
George Achim, Rodica Ghencea, Aurelia
Poghîre, Ioan Muscalu, Viorică Dan, Mi-
hai Constantin Voicu, Dan Ceuța, Ruxan-
dra Constantinescu. Manuscrisele nepubli-
cate nu se înapoiază.

VICTOR NIȚA

Muzica tinăra (II)

VALERIU STERIAN: „Cred că muzica tinăra a îmbătrinit”

De la bun început vreau să precizez că am mai participat și la alte câteva anchete privind starea muzicii tinere. Dar, după anchete, nu s-a întâmplat nimic deosebit, parcă nici n-ar fi apărut. Oare forurile de resort chiar nu vor să ia în serios toate aceste anchete? Trec însă peste îndoielile care mă încearcă gândindu-mă la soarta anchetei de față. Consider că muzica folk trece la ora actuală prin momente dificile. Aș zice că muzica tinăra a îmbătrinit. De ce s-a ajuns în această situație? Pentru că nu toți cei ce-au avut de jucat un rol în destinul muzicii tinere au făcut exact ceea ce trebuia. Aș putea fi, din acest punct de vedere, chiar și autocritic, dar nu cred că acesta ar fi cel mai important lucru. Noi, cei mai „bătrâni”, am pornit la drum, la un drum aproape necunoscut, și am atins o anume valoare. Cei care ne-au urmat și încă ne urmează, nu au reușit și nu reușesc să atingă nivelul nostru. De ce? Din două motive, așa zice eu, fie că nu au chemare pentru acest gen de muzică, fie că intenția lor a fost să se slujească pe ei înșiși, și nu muzica tinăra. Astfel, puzderia de folkisti „remarcabili” sau „senzaționali”, cum au fost apreciați și catalogați, n-a prea convins pe nimeni. Buni, valoroși pentru marea publică, au rămas tot cei din garda veche, Mircea Florian, Doru Stănculescu, Mircea Vintilă, Marcela Saftiu, Mircea Baniciu. Constat că o bună cotă mai au și cei ce au venit după aceștia, adică Nicu Alifantis, Victor Socaciu, Adrian Ivanițchi și alții. Nu trebuie amestecat aici Dan Andrei Aldea, care nu este un folkist propriu-zis, ci un muzician de excepție, implicat cu precădere în muzica rock. Și cam atit. În rest, nume, nume și iar nume, dar nu valori, sau, dacă vreți, pseudovalori fabricate cam peste noapte. Culmea este că despre aceste pseudovalori, luate

la un loc, s-a vorbit mai mult decât despre noi, luați tot la un loc. Mă refer, desigur, la emisiunile radio și tv din ultima vreme. Nu înțeleg de ce se insistă atât de mult pe ceea ce fac acești noi veniți, când despre noi, cei vechi, mai sint încă multe lucruri de spus, în special despre mai noile noastre cintece. Iată, ca să fiu cât mai concret, cu Mircea Vintilă, cu Doru Stănculescu, Nicu Alifantis și Marcela Saftiu, fiind bun prieten, mă întilnesc destul de des, discutăm, ne prezentăm unul altuia noile cintece, dar publicul, marea publică, nu participă la întilnirile noastre și tocmai de aceea cred că ar trebui ca emisiunile dedicate muzicii tinere să fie mai deschise, cu o mai bună imbinare între noi, cei vechi, și cei mai tineri interpreți apăruiți la orizont. Ar exista astfel și o permanentă confruntare, care ar aduce importante cistiguri pentru muzica folk. A nu se înțelege că noi am deșus armele, că nu mai facem nimic. Cîntăm în continuare. Cîntăm pe scenele diverselor săli cu un public variind între 500-700 de persoane. Dar una e să cînti în fața unui atit de restrîns public și alta e să cînti în emisiunile radio sau tv. Ce-ar fi de făcut? Ei bine, soluții sint foarte multe. Cele mai importante sint cele ce sînt de noi înșine. Noi, în primul rînd, trebuie să luptăm pentru calitate, pentru noutate, pentru popularizarea doar a ceea ce este valoros. Dar, pentru a face toate astea, eu zic că trebuie să avem un cadru adecvat și un sprijin pe măsură, dezinteresat față de persoane sau nume și interesat în primul rînd de muzică. În ce mă privește, muncesc mult, la fel de mult ca în perioada de la început, sint la fel de ambițios și de pretențios față de mine însumi și cred la fel de mult în muzica pe care o fac și o cînt. Iată, luîndu-mă cu vorba, era cit pe aci să uit să răspund ce mai fac în planul muzicii. Ei bine, încă de la sfîrșitul anului trecut am început să cînt cu un grup, așa zice grupul meu, numit **Compania Sunet**, din care fac parte **Mircea Bodolan** (chitară, voce și sintetizator), **Iulian Constantinescu** (baterie) și **Ioan Ranga** (chitară bas). Despre repertoriul acestei formații aș spune că este alcătuit din cintece mai vechi, atit ale mele cit și ale lui Mircea Bodolan, dar și multe, foarte multe cintece noi. Ce anume facem noi cu acest grup? Introducem o nouă manieră de interpretare, o imbinare între folk și country. Această imbinare mi se pare a fi un pas înainte, pentru că oferă posibilitatea realizării unor sonorități mai ample și mai pline de vioiciune față de maniera tradițională, dacă se poate spune astfel, a folkului nostru. Despre programul nostru pot să declar că este foarte încercat. Vom cînta pe litoral, alături de Mircea Vintilă, iar în luna august vom fi prezenți la un festival de country în R.P. Ungară, după care urmează o serie de turnee în țară, cu un repertoriu total schimbat. De asemenea, aștept cu nerăbdare să pot imprima la radio sau tv măcar o parte din cintecele scrise în ultima vreme.

DORU STĂNCULESCU: „Aș fi fericit să văd că noul val există”

Voi răspunde la toate întrebările. Prima: ce-am mai făcut în planul muzicii, în ultima vreme? Mi-ar fi foarte simplu să răspund: am cîntat. Dealtfel e și foarte adevărat. Dar se pare că nu numai atit se așteaptă ca răspuns la această întrebare. Probabil că ar fi binevenită o listă cit mai lungă de cintece noi, de participări la spectacole, (dacă se poate și menționarea lor, nu le mai știu numărul — și eventuale diplome), n-ar fi de aruncat nici menționarea citorva jurii, în care, negreșit „contribuția mea a fost remarcabilă, dacă nu chiar majoră” etc. etc. Și n-aș minți dacă aș spune că așa este. Dar cum „lauda de sine nu miroase a bine”, socot c-am răspuns la prima întrebare. Mă simt totuși dator cu o explicație celor ce afirmă că am stagnat, că n-am mai compus sau că, în ultimul timp, potențialul meu creator a scăzut. Respectiv, decât să compun douăzeci de cintece din care să rămînă numai unul, cred eu, că sint mai cinstit autocenzurîndu-mă și prezentîndu-l publicu’ui numai pe acela, unul. În plus, voi mai face o mărturisire: simt că nu mă mai pot exorima doar cu glasul, chitara, muzica și eventual cu flautul și terța vocală a prietenului meu Sorin Minghiaț. Nu-mi mai sint de ajuns. Gîndesc, compun și mai ales sint pentru

acte artistice mai complexe: adică film, teatru și poate încă ceva ce nu s-a inventat, sau n-am aflat eu deocamdată. Dar, sincer fiind, în aceste domenii artistice nu mă pot plinge de prea multe cereri, deși atunci cînd am fost solicitat și am răspuns toate cronicile au avut numai cuvinte de laudă la adresa contribuțiilor mele. Dar acesta este alt aspect, pe care — cu îngăduința revistei — îl voi mai atinge.

A doua întrebare: Ce noi talente am putut urmări? Răspuns: urmăream, dacă existau. Voi polemiza un pic cu **Victor Socaciu**, referitor la părerea lui, după care **cutare și cutare** dă el citeva nume, nu sint... cu nimic mai prejos decât noi **bătrînii**, pe vremea cînd am început să facem și, adaug eu, să luptăm, pentru afirmarea noului gen. Da! Dar noi nu aveam nimic în urmă. Noi am creat, am afirmat și am ridicat stacheta la un nivel. De la acest nivel, cred eu, trebuie mers mai departe. Nu ne putem mulțumi cu realizări pe care să le raportăm la momentul „facerii lumii”.

Toate aceste convingeri sint departe de a-mi da un sentiment de mindrie, cum că de la „generația mea” nu s-a mai făcut nimic bun. Dimpotrivă. Și ca să fiu mai exact, și cu asta răspund și la cea de-a treia întrebare, referitoare la publicitatea făcută genului muzical în discuție, voi reproduce cuvintele tatălui meu, dintr-o după-amiază de duminică, cînd, privind împreună la micul ecran, am avut „ocazia”, foarte frecventă dealtfel, de a asista la lamentările unei „stele folk”, nu știu de unde apărută și investită cu „dreptul” de a dezinforma publicul, în ceea ce privește muzica tinăra: „Pentru asta ai luptat?! Asta ai vrut?”

Cea de-a cincea întrebare: Ce părere am despre noul val de interpreți? Cred că se exclude de la sine, prin prisma celor spuse mai sus. Repet, aș fi fericit să văd că el există. Dar, deocamdată, mijloacele mele de informare sint lipsite de astfel de date.

La ultima întrebare, ce-ar mai fi de făcut pentru redresarea și dezvoltarea și așa mai departe, mă văd, oarecum, pus în situația unui teoretician utopic, care zărește binele, dar nu știe calea ce trebuie urmată.

Subscriu totuși la părerea **Marceli Saftiu**, în privința înființării celui teatru al tineretului.

În ceea ce mă privește, personal, cred că aș fi de mai mult folos apărînd pe

ION ZUBAȘCU: „Muzica vie”

Nu mi s-a luat niciodată vreun interviu în revista **Flacăra** și nici nu așteptam să fiu invitat la noua discuție deschisă aici. Deși am participat încă de la începutul **Cenaclului Flacăra** la primele festivaluri ale sale, alături de „membrii de bază”, cit și la cele mai importante manifestări și turnee care au impus cenaclul în mase, deși cintecele pe care le-am cîntat de-a lungul anilor au devenit succese de virf, fiind cîntate de toți, permanent și oriunde. Mă autoinvit, deci, la prezenta discuție, nu atit în speranța că, încercînd să-mi fac publice unele opțiuni, voi contribui la localizarea mea definitivă în contextul muzicii tinere, ci pur și simplu pentru că am lucruri importante de spus și s-a creat momentul și cadrul potrivit să le spun. Vreau să subliniez de la început însă că rîndurile de mai jos sint valabile doar în ceea ce privește muzica tinăra, nu și textele muzicii tinere. Cu ele începe o altă poveste.

Nu cred că muzica tinăra se află într-un impas real și definitiv, ci într-un fel de recul firesc după explozia în mase a **Cenaclului Flacăra**. În foarte multe școli din țară, la orașe și sate, grupuri mari de copii învață încă din clasa a II-a să cînte la chitară sub îndrumarea unor înzestrați și tineri profesori de muzică. Printre acești copii și tineri se află cu siguranță marile valori de mine. Sint convins că muzica tinăra va rămîne mereu tinăra pentru că o vor cînta în primul rînd noile generații și nu se va întimpla ca în muzica ușoară, unde mulți bătrîni, spiritual vorbind, deci cum e mai grav, se maimuțărăsc în compozițiile lor făcînd pe tinerii îndrăgostiți la toate orele de zi și de noapte ale programelor noastre radio și tv. Și asta de mulți ani de zile.

În ultima vreme, ce-i drept, senzația de ansamblu pe care o dau cintecele folk e aceea de tînguire, de melancolizare excesivă, indiferent dacă textul o cere sau nu. S-ar putea, în acest caz, ca muzica folk să ia locul **doinei populare**, desigur în noile circumstanțe sociale. Dacă e așa, atunci tînguirea de care vorbeam ar avea justificarea pe care o pretinde textul. Ar fi de cercetat însă ce anume determină pe tineri să opteze pentru genul acesta de „doină” a bunăstării. S-ar putea însă tot atit de bine întimpla ca această „gravă” melancolie să fie determinată de faptul că majoritatea cîntăreților mai tineri învață să cînte la chitară pe acordurile la minor și re minor, duiioase prin specificul lor, iar mai tîrziu nu reușesc să iasă din tonalitatea minoră a „primei lor iubiri”. În acest caz, remediu e unul singur: studiul la aparatul numit chitară.

Nu știu ce e de făcut în legătură cu popularizarea cîntecelor de muzică tinăra, pentru că trăiesc foarte departe de mediile decizionale. Știu însă ce e de făcut în plan personal. Aș recomanda tinerilor, în mod paradoxal, o mai mare pudoare în ceea ce privește aparițiile publice. Să stea mai mult în singurătatea specifică lucrului serios și adînc, în singurătatea idealului și speranței și numai foarte rar să accepte solicitările tot mai insistente (ale diversilor factori publici) de a cînta. Să iasă între ceilalți și să cînte numai atunci cînd au într-adevăr o mare tensiune lăuntrică, acea rușine pe care o simți cînd ești în mijlocul tuturor și care se mai numește și emoție. Nu merită să-ți pierzi emoția, semnul sigur al tineretii și purității sufletești, în favoarea unui profesionalism care se poate comercializa în cele din urmă, devitalizînd pină și energiile cele mai bine intenționate.

Fiînd și poet, mi-am pus cu toată seriozitatea problema muzicii pe care o cînt. Mai ales după ce pînea „Lume, lume”

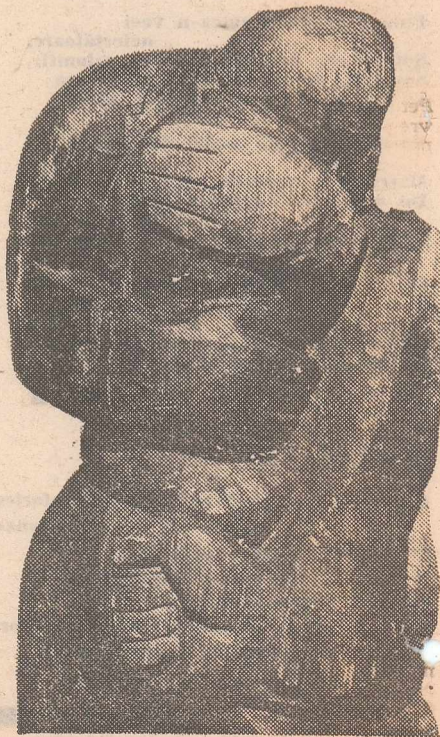
micul ecran. Doresc să nu fiu suspectat de lipsă de modestie și adaug că în cei 13 (treisprezece) ani de la prima mea apariție tv., am evoluat pe cele două canale ale televiziunii de un număr de ori ce-l pot acoperi cu ușurință cu numărul degetelor celor două miini (normale) al căror fericit posesor mă aflu. Și nu sint singurul în această situație. Să ne amintim măcar de **Marcela Saftiu** și de **Mircea Florian**. Bănuiesc că pentru a informa publicul ce și-a format o părere greșită despre muzica tinăra, nu trebuie ca valorile consacrate să facă de strajă la porțile instituțiilor datoare (dealtfel) să propage arta, ci să fie solicitate de către cei ce se ocupă de artă, de cultură.

a pătruns în toate mediile sociale, ajungînd pină și în repertoriul activ al șoferilor și al copiilor de la școlile ajutătoare, devenind în cele din urmă ceea ce se numește „folclor nou”, anonim, oral și chiar colectiv, devalorizat totuși prin renetatele parodii ale textierilor de brigăzi artistice. După acest neașteptat succes, mi-a apărut în față o problemă gravă: ce fac mai departe? Pentru a găsi un răspuns cit mai satisfăcător m-am apucat cu toată hotărîrea să studiez muzica. Însă pe măsură ce înaintam în studiu, pe măsură ce audiam tot mai multe discuri și perseveram în studiu teoretic, pe măsură ce cobindeam conștiința dimensiunilor noului univers în care intram, mi se preciza tot mai limpede ridicolul situației mele, al îngîmfării mele și a multor, inconștienți care se intitulează atit de ușor **COMPOZITORI** și își prezintă cu toată emfaza fragila îngherebare de sunete **COMPOZITIE PROPRIE**. În clipa aceea mi-au apărut două soluții. Sau duci muzica muzicii pină la capăt, adică pină în punctul în care ești capabil de ample compoziții simfonice, sau o iei în sens invers și încerci să descoperi și să conserve cu o înaltă conștiință artistică ceea ce a existat înainte de muzica cultă, tezaurul ancestral de sunete al civilizației populare.

Problema se pune, deci, dacă muzica tinăra vrea să rămînă în continuare în zona valorii estetice, a unui fenomen cultural, sau iese din această sferă și se mulțumește să fie doar un trecător simptom social al unor mai ample mutații contemporane. În ceea ce mă privește, deși am fost citat cel mai des în puținele articole serioase despre muzica tinăra (desigur la capitolul „și alții”), mă consider un cîntăreț cîntit și consecvent, un ins care a cîntat „**Omul pădurii**”, „**Floriile dalbe**”, „**Lume, lume**”, „**Hei, omule, hei**” și altele, după ce a ascultat pe majoritatea cîntăreților de valoare, fie ei din America sau de la noi. Cînt ceea ce cînt nu pentru că nu aș ști sau nu aș putea să cînt și altfel, sau altceva, ci pentru că aceasta îmi este opțiunea în spatele căreia stă trează conștiința mea artistică.

Trînd în Maramureș, am învățat să cînt din familie, încă din copilărie, înainte de a avea radio sau televizor în casă și continuu să cînt și azi, deși n-am mai participat demult la vreun spectacol de amploare. Cîntecul e o dimensiune firească a ființei mele și voi cînta cu același succes, atit pe un stadion cu ekt. mii de mii de ascultători, cit și într-o sală de clasă cu citiva copii, sau într-o pădure din Munții Rodnei, unde nu mă aud decât frunzele. M-am lecutit, sper, pentru mult timp de acum înainte de „compoziții proprii” și am optat definitiv pentru sondarea celor mai vitale zone ale cîntecului popular din Maramureș. Mi-e indiferent dacă sint ceea ce se numește un cîntăreț de muzică populară sau de muzică folk. Știu sigur că sint și voi fi un cîntăreț de muzică vie, așa cum au fost și sint pe cuprinsul pămîntului nostru graiul viu, focul viu și apa vie a basmelor.

Pagină realizată de **VICTOR NIȚĂ**

Cronica editorului

Dincolo de sertar

Nici o editură din lume nu poate acorda bun de tipar tuturor manuscriselor primite. În primul rând din pricina cantității lor. Dealtfel, până și portofoliul — manuscrisele contractate — asigură, de regulă, o producție pe următorii 2-3 ani. Ca să nu mai vorbim de unele secțiuni și mai aglomerate în care manuscrisele, **horribile dictu**, „stau la coadă” cu cincinalul. Există așadar un anume „ambuteiaj” al manuscriselor, încă din pornire, peste care ca niște dune bătute de un veleitarism nu totdeauna culpabil, se aștern troienele manuscriselor X. Evident, nici pe departe toate demne de interes, categoric însă — ca intruchipare a muncii și speranțelor omenești — demne de tot respectul. Adică de lectură și replică promptă.

Manuscrisele mai zac și din slaba lor calitate. În acest caz zacerea nu e decit eutanasiu. Manuscrisele pe care le iubim ar trebui însă să se nască, de regulă, ca și copiii: în nouă luni. În cele ce urmează va fi vorba despre șomajul manuscriselor iubite, adică despre situația cind prin lipsa unor reguli sau prin încălcarea altora se ajunge la nașterea mult prea chinuitoare a cărții. Să zicem de ex. că astăzi am descoperit un manuscris extraordinar. (Ipoteza nu este deloc inventată). Autorul, firitisit și beat de bucurie, va fi el publicat în 1982? Nu, căci spre regretul tuturor (?) în anul 1982 ii va apare o altă carte, iar eu aplic principiul: „un om — un an — o carte”. Dar pînă în 1983 voi avea reporturile din 1981 și cele din 1982, ele vor alcătui un set de cărți echivalent cu producția unui întreg an — deci manuscrisul iubit va fi expedit spre zărire, deodată, cenușii, ale anului 1984... Aș putea să-i dau fericitului autor nefericit un avans? Nu, nu se poate decit la acceptare. Nu l-ai acceptat? auz întrebarea. Sufletește doar. Din punct de vedere contabil, acceptarea vine după aprobarea planurilor, iar aprobarea planului pe anii viitori se va produce cîndva, în anii... viitori. Dar nu s-ar putea cere o includere? Ba da, dar numai în principiu. Căci în prezent, prin lipsa de coerență a noțiunii de editor, decizia este atît de dispersată încît nici trecerea unui titlu din rezervă în planul ferm nu e la îndemîna editurii. (Și aceasta pentru titluri gata aprobate din punct de vedere tematic). Sau, alt exemplu. Am un manuscris de poezie, foarte bun (nici această ipoteză nu e inventată), se află în plan, în planul ferm. Și nu-l tipăresc. De ce? Pentru că prezintă valoare nominală, pentru că „realizează pierderi”. De ce nu îl rentabilizezi cu altă carte, auz întrebarea de bun simț. Pentru că tirajele, mai ales la cărțile rentabile, sînt plafonate. Și nu se aprobă spargerea plafonului? Ba da, cu siguranță, dar nimeni nu știe cu siguranță cînd. Iar indicatorul de titluri este anual și obligatoriu... Aș putea cuteza să introduc în planificarea aleatoriu? Mai am un manuscris foarte bun și tot nu-l tipăresc. De ce? Pentru că depășesc numărul de titluri la structura respectivă, să zicem la critică sau istorie literară. Mai am un manuscris foarte bun, de literatură universală. Și ce-ți lipsește pentru a-l putea tipări? Să zicem reciprocitatea sau copy-rightul sau... Și totuși, auz pe a întrebarea, nu scoți la „Albatros” o carte la două zile? Ba da. Nu îți realizezi indicatorii decadal, lunar, trimestrial, anual? Sigur că da. Și atunci... cum? Greu. Nefiresc de greu, înaintînd cu centimetrul, busculînd, folosînd „hei-rup-ul” sau forșorul, într-un labirînt de sensuri unice sau interzise, în care aproape fiecare manevră a grabei mele poate fi amendată. Dar graba are ea vreo rațiune? Ține zorul de natura artei? auz întrebarea dv. Răspunsul e unul singur: nu. Numai că zăbava își are rostul la manuscris, acolo e firesc și acceptabil chinul făcerii. Nu la tipărire și mai ales nu din aplicarea regulilor de la poligon odată aflat în flux, la drumul mare al producției. Iată, am un manuscris trecut de toate barierele redacționale și de plan. Tipografia are și hirtie. Nu are însă spațiu de culegere, mi-am epuizat indicatorul coli-tipo. La altă tipografie atunci! Acolo am culegere, dar n-am coli-reale... Să căutăm alta! Da, dar n-avem contract... Dar în sfîrșit, iată un alt manuscris; are tipar, are hirtie și un singur cursur: e cam slabuț. Și îl trimiteți? Da, pentru că altminteri redactorul nu-și face norma...

Repet: chinuitoare nu sînt dificultățile (ce-i drept, nici chiar atît de stimulative) cît absurdul unora dintre ele, artificiosul lor. Răspunderea în orice împrejurare implică atribuții, competențe, elasticitate, întimitate cu punctul fierbinte al deciziei. Vizez următoarea convorbire cu factorul de decizie:

- De ce nu tipărești pe X, Y, Z?
- Nu sînt în planul tematic.
- Păi, puneți-i!

Asemenea convorbiri au loc. Numai că în realitate, se încheie cu un „Aha!” sau „Mda...”

Da, apare o carte la două zile. Mă uit la fiecare ca la un miracol. Și de bucurie că a ieșit nici nu mă mai doare atît de tare că e rahitică, subponderală și, mai ales, că a apărut în locul unui manuscris bun care încă șomează din neputința telefonadelor. Și pentru că un lanț prea lung de metodologii își tot contemplă verigile. Și le lustruiește, invocînd de fiecare dată „perfecționarea”, „sporirea eficienței”, „creșterea exigenței”... Și sîntem de acord, desigur, cu toate acestea. Sub semnul atît de imperativ pus de conducerea de partid pe autoconducere și autogestuire. Întocmai cum arăta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntarea din 5 iunie crt. de la Slatina: „Trebuie să muncim mai bine în toate domeniile. Trebuie să obținem o îmbunătățire radicală a stilului și metodelor noastre de muncă... Acționăm și dorim să crească răspunderea consiliilor de conducere, a Adunărilor generale, participarea directă a clasei muncitoare și a celorlalte categorii de oameni ai muncii la conducerea tuturor sectoarelor, a întregii societăți”.

Este calea sigură care, dînd curs irezistibilului proces de democratizare din țara noastră, va eradică din interstițiile unde se nasc cu patimă și sudoare toate valorile națiunii, exclamațiile înțelepciunii inepte de tipul „Aha!” și „Mda!”. Și nu mă gîndesc doar la manuscrise.

MIRCEA SĂNTIMBREANU

Desene pe asfalt

„La moara cu noroc”

Televiziunea rela într-o emisiune de prinz, între muzici și fotbal, vechi filme românești. Așa am avut norocul de a vedea (pentru a cita oară?) filmul lui Victor Iliu cu numele exact „La moara cu noroc”.

N-au trecut mulți ani de la acest film. Pentru o artă mai tînără de un veac însă, vremea cursă de la premierea lui pînă azi pare o veșnicie, o veșnicie în care au apărut cîteva noi școli, repede afirmate și la fel de repede expiate, s-a afirmat tineri care sînt acum bătrîni unei generații în eclipsă, au fost experimentate procedee tehnice insolite (la capătul căroră, metodic, apărea necesitatea întoarcerii la filmul mut) etc... etc... A murit Hollywoodul, a înviat Hollywoodul, la Cannes — ajuns tarabă de templu — își plimbă tristețea glorioasă fanate ale filmului, dar și ale jurnalisticii de film. Micul ecran a rănit singeros marele ecran. Cinemascopul nu și-a scuzat toate mijloacele. Acum marele și micul ecran sînt, în tandem, amenințarea proliferării videocasetelor. Chaplin nu mai e. Chaplin e totdeauna în noi. Greta Garbo n-a mai reapărut pe ecran. Paramount e de vânzare etc... etc... Dar „Moara” lui Iliu există. Și rezistă...

Cînd, intervievîndu-l, Iliu mi-a arătat cîteva albume cu „Moara” desenată cadru cu cadru m-am arătat impresionat, dar nu mi-am ascuns stupefarea: bine, dar cum rămîne cu spontaneitatea, cu „inspirația” de pe platou, cu actorul care cînd nu te așteptă „dă din el” cine știe ce minune? Iliu a suris amar și-a zis cum că el nu poate lucra altfel, că Bramante era inspirat cînd desena nu cînd zidea...

...Și cu cită proștețime mi se derulează în amintiri micul han-moară cu magica lume din juru-i! Erau la modă filmările cu multă figuratie (oșteni, călugări, dame) și Iliu ar fi putut încerca să populeze spațiul în care și-a plantat hanul. N-a fost nevoie. Hanul e doar o scenă în jurul căreia gravitează personajii nevăzuți. Iliu a desenat aerul, timpul. Naratiunea lui Slavici, exemplar slujită, a fost conectată la fiorul sublim al tragediilor grecești. Ritmul istorisirii e impresionant, deși lipsit de mulțimea detaliilor impresioniste ce par din nou la modă. Epica e inteligibilă și fără text. E un film mut „Moara” și inutil vorbitor. Elocvența fiecărui amănunt scenografic, puterea de sugestie a compoziției cadrelor, austeritatea ochiului care filmează (lent, cu mișcări sobre) toate acestea impun „Moara” ca pe o capodoperă ce e încă model pentru cel ce i-au urmat lui Iliu în truda de a legitima o școală românească de film. Ba tot, Codreșcu, Răutu, au mai fost în vreo altă peliculă ca în „Moara”? A mai jucat Ioana Bulcă și într-alt film? Nu cred deși am mai văzut-o în douăzeci. Și meșterul Gologan, autorul imaginii, și-a mai reeditat vreo dată știința de a filma o mie de nuanțe de negru, ca aici?

„Moara” nu e doar a sicriilor runde de aluminiu de la Arhivă, ori doar a regișrilor mai tineri care-i împrumută, evident creator, virtuțile nevestețite. Și s-ar cuveni că „Moara” să beneficieze de o reprogramare pe ecrane în exemplare cu sunetul restaurat, cu imagini descinzînd din pelicula originală și neepurate prin vreme de supervizori esteți ori de foarfecele proiecționistilor... Ce sacru griu a măcinat Victor Iliu în „Moara” sa spre care încă mergem, chiar de-am văzut-o cu aripile arse?

GHEORGHE TOMOZEI

Iubirea de frumos

Lucrarea unui profesor

De un deceniu profesorul de liceu Radu Fruntes din Brașov la casa de cultură din oraș în orele libere încearcă să reinvie într-un fel propriu, împreună cu suflă tineri muncitori și elevi, vechea euritmie, artă în care poezia rostită este interpretată de corpul omenesc înveșmîntat în strai de epocă simbolic de diferite culori. O voce rostește poezia care este ascultată prin mișcări de un grup de fete și băieți.

Expresionarea cuvîntului, ecoul lui, în ce măsură cuvîntul poetic poate fi prelungit în suflul celui care îl ascultă; este atenționalizat fiecare verb și substantiv, fiecare pauză din strofa unui poem.

Cu cîteva ani în urmă la un mic teatru din Constanța am văzut un

spectacol de euritmie susținut de Radu Fruntes care este și poet rafinat.

Spun toate acestea intrucit o lucrare a profesorului Radu Fruntes, tînăr încă, intitulată „Înapoi la Euritmie” care a fost trimisă Academiei Olimpice Internaționale de la Atena, inițiativa unui concurs internațional cum ar trebui să se deschidă jocurile olimpice de la Olimpia, a fost socotită vrednică de atenție urmînd ca acum în iulie, autorul român să-și susțină la Atena mai din aproape ideile. Intrucit versurile din lucrarea amintită aparțin unor poeți români ca Eminescu și Arghezi s-ar cuveni sprijinit efortul confratelui nostru de la Brașov pe punctul de a impune pe un plan mai larg european ideea românești. Cu acest gînd l-am rugat pe autor să ofere revistei Flacăra un fragment spre publicare din lucrarea sa „Înapoi la Euritmie”, apreciată de Academia Olimpică internațională de la Atena.

IOAN ALEXANDRU

Ce este Euritmia?

„Cel care imbină gimnastica cu artele în proporția cea mai bună și care le aplică suflului său în măsura cea mai justă, acela este — avem dreptul s-o spunem — un artist perfect...”

PLATON

Cuvîntul Euritmie este prezentat în dicționare ca o armonie de sunete, de linii, de mișcări, de culori, în muzică, în vorbire, în plastică acolo unde există un ritm armonios, un echilibru armonic.

Etimologic acest cuvînt vine de la EV care înseamnă bun și Rhythmos care înseamnă ritm. Deci, cu alte cuvinte, Euritmia presupune un ritm bun, sau ritmul cel mai bun, deci armonie și echilibru.

Structural Euritmia presupune mai mulți factori, cei mai caracteristici fiind mișcarea, ca expresie a bucuriei, a voluptății, a echilibrului, a liniștii. Apoi ritmul și rima ca impulsuri ale creației, ca impulsuri ale vieții. Acestora li se adaugă armonia de linii, de culori, și melodia sunetelor. Un alt factor este gîndirea, ideea care conține și conduce mișcarea. De asemenea nu este mai puțin prezent caracterul mișcării, cel ce revelează anumite stări sufletești. Impulsul mișcării este dat de voință care determină și schimbarea promptă a direcției mișcării și, în sfîrșit, ceea ce face ca mișcarea să aibă amplitudine ține de puterea simțirii.

Euritmia scoate la iveală valorile primordiale ale vieții, care stau în armonia mișcărilor. Dacă Euritmia cunoaște pentru fiecare vocală o anumită mișcare, această mișcare nu a creat-o Euritmia, ci însăși viața. În „dialogurile” lui Platon găsim sensul cuvîntului pus în raport cu sunetul care îl exprimă.

Timp liber

Consultînd la fața locului lucrătorii celor două birouri de turism ale Filialei de turism intern nr. 1, birouri cu sediile în bulevardul 1848 și Splaiul Unirii nr. 1, am putut constata că încă se mai primesc inscrieri la următoarele excursii:

- excursii de o zi, la fiecare sfîrșit de săptămînă, la Poiana Brașov, Cîmpulung — Predeal și Curtea de Argeș + drumeții în Țara Moșilor, în Maramureș, în Ceahlău (Lacu Roșu și Hașmaș) și în masivul Făgăraș. Mariana Cristea, agent de turism, ne spune că drumețiile se organizează în grupuri de 30-40 de persoane, cu ghid, însoțitori, truse medicale și nu se primesc persoane sub 18 ani. Echipamentul de munte este obligatoriu. Drumețiile durează 5 și 7 zile.
- excursii în Delta Dunării, de 4 zile, cu asigurarea transportului din București, cu masă pescărească și cazare pe pontoane dormitor. Și tot în Delta Dunării, la Maliuc (cazare și masă la hotel) și Crișan (cazare la căsuțe), pentru 5 zile. La cerere se pot organiza și alte excursii la munte sau la mare.

De la Departamentul Silviculturii și de la Asociația Generală a Vinătorilor și Pescarilor Sportivi culegem o veste bună pentru ambele categorii de membri: vinătorii se pot bucura că se află în plin sezon de vînatore la câmpiri. Se poate vîna pe bază de autorizație individuală, cit și pe bază de autorizație colectivă, pentru planul unităților silvice și al asociației. Se vinea, aflăm, pe toate fondurile de vînatore.

Începînd din luna august se mai pot vîna: rațe, porumbei, turturele, se pot vîna animale răpitoare, în tot timpul anului, cum și păsări răpitoare (în afară de ulii și vulturii, ocrotiți de lege, fiind pe cale de dispariție).

Din aceeași sursă aflăm că, în lacurile de baraj, în riurile de munte a început pescuitul păstrăvului, lipanului și loștritei — pește care în riurile Vișeu și Bistrița Aurie ajunge pînă la 10 kilograme bucata. La cîmpie se poate pescui în bălțile și iazurile gospodărite de Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții și de Asociația Generală. Se poate de asemenea pescui în Delta Dunării și în Dunăre.

Eveniment la Teatrul Național: în cadrul Festivalului de teatru antic de la Constanța, Teatrul Național va fi prezent, în zilele de 30 iunie și 1 iulie, cu spectacolul Galigala, de A. Camus.

Tot pe litoral, în cadrul acțiunii „Li-

Euritmia vrea să facă perceptibilă prin mișcare viața, impulsurile care trăiesc în forme, în culori, în sunete, în cuvinte. Revelează farmecul mișcării, frumusețea, armonia mișcării, îi arată splendoarea ascunsă. Așa cum poetul simte impulsul creației și-l redă prin cuvînt, tot astfel prin Euritmie trebuie să simți impulsul creației, pe care însă trebuie să-l redai prin mișcare, să-l faci să se vadă. Cuvîntul. Sunetul. Culoarea. Forma. Acestea ne sînt cunoscute mai mult ca simboluri și mai puțin cunoaștem esența lor pe care o putem sesiza în expresia mișcării. Prin mișcare impulsul creației își păstrează forma cea mai subtilă de reprezentare. Prin cunoașterea esențelor, Euritmia presupune o renaștere.

Pedagogic. Euritmia are ca scop: educarea prin mișcare, învățarea prin mișcare (mișcarea ca mijloc didactic), estetica gestului, bucuria mișcării, toate acestea de la vîrsta școlară mică pînă la adolescență. **În medicină** Euritmia are scop profilactic și terapeutic folosînd mișcarea în vindecarea unor traumatisme psihice sau de ritmicitate fiziologică. De asemenea, Euritmia o întinlim pe scenele de teatru unde are ca scop mișcarea artistică a actorilor, grația și armonia, lumina mișcării, și în final să devină vorbire și cînt vizibil.

Pentru a-și atinge aceste idealuri, Euritmia folosește cîteva mijloace. Liniia și diversele ei forme. Tunica și voalul, asemănătoare celor antice grecești, în Euritmie au valențe artistice. Culorile în varietatea lor spectaculoasă își găsesc expresie în mișcări caracteristice. Gama și intervalele muzicale, alfabetul, fiecare vocală și consoană avînd o exprimare bine conturată în mișcarea euritmică.

RADU FRUNTES

toral '81”, același teatru este prezent cu comediele românești: Gaițele de A. Kirilțescu și Gimnastică sentimentală de V. Voiculescu.

Pe 27 iunie, Teatrul Național își încheie stagiunea 1980-1981 cu spectacolul: Viața unei femei de Aurel Baranga.

Vladimir Moraru, de la ziarul Sportul, recomandă:

- joi și vineri, la Snagov, are loc „Regata Snagov”, canotaj feminin, la care participă cinci țări. România participă cu cea mai bună flotilă, în frunte cu Sanda Toma, campioană mondială și olimpică la schif simplu ● sîmbătă și duminică, la orele 17.30, pe stadionul „Republicii” din Capitală va avea loc meciul de atletism între echipele feminine ale României și R.S.F.S. Ruse.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Hipism

BAVARI redivivus

Reuniunea hipică de duminică, 21 iunie, de pe hipodromul Ploiești, s-a desfășurat într-un decor de toamnă tîrzie; frig, ploaie, noroi și vînt, cu toate acestea, toate probele, în număr de nouă, s-au desfășurat în condițiuni multumitoare, toți concurenții fiind din plin solicițaiți.

Se cuvine însă, în primul rînd, subliniat apariția în probele publice a armăsărilor, a excelențului armăsar „BAVARI” care în premiul „Dumbrăvioara” — alergare rezervată celor mai buni trîpași din țara noastră, ce acordă avantaje substanțiale tuturor concurenților (Selenar, Horoscop, Coridel etc.) — a reușit totuși să treacă primul linia de sosire. Forma bună a acestui armăsar de excepție, produs al crescătoriei noastre naționale, ne face să sperăm că va avea o bună comportare în proba internațională ce va avea loc la Moscova în luna viitoare. În altă probă rezervată cailor de doi ani, o impresie deosebită a făcut concurența „Jurista” cu care campionul nostru Gheorghe Tănase, a făcut o cursă senzațională.

Premiul amatorilor a fost cîștigat de armăsarul „SOROCEL” cu care conducătorul său, avocatul Șerban Haralambie, a făcut din nou dovada acțiunilor sale, sînd în expectativă mai toată cursa, atîcînd dezinvolt la momentul oportun; trecînd primul linia de sosire, raportînd și o cotă substanțială.

ELENA ȘTEFĂNESCU

Lumea în care trăim

„Propagandă pentru pace“

La Viena, în conferința sa de presă, răspunzând la o întrebare tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Unele ziare, presa și televiziunea din unele țări occidentale încearcă să speculeze o serie de probleme, dar cred că nu întotdeauna acestea sînt de natură să servească prieteniei și colaborării dintre popoare“. Este aici, în această frază, subliniată răspunderea ziaristului și a mijloacelor de comunicare în masă, răspunderea față de propriul popor și față de umanitate în ansamblul ei. Într-o lume în care mijloacele de comunicare în masă au cunoscut o dezvoltare impetuoasă, într-o lume în care presa, radioul și televiziunea au dobîndit o putere de pătrundere extrem de mare, această răspundere este proporțională cu audiența cuvîntului scris sau vorbit. Sînt prea grave problemele ce frîmîntă planeta și s-au acumulat prea multe dosare cu o încărcătură explozivă, pentru ca realitatea aceasta să fie tratată cu ușurință. Trebuie făcut totul pentru a răspunde aspirațiilor reale ale popoarelor, cerințelor vitale ale epocii. Iar acestea sînt legate inseparabil de pace.

Trebuie să se înțeleagă — a subliniat în repetate rânduri președintele Nicolae Ceaușescu — că primul drept al omului este acela de a trăi în pace și liniște. Pentru înfăptuirea acestui drept România s-a pronunțat permanent și a acționat neîncetat. Numeroasele inițiative, propuneri și acțiuni întreprinse de România pe plan internațional, la Organizația Națiunilor Unite, au exprimat adîncă voință a poporului român de a se pune capăt cursei înarmărilor, conflictelor, folosirii sau amenințării cu folosirea forței. Un climat prielnic colaborării implică totodată eradicarea neofascismului, în toate variantele sale, a tendințelor șoviniste, iredentiste, a tot ceea ce dăunează stabilității și păcii pe continent. Or, în această direcție răspunderea mijloacelor de informare în masă este enormă. După cum se cunoaște, în Actul final de la Helsinki a fost inclusă prevederea ca toate statele participante la Conferința general-europeană să-și asume ferm obligația de a nu admite ca pe teritoriul lor să se desfășoare activități îndreptate împotriva altui stat sau a altor state, inclusiv din partea mijloacelor de informare în masă.

Poziția României este clară. Este poziția unei țări a cărei vocație pașnică a fost demonstrată permanent, în toate împrejurările. România se pronunță pentru amplificarea largă și neîngrădită a cooperării cu toate statele continentului și ale lumii, în cele mai diverse domenii, în condiții de deplină egalitate și avantaj reciproc. La Reuniunea de la Madrid, propunerile românești se relevă prin natura lor constructivă. Activitatea delegației române subliniază devotamentul față de marile idealuri pașnice. Colaborarea cu țările europene, și nu numai cu ele, o dorim pe toate planurile și o imaginăm în acest sens. Este o colaborare ce depășește cadrul strict economic. România consideră că se impune lărgirea colaborării dintre statele europene în domeniul culturii și artei, științei și învățămîntului, sportului și turismului ca

și în alte domenii, inclusiv în problemele de ordin umanitar. În acest scop România a propus organizarea unor reuniuni, simpozioane, festivaluri și alte manifestări intereuropene care să ducă la intensificarea schimburilor culturale, la întărirea respectului pentru tradițiile și cultura fiecărei națiuni, la răspîndirea a tot ceea ce omenirea a creat mai bun în fiecare din domeniile de activitate, să servească apropierii și prieteniei dintre popoare. La acest punct trebuie, încă o dată, menționat aportul mijloacelor de informare în masă. Ceea ce se așteaptă de la presă, radio și televiziune este slujirea adevărului, relevarea prioritară a aspectelor ce sînt susceptibile să favorizeze mai buna înțelegere între națiuni, un spirit pozitiv, o viziune realistă și obiectivă. Speculațiile, informațiile din „surse“ îndoielnice, denigrările, insinuirile răuvoitoare nu au darul să încurajeze atmosfera politică în Europa. Dimpotrivă!

Opinia publică așteaptă de la mijloacele de informare în masă o atitudine responsabilă față de problemele autentice ale acestui complicat moment al vieții internaționale. Pentru a asigura pacea Europei și a lumii, problema dezarmării are o însemnătate deosebită, ținînd seama că pe acest continent sînt concentrate cele mai puternice forțe militare, armamente, inclusiv armamentul nuclear. România se pronunță pentru negocieri, pentru organizarea unei conferințe a încrederii și dezarmării și trecerea cît mai grabnică la tratative privind amplasarea și dezvoltarea de noi rachete. Conferința trebuie să aibă loc în condițiile respectării depline a drepturilor tuturor statelor. Toate statele au datoria să-și asume angajamente clare, precise, care să ducă la încetarea înarmărilor, la oprirea amplasării și la eliminarea rachetelor existente, să deschidă calea pentru măsuri reale de dezarmare și de încredere pe continentul european.

Grijă față de om și de drepturile sale trebuie să înceapă cu asigurarea păcii, cu acțiuni în acest sens. „În loc de propagandă pentru înarmare și război să facem propagandă pentru pace! — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea la adunarea festivă consacrată aniversării a 60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român. Să înceapă negocierile și să se prezinte deschis propunerile și acțiunile pentru dezarmare și destindere ale fiecărei părți. Numai atunci se va vedea cine face doar propagandă și cine acționează în mod real pentru pace.“

„Propaganda pentru pace“ nu înseamnă doar simple promisiuni. Ea presupune acțiune directă, neobosită, continuă. Adică, ceea ce face statornic România socialistă, președintele ei. „Propaganda pentru pace“ reprezintă în ultimă instanță o propagandă a faptelor. Din acest unghi trebuie privită și menirea mijloacelor de informare în masă. Cuvintele președintelui țării, rostite la conferința de presă de la Viena, au o semnificație adîncă, multiplă, îndemnînd la meditație și responsabilitate.

AL. PINTEA

Mondo umano?

Ufo și ufologia

Mulți, foarte mulți o iau în serios și spun că este o știință. Ca și polemiologia (știința războiului), ca și futurologia (știința viitorului). Dar, la fel de mulți, foarte mulți o iau în glumă și atunci ufologia devine subiectul preferat al unor umoriști. De-ar fi să amintim pelicula — ce a rulat recent și pe ecranele noastre — „Jandarmii și extraterestrii“ și tot ar fi suficient! Cu toate acestea, cei ce se ocupă serios de ufologie sînt foarte încrîncenați în cercetarea lor, iar de curînd, la Londra, s-au reunit în al doilea congres internațional de ufologie. Știri de presă spun că au fost prezenți 180 delegați din 28 de țări între care eminenți oameni de știință ca Bertil Kunleman, care conduce departamentul de informatică al Academiei Regale suedeze de ingineri, dr. Bruce Maccabee, fizician american, ca și alți cercetători preocupați, spun sursele, „să demistifice și să demonstreze că cercetarea avînd ca subiect obiectele zburătoare neidentificate (Unidentified Flying Objects — U.F.O.; de unde și termenul de ufologie), s-ar putea face pe baze serioase și științifice“. S-au prezentat expuneri, s-au folosit diapozitive, s-au făcut interpretări, s-au comunicat ipoteze, s-au prezentat vizite pe Pămînt ale extraterestriilor. Să reluăm una dintre relatări privind acest ultim aspect: un automobilist francez, aflat noaptea tîrziu pe o autostradă, vede cum, pe neașteptate, un obiect zburător luminos apare pe cer, apoi aterizează și o creatură se materializează în fața automobilistului stupefiat. Cu o voce mecanică, extraterestruul debitează pe un ton monocord și într-o franceză perfectă: „Adevărul este refuzat constipaților!“ (!) Cu toate acestea, sintem asigurați că ufologii prezenți la Londra au considerat că numai zece la sută dintre cazurile precum cel de mai sus sînt, într-adevăr, neexplicabile. Celelalte 90 la sută sînt fie fenomene naturale, fie „obiecte zburătoare“ identificate pînă la urmă. E adevărat, de vreo trei decenii, UFO-urile au tot abundat iar cercetătorii vorbesc de: posibilitatea vieții pe alte planete, influența fenomenelor fizice. Dintre teoriile prezentate mi-a plăcut cea a lui W. de Clancarty, vicepreședintele ufologilor englezi: fără îndoială, „pămîntul a fost colonizat de călători din spațiu ai căror descendenți sîntem toți“. Tot el declară: „Cred că acolo sus, cea mai mare parte dintre ei sînt băieți buni“. În schimb, alți ufologi au remarcat o recesiune serioasă în ultimii doi ani a UFO-urilor. Cauze? Potrivit unora este un semn că vizitatorii noștri interplanetari și-au încheiat perioadele de cercetări asupra ființelor și Terrei. În ce mă privește, atras de această ultimă teorie — fără motive explicite — întreb: ce-or fi descoperit și cum interpretează orînduiele pămîntului? S-ar putea să nu ne mai viziteze? De ce? Apoi, dacă le sîntem descendenți, nu le-am luat chipul și asemănarea? Ca să nu mai vorbesc de reciproca!

DUMITRU CONSTANTIN

Itinerar între două oceane

Viață și santal

Las în urmă strania cetate mogulă în stil colonial, parcul vast și trufaș al New Delhiului și mă scufund în Old Delhi, în megalopolisul scund și comprimat, vivace și turmentat de aburi tropicali. Toate drumurile duc în Connaught Place, imensă rotondă flancată de coloane sub care se îndeasă, fără echivocuri, viața Indiei. Sute și sute de mici magazine cu mărfuri care s-au vindut de mult prin lume, mii de tarabe șchioape și alte mii de „prăvălii ambulante“ se iau la trîntă aici într-un iureș de bazar tăcut. Spre deosebire de bazarele orientale pigmentate haotic de strigături vinzătorilor, în Connaught Place comerțul se desfășoară ca în vis. Lent și mut, de parcă toți ar avea lîmbile tăiate și somnifere în vine. Stupefiantă această aglomerare teribilă de personaje minate aspru de la spate de nevoi, dar căzute într-o transă profundă, într-o apatie blajină, fără nici o breșă. Clienții parcurg lenesi lungul drum circular care dă sens pieței, abordează cu dezinteres teribila varietate a mărfurilor, dialoghează cu o inimă de tehnică a pauzei prețuri și calități iar de partea cealaltă negustorii le răspund cu aceeași monedă, plictisiți și vag deranjați de puhoiul curioșilor. S-ar părea că tot acest miez al Old Delhiului care ar trebui să fie dinamic și eficient își propune — cu toate șansele — să rămîna abulic și inutil. N-am înțeles dacă cineva vinde cu adevărat și cumpără cu adevărat pe această scenă a angoasei tropicale.

Mozaic

La teatrul „Regents Park“ din Londra, regizorul David Conville pregătește o nouă versiune scenică și o nouă distribuție pentru celebra piesă polițistă a Agathe Christie, „Cursa de șoareci“. Noua distribuție va fi a 11-a de la prima reprezentare, care a avut loc la 23 noiembrie 1952, pe scena teatrului londonez St. Martin. „Cursa de șoareci“ deține recordul mondial al celui mai mare număr de spectacole și de reprezentări cu casa închisă.

Organismul uman pare să fie mult mai rezistent la temperaturile joase decît se credea pînă acum. Aceasta este concluzia la care au ajuns oamenii de știință în urma unei înfîlșări cu totul ieșite din comun. Este vorba de cazul unei tinere americane care, nevoită să-și părăsească automobilul, a căzut în zăpadă și a rămas acolo, în stare de inconștiență, toată noaptea.

Pe tarabe și în vitrine se îngrămădesc pantofi demodați, confecții antebelice, fructe și mîrodenii, obiecte ciudate (telefoane vechi, cuiere baroce, gambete și lavalier, junghere și claxoane cu pompă etc., etc.), papagali și șerpi cu clopoței, o întreagă floră, faună și garderobă puse cap la cap într-o demență a varietății care pune în relație jungla cinstită cu inventarul inutil al unui studio cinematografic. Prin acest univers de naftalină, acerb exotic, gloate de jerpeliți cu coastele ferm trase și clavicule proeminente așteaptă turiștii curioși pentru a le ușura buzunarele. Mulți stau întinși pe „trotuare“, zdrobiți de o plictiseală istorică, privind fix fiecare la punctul său, probabil dintr-o altă lume. Miroase a ulei incens, a santal, a fructe putrede și a mizerie, a mizeria aceea feroce și banală pentru care, în anumite zone ale lumii, se nasc zeci de milioane de oameni.

În această imagine a supraviețuirii, reîncepută cu o monotonă degajare în fiecare dimineață, femeile au un rol aparte. Înfășurate în sariuri multicolore, cu o sofisticată artă a combinării faldurilor, machiate puternic, dar nu strident, în game care indică ei bine da „o stare de spirit“, femeile în Connaught Place ca și în India întregă celebrează o victorie cu fiecare pas. Se mișcă lin, cu o splendidă verticalitate a coloanei, degajă demnitate și discreție și o stupefiantă încredere în milioanele de clipe următoare. Par niște regine ieșite în masă pe ulițe și traversează sărăcia toridă și mixtura nemaipomenită a peisajului ca și cum ar voiaja, în picioarele goale, printr-un templu care nu se termină niciodată și unde vîiește tăcerea răcoroasă a speranței...

RADU BUDEANU

Transportată la spital imediat după descoperirea ei, a doua zi dimineața s-a constatat rigiditatea completă a corpului, temperatura fiind de 31 grade C, pulsul de 6-8 bătăi pe minut, iar respirația din ce în ce mai rară. Introdusă într-o acrotermă umedă, pacienta și-a revenit abia a doua zi, temperatura corpului său devenind normală. După părerea medicilor, o astfel de revenire la viață se datorează unor resurse ale organismului uman nedescoperite încă.

O caravelă olandeză scufundată în secolul al XV-lea a fost descoperită în cursul unor săpături efectuate în portul danez Vejle. Descoperirea este considerată senzațională, deoarece e-pava va oferi posibilitatea unei cunoașteri mai detaliate a acestui tip de navă construită în epoca medievală. Se știe că tocmai la bordul caravelor au efectuat marile lor călătorii Cristofor Columb și Vasco da Gama.

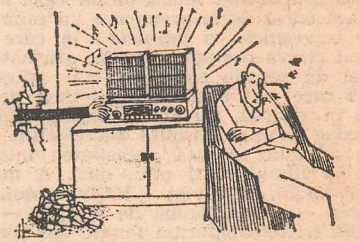
Ochii și urechile lumii

Lacrimi și claxoane

La Verona, orașul shakespeareian unde s-a încheiat Turul ciclist al Italiei, Giuseppe Saronni a trăit una din cele mai cumplite clipe ale carierei lui de campion pe două roți: în plin sprint final, trăgînd cu ultimele puteri să-l învingă pe Battaglin, purtătorul tricoului de aur, publicul — și el tribat, năvălînd pe circuitul ciclist — l-a huiduit și a aruncat în el cu excremente! Sub bolțile arenei veronese — unde cîndva sclavii își așteptau moartea în jocurile crude ale imperiului — Saronni a fost zguduit de o criză nervoasă, cu hohote de plîns. Dar cum și-a revenit, primul său gînd a fost o nouă diatribă împotriva rivalului său, Francesco Moser. Ura dintre ei pare a fi fără odihnă, de cîțiva ani. Cuvintele unuia împotriva celuilalt sînt incredibile, dacă te gîndești din ce mare brînză s-au luat. Numai că brînză aceea e, și ea, pe bani. Saronni îl acuză acum pe Moser de organizarea unei conjurații, pe parcursul întregului tur: „Știa că nu va cîștiga, dar imi vroia pieirea! Știe că nu mai are picioare și polemica e tot ce i-a rămas ca mijloc de existență. Iar suporterii lui mă tratează ca pe un cîine!“ Multumit de înfrîngerea lui Saronni, Moser adoptă o mască liniștită, a virtuosului care cedează melancolic puterea: „Nu mai imi găsesc cedența ideală... Am greși dacă și în acest mic infern de patimi și claxoane am face obișnui, noastră operație de a împărți proștii în îngeri și monștri. Nici în ciclism viața doar între uși de biserică nu e posibilă... Saronni culege roadele — dacă te putem numi așa — a ceea ce a semănat cu furie, argoanță și încăpăținare, fascinat de geniul său, și el incontestabil. Înainte de pornirea în Giro, el, „cîinele“, a făcut acel soi de declarații fanfaronarde care-s cel mai sigur mijloc să-ți prefaci semenii în tot atîția dușmani. El, „cîinele“, i-a numit pe adversarii săi „șacali!“ Nu-i de mirare că în cele mai importante pronosticuri: „Pariez că Moser nu va termina turul Italiei“. Fals. „Battaglin nu are fizicul pentru a alerga două mîri probe cicliste în patruzeci de zile“. Battaglin, cu fizicul lui a cucerit turul Spaniei și al Italiei. E un om la 30 de ani, plin de complexe, gata să renunțe la carieră, dar care acum s-a trezit și a realizat o performanță cu care l-a „încuiat“ și pe „cîinii“ ca Saronni și pe „șacalii“ lui Moser. În lumea aceasta plină de impurități, îl aduce, totuși o poveste care poate fi privită în ochi: formidabila lui putere de a sprinta pe munte, în urcus, s-ar datorata spaimii încete, copil fiind, de cite ori trecu în fața ruinelor unui castel, aflat chiar lîngă sătucul său, cocotat pe un vîrf de colină. Din castel se zicea că ies fantome. Battaglin apăsa și trăgea ca nebunul, pe mica-i bicicletă, să nu-l prîndă stafia. I-a rămas puterea asta, în picioare. În schimb, tot din copilărie, mie mi-a rămas în singe să țin, fie ce-o fi, cu oamenii care au putut să îndure ceea ce a trăit Saronni, la Verona. Sau nu mai avem de ales nici măcar între lacrimi și mîrdărie?

RADU COSAȘU

Lumea se amuză

(După „EULENSPIEGEL“ — R.D.G.)

- Taxi!
(După „THE NEW YORKER“ — S.U.A.)

W. SOMERSET MAUGHAM Salvatore

W. Somerset Maugham (1874-1965) s-a bucurat de mare popularitate încă de la debutul său ca prozator, în ultimii ani ai secolului trecut, ajungând să fie supranumit „Maupassant al Angliei”, pentru romanele sale de un realism zguduitor și de o remarcabilă naturalitate și bogăție a limbajului, citite în lumea întreagă (Robie, Julia, Luna și doi bani jumate, Vacanță de Crăciun, Plăcerile vieții. Ce mică e lumea etc.). A excelat și în genul scurt, dovedind o extraordinară concentrare dar și diversitate în volumul de schițe exotice Cosmopolite, transpus cindva defectuos în românește de un industriaș al traducerilor, din care prezentăm pentru generațiile tinere o succintă narațiune-portret.

Mă întreb dacă o să izbutesc.
Prima dată l-am văzut pe Salvatore când era un băiețel de vreo 15 ani, cu o mutră uchișică dar simpatică, veșnic cu gura rîzînd pînă la urechi și cu ochii senini. Își petrecea diminețile lenevind pe plajă aproape gol și trupul lui bronzat era subtil ca ostrețele de la un gard. Era mlădios și plin de grație. Mereu intra în apă, apoi ieșea și iar inota în stilul acela stingaci dar ușurel al băieților de pescari. Cățărindu-se pe stîncile colturoase, mereu desculț (pantofi nu-și punea decît duminică), se arunca în marea adîncă, scotînd de fiecare dată un strigăt de incitare. Tatăl lui era pescar și avea o mică vie. Salvatore făcea pe dădaca pe lingă frății lui mai mici. Striga după ei să revină la țarm dacă se aventurau prea departe și pe urmă avea grijă să-i îmbrace pentru a urca panta abruptă și arsă de soare a viei, cînd sosea ceasul prinzului lor sărăcăcios.

Dar pe meleagurile acelea de miazăzi, băieții cresc repede și iață, după puțină vreme, l-am regăsit îndrăgostit luea de o fetișcană frumuseală de pe Marina Grande. Avea ochii adînci ca lacurile din pădure și era mindră la mers ca o fiică de împărat. S-au logodit, dar nu se puteau căsători pînă nu-și făcea Salvatore milităria; cînd a părăsit insula de care nu se despărțise niciodată pînă atunci (urma să se imbarce în marina militară) băiatul plîngea ca un copil. Pentru cineva care fusese totdeauna la fel de slobod ca păsările cerului era greu să se afle la chermul altora; dar încă și mai greu era să locuiască împreună cu niște necunoscuți pe un vas de război, în locul căsutei inconjurată de viață-de-vie unde copilărise; greu era și cînd debarca pentru a se plimba prin orașe zgomotoase, unde nu cunoștea pe nimeni și unde străzile erau atît de aglomerate și agitate încît îi era frică să le traverseze — el, care fusese deprins doar cu potecile însingurate, cu munții și cu marea. Niciodată nu-i trecuse prin gînd, bănuiesc eu, că insula Ischia la care se uita seară de seară (la asfințit era o priveliște de vis), ca să vadă cum o să fie vremea a doua zi, sau Vezuviul, strălucind ca o perlă în lumina zorilor, fac într-un fel sau altul parte din ființa lui; dar cînd nu le-a mai avut dinaintea ochilor, a început să înțeleagă vag că-i sint la fel de apropiate ca și miinile și pîcioarele. Murea de dor de casă. Dar lucrul cel mai chinător era despărțirea de fata pe care o luea din adîncul inimii lui tinere și pătîmase. Îi trimitea lungi epistole (asternute pe hirtie cu un scris copilăresc și cu multe greșeli de ortografie) în care-i scria cum se gîndea mereu la ea și cit de mult dorește să se întoarcă. A fost trimis cînd colo, cînd dincolo — la Spezia, la Veneția, la Bari și în cele din urmă în China. Aici a căzut la pat din pricina unei boli necunoscute care l-a ținut luni de zile în spital. A îndurat boala cu răbdarea mută și apatică a unui ciom. Cînd a aflat că are un fel de reumatism din pricina căruia va fi reformat din armată, i-a sălătat inima de bucurie, căci se putea întoarce acasă; și nu s-a intristat — de fapt nici nu prea a ascultat — cînd doctorii îi spuseră că n-o să se mai facă niciodată bine. Ce-i mai păsa din moment ce avea să se întoarcă la insuliță atît de dragă lui și la fata care îl aștepta?

Din barca ce ieși în întimpinarea vaporului la Napoli, în timp ce vislașii o apropiu de țarm, își văzu la debarcaderea tatăl, mama și cei doi frăți — destul de voinici acum — și le făcu semn cu mina. Dar ochii lui scormoneau mulțimea în căutarea fetei. N-o văzu. Se sărutară îndelung cînd urcă dintr-un salt treptele debarcaderului și cu toții — ființe emotive — plîseră nițel în timp ce-și dădeau binețe. Întrebă unde e fata. Maică-sa îi spuse că n-o știe; n-o mai văzuseră de cîteva săptămîni. Drept care, seara, cînd luna strălucea deasupra mării calme și luminile orașului Napoli clipoceau în depărtare, se duse pe Marina Grande pînă la casa fetei. O găsi stînd în prag împreună cu mama ei. Salvatore se dovedi cam sfios, dat fiind că n-o mai văzuse de atîta vreme. O întrebă dacă n-a primit scrisoarea prin care o anunța că se întoarce. Ba da, primiseră scrisoarea și aflaseră că e bolnav de la un alt băiat de pe insulă. Da, de asta se întorsese; nu era un noroc formidabil? Ba da, dar aflaseră că n-o să se mai facă bine. Doctorii spun tot felul de prostii, dar el știa perfect că odată revenit

acasă o să se vindece. Tăcură o vreme, după care mama îi dădu fetei cu cotul. Aceasta nu se strădui nicicum să indulcească situația. Îi spuse de la obraz, cu sinceritatea brutală caracteristică neamului ei, că nu se poate mărita cu un om care n-o să mai aibă niciodată puterea de a munci în rînd cu toți bărbații. Au luat hotărîrea aceasta maică-sa, taică-su și cu ea, și tatăl ei n-o să-și dea în ruptul capului consimțămîntul.

Intorcîndu-se acasă, Salvatore înțelese că toți ai lui știu adevărul. Trecuse pe la ei tatăl fetei și-i incunostințase de hotărîrea luată, dar ei n-avuseseră înimă să i-o spună. Plîns la pieptul maică-si, era zdrobit de tristețe, dar n-o ținea de rău pe fată. Viața pescarului e aspră, cere forță și rezistență. Știa el prea bine că unei fete nu-i dă mina să se mărite cu un bărbat care nu-i în stare s-o întrețină. Zîmbea trist, cu ochi de cîine bătut, dar nu se vîlcări și nici nu rosti vreo vorbă grea împotriva fetei la care ținea atît de mult. Peste cîteva luni, după ce intrase pe făgașul treburilor obișnuite, lucrînd via lui taică-su și pescuind, maică-sa îi pomeni de o tinăra din sat — pe numele ei Assunta — care ar fi fost gata să-l ia de bărbat.

— Dar e urîtă ca dracu', zise Salvatore. Era mai mare ca el, avea vreo 25 de ani, și fusese logodită cu un bărbat care căzuse pe cîmpul de luptă din Africa. Avea ceva zestre și, dacă o lua de nevastă, Salvatore putea să-și cumpere o barcă și mai putea lua în arendă și o vie care printr-o întimplare fericită era de vinzare în momentul acela. Mama îi spuse că Assunta l-a văzut la festa și s-a îndrăgostit de el. Salvatore zîmbi, blind ca de obicei, și zise că o să se mai gîndească. În duminica următoare, îmbrăcat în hainele negre și țepene în care arăta cu mult mai prost decît în cămașa și pantalonii rufoși de fiecare zi, se duse la liturghie și se așeză în biserică în așa fel încît să se poată uita mai bine la Assunta. Intorcîndu-se de la slujbă îi spuse maică-si că se învoiește.

Ei bine, s-au căsătorit și s-au așezat într-o căsuță văruiată curat din mijlocul unei vii frumusele. Între timp, Salvatore se făcuse un flăcău zdravăn, lat în spate și bine legat, dar își păstrase zîmbetul nevinovat și ochii aceia senini și încrezători de copil. În viața mea n-am văzut un om mai bine crescut ca el. Assunta era o femeie crîncenă, cu o expresie foarte hotărîtă și cam îmbătrînită pentru vîrsta ei. Dar era bună la inimă și nici proastă nu era. De multe ori mă amuza zîmbetul devotat cu care-și privea soțul cînd făcea pe stăpînul, pe omul în toată firea; era mereu înduioșată de gingășia și blîndețea lui. În schimb, n-avea ochi s-o vadă pe fata care-l respinsese și o vorbea întruna de rău, cu toate că Salvatore îi lua zîmbind apărarea. Curînd avură copii.

Viața era destul de grea. În tot sezonul de pescuit, Salvatore pornea seară de seară cu barca în larg, însoțit de un frate de-al lui. Trebuiau să tragă tare la visle, citeva mile bune, pînă ajungeau unde trebuie, și își petrecea noaptea prinzînd sepiile cele mai rentabile. Pe urmă trebuiau să vislească repede înapoi, pentru a prinde vaporușul cu care să ajungă la timp la Napoli, să fie devreme la piață. Altciori trudea în vie din zorii pînă cînd îl alunga la odihnă fierbințeleala amiezii, dar revenea cînd se mai răcoarea arșița, ca să muncească pînă pe-nsurat. Adeseori reumatismul îl împiedica să lucreze și atunci zăcea pe plajă, fuma și schimba cu fiecare cite o vorbă plăcută, în pofida durerii care-i chinuia mădulele. Străinii care veneau acolo să se scalde și dădeau cu ochii de el bombăneau, făcîndu-i pe toți pescarii italieni niște leneși fără pereche.

Uneori își aducea copiii pe plajă, să-i scalde. Amîndoi erau băieți — cel mare avea trei, iar cel mic nu împlinise încă doi ani. Se tolăneau goi-goluți la marginea apei și Salvatore, cățărindu-se pe o stîncă, îi cufunda pe rînd în apă. Cel mare suporta cu stoicism, dar micuțul tipa cit îl ținea gura. Salvatore avea niște miini uriașe, asprite de trudă necurmată, dar cînd își scâldea băieții, îi ținea cu atîta tandrețe și-i ștergea cu o grijă atît de delicată încît vă dau cuvîntul meu că miinile lui păreau niște flori. Pe cel mic îl așeza în palmă, gol cum îl făcuse maică-sa, și-l ridica în văzduh, rîzînd de statura lui de pitic — și risul lui Salvatore avea clinchetul unui glas de inger. Iar ochii lui erau la fel de candidi ca și ai copilului.

Cînd am început povestea, spuneam că mă întreb dacă voi izbuti, iar acum trebuie să vă spun ce anume încercam să fac. Voiam să văd dacă vă pot reține atenția preț de cîteva pagini, în timp ce schitez portretul unui om — un pescar italian ca oricare altul, care n-avea nici o altă avere pe lumea asta decît calitatea aceea, cea mai rară, cea mai prețioasă și mai frumoasă pe care o poate poseda cineva. Numai Dumnezeu știe de ce era el înzestrat în mod atît de ciudat și neașteptat cu ea. Eu nu știu decît că strălucea în el cu acea lumină orbitoare care, dacă n-ar fi fost atît de smerită și lipsită de ostentație, ar fi devenit de-a dreptul insuportabilă pentru oamenii de rînd. Iar în cazul cînd, întimplător, n-ați ghicit care era această bunătate, vă spun eu: bunătatea, pur și simplu bunătatea.

Traducere de ANDREI BANTAȘ

TADEUSZ SLIWIAK

Născut la 23 ianuarie 1928 Tadeusz Sliwiak este unul dintre cei mai importanți poeți polonezi contemporani. Cîteva dintre volumele care l-au consacrat: Căi și străzi, În fiecare zi moare un zeu, Insula ocașilor, Rășina, Poem despre măcelăria orașului, Datornicii speranței.

Masa națiunilor

E bogată masa națiunilor dar nu se-așează la ea soldații soldații cu carabine căzînd de la înălțimea inimilor ronțăie nisip

Bătrînii generali

Din război și-au salvat nu numai trupurile

ci și uniformele cusute cu snur auriu țepene de mindrie

Umbrele lor au cicatrice — luminile acelea mici de tăietura sabiei sau atingerea focului aprinse

Prin semne gîndesc au capetele cărunte

Miinile întinse pe hărți de Stat Major întepenesc

ca niște rădăcini uscate

Ca ciorile

Eu — soldatul de rînd pe cîmpul de luptă și de glorieucid și mă las ucis mă înalț și iarăși imi fac datoria de soldat Se schimbă războaiele și comandanții se schimbă armele și ordinele numai eu nu mă schimb cad și mă înalț într-o parte și-ntr-alta a focului

Prin uniforme și bandajele mele trec norii pe cerul fără de fruntarii Mă jelesc mij de mame

Romanul de dragoste al unei poete pentru un geolog

În lume se tipăresc anual mai bine de zece mii de romane. Statistica UNESCO, referînd la situația prozei de ficțiune, consideră că nevoile cititorului din deceniile din urmă merg sore un maximum de două sute de pagini. O explicație ar constitui-o concurența unor categorii de scrieri, de un interes presant și cu o întindere atent studiată sub raportul incidenței lecturii, o alta fiind tendința generală de standardizare a vieții — a celei spirituale, inclusiv. Cererea, dacă se poate spune astfel, încurajează producția romanului pe filon eseistic, dovadă — la rîndu-i — a structurării unei mase de cititori de romane cu conștiința superioară a fabricației. Deci, o proză scrisă spre a ține cugetul treaz și spre a-l coaliza la idee.

O carte ce-ar fi să secheme tipică în procesul acesta de intelectualizare precipitată a scrierii de tiraj mare, totuși, este *Soțul meu, Mihael* de Amos Oz. Povestea, în sine de tot banală, ține niște tensiuni care pe cititor îl obligă să fie atît de activ ca în cazul unei narațiuni detective. Amos Oz, romancier din Israel, nu-i o femeie, ci un bărbat, dar istorisirea, la persoana întii, e a unei tinere și a primilor ei ani de căsnicie. Un prim motiv ca să-ți păstrezi, pe tot parcursul lecturii, o anu-

și-n noapte-mi strigă miile de nume Acestea sint mamele soldaților Nici ele nu se schimbă și seamănă unele cu altele la ochi la miini la statură seamănă unele cu altele

ca ciorile

Moartea lui Konrad

A rămas casa plină de oameni casa mare cu scenă turnantă oamenii se uită unii la alții și hrănesc vremea cu neputință unii de memoria care-i adună Memoria — cuvînt din cenușă amară și picanță

Ceara din aripile lui Icar arde

Coexistență

puternic e vîntul — atît de puternic că poți face din el zidurile casei noastre

îl poți lega de acoperișul casei noastre e suficient să clădești în el geamurile și ușile și va fi casa noastră

intrăm agățăm în șifonier cămașa suflecată punem de ceai și deșteptătorul să sune la șapte dimineața locuim în casa aceasta cu speranța că nu-i de nici un vînt amenințată

Femeia

Zilele tale — talere albe care seamănă unul cu altul oglinzile oarbe din toate zilele pázite ca să nu se spargă

Zilele tale — cuib de rînduneă din strop mărunț clădit gingaș și mic prin care să ieși în lume

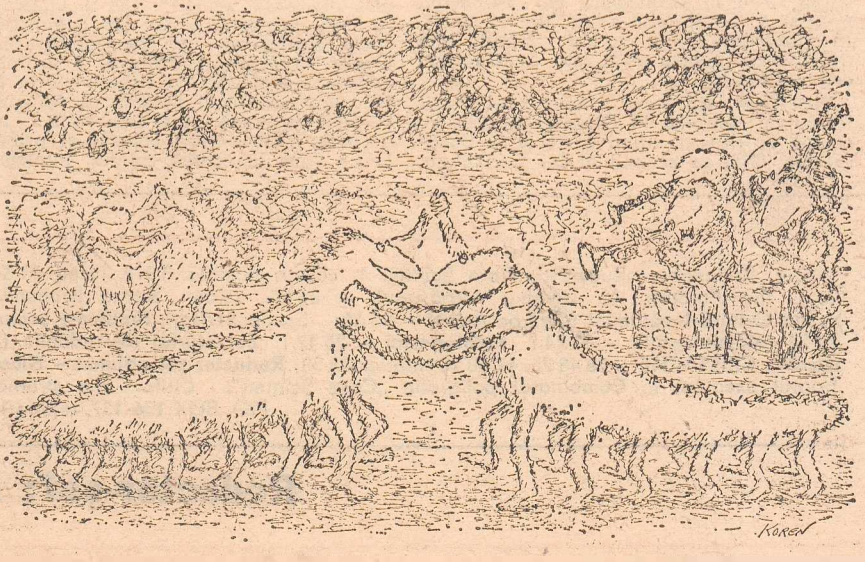
Zilele tale — șapte sint la număr șapte șapte șapte Ești o călugăriță închisă în mănăstirea calendarului

Traducere de NICOLAE MAREȘ

me trezie a cugetului analitic. Fii atent, pare să spună scriitorul, sub ochii tăi, cititorule, se petrece o mistificare; nici un bărbat nu-i de ajuns de abil ca să pătrundă psihologia unei femei, cu toate acestea monologul Hannei va fi plauzibil și convingător. Există o cheie, trebuie să găsești cheia. Odată aflînd-o, vei avea satisfacția unui al doilea nivel de lectură.

Hanna și Mihael sint, printr-un fin paradox, subiectul și obiectul profesiei lor. Hanna a urmat cîteva ani filologia, are gustul poeziei și cu toate că nu scrie versuri are frecvente reverii de poet. Existența înseamnă pentru femeie, un parcurs aventuros, aproape incontroabil. Pentru un imaginativ, nici o bucurie nu-i completă fiindcă nu se întimplă realitate care să poată împlini creșterea nesătioasă a gîndului, expansiunea lui misterioasă. Hanna e noaptea, Mihael ziua. Bărbatul e geolog. Un om echilibrat, prevenitor, îndeminatec numai în albiile geologiei sale, un rațional și un savant al fenomenelor ce se pot măsura și controla. Poezia îl descumpănește. El înțelege galaxia de contrarietăți, care e ființa soției, dar se sfiește să-i umble afundurile spirituale. Desăvîrșirea acestei căsnicii este desăvîrșirea naturii, unde viul și mineralul există unul prin celălalt și, deopotrivă, în separație. Un roman despre frumosul a tot ce-i imposibil fiindcă o fericire odată începută este, de fapt, o fericire consumată și o rană, o melancolie fără soluție. Cartea aceasta îi dă cititorului satisfacția de-a o putea duce mai departe, cu unele imaginariului, ale poeziei, de acolo, de unde o încheie scriitorul.

TUDOR OCTAVIAN

— Unu, doi, trei. Unu, doi, trei...

EDWARD KOREN

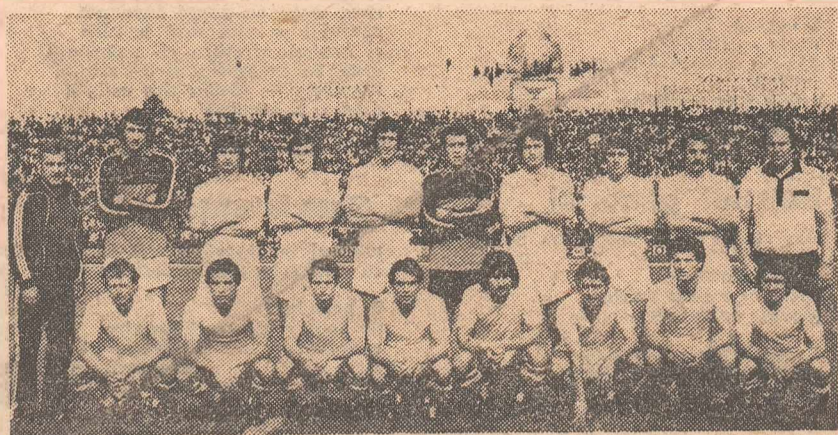
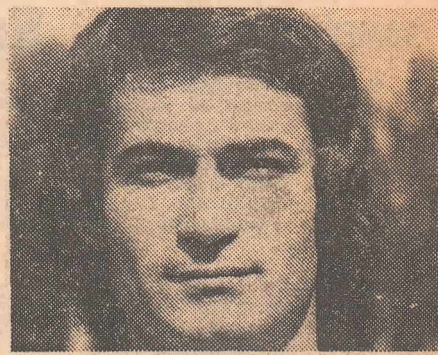
● O remarcă a lui Juan Miro: „Tot ce este anonim este pur. Tot ce emană din popor este anonim și anonimul a dominat totdeauna marile epoci. Astăzi, arta are din ce în ce mai multă nevoie de asta”.

● În ajunul marilor sale expoziții retrospective, Pablo Picasso a fost întrebare de organizatori pentru ce sumă consideră că trebuie să-i fie asigurate pinzele. Pictorul a apreciat că este inutil să fie asigurate. „Dar dacă le distruge un incendiu?” — a mai fost întrebare. „Nu-i nimic, le voi reface” — a răspuns Picasso.

A dominat competițiile oficiale interne, a constituit nucleul dător de speranță al afirmării internaționale a fotbalului nostru, Universitatea Craiova

Campioana României, campioana unei mari iubiri, campioana celui mai fierbinte public, câștigătoarea Cupei

Lotul folosit

Ilie BALACI, născut în 13.09.1956; prima legitimare, Universitatea Craiova 1968, 41 de selecționări în echipa națională; **Aurică BELDEANU**, 5.03.1951; Progresul (1965), la Universitatea din 1976, 17 A; **Gabriel BOLDICI**, 28.03.1957; Universitatea, 1970; **Rodion Gorun CĂMĂTARU**, 22.06.1958; Progresul Strehaia (1973), la Craiova din 1974, 17 A; **Sorin CIRTU**, 12.11.1955; debut la Școala sportivă Craiova (1968), la Universitatea din 1973, 2 A; **Grigore CIUPITU**, 13.09.1948; prima legitimare, Abatorul București, la Craiova 1975-1976 și din 1980; **Zoltan CRISAN**, 3.05.1955; debut la Minerul Baia Mare, la Universitatea din 1974, 43 A; **Costică DONOSE**, 22.12.1952; prima legitimare, Universitatea, 1967; **Liviu Dorel FIRĂNESCU**, 31.08.1960; Școala sportivă Craiova (1976), din 1978 la Universitatea; **Ion GEOLGAU**, 20.11.1961; la Universitatea din 1975, 1 A; **Mircea IRIMESCU**, 13.05.1959; la Universitatea din 1971; **Silviu LUNG**, 9.11.1956; debut la Victoria Carei (1971), la Craiova din 1973, 2 A; **Nicolae NEGRILA**, 23.07.1954; la Universitatea din 1971, 10 A; **Dorel PAUNA**, 13.08.1961; la Craiova din 1973; **Petru PURIMA**, 21.01.1954, debut la Textila Mediaș (1967), la Universitatea din 1975; **Costică ȘTEFĂNESCU**, 26.03.1951; prima legitimare, Steaua, 1965, la Universitatea din 1973, 27 A; **Aurel TICLEANU**, 20.01.1959; Metalurgistul Sadu (1974), la Craiova din 1976, 10 A; **Nicolae TILIHOI**, 9.08.1956; Comerțul Brăila (1969), la Universitatea din 1976; **Nicolae UNGUREANU**, 11.10.1956; debut la Școala sportivă Craiova (1973), la Universitatea din 1977, 2 A.

Așadar:
a) un lot cu 12 internaționali A, de unde, firește, valoarea deosebită a echipei; 7 din ei (Negrilă, Ștefănescu, Beldeanu, Balaci, Ticleanu, Crișan, Cămătaru) au evoluat în ultimul meci al naționalei, 1-0 cu Norvegia București, 3 iunie;
b) 10 jucători, dacă-i socotim și pe cei crescuți la Școala sportivă Craiova, ridicăți din pepinieră proprie; în plus, cu excepția lui Ciupitu, plecat la Jiul în 1976 și revenit în 1980, o echipă care n-a făcut în ultimii 4 ani nici un transfer!
c) o medie de vîrstă sub 26 de ani, de la Ciupitu (33) la Geolgau și Pauna (20), semn că Universitatea e o formație tînără, aflată în pragul maturității sportive și al marilor performanțe. Să sperăm că ea va face dovada acestei maturități chiar în toamnă, în Cupa campionilor și în preliminariile campionatului mondial. Li dorim, din toată inima, mult succes!

Am întîlnit antrenori realiști

Luni seara, la hotelul „Flora”, cartierul general al craiovenilor înaintea ultimei bătălii a sezonului, finala Cupei. E ziua de naștere a lui Cămătaru, sărbătorește ațiția ani cite goluri a marcat în campionat, 23, dar băieții sînt în camere. Lipsște, înțelegem, Crișan, plecat la Craiova să-și susțină examenul de bacalaureat. Va reveni cu 2-3 ceasuri înaintea de meciul cu „Poli”, procedînd la fel ca și în partida cu Dinamo. La 309, camera pe care o ocupă cei 2 antrenori ai proaspetei campioane, Ion Oblemenco și Constantin Oțet, e liniște. O confruntare grea a trecut, vine alta, așa se rînduiesc, de regulă, lucrurile în fotbal, meciul cheie e cel care urmează.
Dacă au fost momente de cumpănă?, repetă Oblemenco întrebarea. Da, crede că au fost 3 astfel de momente, fiind de luptă indirectă cu Dinamo, echipă pentru care antrenorii Craiovei găsesc vorbe frumoase. În tur, îl auzim, noi am pierdut la Brașov și ei, în aceeași etapă, au învins, pe „23 August”, pe Sportul studentesc. La fel, în retur, noi 1-2 la Petroșani, ei 2-1 la Hunedoara și, în sfîrșit, 3-4 la Hunedoara și, respectiv, 2-1 cu Argeșul, golul acela din 11 metri. În mare însă, nu ne-am temut, reia Oblemenco, pentru titlu, am avut echipa cea mai bună.
Tică Oțet, cel care a adus cel dintîi trofeu de campion în Oltenia, în 1968, cu echipa de tineret, luînd parte și la bucuria din 1974, ca secund al lui Cernăianu,

acceptă provocarea de a nota jucătorii. Punctul lui de vedere e Lung 7, Boldici 7, „ne-ar mai trebui un portar, cei 2 n-au fost, totdeauna, la nivelul echipei”, Negrilă 8, Ștefănescu 9, Tilihoi 8, Ciupitu 7, Ungureanu 8, Purima 7, Beldeanu 7, „din cauza genunchiului, a intrat mai tîrziu în formă”, Geolgau 8+, Balaci 9, Donose 8+, Irimescu 7, Crișan 9, Cămătaru 9, Cirtu 7+, Ticleanu 8+, cei tineri, Pauna și Firănescu, fără notă, „să-i mai așteptăm, deși promit lucruri de ispravă”.
Punctul forte al echipei? Oblemenco zice că echipa însăși, valoarea ei, echilibrul ei. Am marcat, aduce argumente suplimentare, cele mai multe goluri, 72, ca și Corvinul, am primit cele mai puține, 33, e clar că întreaga echipă și-a făcut datoria. Ne interesează care e atmosfera? E bună, auzim, de ce n-ar fi?! Unii au zis că pleacă, dar nu pleacă, și-au luat vorbele înapoi.
Apare Marcu, fostul jucător al Craiovei, venit să-și vadă colegii de altădată și, firește, să-i încurajeze. Oblemenco ride, „Marcul e, a doua dragoste nu se uită niciodată, așa-i?” Cei 2, Oblemenco și Oțet, pricepem, fac un cuolu reușit. După numai un an de colaborare, au izbutit să conducă Craiova, o echipă cu atîtea personalități, la titlu, victoria finală e cea mai bună dovadă că Oblemenco și Oțet lucrează bine împreună. Nelu, vorbește Oțet despre colegul și prietenul lui, a adus în echipă calmul, înțelegerea,

e un tip echilibrat, din acest punct de vedere mi-a luat-o uneori înainte. Dacă au fost probleme? Au fost probleme, unde nu sînt?! Dar ele au fost rezolvate, de fiecare dată, cu tact, cu omenie.

Dar Balaci? Nu-i nimic cu Balaci, răspunde Oblemenco, e om de bază, mare fotbalist. A, că a declarat că pleacă la Timișoara? Asta a fost demult, ce nu zice omul la supărare?! Ni se dă să înțelegem că toți antrenorii care au trecut, în vremea din urmă, pe la Craiova au merite, mai mari sau mai mici, în formarea echipei care a câștigat campionatul și va câștiga, speră cei 2, și Cupa. Doar Oană, îl auzim pe Oțet, a avut o perioadă mai slabă. Cernăianu însă a schimbat generațiile. Tească l-a retras pe Ștefănescu „libero” și, în plus, a aruncat în foc citiva puști, pe Ticleanu, pe Geolgau. A avut curaj cu ei. Valentin Ștănescu a conturat formația, a lucrat cu ea, i-a dat încredere. Antrenorii proaspetei campioane rămîn, iată, realiști și modești, e poate și asta una din explicațiile cuceririi titlului. Trecem cu discuția la Cămătaru, unul din fotbaliștii noștri cei mai controversați. Oblemenco crede că „a muncit ca un rob. Totul e să știi cum să-l iei și, dacă-i vorbești ca de la om la om, faci ce vrei din el, e ca piinea caldă. Uneori, l-am sacrificat tactic, altfel sînt tentat să afirm că ar fi ieșit golgeter”.

Se apropie ora stingerii. Cirtu?, reia Oțet, plin de talent, dar inegal. Ratează exagerat, de-aia l-a și luat publicul la ochi. La un moment dat, nu-l mai agreea, iar Cirtu, jucător de morală, a căzut. Cu tact, l-am readus la linia de plutire și a avut un final de sezon în creștere. Cum e cu organizarea?, aruncăm o nadă. Da, vine răspunsul, valoarea echipei a depășit cadrul organizatoric. Aflăm astfel că echipa n-are teren gazonat de antrenament. Discutăm asta de 13 ani, degeaba, se întinecă la față Oțet. Universitatea duce lipsa unui autobuz. Circulă cu un T.V. ca vai de el, care ar fi trebuit de mult casat. Se zice că, văzîndu-l, fostul antrenor al Sportului studentesc, Mircea Rădulescu, ar fi exclamat „băieții mei nu s-ar urca în el nici dac-ar fi să meargă pînă la colț?” Clubul are, de 2 ani, postul de președinte retribuit liber. Se fac unele eforturi, trage Oblemenco concluzii, dar Craiova nu e ajutată la nivelul pretențiilor. Oricît ar părea de ciudat, cea mai iubită echipă din România n-are nici un membru cotizant?! Mai e și problema intrării la stadion, pe „Central” sînt 35 de mii de spectatori, dar de vindut se vind 20 de mii de bilete?!

Discuția e întreruptă de o bătaie în ușă. Factorul aduce o telegramă de felicitare semnată de profesorul doctor Silviu Pușcașu, rectorul Universității și președintele de onoare al clubului. Cei 2 se bucură și, împăturînd-o, Oblemenco o pune într-un caiet. Ce va fi? Universitatea va lupta pe două fronturi, în Cupa campionilor și în preliminariile campionatului mondial. Pînă atunci însă, va mai merge ceva apă pe Jiu. Cel mai greu e meciul care urmează, adică finala Cupei. Oblemenco și Oțet nici nu concep s-o rateze. Sîrșitul unui drum e, mai mereu, începutul altuia.

Victorie clară

Cîștigînd titlu, Craiova de fapt și l-a păstrat pe cel dobîndit anul trecut. Această nouă victorie, a treia din istoria tînărului club oltean, apare ca logică, clară și meritată, căci Universitatea și-a dominat partenererele de întrecere, demonstrînd de-a lungul a 34 de etape că e cea mai valoroasă dintre competițiile, afirmă ie întărită chiar duminică cînd, la București, craiovenii au terminat la egalitate, 1-1, cu Dinamo, singura formație care a părut la un moment dat capabilă, grație seriozității și concentrării, să-i amenințe șefia. Dar nu s-a întimplat, bine știți, așa, Craiova a păstrat ritmul și pînă la urmă valoarea și-a spus cuvîntul, prin acest al treilea titlu, ea și prin marcel număr de jucători furnizați naționalei, 7 în meciul cu Norvegia, Universitatea putînd revendica onoarea de a fi socotită cea mai bună echipă a fotbalului românesc din ultimele decenii.
Argumentele grație cărora Craiova a cîștigat, cu 3 puncte avans și cu un gola-

Trecut „libero” de Tească, la sugestia poetului Adrian Păunescu, fapt reamintit azi și de Oblemenco. Costică Ștefănescu și-a păstrat inteligența și prospețimea atacantului care a fost.

veraj impresionant, +39, sînt cunoscute, valoare, muncă, ambiție, omogenitate etc., nu mai insistăm. Antrenorii, deși tineri, Ion Oblemenco în primul an ca principal, și-au făcut datoria și, firește, aportul lor nu trebuie trecut cu vederea. Ca de fiecare dată, publicul oltean, cel mai fierbinte de pe stadioanele noastre, și-a susținut cu patimă echipa favorită și a condus-o, adesea, spre izbîndă. Cu toate astea, dacă nu greșim, tribuna craioveană a avut, în sezonul încheiat, și momente de indiferență, Universitatea jucînd, în cîteva rînduri, în fața unui stadion nu-mai pe jumătate plin?! La acest capitol, minunatul public craiovean a rămas, uneori, dator în timpul campionatului trecut, dar nu ne îndoiim că el își va recăpăta entuziasmul și aplombul de care Universitatea are atîta nevoie în dificilele confruntări ce o așteaptă în Cupa campionilor europeni.

Victoria Craiovei nu poate și nu trebuie separată de temeinicia și rivna cu care organele județene și municipale de partii și de stat au susținut dorința de mai bine a echipei, eforturile ei de a dobîndi un nou titlu de campioană. Universității i s-a asigurat un cadru propice de pregătire, iar jucătorii au arătat că știu să răsplătească, prin abnegație și sudoare,

Ultima oră

Craiova a cîștigat și Cupa

Disputată la ora închiderii ediției, finala Cupei României a reconfirmat clasa Universității, învîngătoare cu 6-0 (2-0) în fața Politehnicii Timișoara. Învingîși n-au izbutit decît rareori să se ridice la înălțimea proaspeților campioni, care au făcut o partidă strălucită, oferind totodată publicului un spectacol de zile mari. Au înscris Balaci (2), Donose, Crișan, Cirtu și Negrilă, dar cel mai în formă jucător al finalei, plin de nerv și de fantezie, a fost Cirtu, căruia i-a reușit totul și încă mai mult! O frumoasă festivitate de premiere a marcat sfîrșitul stagiunii fotbalistice, ea încheindu-se cu turul de onoare al jucătorilor craioveni, cîștigătorii ai campionatului, ai Cupei și campionii ai „Daciadei”

condițiile ce li s-au pus la dispoziție. Dar și la acest capitol mai sînt multe de făcut. Chiar în numărul trecut al revistei noastre, Ilie Balaci afirma că situația celui mai mare club sportiv al Olteniei nu e, în ceea ce privește dotarea, de invidiat, neavînd un teren gazonat pentru antrenamente, starea echipamentului fiind precară etc. Nici în organizarea propriu-zisă a clubului lucrurile nu sînt, după multe opinii, în regulă. Universității îi lipsește președintele retribuit, adică omul în stare să dirijeze, cu tact și autoritate, activitatea acestui colectiv de muncă. Din cîte am aflat, s-a discutat în acest sens, s-au înaintat propuneri, dar nu s-a ajuns încă la nici o soluție. Ba mai mult, o serie de jucători, 6-7 la număr, și-au manifestat dorința, în cîteva cazuri (Ștefănescu, Beldeanu ș.a.) făcută publică, de a se transfera. Eventuala lor plecare și, evident, refuzul de a li se da dezlegările necesare ar aduce prejudicii nu numai echipei campioane, ci și, în general, fotbalului românesc, știut fiind faptul că Universitatea e principala furnizoare de titulari a naționalei. Cît i-a stat în puțință, federația a intervenit și a „înghetat”, cel puțin pînă la noi ordine, transferările de la A la A. ca o măsură de justificată protecție. Decizia aceasta poate anula efectele, dar nu și cauzele. Ele rămîn și e obligația clubului, a forurilor locale, să le analizeze și să ia, de urgență, măsurile care se impun.

OVIDIU IOANIȚOIA

Flacăra. Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția Viața politică (Mihai Pelin, Ion D. Gora, Ilie Purcaru, N. Grigore Mărășanu) - 26 00, 25 66; Secția Economie, Știință, Sport (Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Ovidiu Ioanițoia) - 14 57, 25 59; Secția Cultură-Invățămînt (George Arion) - 25 60; Secția Scrisori, Probleme social cetățenești (Adrian Dohotaru, Tudor Octavian, Mihai Ștănescu, Marga Nedelea) - 21 30, 25 58; Administrație - 21 24; Fotoreportaj - 25 42; Secretariat de redacție (Don Birlădeanu, Ion Predoșanu) - 21 23, 25 69, 20 72; Secretar responsabil de redacție - Nicolae CRISTACHE - 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENIE - 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef - 17 60 10 interior 20 02; Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, București, strada 13 Decembrie P.O. BOX 136-137, telex: 11126.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU